

Flacăra 12

Magazin ilustrat fondat în 1911 ● 84 pagini ● 14.800 lei ● anul 2000

SUPER CONCURS

Week-end la munte

SALA DE
LECTURĂ

**LUMEA „TRĂSNITĂ”
A INVENTATORILOR**

**FINAL ABSURD
DE MILENIU**

**AVEM DREPTUL
SĂ NE ÎMBOLNĂVIM
DE 15 DOLARI PE AN**

CORINA DĂNILĂ
crede în Moș Crăciun

OFERTA

Soş. Ştefan cel Mare 50 Sector 2 Bucureşti
Tel.: 210.68.28 / 210.68.29 Fax: 211.69.68
E-mail: sales@bluridge.eunet.ro

Blue Ridge International Computers

Atc Office

MILENIULUI

INTEL Celeron 433MHz + fan
64 MB RAM DIMM BX PC-100
High Performance 64bit 3D AGP 16MB
56K V.90 Fax/Modem
3D PCI Sound
AT TowerCase
Sony FDD 3.5" (1.44MB)
HDD 8.4GB WD IDE
MONITOR SVGA PHILIPS 14" 104B
CD-ROM 40X PHILIPS
Boxe 120W PMPO active
Mouse 3 BUT. + Pad
Keyboard US-AT 109K
WINDOWS 98 (Licența, Doc. + CD)

Imprimanta CANON BJC-1000
10 Ore INTERNET GRATUIT
Corel Word Perfect Suite 8
PC CILLIN Antivirus

PREȚ FĂRĂ TVA

Atc HACKER

Intel PIII 500MHz + fan
64 MB RAM DIMM BX PC-100
High Performance 64bit 3D AGP 16MB
56K V.90 Fax/Modem
3D PCI Sound
AT TowerCase
Sony FDD 3.5" (1.44MB)
HDD 8.4GB WD IDE
MONITOR SVGA PHILIPS 14" 104B
CD-ROM 40X PHILIPS
Boxe 120W PMPO active
Mouse 3 BUT. + Pad
Keyboard US-AT 109K
WINDOWS 98 (Licența, Doc. + CD)

Imprimanta CANON BJC-1000
10 Ore INTERNET GRATUIT
Corel Word Perfect Suite 8
PC CILLIN Antivirus

PREȚ FĂRĂ TVA

Atc gamer

INTEL Celeron 500MHz + fan
64 MB RAM DIMM BX PC-100
SVGA VOODOO III 2000 16MB AGP
56K V.90 Fax/Modem
3D PCI Sound
ATX TowerCase
Sony FDD 3.5" (1.44MB)
HDD 10.2GB WD IDE
MONITOR SVGA PHILIPS 17" 107E11
CD-ROM 40X PHILIPS
Boxe 120W PMPO active
Mouse 3 BUT. + Pad
Joystick Genius
Keyboard US-AT 109K
WINDOWS 98 (Licența, Doc. + CD)

Imprimanta CANON BJC-1000
10 Ore INTERNET GRATUIT
Corel Word Perfect Suite 8
PC CILLIN Antivirus

PREȚ FĂRĂ TVA

Atc Professional

INTEL PIII 550MHz
64 MB RAM DIMM BX PC-100
SVGA Diamond Stealth III 32MB AGP
56K V.90 Fax/Modem
3D PCI Sound
ATX TowerCase
Sony FDD 3.5" (1.44MB)
HDD 10.2GB WD IDE
MONITOR SVGA PHILIPS 17" 107E11
CD-ROM 40X PHILIPS
Boxe 120W PMPO active
Mouse 3 BUT. + Pad
Keyboard BTC US 107K
WINDOWS 98 (Licența, Doc. + CD)

Imprimanta CANON BJC-1000
10 Ore INTERNET GRATUIT
Corel Word Perfect Suite 8
PC CILLIN Antivirus

PREȚ FĂRĂ TVA

Blue Ridge International Computers își rezervă dreptul
de a modifica prețurile fără o notificare prealabilă.
Oferta este valabilă în limita stocului disponibil.

PHILIPS

intel.

Western
Digital

Microsoft
System Builder

Atc

COMPUTERE CU PERSONALITATE

INTRAROM

**Societate românească
producătoare de echipamente
electronice de telecomunicații**

Str. FABRICA DE GLUCOZĂ
17, SECTOR 2, BUCUREȘTI
TEL.: (401) 204.02.46,
FAX: (401) 204.02.45
E-MAIL: office@intrarom.ro

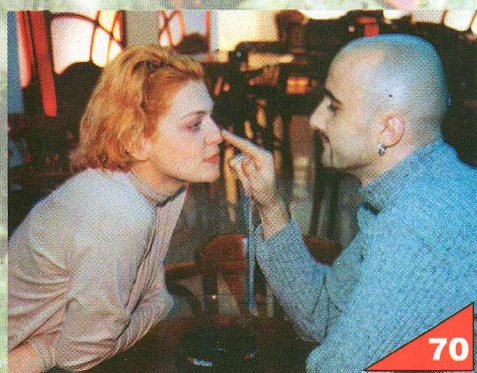

Foto coperta 1 este realizată
pentru FLACĂRA de Dana IRIMIA
Vestimentație JANINE

SPECTACOL POLITIC

6

Final absurd de mileniu

CRONICĂ MĂRUNTĂ

11

DOCUMENTAR

14

Lumea „trăsnită” a inventatorilor

POVESTE DE IARNĂ

17

Tatăl lui Moș Crăciun s-a născut în America

INTERVIU

21

George Arion în dialog cu dl Bogdan Baltazar – „Nu sunt un histrionic”

REPORTAJ

24

Cel mai spectaculos muzeu al agriculturii din România
3 PĂZEȘTE! – un film fără buget

MEDICINĂ

30

Totul despre lipoaspirație

ANCHETĂ

32

Avem dreptul să ne îmbolnăvim de 15 dolari pe an

EXTERNE

35

Răzbunarea „vacii nebune”

PROTECȚIA MEDIULUI

38

Cea mai ieftină gigacalorie din România

DESTĂINUIRI – CORINA DĂNILĂ

42

„Am nevoie să trăiesc «azi»”

CULTURA FĂRĂ FRONTIERE

48

ARTĂ FOTOGRAFICĂ

50

MAȘINA DE SCRIS

52

ARHIPELAGUL LITERELOR

54

MUZICĂ

55

PLASTICĂ

56

TEATRU

58

Festivaluri paralele

FILM

60

Asterix și Obelix contra lui Cezar
Unde dai și unde crapă

TOP

63

AMINTIRI

64

Ion Dichiseanu: „La ora actuală, familia e totul”

PROFIL

67

Dan Teodorescu: „Nu am o voce, exprim o stare”

LOVE STORY

70

Dana și Călin speră că totul va fi bine

INEDIT

74

Codițele africane în mare vogă

SPORT

77

Salt peste milenii

HOROSCOP

81

DIVERTISMENT

82

Cele mai multe popoare din Europa aşteaptă cu încredere sosirea noului mileniu. Pretutindeni pe „bătrânul continent“ se fac pregătiri pentru o sărbătorire fastuoasă a evenimentului. Românii însă îl vor petrece cu ochii plecaţi, ca nişte înfrânţi.

JIGNIRE

În urma alegerilor din acest an clasa politică românească, aşa rudimentară cum e ea, va trage, poate, mai multe învăţăminte. Unul dintre ele e acesta: nu-i destul să-ţi doreşti Puterea şi s-o cucereşti, mai trebuie să şi ştii ce să faci cu ea, dovedind coerenţă în toate manifestările, punându-le neapărat în slujba celor care te-au ales. Cei care au triumfat în noiembrie 1996 au lăsat, însă, deseori impresia de nepricepere, de inconsecvenţă şi chiar de neputinţă. Numai astfel se explică situaţia gravă în care am ajuns, când peste 40% din populaţia ţării trăieşte într-o sărăcie cruntă, măcinată de flagelul corupţiei, al criminalităţii. Doar dintr-o astfel de pricină extremismul a devenit o primejdie de care am scăpat în ultima clipă.

Am avut de ales ca Preşedinte între un fost activist cu „faţă umană“ şi un ultranaţionalist cuprins de delir. Nu poate fi o jignire mai mare adusă celor seceraţi de gloanţe în urmă cu unsprezece ani. E un semn că jertfa lor a fost uitată, din moment ce nici până azi nu li se cunosc ucigaşii şi, mai mult ca sigur, nu li se vor cunoaşte niciodată. E un semn că sacrificiul lor a fost zadarnic şi folosit doar în scopuri propagandistice, idea-

lurile lor nefiind duse la îndeplinire.

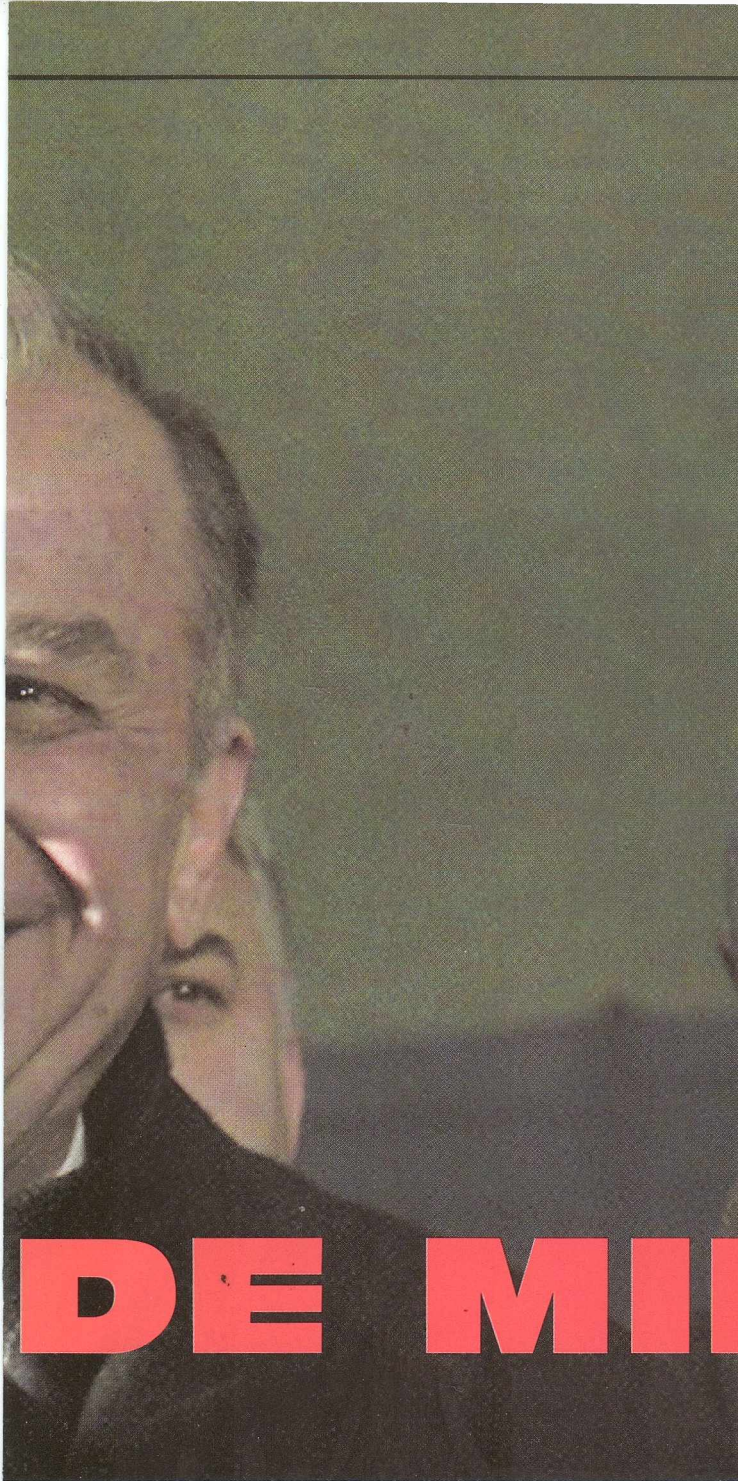
Puţin a lipsit să ne trezim din nou sub o dictatură şi mai cumplită decât cea împotriva căreia ei s-au ridicat cu preţul vieţii. De fapt, ne aflăm în aceeaşi postură din 1990, vorbind tot despre dorinţa noastră de a face reformă, tot despre greutăţile tranziţiei, tot despre integrare în structurile europene, de parcă de mai bine de un deceniu am mers în cerc, ajungând în acelaşi punct de pornire, însă, de data asta, fără vlagă şi lipsiţi de entuziasm de a lua totul de la capăt. De aceea, guvernării de azi nu au cum să guste multă vreme din cupa victoriei. Pentru a nu ne afla iarăşi ameninţaţi de pericolul instaurării terorii, ei trebuie să dovedească rapid naţiunii că şi-au dorit Puterea ştiind că-i aşteaptă o misie şi se pricep să şi-o îndeplinească: aceea de a conferi României destinul unui stat european, prosper şi democrat. Dacă nu vor reuşi, ne vom afunda şi mai mult în văgăunile Istoriei, din care nu ne va mai scoate nimeni. Iar izbânda extremismului se va dovedi a fi fost doar amânată pentru scurtă vreme.

Sergiu Arion

FINAL ABSURD

România va intra în mileniul III condusă de Ion Iliescu și PDSR. Dincolo de aceste cuvinte halucinante ar trebui, de fapt, să nu mai adăugăm nimic. La mai bine de un deceniu după cea mai radicală dintre revoluțiile anti-comuniste din Europa de est, românii se întorc cu drag la socialismul cu față umană, după ce au reușit performanța greu credibilă de a fi tot timpul pe invers: cu stânga — când toți cei din jur s-au repezit să testeze capitalismul; cu dreapta — când o parte din vecini, după experiențe parțial frustrante, s-au întors spre o stângă mai inteligentă; din nou visând egalitarismul și statul-tătuc, atunci când nici unul dintre foștii noștri tovarăși de drum nu mai admite așa ceva.

DE MILENIU

Text: TUDOR CĂLIN ZAROJANU ■
Foto: FLORIN IONIȚĂ și ROMPRES ■

O PAGINĂ DE ISTORIE A STUPIDITĂȚII

La ora când scriu aceste rânduri, turul doi al alegerilor prezidențiale nu s-a desfășurat încă. N-am avut însă nici o ezitare scriind *România va intra în mileniul III condusă de Ion Iliescu și PDSR*, întrucât, chiar dacă Vadim Tudor ar deveni președintele țării, tot PDSR ar fi cel care ar conduce atât executivul, cât și legislativul. Pe de altă parte, dacă liderul PRM s-ar muta la Cotroceni (și dacă,

așa cum a amenințat, PDSR s-ar retrage, în acest caz, de la guvernare), absurditatea situației n-ar face decât să sporească exponențial.

Jumătatea de lună cuprinsă între 26 noiembrie și 10 decembrie 2000 va rămâne drept cea mai stupidă perioadă din Istoria României.

Mai întâi, pentru prima dată în perioada modernă, a sfârșitului de secol XX, sondajele de opinie au greșit lamentabil, acordând PRM și liderului său mult mai puține șanse decât cele care aveau

să fie materializate practic.

Apoi, în condițiile în care România încheie mileniul II într-o situație aproape catastrofală, din toate punctele de vedere, codașă în Europa, și în condițiile în care se prefigura revenirea stângii la putere, 35 la sută dintre alegători nu s-au prezentat la urne, adică îi doare-n cot cine – și implicit cum – o să-i conducă.

În al treilea rând, așa cum avea să reiasă, o treime din tineretul elector l-a votat pe Vadim, parte la ștolbă,

parte pentru că, băieți de cartier fiind, limbajul și comportamentul lui Vadim rimează excelent cu textele bug-mafiot, iar alții pe unicul criteriu că „ăsta n-a mai fost“, mai ales că generația celor care și-au luat buletin după decembrie 1989 nu știe, nu crede, nu vrea să știe și refuză să creadă ce-a fost înainte și cine a fost Vadim înainte.

Dar delirul a început abia după 26 noiembrie. Cu 36 la sută din voturi în primul tur, în condițiile în care, în cel

mai rău caz, simpatizanții CDR, PNL și PD nu s-ar fi prezentat la vot în turul doi, iar cei ai UDMR au în Vadim cel mai mare dușman, Ion Iliescu nu prea avea de ce să aibă emoții. Dar, în absența unei analize riguroase a motivelor ascensiunii neașteptate a liderului PRM și pe fondul consacratei tendințe românești de isterie colectivă și de scenarită cronică neoperabilă, a trebuit să fim martorii unei aiuritoare „mobilizări de conștiință”, materializată în osanale ridicate celui care a confiscat ideile revoluției din decembrie, a învrăjbit români împotriva românilor și a adus minerii la București în repetate rânduri! „Votați cu Iliescu!” a devenit lozincă tuturor acelor care, vreme de un deceniu, l-au detestat sincer pe șeful PDSR. E drept, s-a folosit formula perifrastică „Votați împotriva extremismului”, dovadă că le era peste mână fie să și pronunțe numele întâiului miner al țării. Până și mult Prea Fericitul Teoctist s-a apucat să ne spună că în fruntea țării trebuie pus un om „echilibrat, legat de Europa și bun creștin” – adică Iliescu!!!

Cruntă ironie – care i-a făcut, cu siguranță, să-și frece mâinile de satisfacție și să râdă copios și pe Iliescu, și pe Vadim, dar și pe

Ceașescu, dincolo de mormânt.

A alege dintre două rele pe cel mai mic – iată singurul lucru care ne-a mai rămas, iată singura noastră filozofie, iată singura comoară cu care intrăm în mileniul III.

O alternativă falsă, de altfel. În primul rând, pentru că ea a fost inventată pentru numai 35 la sută dintre cei care au votat pe 26 noiembrie. Pentru covârșitoarea majoritate a românilor prezenți la urne, fie Iliescu, fie Vadim nu reprezintă ceva rău, fie nici unul dintre ei! În al doilea rând, alternativa a fost fals prezentată pentru simplul motiv că Vadim ar putea să facă rău României, pe când Iliescu a făcut-o deja!

Nu putem încheia acest capitol fără a aminti, măcar în treacăt, că scenarita națională a născut și varianta în care maghiarii ar vota cu Vadim doar ca să aibă pe urmă un pretext să ceară Ardealul! De parcă n-ar fi putut să facă asta în '92 sau în '96.

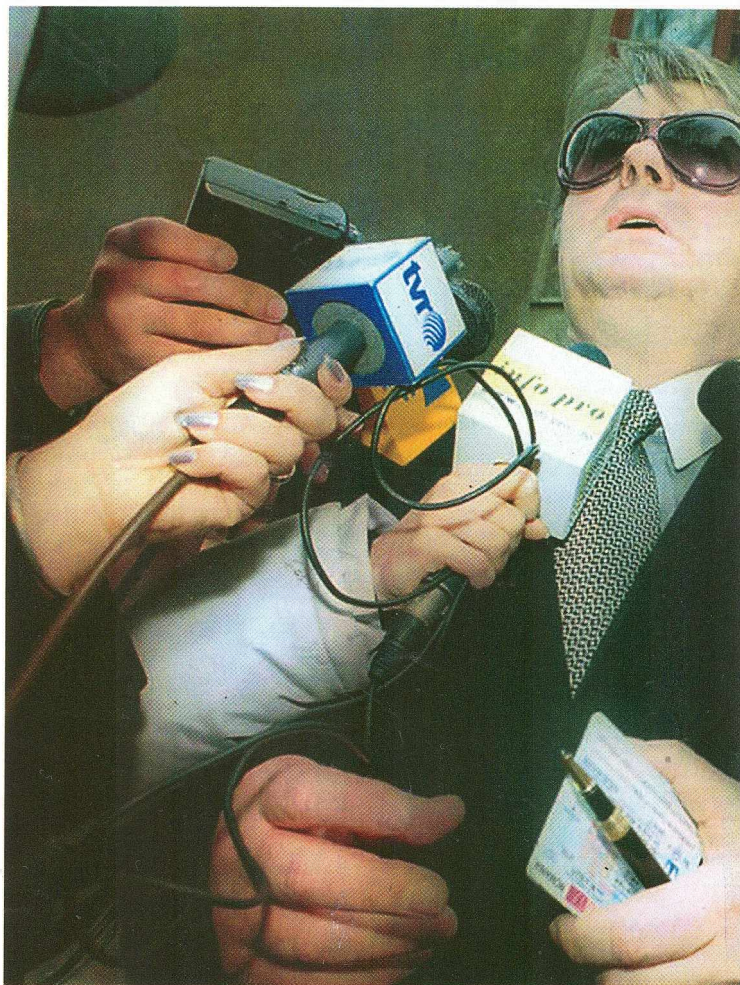
ASCENSIUNEA LUI ARTURO UI

Dincolo de rezultatul alegerilor, de-acum intrat în istorie, rămâne de răspuns la două întrebări: cum a fost posibil ca, în anul 2000, nostalgicii etatismului, ai centra-

lismului și ai egalitarismului să revină la putere într-o țară care pretinde că vrea capitalism și ce explică ascensiunea amețitoare a lui Corneliu Vadim Tudor.

În această a doua privință e cazul ca, măcar acum, să spunem lucrurilor pe nume, oricât de neplăcut ar fi. Corneliu Vadim Tudor a

crescut în patru ani de la ceva peste 4 la sută la mai mult de 28 la sută, trăgând și partidul după el (câți dintre votanții PRM cunosc măcar un singur alt nume decât cel al liderului?), pentru că este un foarte bun orator – așa cum nici una dintre celelalte forțe politice nu are vreunul; pentru că are un

A ne minuna sau a ne îngrozi nu folosește la nimic, a înțelege ar fi mai util

RETRO

BEATRICE MOTAȘ ■

02.11. Emil Constantinescu va reveni la catedra de mineralogie a Facultății de Geologie ● Rezervele internaționale ale BNR depășesc 3,1 miliarde dolari ● Papa Ioan. Paul al II-lea oferă 100.000 de dolari pentru Catedrala Neamului din București.

03.11. Pentru că s-au înscris în ANMR, un general și trei colonei MAPN au fost destituiți ● Viceguvernatorul BNR, Mihai Bogza, este cercetat de Parchet și chemat în judecată la Strasbourg ● D-na Nicholson, raportorul Parlamentului European pentru România, ne-a sfătuit să urmăm exemplul Bulgariei.

06.11. Parlamentarii își dublează bugetul și își măresc pensiile ● Primarul comunei maramureșene Ciocârlău a instituit impozit pe... vrăjitorie.

07.11. Lucian Orășel a fost eliminat din cursa prezidențială ● La Piatra Neamț, Dinescu a fost la un pas de a fi linsat de un comando PRM ● Guvernul a dublat alocația pentru copii ● Transportatorii fluviali au fost iertați de datoriile la buget.

08.11. A fost semnată Ordonanța care instituie monopolul statului asupra alcoolului ● Daewoo a declarat faliment ● Alexandru

Ciocâlteu, fostul președinte al Casei Naționale de Asigurări, a fost bătut cu bestialitate de niște necunoscuți ● S-a stins din viață cunoscutul ziarist Dionisie Șincan.

09.11. Panică în rândul depunătorilor la BTR ● Dolarul a trecut de 25.000 de lei.

10.11. La Amsterdam, un pilot al Tarom a fost prins beat la manșa unui Boeing 737 ● Adrian Năstase și-a anunțat intenția de a candida la Președinție ● Potrivit rezultatelor comunicate de laboratorul din Köln, Cătălin Hâldan nu s-a dopat.

11.-12.11. La Târgu Jiu, doi polițiști și doi jandarmi au fost atacați de rromi; un jandarm este în comă ● S-au împlinit 5 ani de la moartea lui Corneliu Coposu.

13.11. Jandarmul George Marchiș aflat în moarte cerebrală a salvat viețile a patru oameni cărora li s-au transplatat inima, ficatul și rinichii tânărului ● A fost dată publicității scrisoarea-apel prin care 100 de intelectuali pledează ca un singur candidat să-l înfrunte pe Ion Iliescu ● BTR a început să facă plăți.

14.11. Legea caselor naționalizate a rămas în seama viitorului Parlament ● Guvernul șterge datoriile la întreținere ale locatilor cu venituri mici.

umor agresiv – iar celor care se topesc după „Vacanța Mare“ le place așa ceva; pentru că este un bun psiholog și un bun sociolog, care cântărește fiecare gest și cuvânt – în vreme ce majoritatea politicianilor se trezesc vorbind; pentru că a înjurat crunt 99 la sută dintre personalitățile românești, dar nicio-

dată nu a criticat poporul – ceea ce alții o fac de fiecare dată când se simt nedreptățiți; pentru că are prezență de spirit (la o ședință solemnă a Parlamentului, dedicată zilei naționale, a vorbit al șaselea și a ridicat sala în picioare semnalând prezența generalului veteran Titus Gârbea – nici unuia dintre antevorbitori nu-i dăduse asta prin cap); pentru că are „tupeu obraznic“ și majoritatea românilor s-au plictisit de demnitari „finuți“ (asta explică și succesul fulminant al lui Traian Băsescu); în fine, pentru că argumentele cu care a fost atacat (riscul izolării internaționale, lipsa unui program economic, demagogie etc.), nu spun mare lucru electoratului, interesat mult mai mult de cămașă decât de palton. În particular, trebuie să fii orb să nu vezi că pentru mulți români ordinea promisă de Vadim merită orice preț, inclusiv cel al unui stat polițienesc, iar xenofobia lui este xenofobia unei părți importante din populație.

Vreme de 11 ani, Corneliu Vadim Tudor și Gheorghe Funar au deținut monopolul absolut al patriotismului. Acest monopol le-a fost lăsat de către toți ceilalți politicieni care, spirite fine, europene, s-au speriat de riscul de-a fi confundați cu

patriotarzii, cu fariseii, s-au temut să nu pară penibili. Până și acordarea cetățeniei române lui Ilie Ilașcu au lăsat-o tot în grija lui Vadim.

Rezultatul acestei obsesii a spaimei de a fi asimilat cu „Cântarea României“ s-a văzut la alegerile din anul 2000 și, dacă nu ne trezim „din pumni“, se va vedea și mai abtîr în 2004.

LA STÎNGA-MPREJUR

Cât despre PDSR și Ion Iliescu, aici nu sunt prea multe de spus. CDR a promis Schimbarea. Ceva-ceva s-a schimbat, dar departe de speranțe și de promisiuni. Primele dezamăgiri datează din debutul anului 1997, atunci când am constatat cu stupeoare că fosta opoziție **nu se pregătise nicicum, vreme de șapte ani, pentru momentul în care avea să ajungă la putere.** Nu avea nici proiecte de legi, nici oameni pentru fiecare post, nici informații despre situația reală, nimic.

Doi: PNȚCD, PNL și PD (mai puțin UDMR) și-au petrecut cea mai mare parte a ultimilor patru ani certându-se îngrozitor, atât între partide, cât și în interiorul lor, mergând până la amenințări de acțiune în judecată și cereri de demitere (vezi, de pildă, cazul țărăniștilor

Un viitor premier obsedat de ideea că o să-și rupă picioarele

Vasile Lupu și Romică Tomescu).

Trei: Emil Constantinescu s-a retras brusc, fără prea multe explicații și fără să-și pregătească un succesor credibil.

Patru: nivelul de trai s-a degradat continuu, criminalitatea a explodat, corupția și birocrăția și-au văzut liniștite de treabă ceea ce, dincolo de orice justificări specioase, nu are cum să încante electoratul.

Cinci: nostalgia lui „ei se fac că ne plătesc, noi ne facem că muncim“ este încă foarte puternică pentru mulți români.

Adăugați la acestea și câteva triste performanțe individuale: Petre Roman, care a reușit să adune doar o treime din voturile propriului

15.11. Remeș l-a demis pe Nini Săpunaru ● Potrivit Raportului BERD, România este țara cu cele mai mici progrese în reformă din Europa Centrală și de Est ● Andrei Ursu, fiul disidentului anticomunist Gheorghe Ursu, a intrat în greva foamei.

16.11. Cel mai mare scor din istoria fotbalului românesc: 41-1 în meciul Mecanica Mârșa – Avântul Dârlos ● S-a stins din viață criticul literar Laurențiu Ulici, Președinte al Uniunii Scriitorilor ● Isărescu a anunțat că nu va semna Ordonanța de urgență adoptată de Senat cu privire la stoparea privatizării.

17.11. Constantinescu a făcut bilanțul celor patru ani petrecuți la Cotroceni ● În București, un bătrân a murit pe stradă, medicul unei ambulante refuzând să-i acorde primul ajutor.

18-19.11. Trei jandarmi înarmați și având muniție de război au dezertat dintr-o unitate militară din Cernavodă ● Au scăzut dramatic încasările la jocurile Bingo TV ● Regele Mihai îi îndeamnă pe români să voteze cu gândul la România.

20.11. România nu a scăpat de obligația obținerii vizelor ● Lis a fost adus cu poliția la Parchet ● Patru ofițeri de miliție și securitate au fost puși sub învinuire pentru uciderea disidentului Gheorghe Ursu ● Demiterea lui Săpunaru a fost sus-

pendată de Curtea de Apel București.

21.11. O candidată ApR din Mediaș a fost făcută afiș electoral, la propriu, cu ajutorul unei cutii cu aracet.

22.11. La Televiziunea națională, întâlnire a candidaților la președinție: Petre Roman îl va acționa în judecată pe Vadim pentru calomnie; de la Theodor Stolojan, „tribunul“ a primit în dar un glonț cu care să-l împuște când va ajunge președinte ● Cei trei jandarmi-dezertori au fost capturați ● CNSAS a dat publicității numele candidaților de pe listele electorale care au colaborat cu fosta securitate.

23.11. La Craiova, un lider PD a fost înjunghiat de o bandă de PRM-iști ● Conducerea PNȚCD a decis să-i excludă din partid pe cei aflați pe lista CNSAS ● Rhic Holding Luxemburg a cumpărat de la AVAB creanțele fraților Păunescu.

24.11. Guvernul a adoptat un proiect de lege în care se prevede interzicerea clonării umane.

25-26.11. La alegeri, în condițiile unui absenteism ridicat, pe primul loc se află Ion Iliescu și PDSR, iar pe locul al doilea Corneliu Vadim Tudor și PRM ● S-a încheiat a 10-a ediție a Festivalului DAKINO.

partid, sau Varujan Vosganian, care a fost 11 ani parlamentar și tot 11 ani în opoziție.

În aceste condiții, cu cine era să voteze cei care nu suportă soluțiile tip Vadim?

BACK-GROUND

Alegerile 2000 s-au desfășurat pe un fundal special. Impulsionat de președintele Constantinescu, Colegiul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității a dat la iveală lista candidaților care au colaborat cu poliția politică a epocii comuniste. Nume sonore, de mult vânturate în presă: Marcian Bleahu, Mircea Ionescu-Quintus, Alexandru Paleologu (colaboratori), Ilie Merce (ofițer). Reacții ale celor vizați: previzibile („N-a fost chiar așa, am semnat, dar...”). Efecte: zero. Observații: marii turnători și-au șters de mult urmele. Satisfacția lui Ticu

Dumitrescu și a autorilor Proclamației de la Timișoara: nici una. Morala: nici una.

Al doilea element de fundal a fost joaca de-a candidații. PNȚCD și PNL, respectiv Mugur Isărescu și Theodor Stolojan, s-au acuzat reciproc de încăpățănarea de-a nu accepta un candidat unic. Teodor Meleșcanu a pierdut vreo 15 procente în două luni, fără să aibă habar de ce. Gyorgy Frunda și Petre Roman – asta e. Restul s-au distrat și ei (avocata Graziela Bârlă a luat mai multe voturi decât celebrisimul coleg Nicolae Cervești!).

În fine, re-ieșirea PNL din Convenție și re-întrirea UFD i-au readus pe liberali la poziția pe care o aveau în 1990 și i-au aruncat pe țărâniști într-o poziție în care nu s-au aflat niciodată de la înființarea lor – dramatic mod de a comemora cinci ani de la moartea lui Corneliu

Seniorii de drept se retrag. Sau nu. Sau da. Sau nu.

Coposu.

Urmări: au început demisiile și promisiunile de reînnoire a partidelor. Dacă va fi așa, tot răul spre bine; a fost nevoie de un șoc pentru ca seniorii de drept să se retragă în sfârșit. Dacă nu – rămâne cum am stabilit.

MILENIUL TREI

PDSR a propus un memorandum de un an, pe care syndicatele îl vor accepta, iar partidele parlamentare îl vor negocia la sânge. Câteva sute de proiecte de legi sunt restante din fosta legislatură. PDSR va face schimbări în structura ministerelor și își va numi propriii oameni (rămâne de văzut câte niveluri în jos vor fi atinse). Va schimba legile după chipul și asemănarea sa. Totul se reia de la zero. Exceptând bunele intenții de integrare europeană. Occidentul și investitorii sunt circumspecți. Vor sta deoparte o vreme. Sau o vreme lungă.

Țara aia e. Alta n-avem. Nici mai bună, nici mai rea. Industria e câtă e, profesionalismul e cât e, prostia e câtă e.

Cine poate și vrea, pleacă. Cine nu, rămâne.

Intrăm în mileniul III de după Hristos.

Dumnezeu să ne ajute.

Ion Iliescu a avut minima eleganță de a mulțumi adversarilor care s-au solidarizat cu el ● Frumos ar fi fost să-i și numească ● C.V. Tudor a dovedit că nu știe să piardă și și-a continuat delirul ● El a amenințat cu Tribunalul de la Haga, care nu se ocupă cu așa ceva ● Europa a răsuflat ușurată ● Vorba vine, că, de fapt, nu se prea omoară ea cu cine ne omoară pe noi ● Scenariul cu UDMR care votează cu Vadim ca să aibă pretext să ceară Transilvania a sărit în aer, Harghita-Covasna dându-i lui Iliescu peste 90 la sută din voturi ● În timp ce noul (!) președinte vorbea la televizor, în sediul PDSR era gălăgie și fojgăială ● Pedeseriștii, în loc să-și

asculte șeful, probabil împărțeau posturile ● Or fi ajuns la nivel de președinte de IAS? ● Ceilalți foști candidați riscă să dispară de pe scena politică, o scenă de pe care Constantinescu a ieșit, nemeritat, murdar de cerneală ● A doua zi, și-a luat jucăriile din Pangratti și s-a mutat la câteva străzi de Vadim ● Între timp, americanii continuă numărătoarea voturilor ● Ar trebui să ia lecții de eficiență de la noi! ● Măine-poimăine o să avem și Parlament și Guvern ● Și cadouri de Crăciun ● Oare? ● Și vine Revelionul ● Alt an, alt deceniu, alt secol, alt mileniu ● Om fi învățat ceva din toate astea? ● Om fi învățat ceva din ceva? ● Om fi?

27.11. Conducerea PNȚCD și-a dat demisia în bloc ● Presa internațională apreciază rezultatul alegerilor generale drept o victorie a foștilor comuniști și a ultranaționalistilor.

28.11. Partidul lui Ion Iliescu se va retrage de la guvernare, dacă liderul PRM va deveni președinte ● La PDSR se întocmesc liste privind viitorul guvern, cu Adrian Năstase premier.

29.11. Negocieri PD-PNL; liberalii și democrații pun condiții PDSR, dar promit sprijin necondiționat lui Iliescu în turul doi.

30.11. Sorin Moldovan, vicepreședintele PDSR Deva, a fost asasinat în stil mafiot în centrul orașului ● Amenințare cu bombă la PRO TV ● C.V. Tudor a renunțat să mai participe la sărbătorirea Zilei Naționale la Alba Iulia.

01.-03.12. Câteva mii de români au fost prezenți la Alba Iulia de Ziua Națională; au fost văzute doar oficialități de pe plan local ● România a fost scoasă, condiționat, de pe lista neagră a vizelor ● Conducerea ApR a demisionat în bloc.

04.12. S-a stins din viață artistul plastic Horia Bernea ● În ultimii 9 ani, cheltuielile de întreținere au crescut de 1.680 de ori, iar salariul mediu de 275 de ori.

05.12. În București, un student la medicină a murit din cauza

unei supradoze de droguri ● În România sunt 1,38 de pensionari la un salariat ● Ambasadele nu mai acordă vize turistice.

06.12. Parlamentul European urmărește cu îngrijorare situația din România ● În locuința mamei lui Emil Constantinescu a izbucnit un incendiu ● De Sf. Nicolae, câteva zeci de persoane au venit la mormântul fostului dictator ● Președintele Constantinescu a convocat Parlamentul nou ales.

07.12. În București a avut loc un marș împotriva ascensiunii extremei drepte.

08.12. A fost dată în vileag o hotărâre de guvern din septembrie, prin care unii demnitari își pot cumpăra vilele de protocol în care locuiesc ● 11 marinari de pe nava Ardeal, abandonată în Bangladesh, renunță la cetățenia română.

09.-10.12. Ion Iliescu a câștigat al treilea mandat de președinte ● Emil Constantinescu a fost agresat de un turbulent membru al PRM ● A fost montat primul modul al Coloanei lui Brâncuși.

11.12. S-a întrunit Parlamentul nou ales; Iliescu și C.V. Tudor au dat mâna ● Stolojan a renunțat la mandatul de deputat ● PDSR i-a nominalizat pe cei 25 de miniștri din Guvern.

IN MEMORIAM

LAURENȚIU ULICI

Din 16 noiembrie cultura română a rămas fără Laurențiu Ulici. Un accident stupid, petrecut la începutul celei mai ciudate campanii electorale pe care a cunoscut-o România, a curmat viața Președintelui Uniunii Scriitorilor, unul dintre cei mai de seamă critici literari români ai sfârșitului de secol.

În Almanahul Flacăra 2001 o sută de personalități au răspuns invitației noastre de a participa la o amplă anchetă ale cărei subiecte au fost ultima sută de ani și următorul secol. Întrebat de către reporterul nostru ce crede ca va marca decisiv desfășurarea secolului viitor, Laurențiu Ulici a răspuns: „Îmbinarea științei cu religia, deoarece secolul XXI va fi marcat de descoperirea misterului morții sau de cea a compoziției chimice a sufletului.” Fără comentarii.

Dumnezeu să-l odihnească!

Transmitem, și pe această cale, sincerele noastre condoleanțe familiei lui Laurențiu Ulici.

Flacăra

CONCURS

S.C. Piatra Craiului SRL sponsorul concursului

București

Tel/Fax: 01/224.38.24

● Turism în Piatra Craiului (oferă reduceri importante pentru grupuri organizate)

CABANA GURA RÂULUI

- 750 m altitudine -
- Masivul Piatra Craiului
- acces auto
- restaurant, bar, terasă
- cazare în camere cu 2 și 4 paturi (apă caldă)

- Rezervări la 094.332.993 / 092.620.638

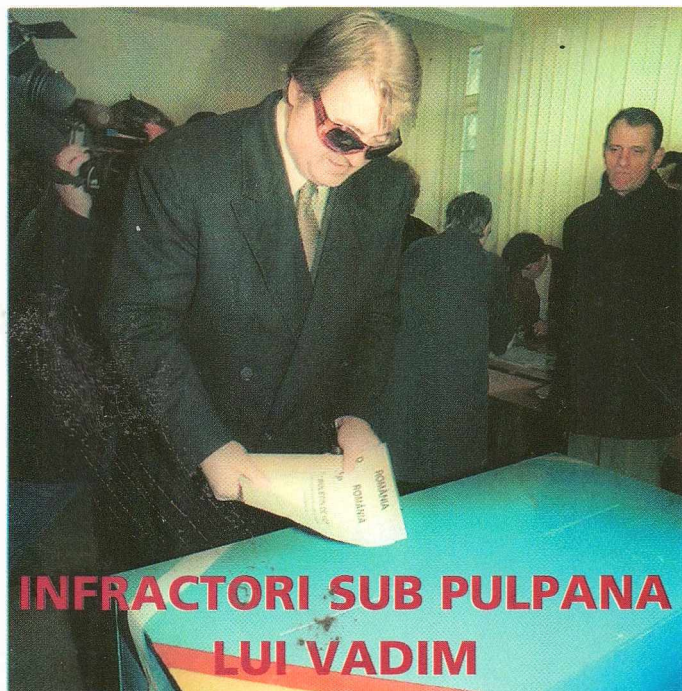
Week-end pentru două persoane la Cabana Gura Râului Masivul Piatra Craiului

Amplasată la baza Masivului Piatra Craiului
- este locul ideal pentru odihnă,
recreere și drumeție.

Completați talonul, decupați-l și trimiteți-l pe adresa redacției: București,
Piața Presei nr. 1,
cod 71341, sect. 1 Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.
Data limită de trimitere a răspunsurilor dumneavoastră este **5 ianuarie 2001**, data poștei.

În ce Masiv se află cabana Gura Râului?

- ☐ Bucegi
- ☐ Piatra Craiului
- ☐ Postăvarul

Constantin Duțu e un fel de coregraf care a fost condamnat în Italia, în 1981, pentru proxenetism. Acum este deputat P.R.M.

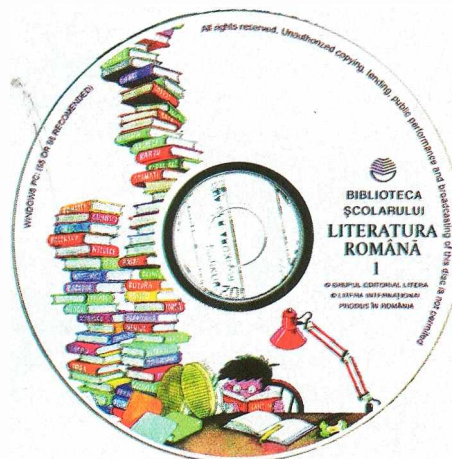
Valentin Vasilescu a fost condamnat în primă instanță la 7 ani închisoare pentru implicarea în cazul „Țigareta II”. A fost ales deputat P.R.M. Andrei Zeno, fost colonel de Securitate, a primit anul trecut o condamnare definitivă de doi ani cu suspendare pentru fabricarea cazului „Geologul”. Acum e parlamentar P.R.M. Văsălie Moiş, fost milițian, a ucis în 1972 doi ciobani, pe care i-a călcat cu mașina în timp ce

conducea beat. A fost condamnat, acum e judecat pentru uz de fals. Și el e deputat P.R.M. Constantin Bucur, fost căpitan S.R.I. a încasat doi ani cu suspendare pentru dezvăluirea unor secrete de serviciu. A devenit parlamentar P.R.M. Aviatorul politic Radu Ciuceanu, liberal, a fost dovedit drept torționar în „Lotul Pitești” iar drept răsplată a ajuns și el parlamentar P.R.M.

Toți cei de mai sus sunt aleși pe listele unui partid care se proclamă justițiar care vrea să curețe țara de infractori.

T. R. jr.

O PREMIERĂ ÎN ACTIVITATEA EDITORIALĂ DIN ROMÂNIA

Pentru tot mai mulți tineri din România, transmiterea de informații, mesaje și idei prin mijloace electronice este o modalitate rapidă de informare și instruire. Dacă, în urmă cu numai câțiva ani tehnicile moderne folosite în procesul instructiv – educativ constituiau un simplu deziderat, astăzi acest lucru începe să devină o realitate. Instituțiile de învățământ, bibliotecile, centrele de informare și documentare, alte instituții culturale, precum și posesorii individuali de echipamente electronice au posibilitatea de a se transforma în utilizatori de soft educațional.

Editura LITERA INTERNAȚIONAL a inițiat un ambițios program de informatizare a operelor capitale ale literaturii române lansând prima colecție electronică de literatură română clasică pe un CD – 84 de volume din colecția „Biblioteca Școlarului”.

Autorii și operele selectate în baza programelor școlare, tabelele cronologice și notele biografice sunt de un real folos nu numai în pregătirea elevilor și studenților, dar rezeșă și un ajutor prețios pentru profesori în predarea literaturii române.

C.M.

CONCURS

Premiu:
O ISTORIE A SOCIETĂȚII ROMÂNEȘTI CONTEMPORANE ÎN INTERVIURI (2 vol.) și alte 4 cărți de GEORGE ARION

Întrebare: Care este prețul revistei „Flacăra”?

☐ 18.200
☐ 14.800
☐ 15.300

Completați talonul, decupați-l și trimiteți-l pe adresa redacției: București, Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.

Data limită de trimitere a răspunsurilor dumneavoastră este **5 ianuarie 2001, data poștei**

Concurs sponsorizat de Fundația „PREMIILE FLACĂRA-ROMÂNIA”

CONCURS

Premiu:
Cărți în valoare de **350.000 lei**

Întrebare: Care este protagonistul rubricii „Amintiri”?

☐ Jean Constantin
☐ Ion Dichiseanu
☐ Mihai Fotino

Completați talonul, decupați-l și trimiteți-l pe adresa redacției: București, Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.

Data limită de trimitere a răspunsurilor dumneavoastră este **5 ianuarie 2001, data poștei**

Concurs sponsorizat de EDITURA NEMIRA

„ANDRÉ” ÎȘI FAC DE CAP

Fetele de la *André* și-au lansat la începutul lunii decembrie cel de-al patrulea album, intitulat *Am să-mi fac de cap*. După ce toată vara au cântat *Lasă-mă papa la mare*, Andreea Antonescu și Andreea Bălan și-au pus în cap să se distreze. Și au făcut-o pe bune, într-un parc de distracții, acolo unde au filmat videoclipul melodiei ce dă titlul albumului. Cu acest nou hit, *André* își consolidează poziția pe piața muzicală autohtonă. O altă piesă ce are toate șansele să urce puternic în topuri este *Flori de tei*, povestea tristă a unei iubiri neîmplinite. Noutatea absolută propusă de *André* pe acest album este piesa *Sună-mă*, un slow sensibil. Piesa *Caravanele* apare cu un text în limba engleză. Compozitor este același Săndel Bălan, tatăl jumătății blonde a grupului, iar cea care a dat o mână de ajutor imaginii fetelor este Silvia Nanu.

C. M.

Câștigătorii concursurilor din revista **Flacăra** nr. 11 sunt:

- **Marele Premiu Revelion 2001** la Cabana Gura Râului -
GHEORGHE SANDU – Str. Mărășești nr. 06,
Sat Ghermănești, Comuna Snagov
- **Concurs „O istorie...”** - AUREL PAȘCA – str. Mirăslău
nr. 4, bl. B3, sc. 2, ap. 56, Cluj-Napoca, Jud. Cluj
- **Concurs Nemira** - LAURA PRIOTEASA –
str. Amurgului nr. 18, bl. P1, ap. 73, Sector 5, București
- **Concurs Niculescu** - RADU ANGHELUȚĂ –
str. Moise Nicoară nr. 38 A, bl. C3, sc. A, et. 9, ap. 107,
Sector 3, București

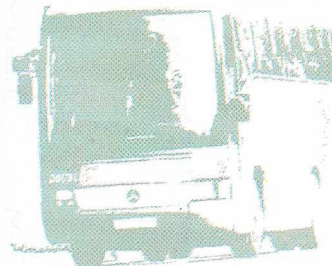
DOUBLE T
Turism & Transport

București, Calea Victoriei nr. 2, sector 3
Tel: +40 - 1 - 313.36.42; Fax: +40 - 1 - 315.81.66

**TRANSPORT INTERNATIONAL
DE CALATORI PRIN CURSE REGULATE
CU AUTOCARE 4*.**

**LA CERERE CURSE OCAZIONALE
IN ORICE DIRECTIE**

**GERMANIA
AUSTRIA
ELVETIA
ITALIA
FRANTA**

In curand Spania - Portugalia

CONFORT, SIGURANTA, PROMPTITUDINE.

Flacăra 12/2000

13

LUMEA „TRĂSNITĂ” A INVENTATORILOR

Text: CIPRIAN ENEA
și VICTOR NIȚĂ ■
Foto: CIPRIAN ENEA
și arhivele personale ■

Peste câteva zile ne despărțim de un secol despre care s-a afirmat, nu de puțina ori, că ar fi aparținut științei și progresului tehnologiei. Ancheta noastră, publicată în **ALMANAHUL FLACĂRA 2001** sub titlul „100 de personalități despre ultima sută de ani” a confirmat, la rândul ei, această impresie generală: Albert Einstein, ajuns demult un fel de legendă a omului de știință, a descoperitorului, a fost desemnat omul secolului XX. Plecând de la această idee, a dorinței omului modern de a căuta, merou, ceva nou, în primul număr din noul mileniu, **FLACĂRA** vă va prezenta un amplu desor al invențiilor românești-mei puțin cunoscute, material din care, acum puteți elti o avanezonica. Desigur, există invenții și invenții. Unele, chiar folositoare. Altele, simple contrafaceri. Există invenții care provoacă hazul și invenții care stârnesc mila. Pentru că, nu-i așa, nu degeaba se zice că inventatori sunt ca noștiucii, adică mulți și de tot felul.

DESPRE CELEBRII FRAȚII ROȘU

Dintr-un fel de memorie colectivă a revistei **Flacăra**, care, de-a lungul timpului, s-a preocupat intens de inventatori, vom extrage doar câteva întâmplări și personaje, cele mai ciudate, cărora nu li s-a putut acorda cinstea de-a face parte din ceea ce s-a numit „inteligenta românească în acțiune”.

Celebru a fost un tip scund, firav, cu mustăcioară, un fel de Chaplin, care venea săptămânal și ne agasa cu o singură întrebare: „Când scrieți despre frații Roșu?” Frații Roșu, pe care nu i-a văzut nimeni niciodată împreună, pentru că la redacție nu venea decât acea copie a lui Chaplin, pretindeau că descoperiseră un perpetuum mobile cu care s-ar fi putut obține importante economii de energie. Unuia dintre redactori, Ovidiu Ioanițoia, căruia i se repartizase „cazul” fraților Roșu, i se făcea părul măciucă atunci când i se spunea că unul dintre frații Roșu, de fapt același tip scund și cu mustăcioară, a venit din nou la redacție cu cea de-a nu se știe câta reclamație. Numărul reclamațiilor trecuse binișor de o sută! Ca să scape de coșmarul cu frații Roșu, Ovidiu ar fi scris câte ceva despre invenția aia a lor, dar unicul frate Roșu vizibil nu voia cu nici un chip să dea vreun amănunt despre nemai-pomenita lor invenție. Până la urmă fraților Roșu li s-a înfundat. Un alt redactor, nea Sece, mult regretatul Eugen Seceleanu, unul dintre cei mai talentați ziariști ai **Flăcării** din acea vreme, a reușit să-l determine pe unicul frate Roșu să dea niște amănunte despre principiile de funcționare ale „mașinăriei”. Pentru că am fost de față la dialogul celor doi, pot

să spun că, după succintele mărturisiri ale unicului frate Roșu, s-a lăsat o tăcere adâncă. Și numai ce izbucnește nea Sece cu o furie abia reținută în glas: „Mi-ați furat principiile! Astea-s principiile mele, că și eu am un perpetuum mobile. Cum le-ați furat? Când le-ați furat? Și cine v-a ajutat?” Din mic ce era, unicul frate Roșu se topise parcă în scaunul din fața biroului. Și pentru că nu primea nici un răspuns, nea Sece a pus mâna pe telefon, a format niște numere aiurea și a vorbit, cicătelea, cu cineva de la Miliția Capitalei. „Trimiteți repede, cât mai urgent posibil, un echipaj la revista **Flacăra**, că avem un caz de furt intelectual!” Nici nu se terminase convorbirea telefonică și unicul frate Roșu o și zbughise pe ușă și dus a fost.

TRANSILVANIA A FOST LA UN PAS DE A RĂMÂNE FĂRĂ SOARE

Un alt inventator, un inginer militar domiciliat în Baia Mare, a somat redacția revistei **Flacăra** să trimită la el acasă, cât mai urgent, un redactor de la rubrica „Inteligenta românească în acțiune”. Și pentru că invențiile lui erau, după cum ne atenționa, de interes național și chiar mondial în domeniul militar și energetic, a trebuit să i se îndeplinească dorința. Revenit în redacție, redactorul cu pricina a povestit, cu lux de amănunte și cu o seriozitate bine mascată, despre una dintre invenții. Era vorba despre un fel de uriașă umbrelă cu un diametru de aproximativ 50 de kilometri, care să fie urcată la o înălțime de câteva sute de kilometri. Respectiva umbrelă urma să aibă, pe partea superioară, cea dinspre soare, câteva

zeci, ba chiar sute de mii de panouri care să capteze energia solară. Era musai ca umbrela să fie poziționată deasupra României, eventual deasupra Transilvaniei care – mare neajuns! – ar cam fi fost lipsită de lumina soarelui. Dar, dincolo de această mică problemă, România ar fi devenit cea mai mare producătoare de energie solară din lume. Despre cum s-ar fi putut monta o astfel de umbrelă acolo, sus, despre cum s-ar fi putut prelua energia acumulată de panourile solare și, în general, despre multe alte amănunte tehnice, nici un cuvânt. Ceea ce conta era doar ideea pe care inginerul militar din Baia Mare spunea că vor să i-o fure nu se știe ce puteri occidentale.

Și lista unor astfel de inventatori ar putea continua pe zeci de pagini. Un loc aparte l-ar avea și scrisoarea unui tip care ne propunea să facem toate demersurile necesare pentru ca meridianul Greenwich să treacă prin

România, mai exact spus prin Mizil, fapt care ar situa România în mult invidiata poziție de locomotivă a fuselor orare. „Vă puteți imagina ce avantaje ar avea România dacă meridianul Greenwich ar trece pe la Mizil?!” – ne întreba, patetic, în finalul scrisorii sale, acel inventator. Am tot stat și ne-am gândit și nici până azi nu ne-am putut imagina în ce anume ar consta acele presupuse avantaje.

MAȘINA DE FĂCUT GROPI A CÂȘTIGAT UN PREMIU!

Dar, pentru că există întotdeauna și un dar, s-a întâmplat să luăm și o plasă de zile mari. Vine la un moment dat un tip în redacție și ne spune că el este, de fapt, mesagerul unuia care a inventat o mașină de făcut gropi. Inventatorul era de prin Băneasa, Otopeni sau

Snagov, adicătelea era la doi pași de redacție. Ei bine, n-am onorat invitația. De ce? Pentru că numele invenției, mașină de făcut gropi, ne-a făcut să râdem cu gura până la urechi. Nu mică ne-a fost surpriza când, peste câteva luni, la un Salon de Invenții,

găzduit în foaierea Teatrului Național, mașina de făcut gropi a luat unul dintre premiile cele mai importante!

Singura scuză că n-am acordat atenția cuvenită mașinii de făcut gropi ar fi aceea că pe noi ne interesa mult mai mult mașina de

astupat gropi, domeniu în care țara asta veselă și tristă bate toate recordurile. Dar, lăsând gluma la o parte, oare ce muscă pe căciulă poartă ziaristii care, prin 1934, nu l-au băgat deloc în seamă pe un anume Petre Murg, care a depus la OSIM o invenție

numită „patine cu roți“?! Cine să se fi gândit atunci că năzbătia românului Murg, niște patine cu roți, va deveni unul dintre cele mai răspândite obiecte de azi, respectiv patinele cu role?!

CELEBRA SERINGĂ FĂRĂ AC A FOST INVENTATĂ DE UN ROMÂN ÎNCĂ DIN 1975

La sfârșitul deceniului al VIII-lea a început să se vorbească în medicină despre celebra Med-E-Jet sau seringă fără ac. Considerată drept o veritabilă revoluție în domeniu, ea a fost pusă în practică de către americani. Puțini sunt însă cei care știu că un român inventase acest aparat și-l brevetase la OSIM prin certificatul numărul 81884 din 4 aprilie 1975.

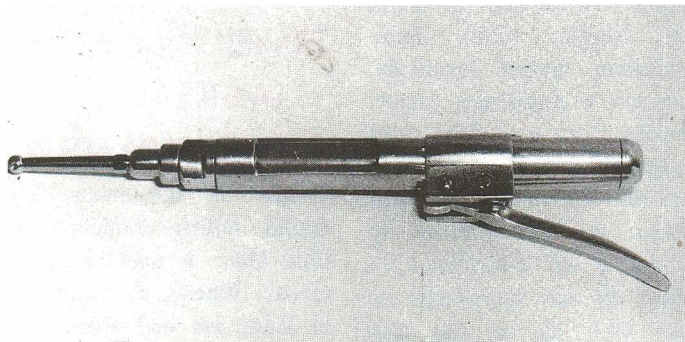

Gheorghe Filipovici

Gheorghe Filipovici a lucrat peste 30 de ani în Laboratorul de Psihologie Aplicată din cadrul Universității București. Timp de 30 de ani viața sa nu a avut aproape nici un eveniment care să trădeze geniul inventator din el. La un moment dat însă domnul Filipovici s-a îmbolnăvit de o paradontoză cruntă – boală a gingiilor considerată cronică. Pentru că suferința sa devenise cumplită, s-a gândit să inventeze un aparat care să-l ajute în tratarea bolii. Așa a luat naștere Aparatul pentru masaj gingi-

val care în 1965 a luat medalia de aur a Salonului de Invenții de la Viena. În scurt timp, instrumentul cu pricina a fost produs în serie de către Întreprinderea Optică Română, dar inventatorul său n-a primit nici un ban. Fără să se descurajeze, câțiva ani mai târziu Gheorghe Filipovici a inventat Dispozitivul pentru anestezie locală intra-dermică și vaccinare, instrument care nu folosește acul pentru injecții. Printr-o simplă apăsare a unei manete țâșnește cu presiune reglabilă un fel de jet ce străpunge instantaneu pielea. În locul impactului, pielea se anesteziază și nu mai rămâne decât o mică vânătăie, aproape imperceptibilă.

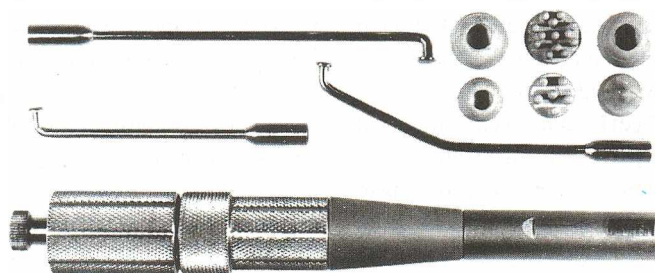
Și despre invențiile sale s-ar putea scrie mult mai multe lucruri. Spre exemplu, în 1995, seria de aparate medicale inventate de Filipovici și de academicianul profesor doctor Pătru Firu a luat premiu la o expoziție de aparatură medicală dentară. În momentul de față, Gheorghe Filipovici are aproape 85 de ani. Printre realizările sale de

Aparatul de făcut injecții fără ac

ultimă oră se numără perișoara orală stimulativă cu jet de lichid, pe care însă nu a pus-o nimeni în practică. Și, dacă ar fi să dăm curs istoriei, așa cum seringă fără ac a fost brevetată de noi, dar a fost pusă în practică de alții, așa s-ar putea întâmpla și cu

ultimele invenții ale lui Filipovici. Imaginați-vă doar că dacă acest dispozitiv de făcut injecții era folosit pe scară largă de când a fost el inventat, SIDA nu s-ar mai fi transmis pe calea acelor de seringă...

Dispozitivul de masare gingivală

TATĂL LUI MOȘ CRĂCIUN

BĂTRÂNELUL CEL DARNIC, CU BARBĂ ȘI CU MUSTĂȚI, S-A NĂSCUT ÎN AMERICA

Text: TOMA ROMAN jr. ■

Foto: FLORIN IONIȚĂ ■

DRUMUL PESTE OCEAN

Santa Claus, Father Christmas, Père Noël, Moș Crăciun – personajul e cunoscut sub diverse nume, dar are în toată lumea aceeași înfățișare: un bunic rotofei, cu barbă albă și obraji rumeni, înveșmântat într-o tunică sau manta roșie tivită cu alb și purtând un sac doldora de daruri. Grăsunul jovial și generos, devenit în-suși simbolul Crăciunului, împreună cu bradul împodobit, este mult mai tânăr decât se crede: are doar 138 de ani și e de origine americană.

Numele lui Thomas Nast nu figurează în enciclopedii, deși el este creatorul unui mit al copilăriei și al celui mai popular personaj din lume. Ca și în cazul creațiilor folclorice, Moș Crăciun s-a desprins de inventatorul lui și și-a început o viață proprie, fără de moarte, a intrat în imaginarul colectiv, a devenit un bun comun. Lumea nu mai știe când s-a ivit prima oară moșul, fără de care sărbătoarea creștină de la 25 decembrie e de neconceput. Se crede, în general, că el vine din negura timpurilor. Și totuși, Moș Crăciun are un act de naștere: decembrie 1862 și un părinte legitim, pe nedrept uitat: Thomas Nast.

Inventatorul lui Moș Crăciun s-a născut în 1840, în orașul german Landau și, pe când avea șase ani, a debar-

cat cu familia la New York, asemeni altor europeni atrași în Lumea Nouă de speranța unei vieți mai bune. Talentat la desen, înzestrat cu umor și imaginație, Thomas a fost angajat, pe la 20 de ani, ca ilustrator la cea mai citită revistă americană a epocii, *Harper's Weekly*. Izbucnirea războiului de Secesiune, în 1861, i-a schimbat viața, dând o miză majoră muncii sale, căci conducerea revistei i-a cerut să facă nu doar simple ilustrații la reportaje de război, ci reprezentări alegorice complexe, care să susțină că desenele emblematice și umoristice ale tânărului Nast aveau o forță de impact mai mare decât textele de propagandă.

ÎN MISIUNE, PE FRONT

Astfel, în decembrie 1862, când armata Unionistă suferise mari pierderi și soldații erau deprimați, Nast publică un diptic intitulat „Ajun de Crăciun”. În primul desen, într-un medalion, o tânără mamă, îngenuncheată lângă pătutul copiilor adormiți, se roagă lui Dumnezeu, în timp ce soțul ei, bărbos și trist, în uniformă militară nordistă, privește cu dor, la lumina unui foc de tabără, o fotografie a familiei sale. Partea de jos a desenului e ornată cu morminte de

soldați. Această imagine era însoțită de o alta, *Santa Claus în tabără*, înfățișându-l pentru prima oară pe Moș Crăciun sub forma în care îl cunoaștem și azi: un bătrân durdulu și bonom, drapat în steagul american și împărțind daruri soldaților. Inspirându-se din tradiția populară a Europei Centrale, căreia îi păstra o vagă amintire din prima copilărie, el l-a preluat pe acel Santa Claus (prescurtare de la Nikolaus), Sfântul Nicolae, care pune în ghețele copiilor un bănuț sau o nuia, după cum se purtaseră de-a lungul anului. Spre deosebire însă de acel Sfânt Nicolae european, care avea trăsături ascetice și părea mai curând un judecător, inspirând teamă copiilor, Nast l-a conceput pe Santa Claus al său ca pe un grăsun simpatic și bun.

Cele două desene de Crăciun au avut un asemenea succes, încât redacția s-a trezit potopită de scrisori de apreciere, în care Santa Claus era ridicat la rangul de divinitate protectoare yankee. În anii de război ce au urmat, toate numerele de Crăciun ale revistei au fost ilustrate cu desene reprezentân-

du-l pe Santa Claus, ce-și extinsese generozitatea și asupra copiilor și, în acea lume aflată în război, divizată în „buni” și „răi”, împlinea dorințele celor buni.

În aceeași epocă, în Anglia, Charles Dickens inventase și el în povestirile ocazionale un „duh al Crăciunului”, sărbătoare prin excelență a confortului clasei mijlocii, dar acesta era îndreptat împotriva esenței egoiste a capitalismului victorian și făcea apel la filantropie și solidaritate umană. *Father Christmas* era un spirit justițiar, ce împărțea cadouri doar celor buni, pe când Santa Claus era umanizat, simpatic și îi iubea pe toți. De-a lungul a cinci ani, Nast i-a imaginat o groază de ocupații și performanțe: l-a făcut să umble pe hornuri, să acorde audiențe copiilor, să se alăture soldaților pe câmpul de luptă, să care saci enormi și să înfrunte viscole pentru a-și îndeplini misiunea. Cea mai celebră reprezentare a lui Santa Claus poate fi văzută în numărul de Crăciun al lui *Harper's* din 1866 – primul an de pace. Atunci a fost stabilită definitiv iconografia per-

sonajului, reprodusă apoi de miliarde de ori. Într-o suită de desene, Nast îl înfățișa pe bunicul bărbos și pletoș, cu tunică roșie și cizme, nu în timpul „serviciului”, ci acasă la el, pregătindu-se pentru noaptea de Ajun: fabrica jucării în atelierul propriu, pregătea brazii, studia un cărtoi în care erau înscrise toate faptele bune ale copiilor de peste an, și, în sfârșit, privea lumea printr-un telescop, în căutarea copiilor cuminiți, mai greu de găsit cu ochiul liber.

Dar o dată războiul încheiat, desenele alegorice ale lui Thomas Nast încep să-și piardă, încet-încet, o dată cu miza politică, și interesul. Cum nu mai putea fi un simplu ilustrator de articole, iar Santa era oportun doar într-un singur număr pe an, steaua desenatorului începe să coboare de prin 1880, iar în 1886 revista la care lucra de atâția ani îl concediază.

UN MOȘ ORFAN

După ce cunoscuse celebritatea și siguranța materială, Nast e nevoit să suporte anonimul și umilințele sărăciei. Abia mult mai târziu, în 1902, Teddy Roo-

sevelt care, în copilărie, descoperise politica prin intermediul desenelor umoristice ale lui Nast din *Harper's Weekly*, își aduce aminte de el și îi oferă o sinecură: postul de consul la Inayaquil, în Ecuador, retribuit cu 4.000 de dolari pe an. Desenatorul acceptă și, din același port al New York-ului unde sosise din Europa în urmă cu 56 de ani, se îmbarcă spre America de Sud, fără să bănuiască nici o clipă că acest drum îl va duce către moarte. Căci, abia ajuns pe coasta Pacificului, la Guayaquil, în oraș izbucnește o epidemie de febră galbenă. Proaspătul consul face tot posibilul să-și păstreze moralul și scrie acasă lungi scrisori împodobite cu desene, în care face haz de necaz: *sper că voi supraviețui, pentru a putea sfârși în altă parte decât aici, unde e oricum atât de groaznic, încât numai eu nu le mai lipsesc sub pământ*. Speranța nu i s-a împlinit. La șase luni de la sosirea în Ecuador, într-o seară de duminică din noiembrie, febra galbenă l-a răpus pe consulul american Thomas Nast.

În acel an, Santa Claus a rămas orfan. Înfiat cu entuziasm de producătorii de Coca-Cola, la început, apoi de tot mai mulți comercianți, adoptat de părinții dornici totdeauna de a-și vedea copiii fericiți și a adăuga sărbătorii Crăciunului în familie un punct culminant, moșul jovial cu barbă albă și haine roșii a făcut, în doar un secol, o carieră mondială fulminantă, fiind așteptat în noaptea de Ajun în miliarde de case. Se pare că oamenii chiar aveau mare nevoie de el, de vreme ce și-l transmit din generație în generație, cu o bucurie copilăroasă, cu fiecare an reîmprospătată. Iar societatea de consum, pentru care personajul inventat de uitatul desenator e o bună sursă de profit, l-a transformat într-o instituție. De pe urma căreia trăiesc mulți oameni.

PROFESIA DE MOȘ CRĂCIUN

La începutul secolului, copiii nu-l cunoșteau pe Moș Crăciun decât din poze. El venea cu daruri, în timp ce ei dormeau, și le lăsa în ciorapii sau ghetetele puse anume lângă sobă. Apoi, o dată cu apariția apartamentelor în blocuri și încălzire centrală, lucrurile s-au complicat și Moșul a început să-și depună pachetele din ce în ce mai voluminoase sub bradul împodobit. Nu se știe cui i-a venit ideea de a-l aduce în fața copiilor mici pe Moș Crăciun. În carne și oase; probabil că tot comercianților și specialiștilor în publicitate. Și, o dată ce l-au văzut cu ochii lor în magazine și la serbări comunitare, copiii au dorit să-i viziteze și acasă. Așa au apărut Moș Crăciunii „jucați” de tați și de unchi. (În paranteză fie spus, prof. univ. dr. Jim Hoot – directorul Centrului de cercetare asupra psihologiei copilului mic de la Universitatea din New York – afirmă că faptul de a fi luat în brațe de un necunoscut cu înfățișare ciudată, care vorbește mioros, poate fi traumatizant pentru

un copil mic. „Am văzut – afirmă profesorul – copii pur și simplu îngroziți în brațele lui izbucnind în hohote de plâns. Părinții nu-și dau seama că, pentru micuții mai emotivi, asemenea tulburare poate lăsa urme durabile.”) Deci, în ritualul sărbătorii de Crăciun a fost inclusă și vizita celebrei persoane, ce-și juca rolul mai bine sau mai stângaci. Cum exista riscul ca deghizarea să fie descoperită de puștii mai isteți, iar frumoasa poveste să se transforme în minciună și dezamăgire – pe de o parte, iar pe de alta, concurența de piață crescuse cererea de Moș Crăciuni vii – au apărut profesioniștii angajați cu ora, cu ziua sau chiar cu luna (cadourilor) de către familii, magazine, instituții etc. La început, în America, aceștia erau recrutați din rândul actorilor șomeri. Dar, fiindcă pe o perioadă limitată cererea era mai mare decât oferta, iar sub deghizament se puteau ascunde (cum s-a și întâmplat) hoți, dezaxați sau pedofili, au apărut agenții de încredere, cu personal calificat. În Marea Britanie, de pildă, există Școala de Moș Crăciuni “Weston-Super-Marc”,

la ale cărei cursuri de opt săptămâni sunt admise numai persoane sănătoase și echilibrate. Un profesor cu vechi-

me de 18 ani în „meserie” predă arta de a fi un Moș Crăciun perfect – bazată pe respectul față de copii, un

Vreți să primiți revista **Flacăra** prin poștă, din partea redacției noastre, într-o stare perfectă, într-un ambalaj protector? Vreți să nu vă lipsească nici un număr din colecție? Vreți să deveniți membru activ al **Clubului Flacăra** un club care se adresează persoanelor cu preocupări deosebite, care doresc să afle cât mai multe lucruri despre diferitele aspecte ale vieții politice, sociale, culturale sau artistice? Vreți să primiți **toate** almanahurile din anul 2001 **gratuit**?

Completați pe verso acest talon, decupați-l și expediați-l într-un plic pe adresa:

București, Piața Presei Libere 1, Sector 1, O.P. 33, RO-71341
Telefoane: 224.36.88; 224.37.44, 222.66.28 Fax: 224.37.13

PENTRU ABONAȚI

Prețul abonamentului rămâne neschimbat în tot cursul anului.

amestec de sobrietate și căldură umană, spontaneitate în replici și perspicacitate. Amăunte importante pentru un Moș Crăciun fiabil sunt curățenia impecabilă și respirația proaspătă. Dar cea mai necesară calitate e răbdarea...

MOȘ CRĂCIUN L-A ECLIPSAT PE MOȘ NICOLAE

În Europa, Rusia și în Orientul creștin, cultul Sfântului Nicolae ca patron al copiilor este foarte vechi.

Nicolae, Episcopul din Myra (Asia Mică), a intrat în mitologia infantilă încă din Evul Mediu, ziua de 6 decembrie fiind un fel de bilanț al faptelor bune și rele de peste an, cărora Sfântul Nicolae le ține contabilitatea și le răsplătește sau le pedepsește. Lui îi erau adresate, iar moaștele sfântului, păstrate la Bari, în Italia, sunt considerate binefăcătoare pentru cei mici. (Recent, un emisar turc a pledat la Vatican în favoarea întoarcerii moaștelor la locul de baștină al episcopului de Myra. Cererea a stârnit indignare, catolicii acuzându-i pe turci că vor să transforme sfântul într-o atracție turistică).

Secole la rând, prăznuirea Sfântului Nicolae a fost preponderent o sărbătoare a copiilor. Dar, o dată cu Moș Crăciunul adus de peste ocean, ziua de 6 decembrie și-a pierdut din sensul tradițional, acesta fiind transferat la 24 decembrie. În Olanda, de pildă, aproape nici un copil nu mai așteaptă daruri de la Moș Nicolae; toți s-au convertit la credința în Moș Crăciun. Există un mic grup de adulți care nu pot accepta această situație: ei au înființat în 1993 Fundația Națională a Sfântului Nicolae, cu ambiția declarată de a restitui episcopului Myrei importanța pierdută și de a educa masele în spirit creștin, laicul Moș Crăciun fiind pentru acest grup mai curând o întrușipare a materialismului american.

Lupta dintre cei doi „moși” e însă din start pierdută de cel mai bătrân. Conform unui sondaj recent, majoritatea covârșitoare a olandezilor crede că Moș Crăciun l-a detronat definitiv pe Moș Nicolae în sufletul copiilor, un rol hotărâtor revenind reclamelor comerciale și televiziunii.

REGII MAGI ÎN LUPTA CU MOȘ CRĂCIUN: 3 LA 1

Pe harta vastă a cuceririlor lui Moș Crăciun nu a putut fi anexată și Spania. Acolo, cei trei crai de la Răsărit – Gaspar, Melchior și Balthazar – se mențin pe primul loc în regatul copilăriei. Ei sunt cei care aduc daruri în noaptea de 5 spre 6 ianuarie, de sărbătoarea Epifaniei. Această „zi a Regilor” e prăznuită de spanioli din timpuri străvechi și continuă să fie celebrată în majoritatea familiilor. Moș Crăciun – care poate fi, desigur, întâlnit în multe centre comerciale în a doua jumătate a lui decembrie – a debarcat în Spania destul de târziu, o dată cu laptele praf, adus de americani abia în anii '50, când și-au instalat bazele militare în peninsula. Biserica catolică a fost prima care a tras semnalul de alarmă și s-a împotrivit acestei colonizări culturale – străinul Moș Crăciun amenință tradiționalii regi magi! Preoții au condamnat și pomul împodobit, care voia să se alăture ieslei cu figurine, considerându-l o ereză protestantă. Spaniolii

tradiționaliști și-au ascultat preoții, rezervându-i lui Moș Crăciun un rol secundar. Conform Centrului național de cercetări sociologice din Spania, doar 17% dintre părinți oferă copiilor cadouri și de Crăciun, restul păstrându-le doar pentru Epifanie (6 ianuarie). De asemenea, ancheta a relevat că Regii magi primesc de mii de ori mai multe scrisori de la copii, iar vânzările masive de jucării și dulciuri încep abia după 1 ianuarie.

Obiceiul, datând din Evul Mediu, ca de „Ziua Regilor” copiii să se deghizeze în Melchior, Gaspar și Balthazar, se păstrează și azi, ca și reprezentațiile cu piese religioase foarte vechi, avându-i pe magi ca eroi. Astfel încât, în seara de 5 ianuarie, cei trei crai de la Răsărit pot fi văzuți în toată Spania, în marile orașe, ca și la țară, călătorind spre întrunirile familiale pe cai, în automobile, în bărci, pe biciclete și chiar cu elicopterul.

Agentul de publicitate Moș Crăciun, intrat în concediu din ultima zi a anului, trebuie să-și recunoască, încă o dată, înfrângerea: n-a reușit să-i seducă pe spanioli.

Talon de abonament

Expeditor
NUMELE PRENUMELE TEL Str.
Nr. Bl. Sc. Ap. Cod poștal O.P. Localitatea Jud./Sector

În calitate de membru activ al clubului FLACĂRA veți primi GRATUIT: pentru un abonament pe 6 luni – Almanahul Rebus Estival 2001; pentru un abonament pe 12 luni – Almanahul Rebus Estival 2001, Almanahul Flacăra 2002 și Almanahul Rebus 2002

Costul unui abonament este:

- ☐ Pe 6 luni (în perioada -) – 88.800 lei
☐ Pe 12 luni (în perioada -) – 177.600 lei

Am achitat suma lei, cu mandat poștal nr. data

în contul 2511.1-789.1/ROL al S.C. Publicațiile Flacăra S.A. – B.C.R. Sector 1, București

Taxe de expediție vor fi suportate de către redacție.

Pentru relații suplimentare telefonați la:

(04) 01-222.66.28 (difuzare); (04) 01-224.36.88 (secretariat); Fax: (04) 01-224.37.13

George Arion în dialog cu dl Bogdan Baltazar – Președintele Consiliului de administrație al Băncii Române pentru Dezvoltare – Groupe Sociétés Générale

„NU SUNT UN HISTRIONIC”

– Domnule președinte Bogdan Baltazar, mi-ați povestit multe din viața dv. pentru un interviu mai amplu, pe care îl voi introduce într-o carte de dialoguri aflată în pregătire. Din tot ce mi-ați spus s-a conturat un personaj interesant, aflat, deseori, înainte de 1990, în conflict cu mai marii zilei, cunoscând din această pricină diverse dificultăți, învingându-le însă prin competență și... umor. V-aș propune ca în acest număr din revista *Flacăra* să pornim discuția noastră de la apariția dumneavoastră lângă Petre Roman.

– În 1990 eu eram mulțumit pentru că, după multe avatururi, mă reîntorsesem la uneltele mele, la Externe. Eram mulțumit să-mi reiau, după nouă ani, locul; dar la 51 de ani trebuie să-ți pui alte probleme. Și atunci a venit Roman și aproape că m-a forțat spunându-mi o chestie clară: „Domnule Baltazar, pentru ca specialiști ca dumneata să poată lucra, să facă bijuterii în domeniul lor, unii dintre ei trebuie să se sacrifice, să vină în tranșee lângă mine, să putem apăra acest drept”.

– Deci, din septembrie '90 ați început să lucrați împreună.

– Am fost numit Secretar de Stat, Șeful Departamentului Informațiilor Publice și Purtător de cuvânt al Guvernului.

Am organizat această in-

stituție a Purtătorului de cuvânt – care nu existase; sigur că erau tot felul de oameni care spuneau că au fost purtători de cuvânt, dar nu fuseseră nimic, iar unii dintre ei chiar au dat-o rău în bară prin străinătate – nu dau nume.

– Sunteți mândru de ceea ce ați realizat în această funcție?

– Eu am înființat această instituție; chiar sala de la etajul al doilea din Palatul Victoria, pe care cu greu am „smuls-o” pentru conferințele de presă, s-a numit mulți ani „sala Baltazar”.

Această instituție a Purtătorului de cuvânt, foarte controversată în epocă, nu mi-a oferit niciodată decât prilejul să nu regret nimic din ce-am spus.

este conferința de presă. Le-am explicat gazetarilor: „Dragii mei, iubii mei, dacă vreau să aflu părerile voastre, vă citesc în ziar. Cred că e suficient. La o conferință de presă veniți să-mi puneți tot felul de întrebări, veniți să aflați mai mult decât aflați în mod normal, să încercați să mă atrageți în cursă, să găsiți contradicții, să găsiți slăbiciuni... Pentru asta veniți la o conferință de presă: să vă informați și să verificați, prin metode inteligente, gazetărești, dacă informațiile pe care vi le dau nu sunt contradictorii, dacă sunt complete etc., nu veniți să mă insultați la conferința de presă.”

– Ei, în timp, lucrurile s-au mai pus la punct.

– Putem să ne întrebăm,

care reprezentau vechiul.

– Adică?

– În guvernul de atunci era un nucleu reformist, occidental, într-o mare brejnevistă, perestroikistă. Trebuia să ne delimităm rapid, încă de la începutul lui '91, când mie îmi devenise clar că se merge spre coliziune.

Era o tensiune puternică din cauza nostalgicilor, ca să nu-i numesc altfel! Roman fusese numit prim-ministru, pentru că purta pulover și vorbea șapte limbi și au crezut, probabil, că va fi o marionetă, or el nu a fost o marionetă ci a luat-o în serios, s-a înconjurat de băieți isteți și occidentali și a încercat să facă treabă.

– În astfel de condiții căderea celui Guvern nu mai este un lucru de mirare.

– Atunci poate că trebuia să întindem punți către aceia care, în opoziție, nu puteau să ne vadă. Eu vreau să spun un singur lucru – și pentru ei o spun: încercările mele și nu numai ale mele de a spune cine suntem și ce dificultăți avem, au fost primite prost, au fost primite dogmatic, bolșevic (da, bolșevic, pentru că bolșevism înseamnă excluderea celui alt, pe principiul „numai eu am dreptate”), ba, chiar, la căderea lui Roman, vă aduceți aminte, minerilor li s-a făcut o primire foarte civilizată la congresul unui anumit partid, chiar cu aplauze și ideea a fost (mi-au spus-o oameni onești) că Roman, fiind mai

„ÎNCERCĂRILE MELE DIN '91 DE A SPUNE CINE SUNTEM ȘI CE DIFICULTĂȚI AVEM AU FOST PRIMITE DOGMATIC, BOLȘEVIC”

Era o perioadă foarte tulbură, dacă mai țineți minte.

– Sigur că țin minte. Dar țin minte că vă și descurcați foarte bine.

– Conferințele de presă erau prilejuri pentru orice în afară de întrebări. Oamenii se ridicau în picioare și, cu mintea înfierbântată, începeau să facă tot felul de declarații la adresa Guvernului, să insulte... Încetul cu încetul, am pus lucrurile la punct, în sensul că am făcut să fie respectat „genul literar” care

și Roman și eu ne întrebăm, dacă întreaga noastră atitudine (a celui Guvern, care era o atitudine bătaioasă) a fost bună. La această întrebare numai istoria va putea da răspuns. Și eu cred că poate am greșit în mod colectiv prin faptul că am fost tot timpul într-o încercare de a le dovedi celorlalți că suntem mai buni decât ei, mai deștepți decât ei, mai occidentali decât ei... Poate că atunci trebuia, în primul rând, să ne separăm de cei

deștept, ar fi principalul pericol și s-a crezut că înțelegerea cu Iliescu va fi perfectă. Asta este, plătim cu toții și mi-e teamă că vom mai plăti acel moment de imbecilitate reciprocă – e un termen cam dur, dar așa este – în care n-am știut să clădim punți.

– *Un moment de opacitate.*

– Repet, însă, în ce mă privește, sunt și nu sunt vinovat. Am marșat la chestia asta, de a-i tăvăli în țărână pe cei din opoziție, ori de câte ori spuneau o prostie. Mi-aduc aminte de un venerabil parlamentar liberal care a cam încurcat borcanele; s-a dus în S.U.A. (fac o paranteză: bunicul meu din partea tatălui a fost prefect liberal de Argeș!) și, la întoarcere, a declarat pe aeroport că a convenit cu Guvernul american cum să arate Guvernul român, în timp ce Guvernul Roman era în funcție; a menționat niște nume de oameni cu care a vorbit el acolo, care de fapt nu erau aceia etc. Ce să vă mai spun, o chestie patetică! Cu părere de rău, am făcut la conferința de presă respectivă, marți după-amiază (asta era apariția la televizor), o chestie destul de acidă la adresa persoanei în cauză. În fine, a fost pentru mine o perioadă excepțională, m-am simțit excepțional de bine ca Purtător de cuvânt, fiindcă sunt un temperament bătaios.

– *V-a tentat vreodată să fiți actor?*

– Foarte, foarte interesantă întrebarea! Nu m-a tentat și am să vă spun și de ce. În primul rând, nu am socotit că am talent, dar trebuie să îi placă să te joci.

– *De aceea v-am pus întrebarea.*

– Eu nu sunt histrionic. Atunci când trebuie să vorbesc, mă pregătesc. Sunt foarte serios. Acum, pentru întâlnirea cu dumneavoastră nu m-am pregătit cu cifre pentru că știam că nu o să discutăm despre asta, dar la

orice alt fel de întâlnire, deși cunosc datele despre Bancă mai bine decât pe copiii mei, întotdeauna mă pregătesc temeinic. Sunt foarte serios, o spun foarte clar, sunt dintre aceia cu lecția învățată întotdeauna.

– *Dar, în același timp, dumneavoastră vă place să vă și jucați comunicând cu alții.*

– Da, se poate să am o anumită înclinare către comunicare. Am o anumită ușurință verbală, care și asta știți foarte bine că rezultă din citit

„CUNOSC DATELE DESPRE BRD MAI BINE DECÂT ÎI CUNOSC PE COPIII MEI!”

mult, altfel n-ai de unde să-ți faci vocabular – repet, am crescut în casa în care am crescut, tata era un avocat foarte bun, bunicul meu a fost un avocat foarte bun, străbunicul meu de asemenea, deci o fi ceva.

Dar avocații buni nu sunt „clăntăi”. Avocații buni vorbesc precum matematicienii, organizat. Eu asta știu de la tata, de la bunicul pe care l-am apucat puțin.

Ca să fii actor, câtă sublimă, sfântă și minunată NE-RUȘINARE îți trebuie ca să te sui pe niște scânduri și să spui, implicit, sălii: „Uitați-vă la mine, trei ore eu și colegii mei vă vom spune o poveste și pariez că vă vom ține atenți și că vă vom și învăța ceva, dar în orice caz, trei ore veți fi cu ochii pe noi.”

Este o ne-rușinare splendidă! Eu nu o am. Adică eu pot trece, după unii, drept trufaș, dar această sublimă, sfântă inconștientă de sine... n-aș fi fost capabil de așa ceva. Nu aș fi putut funcționare, intrinsec, să fiu actor. Să fiu însă un bun comunicator, un om care încearcă în general, mai ales la televizor, să vorbească fără a vulgariza, dar așa încât oamenii să înțeleagă pasărească asta pe care o vorbim toți, de nu mai înțelege nimeni nimic,

cu barbarisme engleze. Și eu folosesc, dar am o anumită ironie în legătură cu barbarismul respectiv și-l explic și spun că acel cuvânt este atât de internațional, încât nu avem un echivalent civilizat în română.

– *În orice caz, vă ajută mult înclinația spre umor și ironia, în tot ceea ce ați făcut, probabil.*

– Domnule Arion, mai am o chestie care iarăși poate părea *pro domo*, dar sunt foarte critic și absolut necruțător de exigent și sarcastic

amatori în a se pregăti pentru persoana cu care vorbesc.

Eu întotdeauna când vorbesc cu cineva, în măsura posibilului, în primul rând am dosarul problemei, în al doilea rând încerc să aflu foarte multe despre persoana cu care voi discuta.

Azi, în biroul meu intră (și la F.P.S. și la Londra se întâmpla la fel) niște oameni care aproape nu știu cine sunt și atunci abordarea lor este fie penibilă, fie naivă, fie absolut deplasată, iar eu mă uit la ei așa, cu fascinație! Mă întreb în sinea mea cum respectivul n-a avut măcar curiozitatea să afle de la cineva ceva despre mine, pentru că sper că dacă ai venit la mine vrei să rezolvi ceva cu mine, nu să-mi produci ilaritate sau milă uneori. Nici măcar nu mă enervez în asemenea situații!

– *Nemaivorbind despre cei care încearcă să intre aici folosindu-se de diverse nume.*

– Eu, când am venit în Bancă, am declarat *tabula rasa* apartenența politică. În

timp, cei de aici chiar s-au convins că este așa și i-am impresionat. Președintele unei bănci nu face decât politica băncii. Și totuși, se întâmplă să primesc telefoane de genul „Domnul Roman vă roagă...”. Mă văd pus în situația să spun că am cinstea să fiu legat de domnul Roman printr-o prietenie atât de strânsă încât m-ar suna personal dacă ar avea nevoie de ceva. Vă expuneți unei situații penibile; eu pot lua telefonul, îl sun și veți constata că nu mă roagă nimic. Și nu m-a rugat nimic, domnule Arion! Avem o relație cât se poate de limpede.

Așadar, eu mă pregătesc, învăț despre omul cu care mă întâlnesc și încerc să fac față unui dialog și încerc, dacă se poate, să obțin ceea ce dorește instituția mea sau eu personal de la el.

E condamnat? Eu cred că nu.

– În orice caz, uneori vă place să vă jucați, ceea ce este extraordinar pentru un om cu toate responsabilitățile pe care le-ați avut și le aveți.

– Și n-am timp, dar îmi place enorm. O chestie pe care n-am reușit-o niciodată, domnule Arion, dar care este fascinantă, aproape îți dă senzații ... așa spune (dacă cititorii dv. nu sunt prea rușinoși), de factură sexuală. Așa, tari!

N-am reușit-o întotdeauna fiindcă am un defect de temperament, cum spun eu, am fitulul scurt, adică atunci când acumulez uluire în fața imposturii, prea mult amuzament în legătură cu un demers prost făcut, „tai macaroana” imediat. Întâi trag și după aceea număr.

Spuneam însă că percepții senzoriale tari de tot poți să ai când, într-o întâlnire cu un om de mare calitate poți „să-i vezi cărțile”. Ei bine, acela-i un moment extraordinar în care tu ți-ai dat seama, dincolo de orice îndoială rezonabilă, știi de fapt ce

vrea și să-l ascuți în continuare cum vorbește de dame și de popi iar el are un șeptar și un nouar...

– Sau invers!

– Se mai întâmplă și așa, să aibă o carte foarte bună și să adopte un aer foarte amărât... Când am reușit să nu plesnesc, să nu pun cartea mea și să termin, când am reușit să-l înving, am avut niște satisfacții intelectuale deosebite.

Domnule Arion, muncim ca niște robi, merităm și noi astfel de distracții care nu rănesc pe nimeni, decât poate pe trișor, care chiar merită să fie deranjat ca să vadă că nu

a-i crede pe toți ceilalți proști.

– Faptul că ați lucrat în diplomatie se cunoaște.

– Fundamental e să-l crezi pe partenerul de negociere cel puțin la fel de deștept ca tine, să nu-l subestimezi și să vezi ce-l doare realmente, pentru ca, dacă mandatul îți permite, acea dorință a lui să i-o satisfaci. Pentru că în schimbul acelei dorințe teribile, el îți poate ceda, poate mai mult decât este normal, în favoarea intereselor tale. Dar tu să încerci, cu multă răbdare, să vezi ce îl arde pe el.

– Vă place ce faceți?

– Da, îmi place foarte

„TREBUIE SĂ CREZI CĂ PARTENERUL DE NEGOCIERE E CEL PUȚIN LA FEL DE DEȘTEPT CA TINE”

sunt chiar toți proști.

Pe mine nu mă supără că altul se crede deștept. E dreptul lui. Dacă se apreciază greșit, el plătește. Dar așa vrea tare mult să nu mă creadă pe mine idiot. E chiar un lucru la care țin. Dacă viața dovedește că sunt, foarte bine, a avut el dreptate. Dar, în afară de aprecierea propriei persoane, care e legitimă la urma urmei, mă scoate din sărite atitudinea de

mult ceea ce fac fiindcă am învățat mult la Londra, în cinci ani de zile am fost la foarte multe cursuri de foarte sofisticată specialitate bancară, conducerea unei bănci este foarte interesantă, am moștenit o bancă bună, am încercat și încerc să-o fac și mai bună și, mai ales, mă pasionează, în afara lucrurilor tehnice, să veghez ca această privatizare a BRD, care a fost de mare succes așa cum

știți, să reușească în ceea ce are ea profund, adică să iasă o bancă mult mai puternică, dacă vreți îmbinarea a trei culturi bancare și umane: este cultura puternică și mândră a BRD-ului, cultura Société Générale Paris și cultura sucursalei lor de aici care pre-datează privatizarea cu 20 de ani, e o chestie fascinantă.

– V-ați înțeles de la bun început cu francezii?

– M-am înțeles foarte bine în special cu cei de la Paris care mi-au demonstrat și-mi demonstrează o încredere uluitoare, asta e. Mă înțeleg bine și cu cei de aici, prin mandatul dat de Paris și ceilalți acționari; am dreptul să atrag atenția Direcției Generale Operaționale – deci care conduce Banca zi de zi – asupra lucrurilor care trebuie făcute sau nu trebuie făcute, și am apelul la acționari.

– Care ar fi particularitatea Băncii pe care o conduceți?

– Foarte prudentă, foarte măsurată și cu o cultură de creditare (analiză și derulare de credit, luare de garanții, supraveghere a afacerii) atât pe termen scurt cât mai ales mediu și lung, deci investițiile, modernizările, utilizările etc., sunt egale cu ale oricărei bănci europene.

CEL MAI **SPECTACULOS MUZEU** AL **AGRICULTURII** DIN **ROMÂNIA**

Text și foto: CIPRIAN ENEA ■

Muzeul Agriculturii din România este un loc pe care turistul străin aflat pe teritoriul patriei noastre nu ar trebui să-l rateze sub nici o formă. Din păcate, faptul că această bijuterie se află amplasată taman la Slobozia, cam șoafa instituția amintită din circuitul vizitatorilor. Cu toate acestea, Muzeul Agriculturii continuă să se extindă și să surprindă datorită nebuliei și încăpățânării directorului său, Mihai Ciucă.

Povestea Muzeului Agriculturii din România începe în urmă cu 30 de ani. Pe vremea aceea, tânărul muzeograf Răzvan Ciucă a fost atins pe veci de microbul dragostei pentru folclorul autohton. El a început o campanie furibundă de strângere și conservare a unor valoroase obiecte de patrimoniu sătesc. Bătând zi de zi țara de la un capăt la altul, încheind tranzacții, restaurând și inventariind sute de mii de exponate. Pe Ciucă l-a preocupat mult timp ideea înființării unui muzeu al agriculturii din România care să reprezinte istoria agricolă a tuturor naționalităților care au locuit împreună pe aceste plaiuri.

Tentativele sale de a-și pune visul în fapt s-au izbit de dificultatea de a obține o astfel de hotărâre de la

copsit cu încă o cămăruță pentru ca, în scurt timp, numărul încăperilor să ajungă la patru. Spațiul însă era meschin în comparație cu pretențiile muzeului și cu exponatele aflate în custodia acestuia. Răzvan Ciucă era din ce în ce mai disperat în a găsi un loc demn de obiectele adunate sub tutela sa: „Mă durea sufletul când vedeam cum stăteau exponatele claie peste grămadă, înghesuite ca-ntr-un fel de magazie obscură. Frumusețe de lucruri, care rescriau istoria agricolă a acestei țări, erau îngrămădite prin te miri ce colțuri ale acelei întreprinderi agricole și nu puteau fi puse în valoare. Prietenii începuseră să facă tot felul de glume pe seama frământărilor mele. Un bun amic de-al meu, pictorul George Pătru, mi-a dăruit chiar un

LA POARTA MUZEULUI SE AFLĂ O BISERICUȚĂ UNICĂ, VECHE DE 300 DE ANI

guvernul comunist. Revoluția a venit ca o binecuvântare pentru lucrarea mult râvnită și Prefectura locală a aprobat în 1990 cererea lui Răzvan Ciucă. Problemele însă abia începeau să apară. Muzeul avea nevoie de un sediu, drept pentru care i s-a repartizat o cameră obscură de câțiva metri pătrați în incinta unui IAS (!). Încetul cu încetul, în cadrul muzeului au început să apară primii angajați. În 1994, instituția s-a mai pri-

tablou care înfățișa o șatră în fața unei gări. Într-un colț al tabloului îmi făcuse o dedicație ce suna cam așa: «Acesta e drumul tău!». Am ținut multă vreme tabloul în casă fără să-i acord o importanță mai mare decât cea cuvenită unui gest frumos făcut de un prieten drag. Și cum stăteam într-o dimineață și mă frământam parcă mai tare ca oricând să obțin un spațiu adecvat pentru muzeu, mi-am dat seama că lângă gară exista un mare magazin de mobilă ce funcționa într-un spațiu al Consiliului Județean și administrat la acea dată de către Ministerul Agriculturii. În cele din urmă am primit aprobarea de a muta muzeul în locul magazinului.“

O vizită la Muzeul Agriculturii din Slobozia

Ouă potcovite prin care fierarii își dovedeau măiestria

Pâini rituale

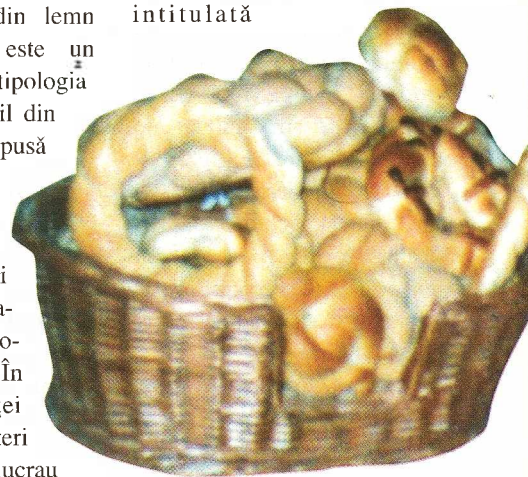
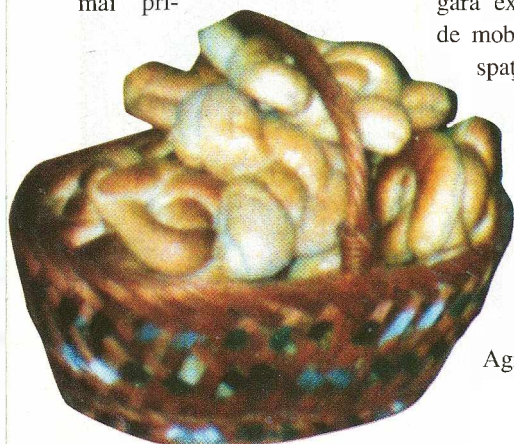
Mască țărănească

Păpuși în mărime naturală realizate din cârpă

este o adevărată aventură. Încă înainte de a intra în clădirea propriu-zisă te întâmpină o superbă bisericuță din lemn, veche de peste 300 de ani. Cunoscută sub denumirea de Biserica din lemn de la Poiana ea este un monument unic în tipologia construcțiilor de profil din țară. Ea a putut fi repusă în circuit turistic taman aici, la poalele Sloboziei, cu sprijinul Prea Sfinției Sale Damaschin Coravu, Episcopul Sloboziei și Călărașilor. În interiorul bisericuței am găsit trei meșteri maramureșeni ce lucrau

cu metode tradiționale la restaurarea cupolei, care urmează să fie pictată de către Ion Nicodim. La intrarea în muzeu ne întâmpină o expoziție a aceluiași Ion Nicodim, intitulată

Răzvan Ciucă, întemeietorul muzeului, s-a fotografiat lângă un locomobil

„Țară, Țăran, Țărână“. Interiorul Muzeului Agriculturii este înțesat cu obiecte agricole, începând de la ouăle potcovite care arătau pe vremuri măiestria fierarului și până la impresionatele batoze rudimentare. Și pentru

într-o succesiune aflată în deplină armonie cu filosofia țărănească. De altfel, la intrarea în Muzeu se află o mulțime de broșuri cuprinzând cataloage ale mașinilor agricole, broșuri despre marii moșieri ai zonei precum și

GUSTUL STRĂBUNILOR

că suntem la capitolul mașini agricole nu se poate să nu amintim tractoarele Fordson (fabricate în 1923) ori Lanz Bulldog-urile în număr de 5, fabricate între anii 1939 și 1940. De o inestimabilă valoare sunt și locomobilele ori mașinile textile (peste o duzină) aflate în colecția muzeului. Și enumerările s-ar putea întinde pe paginile unui întreg volum. Toate obiectele sunt expuse pe teme sau pe grupuri de teme,

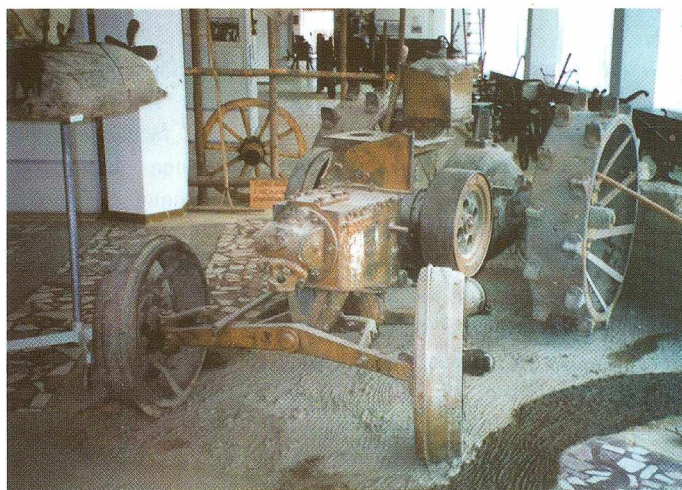
despre personajele care au avut o importantă contribuție la istoria agricolă a țării. Dintre toate lucrurile văzute la Muzeul Agriculturii din România cel mai mult m-a impresionat expoziția intitulată „Casa pâinii“. Aici vizitatorul poate admira toată gama de pâini rituale, într-o superbă prezentare și conservare care încântă realmente ochiul însetat de tradiție și de frumos.

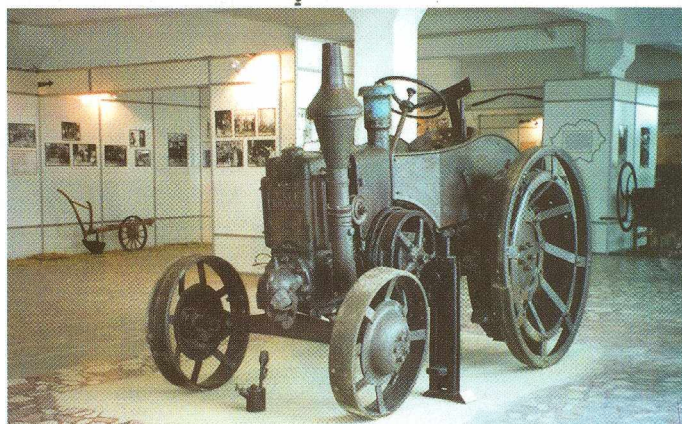
Sanie

Căruță

Tractoare fabricate între 1929-1940

3 PĂZEȘTE!

UN FILM FĂRĂ BUGET

Text: ARISTIȚA ALBĂCAN ■
Foto: VIOREL FLOREANU ■

Pentru că s-a săturat de lamentări și de umblat în zadar cu căciula în mână la porțile ONC-ului – Oficiul Național al Cinematografiei – în speranța că va reuși să obțină fonduri pentru primul său lung metraj de ficțiune, Ovidiu Georgescu s-a decis să facă un gest cu care ar putea cu ușurință intra în Guinness Book. Să facă un film de ficțiune cu buget zero. Dacă America e țara tuturor posibilităților și un film de „low budget” ca **El Mariachi** – realizat cu numai 25.000 de dolari – a ajuns să fie distribuit pe întreg continentul și să se acopere de premii, atunci, păstrând proporțiile, România, care e țara unde orice e posibil, e locul în care un film cu „no budget” are șanse să fie dus la bun sfârșit fără un leu în cont și chiar să fie distribuit prin intermediul rețelelor occidentale de televiziune.

Povestea lui **3 păzește!** – așa se intitulează filmul lui Ovidiu N. Georgescu – a început în 1997, când regizorul, pe atunci student la UATC, a citit în presă o știre despre o tânără căreia îi fusese furat copilul din maternitate și i-a venit în minte posibilitatea unei comedii cu umorul negru, caracteristic vremurilor pe care le trăim. Prima variantă de scenariu a scris-o el însuși un an mai târziu și cuprindea cu totul 30 de pagini. A urmat apoi specializarea la Școala Europeană de Film, în cadrul căreia proiectele prezentate în diferite stadii erau discutate cu colegii de breaslă selectați din întreaga Europă și cu profesori de prestigiu. **3 păzește!** a avut parte de o primă prezentare a scenariului la Amsterdam și și-a găsit un producător interesat, care, ulterior, din motive obiective, a decis că e mai

bine să se implice la final, în distribuirea filmului în rețeaua germană de televiziune. De altfel, echipa lui Ovidiu Georgescu a pus la punct zilele acestea un trailer cerut de Asociația Producătorilor Independenți din Germania.

Simțind, totuși, prima variantă de scenariu „cam sărăcuță”, regizorul a lucrat împreună cu Viorel Florean o

variantă mai elaborată, care a fost gata în august 1999. După care, din toamna lui 1999 până în mai 2000 au urmat inerentele preumblări de la Ana la Caiafa după bani și s-au încercat diverse variante autohtone de finanțare, eșuate toate. „La banii publici nu ajungi decât dacă ai o mamă sau un tată la ONC”, spune Ovidiu

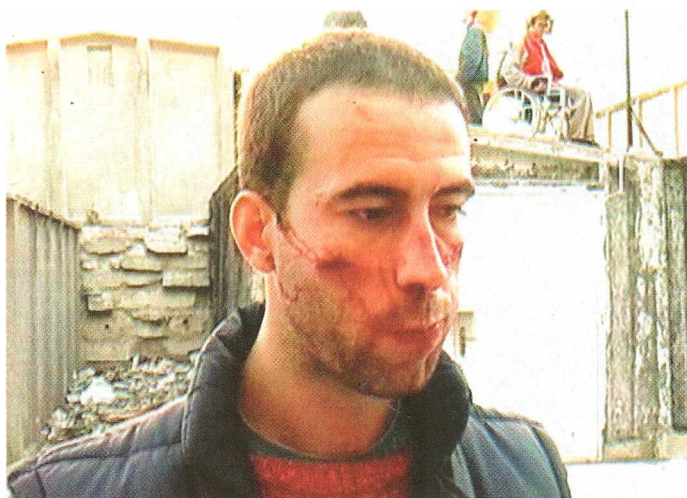
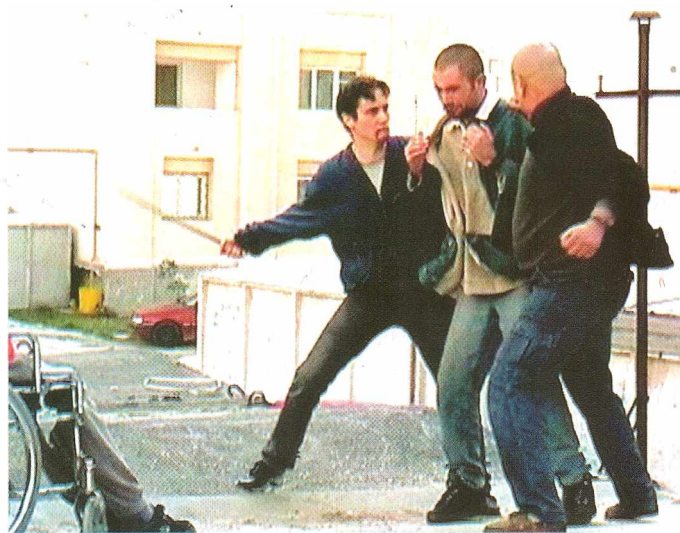
Georgescu. Sătul de tergiversări și inevitabile lamentații, de contracte de sponsorizare neonorate, Ovidiu Georgescu s-a decis să încerce imposibilul: să pornească producția filmului fără bani, cu sprijinul Fundației Quantum (care a lansat pe piață Teatrul Inexistent, una dintre cele mai active companii teatrale alternative din România).

Ovidiu Georgescu a strâns în jurul său o echipă dedicată și decisă să-și mențină profesionalismul, și să ducă un astfel de război al nervilor, și a pornit la drum având de partea sa sprijin din diverse părți constând în majoritate din servicii și produse, orice în afară de bani. Ovidiu Ghyarmath e operator, Gabi Scoarță asistent regie, Adrian Chiscop secretar de platou, Alina Herescu scenografă și lista continuă. Din distribuție fac parte nume mari precum Marcel Iureș sau Marius Bodochi, tineri foarte talentați, aflați deja pe calea consacării în teatru: Gabriela Crișu, Șerban Pavlu, Rareș Pârlog, Andrei Aradits, Mihai Răzuș, Gabriel Coveșeanu, Mihai Baranga, Clara Flores, ș.a. și cascadorii Dan Frățilă, Aurel Dicu și Răzvan Călin. De asemenea, se duc tratative cu Gheorghe Dinică și Coca Bloos pentru apariții în film. Toți cei menționați mai sus

și mulți alții au acceptat să participe benevol la realizarea filmului, fără vreo pretenție financiară.

După două luni de casting în diverse variante, filmările au fost programate să înceapă pe 10 iulie, într-o luni. Cu trei zile înainte, a căzut din nou distribuția. Exasperat, regizorul, simțind că deja e prea multă lume implicată și proiectul nu-i mai aparține, a adunat întreaga echipă și a supus la vot continuarea proiectului. Surpriza cea mare a fost aceea că singurul vot împotriva înregistrat a fost al lui.

Luni a fost obținut „catering” pentru filmare, s-au construit decorurile, s-a zăgrăvit și cu o întârziere de o săptămână din cauza unei operații de apendicită la care a fost supus Șerban Pavlu, actor principal, s-a dat drumul la filmări pe 17 iulie. Și **3 păzește** a avut parte de 36 de zile de filmare neîntrerupte în București, în două apartamente într-un bloc neterminat, o garsonieră, precum și în localuri gratuite precum Green Hours, Salsa, maternitatea Polizu etc. Totul conform unui program foarte strict. S-au filmat mai apoi pe parcursul toamnei alte scene, tot în București și mai sunt programate 18 zile de filmare pentru scenele de iarnă, acțiunea filmului petre-

Protagonistul filmului „3 păzește” — Șerban Pavlu

cându-se pe parcursul a 9 luni de zile. Până la ora actuală trei sferturi din film e filmat, fără un ban.

Singurul om plătit și nici acela integral e electricianul. Stage Expert a asigurat întreaga logistică — luminile, sunetul, camera digitală, Iveco i-a ajutat cu transporturile,

Mercedes cu Chrysler-e, rețeaua second hand Miniprix cu costumele și lista continuă.

Marcel Iureș, pe care Ovidiu Georgescu l-a abordat cu oarecare reținere la început, s-a arătat entuziasmat și pe lângă cele trei zile de filmare benevole, i-a ajutat cu

Marcel lureș a jucat pe gratis în filmul „3 păzește”

Travelingul s-a făcut din portbagajul unei Dacii

tot ce a putut, a avut o singură „problemă”: „De ce un șef mafiot? De ce nu un golan? Sunt așa de bătrân?”

Marius Bodochi – cooptat încă din castingul inițial – a acceptat cu generozitate și bucurie cele 20 de zile de filmare gratuite și a fost trup și suflet pentru proiect, iar cascadori cu experiență ca Dan Frățilă au participat tot

benevol la realizarea unor scene complicate cu bătăi și violență, fără să pună problema banilor. Cu alte cuvinte, profesionalismul și-a spus cuvântul, chiar și fără motivație financiară.

La începutul anului următor, în lunile ianuarie și februarie, sunt programate montajul și sonorizarea, iar în martie 3 păzește! va fi

gata. El durează 90 de minute și e filmat digital integral, deci dedicat televiziunii, dar se poate oricând gonfla în peliculă pentru marele ecran.

Contactele pentru difuzarea lui peste hotare sunt deja stabilite cu distribuitori europeni din Germania, Benelux și țările nordice. Ovidiu Georgescu intenționează să realizeze și o premieră în țară, într-un spațiu neconvențional, dar detaliile nu

sunt încă stabilite, iar televiziunile autohtone care vor dori să-l difuzeze vor trebui să-l achiziționeze ca pe orice alt produs de gen, profesionist. Regizorul a spus dintru început că nu are ambiția să realizeze o capodoperă, ci doar un film bine făcut. „Pariul meu este să realizez o poveste coerentă și un minim de emoție. Dacă am reușit, e un pariu câștigat”.

SINOPSIS

Gelu (35–40 ani), mafiot cu afaceri tulburi prin România și prin străinătate, revine dintr-o călătorie de „lucru” din Germania și aterizează pe aeroportul din Iași din cauza vremii. În tren spre București o întâlnește pe Mira (16–17 ani) din Republica Moldova, care se îndreaptă spre capitală în căutarea destinului ei. Atrasă de magnetismul și personalitatea lui Gelu, Mira îl însoțește la nunta surorii lui și astfel se încheagă „idila” lor. El îi promite să-i găsească un rost și o invită să locuiască la el o vreme, iar ea acceptă, crezând că și-a găsit norocul. Numai că apartamentul e un soi de hrubă aflată într-un bloc în construcție, păzit de un cerber grotesc, mâna stângă a lui Gelu, Dănuș. Apare apoi și mâna dreaptă a lui Gelu, Raul, un borfaș mărunt, în ascensiune, în permanentă criză de bani. Misiunea celor doi este să o păzească pe fată, care nu are nici cea mai vagă idee despre ceea ce i se pregătește. Gelu vrea s-o lase pe Mira însărcinată pentru a-i putea vinde copilul unor cetățeni germani, prin intermediul unui avocat veros și cu ajutorul unui medic lipsit de scrupule. Gelu profită de sentimentele genuine ale Mirei și o convinge să accepte semicaptivitatea pentru o vreme și-i însoțește pe cei doi pitencantropi păzitori în aventurile lor prin jungla Bucureștiului subteran, apoi, sătulă, încearcă să evadeze. În noaptea în care e internată în spital pentru a naște află involuntar ce s-a pus la cale și se decide să fugă. Mira își găsește sfârșitul în tren, copilul însă e salvat, dus la spital și... vândut pe bani grei, iar Gelu se descoperă pe sine zdruncinat de finalul nedorit. În vremea aceasta Bucureștiul merge înainte nestingherit.

Regizorul Ovidiu Georgescu

TOTUL DESPRE LIPOASPIRAȚIE

Text: CIPRIAN ENEA ■

Foto: arhiva dr. Mihaela LEVENTER ■

Dintotdeauna bărbatul a trebuit să fie slab, cu mușchii bine conturați, cu fundul mic și pieptul un pic păros. Așa a arătat în ultimii două mii de ani prototipul masculului ideal. Cu totul altfel au stat lucrurile privind trupul femeii. Moda corpului feminin a suferit o permanentă schimbare. Este suficient să luăm ca exemplu doar ultima sută de ani, care a impus, rând pe rând, câteva modele feminine extrem de distincte. La începutul secolului era preferată femeia-copil, care trăda inocența. Anii '50 însă au consacrat modelul Marilyn Monroe, aducând în centrul atenției femeile plinuțe, cu forme bine conturate. Cu timpul, sexul feminin a trebuit să renunțe la șunculite și așa au început problemele cu îngro-

zitoarele cure de slăbire, până când s-a ajuns la moda

hippy. Aceasta le impunea urmașelor Evei un corp lung, filiform, cu sâni rotunzi și tari, dar discreți. Acum însă, în pragul Mileniului III, corpului silfid, cu burta lipită de spate, i s-a adăugat fundul bombat, bine conturat precum și sâni umflați cu ajutorul celor mai moderne metode. Datorită acestor „necesități” crescânde ale popu-

interviul următor.

Rep.: *Ce este lipoaspirația?*

M.L.: Pentru a nu crea anumite confuzii trebuie să știți încă de la bun început că lipoaspirația este același lucru cu lipoabsorbția sau cu liposculptura. Prin acest procedeu medicul îndepărtează printr-o intervenție chirurgicală anumite porțiuni de

ÎN TIMPUL OPERAȚIEI NU POT FI SCOASE MAI MULTE DE 5 KG DE GRĂSIME

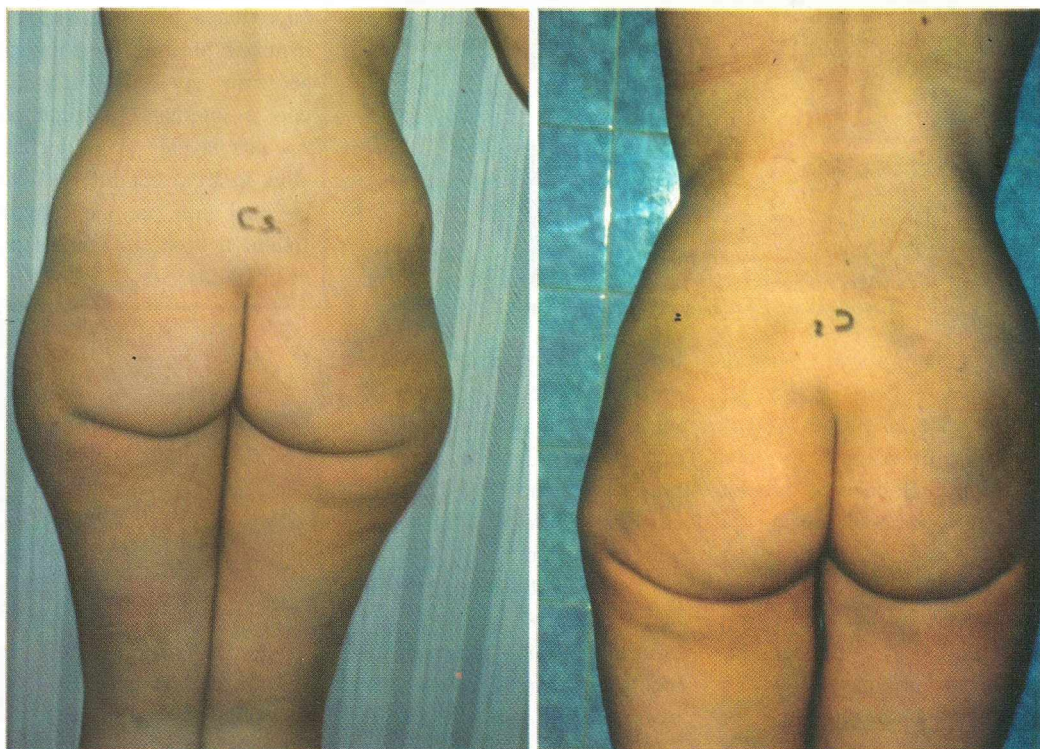
lației feminine de a arăta bine, a fost inventată „sculptura corpului”.

Despre ce înseamnă lipoaspirație, până unde poate merge chirurgia ce înlătură pungile de grăsime și cum își pot face românii o astfel de operație ne oferă informații dr. Mihaela Leventer, în

grăsime ale corpului. Această metodă a fost pusă prima oară în practică în 1976 de către medicul francez Illous. Ea a fost preluată în 1985 de doctorul Fournier care a dat un impuls deosebit practicii.

– *În ce a constat progresul lipoabsorbției?*

– Acum 25 de ani se

lucra cu seringă de lipoabsorbție, iar în momentul de față se lucrează cu pompa cu vid sau, mai nou, cu un aparat care folosește ultrasunete. Ultrasunetele sparg prin vibrație celulele adipoase și acestea pot fi astfel extrase din corp. Numai că, în momentul folosirii acestei tehnici există riscul de apariție a necrozei cutanate. Deși sunt primul medic român care a lucrat cu un astfel de aparat și am dus la bun sfârșit toate operațiile făcute, eu prefer să lucrez cu pompa cu vid deoarece rezultatele sunt la fel de frumoase.

– *Lipoabsorbția este un procedeu limitat?*

– Pacienții care-și doresc această operație trebuie să știe că ea nu înseamnă o cură de slăbire și că nu presupune o slăbire în ansamblu a pacientului. Prin lipoaspirație medicul îndepărtează doar anumite pungi de grăsime existente în diferite părți ale corpului: pe coapse, pe fund, în zona gușii etc. Așadar, un pacient gras care se operează va fi tot un gras, dar un gras armonios, fără burtă, fără aripioare etc. Acest gen de operație este cel mai solicitat, la nivel global, din întreaga gamă a intervențiilor chirurgicale estetice.

– *Care sunt riscurile acestei operații?*

– În general liposculptura este o operație ușoară, care necesită cel mult o noapte de spitalizare. Din acest motiv riscurile sunt minime. Pot însă apărea o serie de complicații precum pielea vălurită, infecții sau asimetrii (de

exemplu la „aripioare“). Un alt aspect pe care pacienții trebuie să-l ia în calcul este acela al unei posibile îngrășări peste ani. Așa cum v-am mai spus, în urma unei operații nu se pot îndepărta decât cel mult 5 kilograme de grăsime (cantitatea ideală este de aproximativ 3,5 kg.). Din acest motiv ei rămân oarecum niște persoane grase. În urma operației se observă însă o mare predispoziție pentru slăbit. Am avut o pacientă care a slăbit 11 kg în doar două săptămâni. Cu timpul, însă, cei operați se pot îngrașa din nou, datorită unei predispoziții naturale către obezitate. Altfel spus, un pacient gras și-a scos „aripioarele“, dar dacă el devine peste câțiva ani și mai gras, atunci în acel loc va avea un fel de gol, pentru că partea respectivă a corpului nu mai acumulează grăsime.

– *Această operație este indicată oricui?*

– Înainte de a accepta un pacient pentru operație i se fac analizele minimale ale sângelui. Persoanele care au tulburări de coagulație sau care manifestă așteptări nerealiste (de exemplu, femeia crede că dacă își operează

introdus în corp conține un anestezic precum și o substanță care dizolvă grăsimea. Celulele pline cu grăsime sunt apoi aspirate de sub piele și depozitate într-un borcan. După absorbția celulelor adipoase pacientul este bandajat. Rezultatul se poate observa și admira cel mai bine după două luni de la tratament.

Costurile unei operații de lipoabsorbție variază de la 3 milioane de lei o gușă și până la 20 de milioane lei cea mai costisitoare operație. Ele sunt doar 1/3 din costurile unei operații similare în străinătate, motiv din care o serie de cetățeni străini preferă să se opereze în România. Pacienții interesați o pot contacta pe Mihaela Leventer la cabinetul DERMASTYLE, telefon 410.91.60.

O OPERAȚIE COSTĂ ÎNTRE 3 ȘI 20 DE MILIOANE DE LEI

grăsimea de pe burtă îi vine soțul înapoi) sunt refuzate.

– *În ce constă efectiv liposculptura?*

– În prima fază, pacientul suferă o anestezie minimală generală ca să adoarmă, dar nu i se face intubație, deoarece acest lucru creează o puternică stare de disconfort postoperatoriu. După aceea se fac infiltrații în zona de unde urmează să fie extrasă grăsimea. Lichidul

LINIE DE TAROT

NON STOP

Tarif 1.000 lei / minutul

DACĂ AI PROBLEME DE SĂNĂTATE, BANI, CARIERĂ, DRAGOSTE SUNĂ ȘI NOI TE VOM AJUTA!

ÎN DIRECT

01-8990078

AVEM DREPTUL SĂ NE ÎMBOLNĂVIM DE 15 DOLARI PE AN

Text: LILIANA PETRUS
Foto: FLORIN IONIȚĂ

Din cauza lipsei de fonduri, renovarea Spitalului „Fundeni” se face cu târâita, de câțiva ani, astfel că bolnavii sunt tratați în atmosferă de șantier

Într-o discuție recentă cu reprezentanții Înalțului Comisariat European pentru Sănătate, ministrul Gabor Hajdu a tot scăldat-o, după obiceiurile autohtone, cu ditamai reforma sanitară, de se tot întâmplă prin România, de vreo câțiva ani. După ce a ascultat, cu o politete exasperantă, toate programele de sănătate înșirate de ministeriabilii noștri, André Ernst, conducătorul delegației Europene, a dat „sentința”, cu zâmbetul pe buze:

„Dacă am trece situația sanitară a României prin criteriile de aderare, țara dumneavoastră nu ar putea intra în Uniunea Europeană!”

Asociația Spitalelor din România, cu sediul în Spitalul „Budimex”, din București, este asaltată, în ultimul timp, de zeci de reclamații privind starea dezastruoasă în care se zbat unitățile sanitare. Medicii susțin că, după aproape doi ani de așa-zisă reformă a sistemului de sănătate, spitalele sunt îngropate în datorii, aflându-se în pericolul de a nu mai putea oferi servicii medicale.

În România există, în momentul de față, 413 spitale, cu 166.000 de paturi,

ceea ce înseamnă, în medie, în jur de 8 paturi la o mie de locuitori, un procent considerat satisfăcător, prin comparație cu alte țări europene. Nici din punctul de vedere al

numărului de medici nu sunt probleme. În România există 18 medici la mia de locuitori, procent care depășește chiar și multe țări dezvoltate. Se acutizează, însă, lipsa de cadre medii, în

special asistente, pentru că această categorie a migrat spre alte domenii, mai bănoase și mai curate. Cu doar 38 de asistente la mia de locuitori, România nu se

poate compara cu alte țări europene, cum ar fi Cehia – 69, sau Austria – 50. Din păcate, însă, acești indicatori cantitativi, nu tocmai răi, nu au nici o putere asupra calității serviciilor

medicale, în condițiile în care spitalele românești sunt subfinanțate, de ani de zile. Spre deosebire de țările Europei Occidentale, unde cheltuielile anuale pentru sănătate se ridică, în medie, la 1.200 de dolari pe cap de locuitor, statul român alocă doar în jur de 50 dolari/persoană, dintre care doar 15 dolari revin spitalelor. Cum poate fi tratat un bolnav, un an întreg, cu o cheltuială de 15 dolari – este, desigur, o întrebare la care medicii, oricât de buni profesioniști ar fi, nu pot

SPITALELE DIN ROMÂNIA SUNT ÎN COMĂ

răspunde. „De vreme ce nu există nici măcar un plan național de priorități, în baza căruia să se gestioneze, cu grijă, puținul pe care îl avem, spitalele din România rămân în afara performanței, situându-se mult în urma unităților similare din Europa, sub aspectul eficienței. Cu unele mici excepții, cum ar fi clinicile din marile centre universitare, situația spitalelor noastre se apropie de un dezastru. Dacă nu ne trezim, măcar în ceasul de pe urmă, și nu organizăm spitalele ca pe întreprinderi economice, conduse nu de medici, că

că nu are ascensor, și folosește aparatură de microcardiologie veche de 34 de ani. Mai mult, Sanatoriul TBC din Vâlcea își îngrijește pacienții, din ce în ce mai mulți, într-un fost hangar de avioane, neigienizat de mai bine de 10 ani. Nici în București lucrurile nu stau mai bine. La „Colentina“, atunci când plouă, picură și în saloane, în capul sau în farfuria cu supă chioară a bolnavilor, la „Fundeni“ medicii intră în blocul operator trecând prin praful de tencuială căzută de pe pereți, pentru că reparațiile sunt

CÂND UN HANGAR DE AVIOANE DEVINE SANATORIU TBC

ăștia nu se pricep la organizare, ci de manageri, vom intra în colaps, pur și simplu, cu reforma noastră sanitară cu tot“, susține dr. Mircea Olteanu, președintele Asociației Spitalelor din România.

În absența unei finanțări corespunzătoare, spitalele din România au ajuns în situații de-a dreptul șocante, dacă ținem seama că este vorba, totuși, de niște unități medicale, unde, de multe ori, se pun probleme de viață și de moarte. Multe dintre spitale nu au nici măcar o banală autorizație sanitară, pentru că nu corespund standardelor în domeniu, sunt depășite ca infrastructură, lucrează cu aparate medicale care ar fi trebuit casate de zeci de ani, ca să nu mai vorbim că își tratează bolnavii numai dacă aceștia își aduc medicamente de acasă. Spitalul municipal din Turda, județul Cluj, de pildă, cu o capacitate de 450 de paturi, nu are autorizație sanitară, nu-și permite nici măcar să cârpească niște pereți, deși ar avea nevoie de reparație capitală, își chinuie pacienții cu zeci de „trasee“, de la un etaj la altul, pentru

întrerupte din lipsa banilor, la „Bucur“ trebuie să te duci cu medicamente și mâncare de acasă, la „Pantelimon“ s-ar putea să nu ai loc de gândaci. Dacă la toate acestea adăugăm și faptul că în România există multe zone fără acoperire medicală, în special în județele Vaslui, Alba și Hunedoara, sănătatea populației nu prea mai seamănă cu o prioritate națio-

Prof. dr. Irinel Popescu, secretar de stat în Ministerul Sănătății, susține că rectificarea bugetară va „reanima“, cât de cât, și spitalele

nală, așa cum au afirmat toți guvernanții ultimilor ani.

Spitalele din România intră în iarnă, o perioadă, de regulă, foarte aglomerată, cu restanțe de miliarde de lei la furnizorii de medicamente, reactivi, alimente, consumabile de laborator, ca să nu mai vorbim de regiile furnizoare de servicii publice.

Culmea este că ar exista și banii pentru „reanimarea“ spitalelor, numai că ei sunt blocați de sfânta birocrație: „Există un excedent, din banii colectați anul trecut de la populație, dar el se află la dispoziția statului. Este vorba de aproximativ 5.000 de miliarde de lei, bani care nu sunt folosiți, nu știu de ce, din

Bolnavii internați la „Christiana“ nu prea pricep de ce spitalul nu are bani de medicamente

Dacă, Doamne ferește, trebuie să vă internați, în lunile următoare, nu uitați să puneți în bagaj căciula, fularul, pătura și ciorapii groși

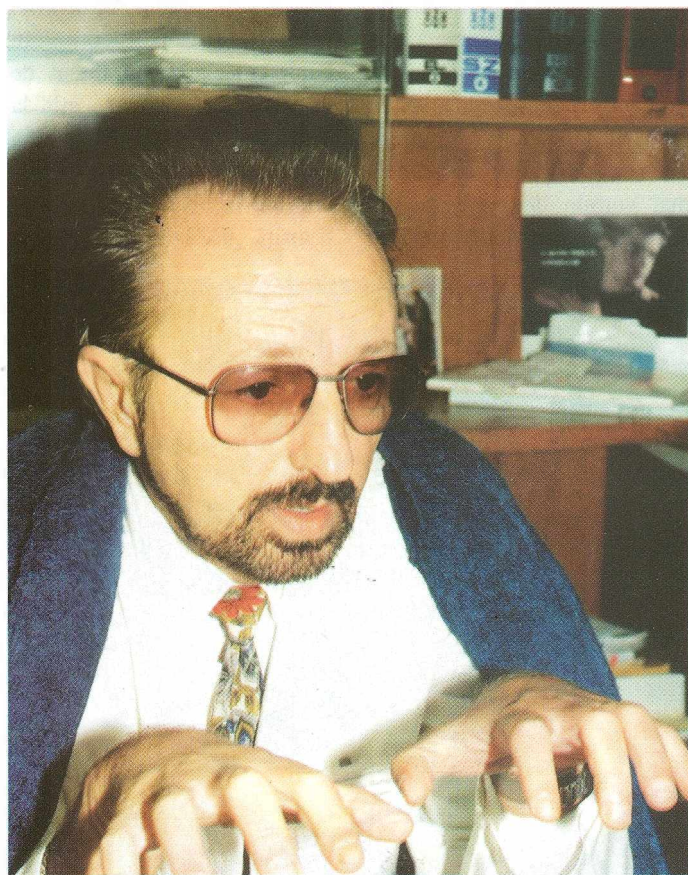
moment ce au fost adunați pentru sănătate. Dacă tot statul dispune de aceste fonduri, cum să faci reformă într-un

Fără să pară foarte îngrijorați de stresul financiar din spitale, reprezentanții Ministerului Sănătății susțin că

BANII COLECTAȚI DE LA POPULAȚIE MUCEGĂIESC PRIN SERTARE

sistem centralizat?", se întreabă, retoric, Mircea Cintează, președintele Colegiului Medicilor din România.

situația se va normaliza, în curând, că va fi bine și la iarnă... cald. „De la aplicarea Legii asigurărilor sociale de

Dr. Bellu Bengescu, de la Spitalul „A. Obregia”, supranumit și „nașul toxicomanilor”, este supărat că pacienții lui trebuie să-și aducă mâncarea de acasă. Printre biscuiți, fructe și ceva fripturi, în cazul drogaților „cu situație” mai scapă și câte un pachetel cu heroină

Bolnavii vin în spital cu pâine de acasă

sănătate, sistemul sanitar este cofinanțat: unele unități aparțin ministerului, altele țin de casele de asigurări. Pentru primele, finanțarea a fost defectuoasă din cauza fondurilor bugetare insuficiente, dar acum, după rectificarea bugetară, sperăm să ne descurcăm mai bine. În ceea ce privește spitalele finanțate de casele de asigurări... funcționează principiul autonomiei, așa că fiecare se descurcă în funcție de încasări”, ne-a explicat dr. Călin Alexandru, consilier al ministrului Sănătății.

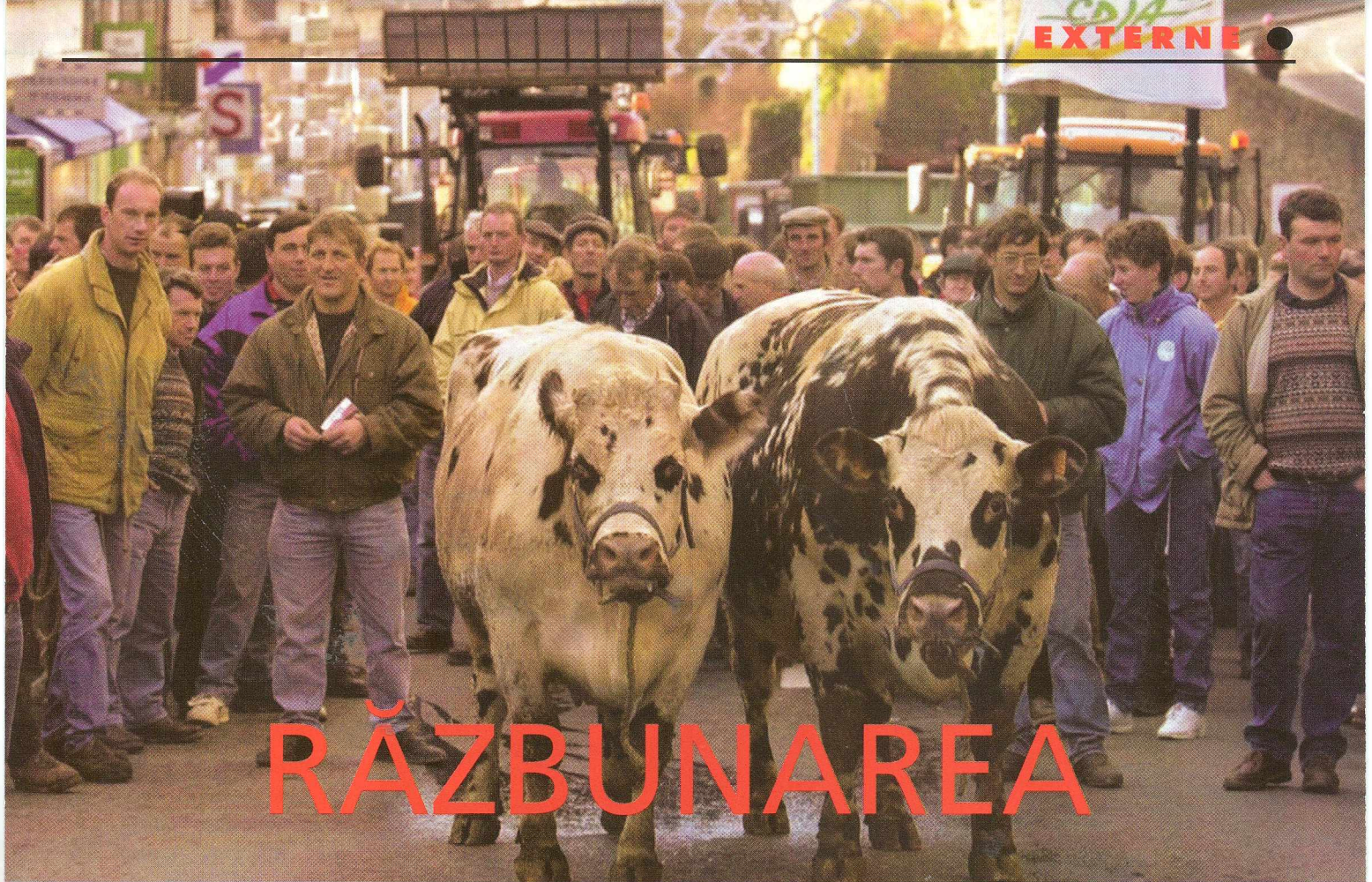
Petre Armean, secretar de stat în același minister, pasează pisica moartă tot în ograda spitalelor, vinovate pentru simplul fapt că există: „Unii încă mai au convingerea că medicina de spital

este cea mai importantă, idee împământenită la noi prin anii '65-'70. În medicina modernă, însă, se încearcă aducerea practicii medicale spre ambulator, adică spre așa-numitul tratament la domiciliu. Avantajele ar fi, în primul rând, materiale. După cum se știe, spitalul este cel mai mare consumator de bani din sistemul medical”.

Prețul dezastrului din spitale îl plătește, bineînțeles, populația. Conform ultimelor statistici medicale, în anii '90 durata de viață a românilor a scăzut cu 3 ani, s-au înregistrat peste 6 milioane de cetățeni care suferă de cel puțin trei boli, în timp ce numărul deceselor evitabile, adică al oamenilor care au murit cu zile, a trecut de 50.000.

167 DE PREOȚI „DEȘTELENESC” PRIN SPITALE

Odată ajunși prin spitale, bolnavii înțeleg că numai Dumnezeu îi mai poate ajuta. Se pare că și Ministerul Sănătății a ajuns la aceeași concluzie, de vreme ce, în ultimii ani, spitalele sunt „dotate” cu preoți și capele pentru rugăciune. În unitățile sanitare există, deja, 87 de capele, 167 de preoți ortodocși trudind, alături de medici; să salveze măcar sufletele bolnavilor, dacă cu viața e mai greu. După o experiență de cinci ani în spitale, părintele Daniel Roșu, de la Sectorul „Diaconia” al Patriarhiei Române, susține că activitatea preotului de spital seamănă cu o deștelenire: „M-am simțit ca agricultorul căruia i se dă o sapă pe umăr și un teren imens, plin de buruieni, pe care să-l curețe.”

RĂZBUNAREA „VACII NEBUNE”

Text: BAZIL ȘTEFAN ■
Foto: AP – ROMPRES ■

Spre miezul nopții de luni, 4 decembrie, miniștrii agriculturii din țările Uniunii Europene au ajuns, în sfârșit, la deciziile dure, dar absolut necesare pentru a pune capăt crizei „vacii nebune“, a înlătura, măcar cândva în viitor, pericolul extinderii bolii Creutzfeldt-Jakob, noua variantă umană a encefalitei spongiforme bovine (ESB), a recâștiga încrederea consumatorilor în produsele crescătorilor europeni de animale și, totodată, a-i salva pe aceștia din urmă de la ruină.

Cea mai importantă dintre aceste decizii: interzicerea utilizării făinilor de carne în furajarea animalelor de fermă (deocamdată pentru șase luni) pe întreg cuprinsul UE, începând de la 1 ianuarie 2001.

În plus, începând de la 1 iulie 2001, toate bovinele în vârstă de peste 30 de luni vor fi obligatoriu testate „înainte de a intra în rețeaua alimentară“. Animalele contaminate de ESB vor fi „lichidate“, și anume „la prețul pieței“, costul acestor achiziții fiind suportat în proporție de 70 la sută de la bugetul UE, iar restul de către statele respective. „Lichidarea“ înseamnă sacrificarea a circa două milioane de vite și arderea lor completă, fără a se „recupera“ ceva. Pe lângă lichidarea acelor două milioane de vite potențial infestate de ESB vor fi distruse integral și stocurile existente de făini animale, stocuri care se ridică la vreo trei milioane de tone. Costul acestei uriașe operațiuni de

distrugere este estimat la circa trei miliarde de euro anual, la care se adaugă pierderile producătorilor de făini de carne. Pe aceștia, însă, nu ar fi cazul să-i compătimim, deoarece ei se află, practic, la originea răului.

Acestui rău trebuia să i se pună, odată și odată, capăt. Și nu atât pentru că înseși costurile financiare evocate mai sus, considerabile deja la această dată, ar fi crescut, probabil, exponențial, cu fiecare lună de întârziere suplimentară. Nu doar pentru că panica făcea deja ravagii în rândul consumatorilor, amenințând să ducă la un boicot general al cărnii de vită (și nu numai) și la falimentul inevitabil al crescăto-

rilor de animale. Deja cantelele școlilor și căminelor de copii din Franța scosese din meniu carnea de vită, iar măcelăriile și magazinele înregistrau scăderi alarmante, între 17 și 40 la sută, la vânzarea cărnii de vacă.

Dar și mai important era faptul că nici un guvern european nu mai putea închide ochii asupra „costurilor umane“ – îmbolnăvirile de „noua variantă a maladiei Creutzfeldt-Jakob“, forma în care se transmite la om „boala vacii nebune“. Guvernele celor 15 ezitaseră, oricum, prea mult în fața măsurilor ce se impuneau, îngrozite, probabil, de dimensiunile problemei. Din 1985, când un veterinar britanic a adus „Vaca 133“ în atenția oficialităților

(primul caz de ESB!), numărul bovinelor care au contractat această maladie ce atacă sistemul nervos, transformând creierul într-un fel de gelatină, a atins numai în Marea Britanie cifra de 177.490. Nu întâmplător

britanicii au fost primii care au trecut la măsuri drastice, fiindcă ei au fost primii care au făcut câteva constatări îngrozitoare: 1. că „boala vacii nebune” se datorează utilizării făinilor de carne pentru furajarea bovinelor; 2.

că ESB este o epidemie și 3. că ea se transmite și la om, sub forma „variantei Creutzfeldt-Jakob”. Încă din 1988 ei au interzis furajarea bovinelor cu făini provenite din resturi de carne de oaie și au ordonat tăierea tuturor

vacilor infectate (sau potențial infectate) cu ESB. Dar producătorii britanici de făină de carne (și oase) au continuat să exporte acest produs pe continent. Un an mai târziu, UE impunea un embargou limitat asupra importului de bovine vii din Marea Britanie. Limitat, pentru că la acea dată, ce-i drept, încă nu se știa că ESB se transmite la om. În 1990 au apărut primele indicii în acest sens, care au devenit o certitudine abia în 1995, când Stephen Churchill, un englez de 19 ani, a devenit prima victimă a versiunii umane a ESB, maladia Creutzfeldt-Jakob – prescurtat „vCJm”. Un an mai târziu, în 1996, ministrul britanic al Sănătății informa Parlamentul că toate cele 10 decese cu acest diagnostic înregistrate până atunci se datorau consumului de carne de vită contaminată cu ESB. Nu mult după aceea, Uniunea Europeană și-a luat inima în dinți și a sistat toate importurile de carne de vită din Marea Britanie, ridicând acest embargou abia în 1999, după ce britanicii au „lichidat” circa 3,5 milioane de bovine, adică aproximativ 19 animale pentru fiecare vacă atinsă efectiv de ESB. Aceasta pentru că, *dura lex sed lex*, ESB fiind epidemică, orice turmă de vite în care apărea un caz de „vacă nebună” trebuia distrusă integral, pentru a stopa transmiterea ei la alte turme și, mai ales, la om. Franța (ca și alte 40 de state) a menținut acest embargou și pe tot parcursul anului 2000. Ceea ce nu i-a scutit, din păcate, pe francezi să înregistreze și ei, în cele din urmă, primele două îmbolnăviri umane cu misteriosul și cumplitul diagnostic „vCJm”. Și asta pentru că, în pofida embargoului asupra vitelor și a cărnii de vită din Marea Britanie, maladia a continuat

să apară și să se răspândească deoarece adevărata ei cauză (folosirea făinilor animale în furajarea animalelor de fermă, în special a rumegătoarelor) nu fusese eradicată. Producătorii britanici de asemenea făini continuau să producă, iar fermierii de pe continent să le importe, fiindcă nimeni nu se gândise să interzică acest lucru. A fost nevoie ca numărul vacilor care au contractat ESB să ajungă de ordinul sutelor și în țări ca Irlanda, Portugalia, Elveția sau Franța, ca mii de tone de carne infestată de ESB să ajungă la un moment dat în rețeaua alimentară, ca epidemia să-și facă apariția și în țări considerate până atunci „sigure”, precum Belgia, Olanda, Luxemburg, Germania și Spania și, mai ales, ca numărul victimelor umane să ajungă la 80 pe ansamblul

Uniunii Europene (77 în Anglia, 2 în Franța, 1 în Irlanda) pentru ca să se facă ceea ce trebuia făcut. Adică să se pună capăt erorii cumplite săvârșite cândva, cu mult timp în urmă, când cineva a avut ideea aberantă de a introduce carnea în hrana animalelor rumegătoare, prin definiție ierbivore. Nu este nevoie să fii cine știe ce savant ca să-ți dai seama că o asemenea batjocorire a legilor elementare ale firii nu putea să rămână nepedepsită. Natura nu se lasă violată la nesfârșit în numele unui progres științific și tehnic prost înțeles, fără să riposteze. Din acest punct de vedere, nenorocirile care au premers și impus deciziile dure, dar corecte luate de Uniunea Europeană la 4 decembrie pot fi privite drept un fel de răzbunare a vacii nebune.

AFICO S.A.

București Str. Baia de Argeș nr. 7, Bl. 11, Sc. 1, Et. 5, Ap. 21, Sector 6
Tel./Fax: 491.411.84.25, 491.4451.69.73, E-mail: afico@pnet.ro

**REPREZENTANT PENTRU ROMÂNIA
ȘI REPUBLICA MOLDOVA AL FIRMELOR:**

Brüel & Kjær

SOUND & VIBRATION

**Specializată în
producția de:**

- aparatură de măsură și control, fixă și portabilă pentru sunete și vibrații (analizoare FFT, sisteme multi-canal și multianaliză PULSE)
- traductoare (accelerometre, microfoane, hidrofoane etc.)

- amplificatoare de semnal pentru traductoare acustice și de vibrații (NEXUS™)
- sisteme de testare telecomunicații
- sisteme de monitorizare aeroportuară
- sisteme de calibrare pentru sunete și vibrații

**Specializată în
producția de:**

- traductoare (piezoelectrice, piezorezistive, joasă frecvență, înaltă temperatură, presiune, șoc, teste auto, aplicații speciale etc.)
- sisteme de calibrare

ENDEVCO

LA CENTRALA ECOLOGICĂ DIN COMUNA TAȘCA SE OBTÎNE

CEA MAI IEFTINĂ GIGACALORIE DIN ROMÂNIA

Text și foto: CIPRIAN ENEA ■

Viața grea a românului de rând „vorbește” de la sine despre incompetența generalizată a factorilor de răspundere, fie că aceștia se află în clădirile administrației locale, fie pe scaunele confortabile ale Guvernului ori ale Parlamentului. Din fericire, însă, mai există și excepții...

Un astfel de om este Alexandru Drăgan, primarul comunei Tașca (județul Neamț). Până în 1989 Drăgan a lucrat ca învățător. În timpul revoluției, întrucât cunoștea bine viața grea a tășcănenilor, fostul cadru didactic a hotărât să intre în politică. Așa a ajuns să fie numit primar. Încetul cu încetul, Alexandru Drăgan s-a apucat gospodărește să rezolve o serie de probleme majore cu care se confruntaseră până atunci cășănenii săi. A început cu încălzirea centrală de la școală și de la dispensar, pe care le-a finalizat în septembrie 1990. La scurt timp a demarat un amplu proiect de investiții privind aprovizionarea cu gaze a gospodăriilor din jurisdicția sa. În urma unor programe derulate la inițiativa primăriei, împreună cu Uniunea Europeană, în Tașca a luat naștere un centru de servicii integrale

privind agroturismul. 31 de gospodari au putut beneficia astfel de specializări gratuite în domeniu, iar 20 dintre aceștia și-au deschis prospere pensiuni agroturistice. Dar, în ciuda acestor realizări importante și a altor lucruri bune duse la capăt de primarul din Tașca, ambiția acestuia a fost mult mai mare.

CEA MAI MODERNĂ CENTRALĂ TERMICĂ DIN ROMÂNIA

„Povestea acestei centrale termice a început în urmă cu cinci ani – își amintește primarul Tașcăi. La noi în zonă există o serie de tradiții folclorice foarte frumoase, oamenii sunt deosebit de primitivi, iar despre frumusețea peisajului din jurul lacului Bicăz cred că nu mai are rost să spun nimic, deoarece a

ajuns deja un lucru de notorietate. Mai mult, în această zonă a Moldovei se realizează covoarele unicate pe care meșterii noștri le țin în apă și le bat cu ciocanele de lemn, pentru ca lâna lor să fie pufoasă. Și câte și mai câte nu s-ar putea povesti despre meleagurile noastre. Dar, ce să mai lungim vorba. Aici este un adevărat paradis. Numai că, din păcate, prin aceste locuri funcționează și extraordinar de multe gateri. Nu vă puteți imagina câte tone de rumeguș rezultă zilnic de pe urma acestor activități de prelucrare a lemnului. Rumegușul cu pricina, timp de ani de zile era aruncat în râurile locale, Dâmuc și Bicăz. În ultimii ani apele noastre ajunseseră la limită. Inițial am încercat să brichetăm rumegușul și să-l folosim pe post de lemn. Cu alte cuvinte, îl presam și făceam din el un fel de

cărămizi pe care le ardeam în locul lemnului. Dar, acest combustibil era de două ori și jumătate mai scump decât lemnul. Trebuia găsită o altă soluție. Tot căutând noi o variantă convenabilă, în 1994 am înființat „Asociația Muntele Ceahlău – Lacul Bicăz”, în care au intrat șapte comune. Ne-am gândit că unde-s mai mulți puterea crește... Această asociație avea scopul de a educa populația cu privire la modul în care omul secolului 20 sau, dacă vreți, 21 trebuie să se încadreze în ecosistem. Cu alte cuvinte, am declanșat o intensă campanie locală prin care am încercat să-i determinăm pe oameni să pună pe lista priorităților lor în primul rând conservarea mediului înconjurător și abia după aceea propriul interes economic. Pe această linie, în 1995 am participat la un simpozion internațional ce s-a

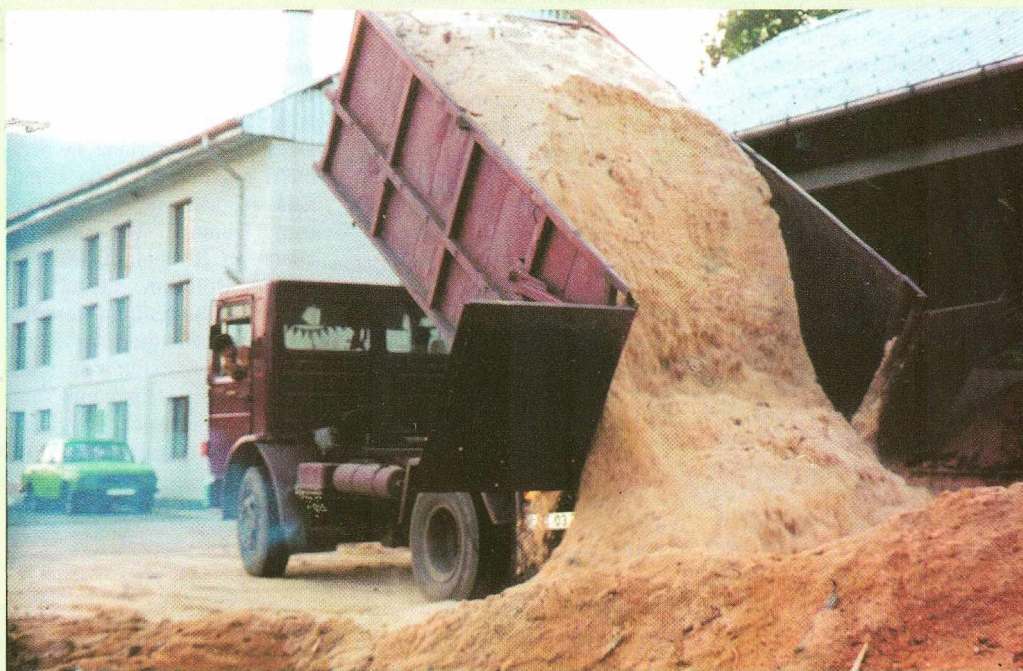
desfășurat la Lyon. Aici au participat reprezentanți ai parcurilor naționale din Franța precum și ai asociațiilor și organizațiilor din Vietnam, Polonia, România și Mali.

„IDEEA MI-A VENIT ÎN TIMP CE VIZITAM UN LICEU DIN ALPI”

În timp ce vizitam un liceu din Alpi am văzut că acolo funcționa o centrală termică ecologică. Aceasta putea să utilizeze drept combustibil o serie de produse naturale precum: castane, ghinde, frunze uscate și câte și mai câte. În acel moment mi-a încolțit în minte ideea că o astfel de centrală ar putea utiliza drept combustibil rumegușul depozitat aiurea, în zona comunelor din asociația noastră. Am luat imediat legătura cu firma producătoare și aceștia mi-au dat întâlnire la București, la TIB. Înainte de a veni producătorii francezi la TIB, eu m-am împrietenit cu o firmă de consultanță din Paris, care se cheamă «GREEN». Astfel că am reușit să-i adun pe toți la București, de unde i-am dus la Tașca pentru a vedea despre ce este vorba. În urma unei analize amănunțite a cazului, francezii au trasat un cost de aducere și de instalare a centralei. Noi, cei de la consiliul local, nu aveam însă decât 10% din totalul sumei pretinse de partea franceză. Ne aflam într-un mare impas. Timp de peste doi ani de zile am căutat să găsim un proiect care să finanțeze instalarea acestei centrale. Am participat la simpozioane, am încercat să câștigăm diverse programe de finanțare din partea Uniunii Europene, dar peste tot ne izbeam doar de promisiuni deșarte. Prin 1998 am văzut un articol în ziarul local „Ceahlăul”, unde erau prezentate o serie de proiecte de mediu inițiate de către Guvernul Danemarcei (în speță de către Ministerul Energiei și Mediului). Am pus imediat mâna pe telefon și l-am sunat pe prefect, rugându-l să mă ajute să-i contactez pe danezii cu pricina. Așa am luat legătura cu cei de la GRUE HORNSTRUP, o firmă daneză de consultanță. Primul lor răspuns a fost negativ, spunând că nu-i interesează „afacerea” deoarece nu era vorba despre un proiect de mediu. Atunci i-am

Primarul din Tașca arătându-ne singura operațiune care se face manual la centrală

luat pe indivizii cu pricina și i-am dus cu o mașină să vadă munții de rumeguș ce zăceau pe malurile râurilor precum și cantitatea imensă aflată în apele de la mal. Tot în această perioadă ne-am mai confruntat cu o problemă deosebit de importantă. Comuna era aprovizionată cu agent termic de către Moldosin Bicaz, fabrica de ciment din apropiere. Dar, întreprinderea respectivă a fost cumpărată de un neamț. Acesta, în momentul în care a aflat că livrarea apei calde către populația din Tașca se face fără un control strict și că instalațiile din dotare nu permiteau acest lucru, ne-a anunțat în scris că de la 1 ianuarie 2000 nu ne vor mai livra apă caldă. Banii lui, fabrica lui, omul avea tot dreptul. Problema noastră însă era cum vom rezolva aprovizionarea comunei cu apă caldă într-un timp foarte scurt. Danezii au înțeles situația și au aprobat proiectul. În total, acestei centrale i-au fost alocate 1,2 milioane de dolari. 200.000 de dolari i-am pus de la primărie și de la Consiliul Județean Neamț (o mică parte), iar restul banilor au fost alocați de către Guvernul Danemarcei. Asta s-a întâmplat însă după o perioadă de șase luni de documentare și de negocieri intense. Lucrul l-am început pe 14 ianuarie și centrala a fost pusă în funcțiune pe 12 octombrie. Astfel, la data de 1 ianuarie, când Moldosinul ne-a oprit apa, sătenii noștri erau acoperiți la acest capitol."

UN PRIMAR CARE-ȘI MUTĂ BIROUL PE ȘANTIER

Aceasta ar fi, pe scurt, povestea „miracolului termic” din Tașca. La prima vedere lucrurile par destul de simple. Dar, așa cum ne-a declarat Daniela Căncescu, reprezentantul Ministerului Energiei și Mediului din Danemarca, totul se datorează primarului tășcănenilor. Alexandru Drăgan s-a zbatut cu nebulia unui învingător solitar. Și, când lucrările erau deja începute și banii gata obținuți, probabil că instalația nu ar fi fost gata la termen dacă Drăgan, în „demența” lui, nu ar fi muncit cot la cot cu șantierii,

12 ore pe zi. Efectiv, biroul primăriei se mutase pe șantier.

NEMȚII NU APELEAZĂ LA CENTRALA PRIMĂRIEI DIN ORGOLIU ȘI PIERD BANI...

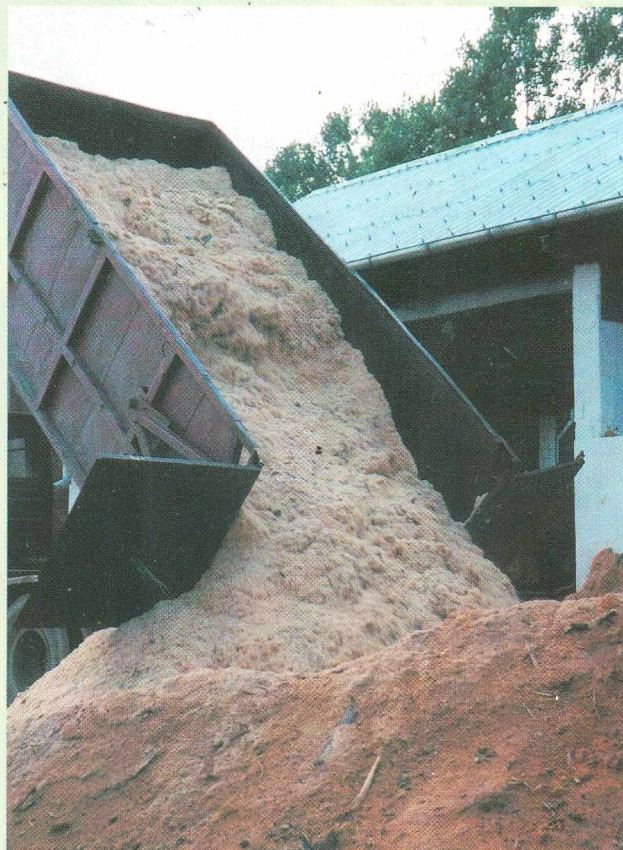
Deplasându-ne la sediul centralei termice atât de laudate, am aflat că ea este cea mai modernă centrală de acest fel din întreaga Românie și că parametrii ei de funcționare depășesc cu mult standardele Uniunii Europene. Singurul combustibil cu care funcționează este rumegușul cu o umiditate mai mică de 60%. Pentru ca instalația să funcționeze nu este nevoie decât de un singur om, care face, câteva zeci de minute pe zi, o singură muncă manuală. Cerne cu un soi de greblă mai mare rumegușul ce intră apoi, printr-un grilaj, în depozitul de unde este transportat de o bandă automată în centrală. În rest, toate activitățile centralei sunt supravegheate de un computer ultramodern, iar comenzile acestei mașinării se fac atingând un ecran. Primele taste ale ecranului-minune sunt imagine... Dotarea merge până acolo încât până și la minidepozitul de rumeguș există celulă fotosensibilă. Mini-centrala din Tașca deservește în momentul de față 127 de apartamente și 7-8 instituții (grădiniță, primărie etc.). Toate punctele de distribuție a agentului termic sunt prevăzute cu termostate (ceea ce face ca temperatura să se mențină constantă, la parametrul dorit, în fiecare locuință). În plus, rumegușul folosit de către centrala termică este livrat gratuit de către toți proprietarii de gateri din zonă. În cele șapte comune care fac parte din „Asociația Muntele Ceahlău – Lacul Bicaz” eliberarea autorizației de funcționare a gaterelor este condiționată de livrarea deșeurilor către centrala termică, fără nici o pretenție financiară. În aceste condiții, prețul obținut de această centrală pe gigacalorie este cel mai mic din întreaga țară. Iarna trecută Oficiul Concurenței i-a confirmat primarului Drăgan că, în timp

Din acest punct este controlată căldura câtorva sute de oameni

ce ei au avut un preț situat la 160.000 de lei gigacaloria, pe locul doi s-a situat o centrală termică ce a livrat gigacaloria la 360.000 de lei. În momentul de față centrala termică din Tașca funcționează la jumătate din capacitatea sa. Dacă ea ar funcționa la parametri maximi, primăria comunală ar putea atrage la buget bani frumoși. Un potențial client ar fi chiar fabrica de ciment Moldosin, situată gard în gard cu centrala termică. Dar, în ciuda ofertelor făcute și a prețului extrem de redus, pe gigacalorie, patronul german de la fabrica de ciment refuză să încheie un contract

cu primăria. Alexandru Drăgan nu-și poate explica decât într-un singur fel refuzul cimentistilor. Crede că proprietarul firmei este prea orgolios ca să încheie o afacere cu niște oameni cărora cu puțin timp în urmă le-a tăiat rația de apă caldă. E drept că între timp aceștia își făcuseră propria lor sursă de livrare a agentului termic, mult mai eficientă, mai modernă și mai ieftină. O sursă suficient de mare astfel încât să-i facă ei, la rândul lor, celui care vroia să-i lase de izbeliște, o ofertă la jumătate din prețul pieței...

nu știu, și nici nu mi-l planific. Am nevoie de timp, am nevoie să trăiesc azi, am nevoie să mă autodefinesc în totalitate, să consum în fiecare zi relația pe care o am cu Peter. Aceasta trebuie întreținută, susținută, trebuie condusă în fiecare zi. Atunci când se sedimentează, când se așază totul, sigur că un copil vine ca o împlinire.

M-am zbatut mereu să fac lucruri care au constituit, de fapt și de drept, provocări și lucruri care m-au determinat să depășesc bariere, să descopăr noi limite, pe care să le împing mai departe. Am descoperit că îmi place foarte mult să cânt. Este ceva nou, este un alt gen de concentrare, un alt gen de muncă, dar, ca și celelalte – televiziune, teatru, film – necesită maximum de profesionalism. Vreau să încerc să fac și lucrul acesta. Voi scoate chiar un album. Am vrut să fac teatru, am făcut, am vrut să fac televiziune și fac asta în fiecare zi. De când exclusivitatea cu știrile PRO TV s-a anulat, am posibilitatea să-mi reiau cariera de actriță, la care nu am pus punct, ci punct și virgulă. Asta nu înseamnă că voi

părăsi televiziunea. Ea mă ține permanent în priză. Fiind «live» în fiecare zi, adrenalina crește, ești viu. Așa și teatrul, te ține foarte aproape de oameni, de sentimentele și de exprimarea lor. Coșmarul vieții mele cred că ar fi să simt și să nu reușesc să exprim, să nu fiu în stare să spun ceea ce simt.

o femeie este mult mai misterioasă și mai... femeie, atunci când nu lasă să se vadă tot.

Sunt înnebunită după Shakespeare. Și, ca să vezi că nimic nu este întâmplător, de trei ani îl am pe Hamlet lângă mine. Arată ca un prinț, dar nu are nimic din angoasele prințului Dane-

„DUMNEZEU MI L-A SCOS ÎN CALE PE PETER”

Nu sunt înnebunită să merg prin magazine după haine. Uită-te la mine! (n.r. – În ziua interviului, Corina avea un pulover negru, o pereche de blugi kaki și geacă din piele neagră.) Genurile care mă prind și care îmi fac plăcere sunt sport și clasic. În mod clar prefer pantalonul. Dacă o fustă nu mă satisface, nu mă avantajează sau simt că nu mi-e bine în ea – ori este prea conică, ori este prea puțin conică, sau este prea scurtă – refuz să o port. Dar, în general, în garderoba mea sunt mai multe perechi de pantaloni decât fuste. Îmi plac totuși fustele lungi, drepte, crăpate la spate sau pe picior. Sunt de părere că

marcei. Este un coker spaniel nisipiu provenit din părinți roșcați. Când l-am luat, avea deja acest nume. Este foarte jucăuș. Nu mușcă nici dacă-l legi. Acum are o pată pe creier: nu suportă câinii mai mari ca talie decât el și închiși la culoare. Nu demult, am intervenit între el și un schnautzer care, pe lângă faptul că știa să se bată, îi mai și plăcea. Era și un câine suficient de dresat, pentru că atunci când l-am apucat de ceafă – n-am reușit să-l prind de zgardă – l-am ridicat, m-am uitat în ochii lui – probabil eram ca o tigroaică – și i-am spus «șezi». Și s-a așezat cuminte.

Hamlet este teribil de pupăcios. Îi place fardul.

● DESTĂINUIRI

După ce se termină jurnalul, nu mă demachiez, pentru că port lentile de contact (am dioptrii -3) și ar trebui să mi le scot, dar e o procedură mai complicată. Mă demachiez când ajung acasă. Și dacă mă prinde cumva Hamlet, are grijă să lingă far-

multe ori mă exteriorizez destul de reținut. Cred că nu fac bine că nu reușesc să arăt cât de mult mă bucură. O să mai lucrez la asta. Simt o plăcere deosebită când ofer cadouri. Am multe prilejuri de a face acest lucru în luna decembrie: fratele meu este

„AM MAI MULTE PERECHI DE PANTALONI DECÂT FUSTE”

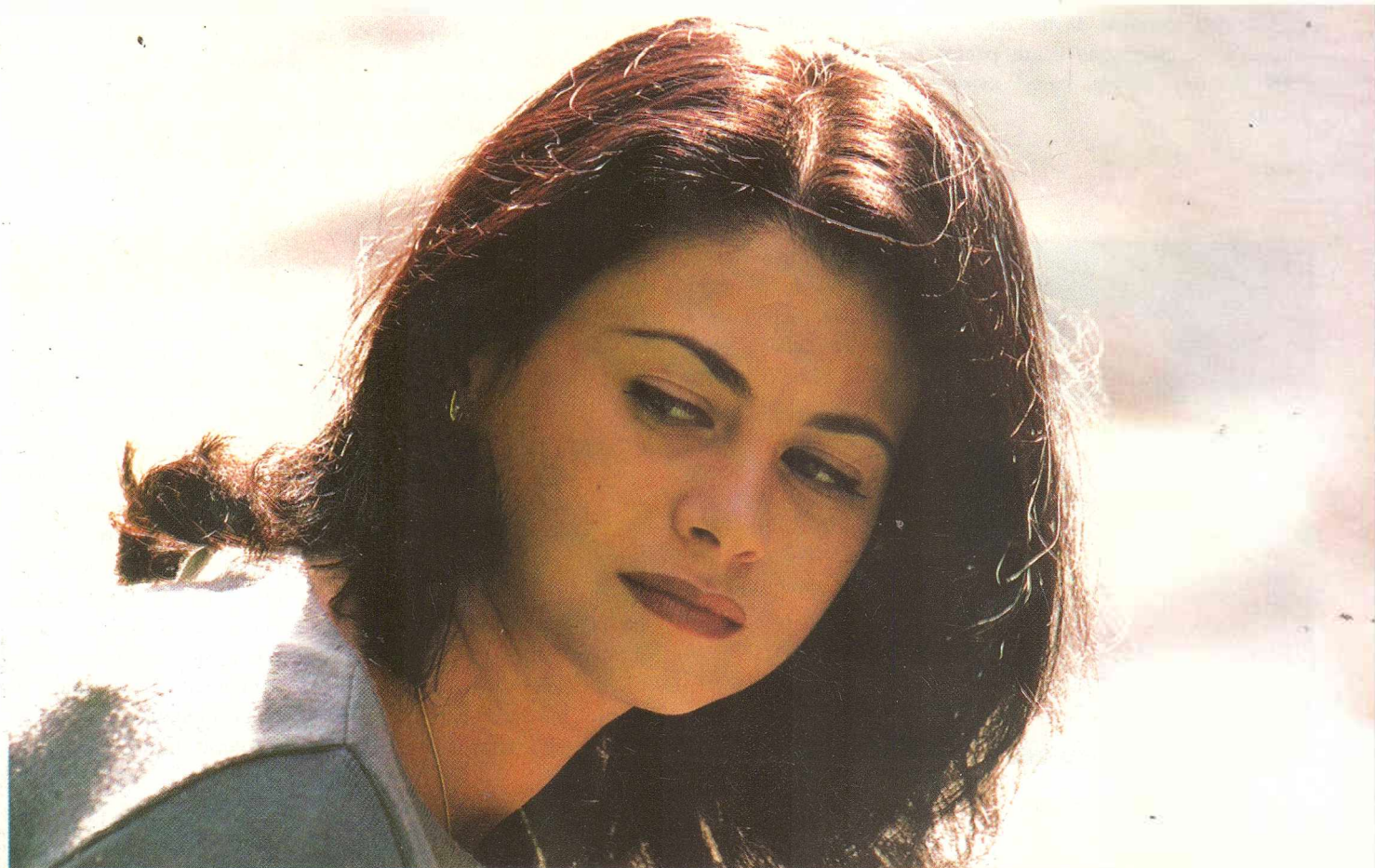
dul de pe fața mea. Pentru că în cei șase, aproape șapte ani de televiziune, am folosit și mai folosesc acel machiaj specific și deosebit de încărcat, în timpul zilei nu mă fardez. Pielea mea are nevoie de aerisire, de libertate.

născut pe 5, îl cheamă și Nicu, iar pe 6 este Sf. Nicolae, băiatul lui Peter este născut pe 9, iar fetița prietenei mele pe 10. Apoi vine Crăciunul, cu brad și globuri și colinde. Cred în Moș Crăciun. De mică mi-a plăcut să cred. Făceam eforturi să strâng bănuți ca să le fac

„PORT LENTILE DE CONTACT. AM DIOPTRII -3”

Suntem în decembrie, iar eu încep să pătrund spiritul sărbătorilor de iarnă încă de la începutul lunii. Problema este că nu prea știu să primesc daruri. Mă bucură foarte tare, dar de cele mai

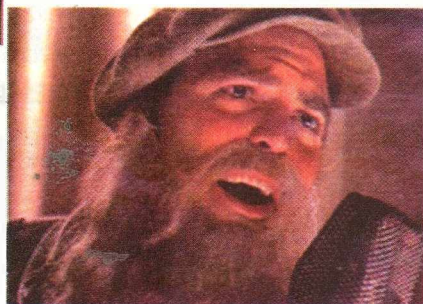
bucurii părinților și fratelui meu. Mi-aduc aminte de bunica mea, care obișnuia să-mi citească din viețile sfinților și să-mi spună povestea lui Iisus.“

GEORGE CLOONEY – BĂIATUL DIN KENTUCKY

Considerat de multe reviste de specialitate drept „bărbatul cel mai sexy din lume” și, în orice caz, unul dintre cei mai fascinanți după Sean Connery, actorul George Clooney afirmă – atunci când este întrebat – că nu se simte deloc un „star”, ci mai curând „un băiat simplu din Kentucky”. Exercițiu de modestie, sau un mod propriu de

a-și face reclamă? În orice caz, Clooney, intrat într-o zodie benefică, nu ezită să culeagă roadele celebrității. După succesele nu numai comerciale avute cu filmele

The Perfect Storm sau *Fail Safe*, actorul a terminat nu de mult filmările la *Oh Brother Where Art You*, realizat de frații Coen, și care ar fi o adaptare modernă a unor scene din Odissea. Ulyses Mc Gill, personajul interpretat de Clooney, este un pușcăriaș care-și convinge niște camarazi de temniță să-l însoțească pentru a recupera o sumă uriașă pe care el ar fi ascuns-o mai demult. Numai că banii nu sunt găsiți (ori nici n-au existat) și acest Ulise modern face față mai multor peripeții. Rețeta nu pare străină bucătăriei hollywoodiene, dar interpretarea pare să fie de excepție.

Clooney, pasionat de motociclete și mare mucalit în viața obișnuită, se pregătește acum pentru un alt film, un remake după *Ocean's Eleven*, care-l avusese ca interpret pe Frank Sinatra.

AJUTAȚI-O PE BO DEREK

Deși pentru frumusețea ei frapantă Bo Derek ar putea să râvnească la dreptul de a fi mai mult curtată de către realizatorii de film, în ultima vreme este secetă pe strada ei. Pentru a o menține în actualitate presa mai scoate din când în când la iveală câte ceva din viața ei: flirtul cu magnatul Ted Turner, susținerea candidaturii lui Bush jr., sau lansarea sa în comercializarea unor produse pentru toaleta animalelor. Cam firav pentru o mare divă, nu-i așa?

SUCCESEL EXCESULUI

Carmen Electra este o actriță americană cu nume spaniol prea puțin cunoscută publicului român, în afara rolului său din serialul de succes *Baywatch*. La 28 de ani i s-a încredințat însă rolul principal într-un film trăsnet – *Scary Movie* – o parodie care nu iartă nimic, regizată de frații Wayans. Filmul – spun persoane serioase – trece dincolo de limita acceptabilului în anumite scene, personajele nu ezită să folosească vorbe scabroase, să rostească replici rasiste, ori să recurgă la tot felul de alte provocări. Dar totul pare a fi doar un joc în care se cam abuzează de umorul gros. Succesul însă nu a ocolit filmul care s-a aflat pe primele locuri într-un clasament al încasărilor din ultimul an în SUA. Acum, actrița încearcă să-și exploateze succesul țintind mai sus, spre roluri de compoziție care să o consacre între marile nume de la Hollywood.

CUM SĂ TRĂIEȘTI ÎN ERA INTERNET?

Întrebarea din titlu i-a preocupat pe participanții la un simpozion desfășurat recent la Bologna și avându-l ca protagonist pe semioticianul și romancierul Umberto Eco. Alături de el filosofi, laureați ai Premiului Nobel, experți în arta comunicării au făcut

un tablou nici elogiativ dar nici demonizant al acestui revoluționar mijloc de comunicare. Una dintre ideile desprinse este aceea că Internetul nu produce o schimbare de substanță a omului și, deși mulți sunt speriați de posibilitățile sale, va fi în cele din urmă „metabolizat” spre folosul ființei umane.

OSCAR WILDE, GENIU SAU FANFARON?

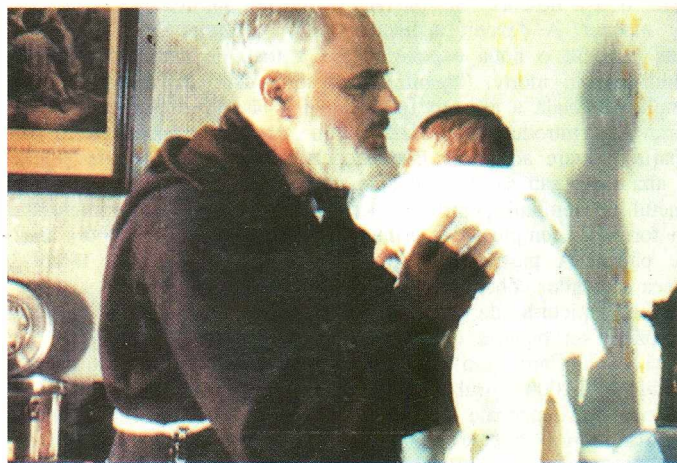

„Vreți să știți care este drama vieții mele? Mi-am folosit geniul în viață și talentul pentru a scrie“. Cel care a spus aceste cuvinte a fost un geniu al exprimării paradoxale, artist de talent și personaj extrem de controversat: Oscar Wilde. Invocat, într-adevăr mai mult pentru viața sa periculoasă (a avut de suferit din cauza homosexualității nedisimulate), histrion, frumos, talentat, bogat, Oscar Wilde a devenit acum în Occident o adevărată modă. S-a făcut un film despre el, este citit dar mai ales citat, inclusiv de către oamenii politici sau cei care se ocupă de fabricarea spoturilor publicitare. Iată câteva mostre din replicile sale celebre: „Femeile au fost făcute pentru a fi iubite, nu pentru a fi înțelese“, „Pot

să rezist la orice în afara ispitei“, „Învățăm lecții de la viață, atunci când nu ne mai sunt de folos“, „Pentru femei apărarea înseamnă atacul, după cum atacul lor sfârșește prin a deveni o ciudată capitulare“, „Experiență: acesta este numele care se dă propriilor erori“.

Despre acest straniu personaj André Gide a spus: „Cei care l-au auzit vorbind vor găsi de-a dreptul mediocre scrierile lui“.

RELIGIE ȘI FILM

În Italia figura lui Padre Pio, un călugăr capucin care a trăit în sudul țării purtând – se zice – stigmatele lui Hristos pe mâini a devenit un adevărat obiect de cult. Contestat în timpul vieții chiar din interiorul Bisericii catolice, Padre Pio este în schimb venerat de religiozitatea populară, iar acum celebritatea lui a sporit de când a fost beatificat. Un film despre viața acestuia difuzat recent de RAI a fost urmărit de un număr record de telespectatori care au avut surpriza să vadă în rolul titular pe Michele Placido, nimeni altul decât cunoscutul inspector Cattani din filmul serial *Caracatița*.

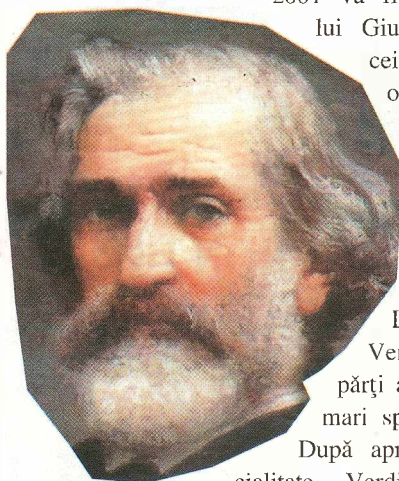
DIN NOU DESPRE CIVILIZAȚIA ETRUSCĂ

Etruscii sunt considerați unul dintre cele mai enigmatice popoare deși mărturiile privind cultura lor abundă. Se știe că aveau un extraordinar cult al morților, că erau iscusiți în arta prelucrării metalelor sau a pietrei, că femeile erau culte și trăiau mult mai libere decât în alte civilizații vechi etc. Dar se cunoaște mai puțin scrierea și limba lor și, mai cu seamă, nu se înțelege de ce acest popor a fost înfrânt iar apoi asimilat de romani, care erau mai puțin evoluți.

Pentru a fi înțelese mia multe dintre enigmaticele acestui popor sunt în curs de organizare două expoziții la Bologna și, respectiv, la Veneția care se referă, prima, la ascensiunea lor, iar a doua la modul de organizare socială. Pentru prima dată va fi prezentată și o tablă din bronz, descoperită recent, care conține un text mai amplu în scrierea etruscă, greu de descifrat și pentru că documentele scrise atestate conțin de regulă nume de persoane și de locuri. Tabula respectivă conține în schimb textul unui testament.

CENTENAR VERDI

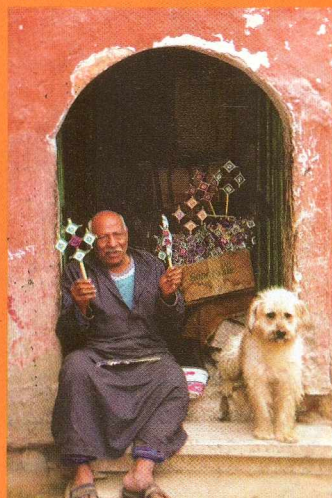
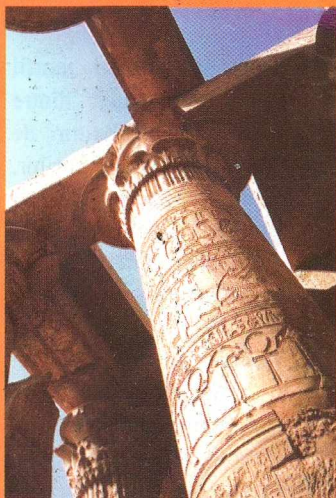
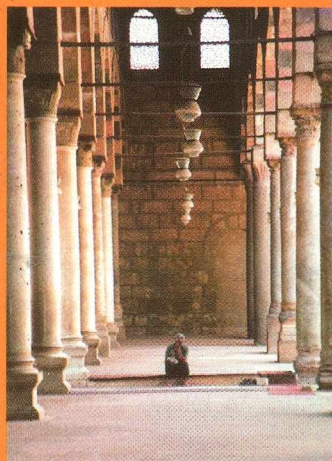
2001 va fi anul centenarului morții lui Giuseppe Verdi, unul dintre cei mai mari compozitori de operă ai tuturor timpurilor.

Pentru a-l celebra cum se cuvine pe autorul *Traviatei*, *Aidei* sau al lui *Rigoletto* s-a pus în mișcare o adevărată mașină a spectacolului.

La Milano, Napoli, Verona, Roma, dar și în alte părți ale lumii se pregătesc deja mari spectacole cu lucrările sale.

După aprecierile criticilor de specialitate, Verdi este compozitorul ale cărui lucrări sunt cele mai interpretate, după Mozart. „Stagiunea Verdi“ va începe chiar din această toamnă, iar unul dintre animatorii săi va fi dirijorul Riccardo Muti. În afară de spectacole vor fi organizate expoziții, sesiuni științifice, vor fi reeditate vechi imprimări cu operele sale. Una dintre atracțiile anului jubiliar va fi publicarea unor documente de arhivă recent descoperite. Printre curiozitățile acestui fond necunoscut: Violeta din *Traviata* se chema inițial Margherita, Verdi lucra mult pe manuscrisele sale și nu era un compozitor care redacta totul dintr-o suflare așa cum s-a spus, compozitorul își făcea singur un fel de „bancă de date“ copiind toate scrisorile pe care le trimitea.

Grupaj realizat de ȘTEFAN NICOLAE ■

EGIPTUL

- FASCINAȚIE ȘI ISTORIE

Text: ANA BARTON ■

Jeni Costea scrie, pictează și face fotografie de artă. S-a născut la Timișoara într-o familie în care echilibrul și rigoarea erau unele dintre principiile de bază. A devenit arhitectă. Înclinațiile sale artistice s-au transformat într-o extraordinară pasiune. În 1993 a ajuns pentru prima dată în Kuweit. Pentru o ființă emnamente solară, așa cum este Jeni Costea, contactul cu Orientul s-a constituit într-o mare revelație. Această lume „altfel“ nu poate fi decât o imensă provocare pentru artistul european. Jeni Costea a pornit să colinde orașul și plaja lui foarte lungă. Și atunci s-a gândit la fotografie. Sigur că nu un impuls turistic a determinat-o să fotografieze, ci ineditul unei lumi în care ajunsese și pe care voia să o cunoască. Petrecea mult timp în preajma moscheilor și a făcut în opt luni sute de fotografii. Selectându-le, și-a dat seama că ar trebui să le arate și celorlalți. Adunase în acest răstimp și foarte multe acuarele având același subiect: moscheile. Așa că s-a gândit la o expoziție pe care a și realizat-o și care a avut un mare succes în Kuweit. Localnicii au fost extrem de plăcut surprinși când au aflat că o creștină face o expoziție cu un subiect religios musulman. Acesta a fost începutul. Ajungând ulterior la Cairo, a fost fascinată de moscheile egiptene, dar și de bisericile copte din Egipt. A lucrat enorm și a făcut o nouă expoziție: moschei și biserici. „Nimeni niciodată n-a făcut o expoziție punându-le împreună.“ Această expoziție a fost găzduită de Institutul Goethe din Cairo și a fost inclusă în programul „50 de ani de fotografie artistică germană“.

Mergând în Egiptul de Sus, artista a avut emoții gândindu-se la faptul că această zonă a fost și este una dintre cele mai prolifiche din punctul de vedere al fotografiilor de artă. Dar și-a învins emoțiile și a realizat imagini impresionante. Demersul său a fost pus de această dată sub semnul dualului: „Lumini și umbre“. „Fotografia este un raport de lumini și umbre. Am obsesia pasajului, a trecerii de la întuneric la lumină. Întotdeauna o trecere, o ușă deschisă dinspre întuneric spre lumină mă atrage ca un magnet. A devenit instinct.“ Când s-a întors din Egiptul de Sus, a făcut o nouă expoziție care a fost, de asemenea, subsumată acestui motiv. Organizarea fiecărei expoziții a însemnat o implicare totală a artistei. Întotdeauna a lăsat la intrare un spațiu care să-l introducă pe vizitator în atmosfera propriu-zisă, un spațiu în care acesta să lase deoparte cotidianul și să descopere o altă lume sau să se descopere ca parte din ea. Urma apoi impactul cu templul pentru că această expoziție a fost structurată în formă de templu. A imprimat anumite imagini pe panouri mari de pânză. A păstrat caracteristicile principale ale unui templu: aleea sfincșilor, obeliscul, pilonul sau poarta de intrare, șirul de coloane, pictura de pe pereți, locul sacru (altarul). Această expoziție s-a bucurat de un succes imens. A fost organizată de două ori la Cairo și o dată la Alexandria. Și toate acestea într-un singur an: 2000. Șirul de coloane a fost sugerat prin fotografii de coloane imprimate pe pânză transparentă (2,5 m / 0, 85 m), „coloane“ printre care se putea trece. Între „coloane“ a așezat câte un scaun „pentru spiritele faraonilor. M-am jucat cu fotografiile. Le-am colat, am realizat jocuri de umbre, compoziții“. În zona locului sacru toate fotografiile frontale au fost dedicate lui Ramses al II-lea, „faraonul care a domnit 67 de ani și a construit cele mai frumoase temple. E favoritul meu pentru că a fost primul din istoria omenirii care a dedicat soției sale (Nefertari) un templu“. Expoziția pe care o pregătește acum Jeni Costea și care se va deschide în februarie 2001 la Aswan este dedicată în exclusivitate lui Ramses al II-lea și lui Nefertari. Revenind la locul sacru, acesta a fost sugerat printr-o masă rotundă pe care au fost așezate cărți de joc (fotografii).

Jeni Costea spune că face fotografii color „fiindcă mă încapățenez să demonstrez că se pot face fotografii artistice color. Limita dintre imaginea de carte poștală turistică și fotografia de artă este fragilă“.

CRACIUN FERICIT !

MAȘINA DE SCRIS

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

UN AMERICAN DESPRE NOI

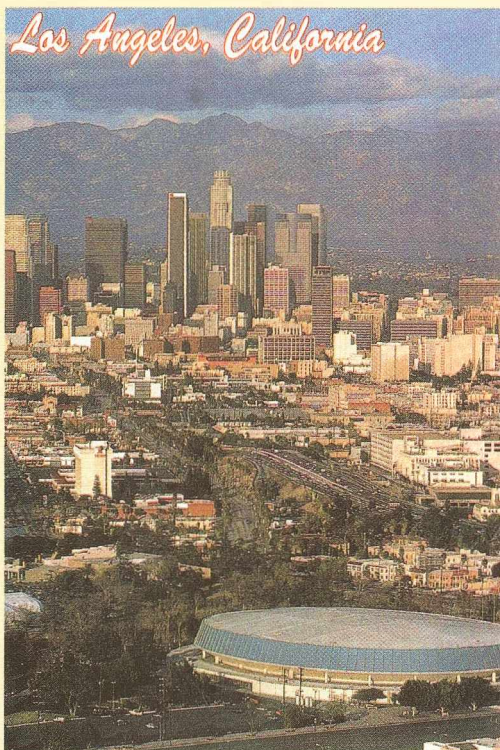
A venit astă-vară în vizită în România un tânăr american, Rodney Koenke, lector la Universitatea Stanford din S.U.A. Era interesat de literatura română. Mi-a cerut multe explicații, în special în legătură cu poezia care se scrie azi la noi. Entuziasmat de ceea ce descoperea, a hotărât pe loc să realizeze o antologie, dedicată unor poeți români care au depășit moda poeziei livrești și scriu o poezie a existenței, plină de dramatism: Daniel Bănulescu, Emilian Galaicu-Păun, Mihail Gălățanu, Angela Marinescu, Ioan Es. Pop, Claudiu Soare și Lucian Vasilescu.

Tânărul american s-a ținut de cuvânt. Întors în S.U.A. a alcătuit antologia (folosindu-se de cărți pe care i le-am procurat eu și descifrându-le cu ajutorul prietenului său Ovidiu Hurduzeu, cetățean american de origine română, prozator și eseist valoros, prezentat chiar în numărul trecut al revistei *Flacăra*).

Recent am primit prin poștă prefața la antologie, scrisă de Rodney Koenke și tradusă în limba română de Ovidiu Hurduzeu. Reproduc în acest număr care precede sărbătorile de iarnă o parte din prefață, pentru a vă da posibilitatea, dragi cititori, să aflați cum i se înfățișează unui american felul nostru de viață și poezia care se scrie azi la noi. Va fi pentru dumneavoastră, vă asigur, o experiență instructivă.

P.S. Aștept în continuare de la dumneavoastră încercări literare (poezie, proză, critică și istorie literară, teatru, scenarii de film etc.) pe adresa: Alex Ștefănescu, la redacția revistei *Flacăra*, Piața Presei Libere nr. 1 sector 1, 71341 București. Toate textele valoroase se publică. Iar pentru cel mai bun text publicat se acordă anual Premiul *Mașina de scris*, care constă nu numai într-o diplomă, ci și într-o importantă sumă de bani (care crește de la un an la altul). Anul acesta premiul a fost acordat prozatorului Adrian Alexandru (în buletin: Buz) din Craiova.

Aștept, deci, cu prietenie scrisori de la dumneavoastră. Și vă urez din toată inima **LA MULȚI ANI!**

SÂNGE ȘI CUVINTE

Bucureștiul este un oraș urât. Cartierele sale „belle époque” au capitulat în fața șirurilor cenușii de blocuri construite sub comunism. Vechile clădiri, acelea care au mai supraviețuit, au un aspect părăginit; par să se ascundă sub vegetația crescută haotic. Relicvele regimului comunist, obședat de „modernitate”, le întâlnești la tot pasul. Îți rămân în memorie: Casa Presei Libere (Casa Scânteii), un „zgârie-nor” stalinist; clădirea supradimensionată a Teatrului Național; arhitectura vetustă a Sălii Palatului; construcțiile, aliniate ca niște lespezi de mormânt ale bulevardului (fost) „Victoria Socialismului”. Iar peste toate, ca un zигurat transplantat, domină Casa Poporului. București este ilustrarea grăitoare a visului lui Ceaușescu – o variantă a visului sovietic – de a crea pe pământ estic o replică gigantică a modernității occidentale. Arhitectura ceaușistă s-a străduit din răputeri să umple spațiul, să depășească sistemul capitalist prin adăugare

permanentă de zerouri. Zonele cele mai deprimante ale orașului amintesc de o lume atopică, „curățată” de istorie. În mod ciudat, o atmosferă nostalgică învăluie acest „futurism” comunist. Grandilocvența burgheză, pe care Ceaușescu a încercat s-o imite în Casa Poporului, dispăruse în Occident cu mult timp înainte ca tiranul comunist să fi ridicat primele construcții. Datorită dorinței comuniștilor de a prinde din urmă Occidentul, Bucureștiul a pierdut ceea ce i-a imprimat unicitatea sa europeană.

De privești însă printre, observi cum răsare un București diferit. Anumite zone ale capitalei păstrează încă vie însemnele „Europei clasice”. Le poți găsi în eleganța prăfuită a clădirilor de la „Șosea”. Sau în solemnitatea liniștită a grădinii Cismigiu, ce dormitează ca-ntr-un tablou impresionist. Zona Lipscani mai păstrează încă o surprinzătoare patină otomană; bisericile, le întâlnești unde te aștepti mai puțin, pitite în spațiile blocurilor de locuințe, sau acoperite de umbra de oțel a vreunui „zgârie-nor” al „tranziției”. În locurile în care Bucureștiul se străduie să te impresioneze, nu face decât să creeze kitschuri. Acolo însă unde rămâne el însuși, parcă împotriva dorinței sale, își păstrează pe deplin unicitatea. Un oraș nici estic, dar nici vestic, nici vechi, nici modern, nici latin, nici bizantin. București este capitala unei lumi ce trăiește „între”. Viața sa, cu adevărat unică și fascinantă, se desfășoară intermitent...

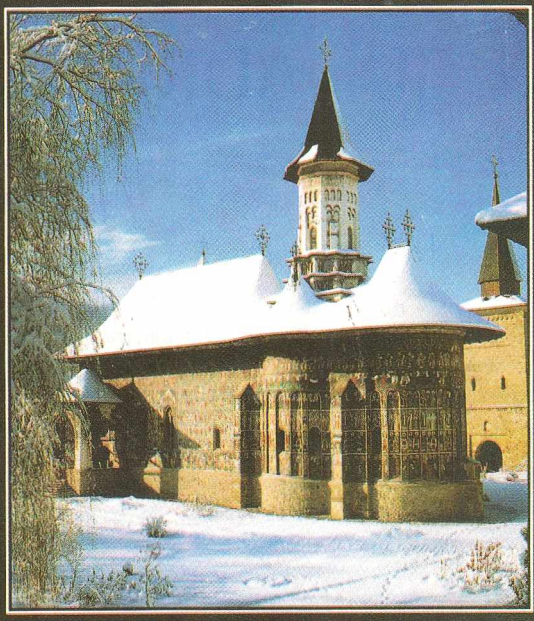
Cei șapte poeți din antologie – în ordine alfabetică, **Daniel Bănulescu, Emilian Galaicu-Păun, Mihail Gălățanu, Angela Marinescu, Ioan Es. Pop, Claudiu Soare, Lucian Vasilescu** – aparțin cu toții unui spațiu și timp intermediare. Opera lor reflectă tensiunile unui moment în care amintirea trecutului comunist al României se intersectează cu imaginea tulburătoare a unei noi societăți care întârzie să se definească. Unele dintre temele pe care cei șapte le abordează nu depășesc cadrele poeziei postmoderne. Există însă „ceva” cu totul diferit, un spirit care nu poate fi etichetat după standardele în vigoare. Vocile care ne vorbesc sunt vesеле, încruntate, disperate, hulitoare, obscene, lirice. Provin

dintr-o țară unde absurdul se intersectează cu sacralul, iar transcendența umblă hai-hui printre gunoaie.

În primul rând, un cititor occidental ar simți diferența în imaginile folosite de poeți. Disecții, incizii, violuri, grozăvenii de tot felul brăzdează peisajul obișnuit al acestor poeme. Versurile sunt uneori violente, șocante, de un gust îndoienic: sexul femeii devine muzicuță, chipurile sunt mâncate de râși, becurile se transformă în fetusuri, mieii putrezesc îmbrăcați în brocart, iubitele sunt cusute cap la cap pe pârtia albă a cârnii. Versuri cu încărcătură suprarealistă – un suprarealism al imaginii răsucite adânc în carne, nicidecum al reveriei și fantasticului.

„Exist printr-o perversiune divină”, scrie Claudiu Soare, iar pe Dumnezeuul său îl simte la fel de aproape ca și trupul: „Doamne, oprește-Te o clipă! Îi văd fața zbârcită cum se smulge din mine./ Armura lui cum îngheață pe buzele mele.” Mielul din „Pachetul” (A. Marinescu) este un simbol, dar și o carcasă supusă proceselor de putrefacție: „sângele, înăuntru, se umflă, crapă, carnea putrezește”. Se insistă obsesiv asupra valorii literale a cuvintelor. Imaginile sunt împiedicate să se transforme în metafore. În „O beție cu Christ” (M. Gălățanu), actul ritual al euharistului frizează canibalismul – Cristos transformat în cârciuma „La carne de om de mâncat” unde mușterii pun gura „drept la venele sale” să-l bea sângele. Scrierea există la granița incertă dintre simbol și substanță; cuvintele posedă greutatea trupurilor. „Inchiziția” din poemul lui Emil Galaicu-Păun se întrupează într-o femeie „atât de fragilă: o doare glezna-ncălțată în gheata spaniolă”, iar întâlnirile ei cu poetul se încheie cu „loviturile, izbiturile/ apucăturile/ zdrobitu cu fărâmatu” unor partide vijelioase de amor. În universul lucrurilor, ideile apar ca niște distorsiuni, o lume în care figurativul *desfigurează*, iar nevăzutul apasă greu asupra realului: „o umbră/ îmi cântărește sângele și-l pune pe masă” (Angela Marinescu, **Parcul**); „Pe umerii mei rănilor aripilor strălucesc ca niște cuvinte/ în ploaie” (C. Soare, **Râul cu pești crucificați**). Nu-i surprinzător să întâlnești cuvinte îndeplinind o funcție anatomică. Galaicu-Păun transformă limba (limbajul) în limbi mușcate și scuipate în obrazul poetului în chip de limba franceză, italiană, spaniolă, portugheză. Pentru Lucian Vasilescu, „lumea-i un morman de cuvinte. Prin care scormonim cu degete nervoase”, „carne, sânge, virgule și oase”. Claudiu Soare își imaginează „livida noastră înviere care va face sânge din cuvinte”, înzestrând limbajul cu substanța trupurilor vii. Precum trupurile, cuvintele

formează o membrană între interior și exterior, o suprafață în care ființa umană intră în **contact direct** cu transcendentul. Indiferent de natura comuniunii, sexuală – „parantezele și-au făcut apariția în textele mele odată cu sarcina ei devenită vizibilă” (Galaicu-Păun) sau spirituală, poemele relevă un tărâm de dincolo de „eu”. Un „eu” ce își face cunoscută prezența prin a opune o **rezistență** însoțită de violență fizică sau suferință. „Tragismul”, scrie Angela Marinescu, „trebuie să fie locul în care sfânta Treime se scrie în sângele meu, iar sângele meu se scrie în triunghiul orbitor. În vârful triunghiului, îngerii cu cap de sânge”. Astfel limbajul nu este niciodată „obiectiv” în sensul științific al cuvântului: detașat, experimental, imparțial. Scrierea implică în mod necesar violența tragicului. Prin „tragism”, poetul se „deschide” spre acel punct în care exteriorul este identic cu interiorul, **cuvintele aparțin trupului precum sângele**. Iar unde limbajul dă greș, Idealul, el însuși, se evaporă: „Mi-a rămas doar atât: un creion și-o hârtie/ Și visul că voi descoperi paradisul/ ...dar mâna a uitat scriel/ cuvintele au stat ce au stat, s-au strâns toate într-unul/ s-au ridicat la cer, ușoare ca fumul.” (L. Vasilescu, **Spirit. A doua agonie, a paradisului**).

Uneori poemele par a fi scrise ca o revoltă împotriva limbajului, sfidând sintaxa care separă obiectul de subiect. Cuvintele sunt mai aproape de trupul fremătând de dorințe decât de limbajul științei. Ele riscă să șocheze pe cel ce încearcă aventura cunoașterii căci puterea lor rezidă în „știința” de a deforma.

Cititorul resimte la tot pasul riscul la care se expun cei șapte poeți antologați. (Nici unul dintre ei n-a făcut carieră literară sub regimul comunist.) Uneori creațiile lor sunt în primejdie de a fi catalogate drept „împietăți” și „blasfemii”. De asemenea, sfidează normele de „bun gust” ale

mondializării. În epoca digitală, în care realitatea se confundă cu o secvență de zerouri, există tendința de a reduce toate formele de expresie la conturul fantomatic al virtualului. Oamenii nu se mai leagă unii de alții prin evenimente, ci prin ecrane: acele locuri atipice unde peisajele se schimbă la o atingere de buton, iar trupurile se metamorfozează în imagini fragmentare. În mod paradoxal, în lumea mondializată, pe măsură ce oamenii se apropie din ce în ce mai mult unii de alții, realitatea devine tot mai „subtilă”, mai „eterică”. Diferențele reale au cedat locul

unor alegeri false – Coke sau Pepsi, McDonald's sau KFC etc.; converg toate spre un univers monist. Granițele dispar, „substanța” se evaporă în „spectacol”. A trăi nu-i altceva decât actul „existențial” de a colinda prin magazine. Viața se reduce la o trecere printr-un vast mall transnațional în care fiecare vitrină reflectă aceleași dorințe.

Împotriva idealului „globalist” a unei lumi omogene, „fără conflicte” și lipsită de puncte de rezistență, cei șapte autori încearcă să pună în practică o poetică rebelă. Versurile lor sfidează preferințele actuale ce se îndreaptă către arta ludică, facilă și auto-referențială. Ironia și referințele livresti, care țin loc de creativitate, sunt înlocuite de o energie subversivă țâșnind din adâncimi ontologice – **un postmodernism monastic**, cum îl numește Claudiu Soare. Ne aflăm mai aproape de „Infernul lui Dante” decât de „Gramatologia” lui Derrida.

Poemele antologate poartă în ele primejdia – dar și promisiunea – unui „altceva”, o sensibilitate capabilă să scuture rutina din concepțiile noastre asupra vieții și artei la începutul mileniului trei. Ele oferă radiografia unei spiritualități care se zbate între trecutul comunist, care se tot răsucesce în mormânt, și promisiunile mereu amânate furnizate de „societatea globală” a viitorului. Acești poeți oferă mărturia că românii răspund la provocările zilei așa cum au făcut-o întotdeauna: cu umor, suplete, și un remarcabil **surplus de creativitate**. „Fanfaronada” unui Bănulescu, „împietatea” unui Gălățanu, „blasfemia” zglobie a unui Soare pot fi exact ceea ce le trebuie românilor pentru a-și regăsi încrederea în ei înșiși. Și nu numai românilor, poate chiar și occidentalilor...

Dr. Rodney Koenek
– lector, Stanford University, S.U.A.

Text: NICOLAE BALOTĂ ■

RUGUL APRINS ÎN ÎNCHISOARE

Versurile lui Tertulian Langa din recent apărutul său volum, *Revelații – Poeme din captivitate* izvorăsc dintr-o profundă, o tulburătoare tăcere. Aceasta este, pe de o parte, tăcerea la care detenția în temnița comunistă obliga cuvântătorul încercând să-i suprimă cuvintele. Dar, pe de altă parte, este o altă tăcere, fecundă, liniștea spiritului adâncit în sine, uitând de sine, primind, ascultând Cuvântul. În sau mai bine zis din această îndoită tăcere a izvorât o lirică ce îmbogățește în același timp literatura de detenție (pe frontispiciul cărții citim numele lăcașurilor de suferință și iluminare unde au fost compuse: Malmaison, Jilava, Aiud, Gherla, Lugoj, Dunăre) dar, totodată, ilustrează admirabil literatura de spiritualitate.

Compuse în anii lungi de detenție, poemele din *Revelații* nu sunt poezii de închisoare, despre închisoare. Dacă pe frontispiciul cărții putem citi pomelnicul locurilor prin care și-a trăit autorul anii penitenței nu vom găsi decât rare aluzii la stațiile acestei adevărate căi a Crucii. Călea despre care ni se vorbește este interioară. Ea este călea omului întru totul **lăuntric**, care își amintește, meditează, se roagă, trăiește o experiență esențial ascetică și mistică.

Aceasta, chiar și atunci când, aparent, sentimentele sale mărturisite sunt uman preumane, cele ale bărbatului pentru cea mult iubită, logodnica de care-l despart nenumărate gratii. Poemele ciclului *Ad uxorem* au uneori accente ce amintesc *Cântarea Cântărilor*, îndeosebi atunci când întâlnirea dintre „Iubita” și „Iubitul”, ca un dialog al inimilor, se petrece în spațiul ideal al rememorării clipelor fericite. Altă dată, registrul imaginilor este acela al unei Antichități, nu mai puțin ideale, în care nostalgia o proiectează pe iubită, ca într-un spațiu mitic: „Te aflui-n urmă când te caut/ aceeași albă-adolescentă/ din visul de argonaut/ rămas pe-o mare somnolentă” (*Papyrus*). De aceea trecerea de la iubirea bărbatului pentru femeia aleasă spre iubirea pentru Cel ce este

Iubirea însăși se face pe nesimțite. Este o comunicare continuă între dragostea profană și cea sacră, o comunicare pe care zidurile despărțitoare de lume ale temniței nu o pot împiedica. Iubirea preamenească se împlinește în cea divină. De aici atâtea versuri de o tainică rezonanță mistică.

Aceeași purificare și înălțare se petrece pe planul suferințelor ce se transfigurează, se luminează, devin o fericire transcendentă. Acolo unde poetul se simte trăind „pe buza vieții”, acolo unde se vede întinzând „masa pe spinarea morții”, tot acolo el aude chemarea celui ce este izvorul vieții și Viața însăși. „Numai atunci când m-am sfârșit/ am înțeles ce-i nesfârșitul”. Spațiul pătimirilor se revelează drept acela al răscumpărării, al certitudinii de a fi un ales al Domnului. Închisoarea este pentru autorul acestor „poezii captive” o binecuvântată școală, un loc al descoperirii căii mântuitoare.

Loc și timp al încercărilor spirituale. Poetul este supus, îndeosebi pe planul timpului, la cele mai felurite, mai tulburătoare experiențe. Uneori încearcă suferința timpului zădărnici („tot ce n-a fost și-ar fi putut să fie”). Alteori suferă din pricina timpului, când vertiginos, când aparent inert, ce pare să nu fie decât prilejul unei pierderi continue. În ciuda trecerii sale, timpul în temniță pare un spațiu al pierzaniei („... pierduți în timpul – stătătorul”).

Dar chiar dacă este multă, este continuă durere în versurile captivității, ele se luminează (și aceasta face întreg farmecul lor) prin harul care plutește peste tot – asemenea duhului peste apele haotice – convertind lacrimile în tainice bucurii. Nu în zadar, poetul își îndeamnă, de departe, iubita: „să-ți afli-n lacrimi bucurii/ aidoma Sfintei Marii”. Asistăm, străbătând aceste versuri, la o purificare, la o convertire a celor suferite, la o transfigurare. Până și perspectiva asfințitului se aureolează, moartea își pierde tăișul dureros. Sfârșitul nu se va revela, oare, ca un nou început?

Toată această schimbare la față a celor suferite în timp este posibilă doar prin convertirea lăuntrică a celor trăite. Totul devine „preludiu taboric al marii trăiri” prin lucrarea harului într-un suflet primitor. Poemele din *Revelații* schițează etapele unui itinerar spiritual, de la un ciclu la altul, de la ofertoriul din *Rug aprins* la versurile iubirii nostalgice, luminate prin sacrificiul acceptat (*Ad uxorem*), de la *Colocviile de taină* la finalul *Jurnal adamice*.

Versurile se hrănesc din rugăciune și comunică rugăciunea. Cum preafrumos mărturisește poetul, într-un poem închinat *Mamei*: „te simt și azi, hrânindu-mi rădăcina/ cu-adâncu-ascuns al rugăciunii, tale”. Rugăciunea maternă, hrânitoare, poartă și ea, ca și propria rugăciune, daruri purificatoare, sfințitoare. În toată tulburarea încercărilor de toate zilele, rugăciunea este apa limpezitoare, curățitoare: „Scutită e doar ruga,/ neconținută rugă...”. Poeziile din *Rug aprins* urmează adevăratei ritmurile, elanul psalmilor. Poetul își mărturisește deșteptăciunea omenescă („Lăsat am fost de Tine, Doamne/ la bunul plac al neghiobieii mele...”), se lamentează asemenea Psalmistului („De ce mă lași atât de gol?”). Dar, răspunzând chemării sale, el se înalță în Christos, ca un preot, slujitor al Domnului. Poezia sa dobândește astfel accente liturgice. În bezna temniței, liturgia luminează cu adevărat *de profundis*. În poemul ce poartă drept titlu aceste cuvinte, citim două versuri memorabile, care dau întreg sensul spiritual al întunecimii ce poate ascunde Chipul sfânt, dar nu-i poate abolii lumina, căci – după cuvântul lui Ioan: „lumina luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o”. Aceste versuri sunt: „liturghisesc ascuns pe antimisul/ pe care nu-i Christos în chipul pâinii”.

Christos nu e făcut vizibil, dar e de față în cuvântul preotului-poet. Cuvinte pe care, iată, le întâlnim și în aceste versuri ale sale, mărturie a fidelității, a dăruirii unui suflet ales.

GLORIE ÎN ARTA LIRICĂ

Text: GRIGORE CONSTANTINESCU ■

Pe la mijlocul anilor '50, ajunsese până în țară vestea imensei popularități de care se bucura, în Italia și în lume, româncea... Violetta Valery, *alter ego* al celebrei soprane italiene Virginia Zeani. Legenda acelor ani se întrupa în istoria frumoasă a drumului spre scenă, presărat cu violete, a unui succes cu valoare de referendum, care o desemna drept cea mai iubită Traviata a Peninsulei. Unele povestiri – aflate neoficial – despre româncea ce abandonase ilegal țărâmul lagărului comunist, erau însoțite de înregistrări miraculoase, de fotografii senzaționale, dezvăluind o perfectă concordanță între chip și sunet, între trăire și trăitor. Acestea circulau de la un prieten la altul, creând, tot neoficial, un cerc de admiratori români care sporea mereu. De-abia, ani mai târziu, în mijlocul deceniului următor, publicul românesc avea să o primească ovaționând-o ca pe un mare star al liricii mondiale, având nesperatul prilej de a-i admira adevărata strălucire. Deci, cine a fost Virginia Zeani?

O ființă superbă, cu o voce asemenea, sortită să vină, din neunde, pe plaiurile împodobite de toamnă transilvană ale Solovăstrului din preajma Reghinului. Desigur, pentru etapa de conturare a vocației, prezența sfaturilor și îndrumării profesorilor s-a dovedit esențială și benefică. Este condusă spre muzică, începând cu vârsta de 13 ani, de către Viorica Anghel și Lidia Lipkowska. Obține o bursă de studii pentru Italia și sosește în țara operei la 20 martie 1947. Destinul îi fusese hotărât. Acceptată de renumitul tenor Aureliano Pertile, în paralel va studia pentru licența în Litere și Filosofie la Universitatea din Roma. Opera din Bologna își poate revendica, la 16 mai 1948, meritul de a fi prilejuit debutul Virginiei Zeani, invitată să o înlocuiască pe Margherita Carosio, în rolul Violettei din *Traviata* de Verdi. Performanța extraordinară a acestei apariții se datorează și faptului că, până în seara spectacolului, pregătit numai în trei zile, Virginia Zeani nu cântase încă niciodată cu acompaniament de orchestră! Debutului aveau însă să-i urmeze, în acel an, datorită succesului reputat, încă treizeci de reprezentații. Timp de două decenii, marea soprană a interpretat de peste 500 de ori acest rol, în lumea întreagă, performanță greu de egalat în istoria teatrului liric și a capodoperei verdiane. Amintind de Giuseppe Verdi, să evocăm aici o semnificativă

mărturisire a sa care, parafrazând-o, o putem considera caracteristică și pentru Virginia Zeani: „Evenimentele vieții mele... au fost rolurile mele“. În cariera sa, rolurile acestea sunt aproape 60! Suntem uimiți de complexitatea lor și, totodată, de drumul evoluției unui glas care a trecut prin cromatica de caracter de la soprană lirico lejeră la soprană spinto dramatică și, chiar, mezzosoprană. Reținem o imagine, din multitudinea de impresii și judecăți de valoare cuprinse în cronicile care i-au însoțit cariera: **Virginia Zeani cântă ca Melba și joacă teatru ca Sarah Bernhardt** (*Manchester Guardian*). Toate aceste roluri vădesc

Acordarea titlului de Doctor Honoris Causa d-nei Virginia Zeani Rossi Lemeni

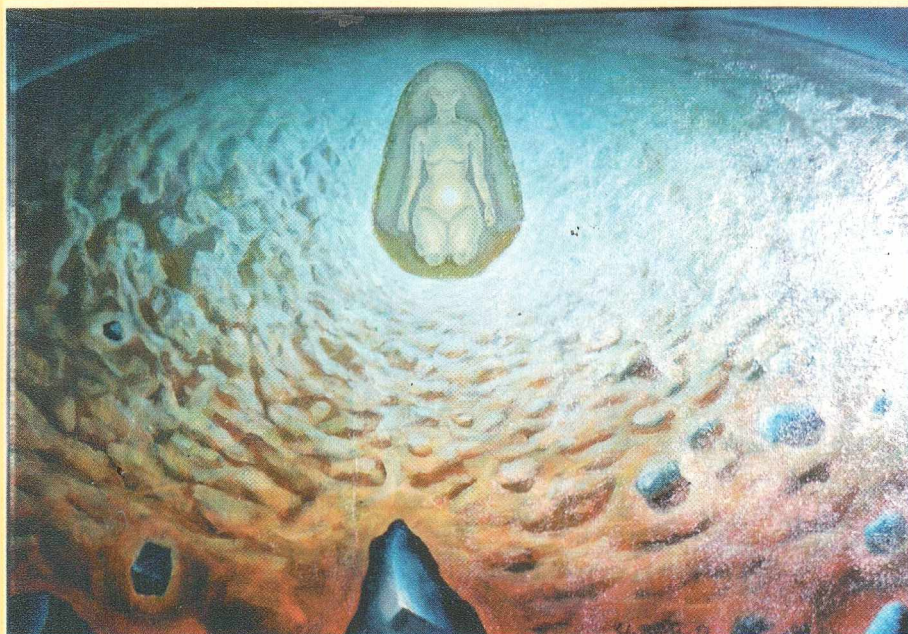
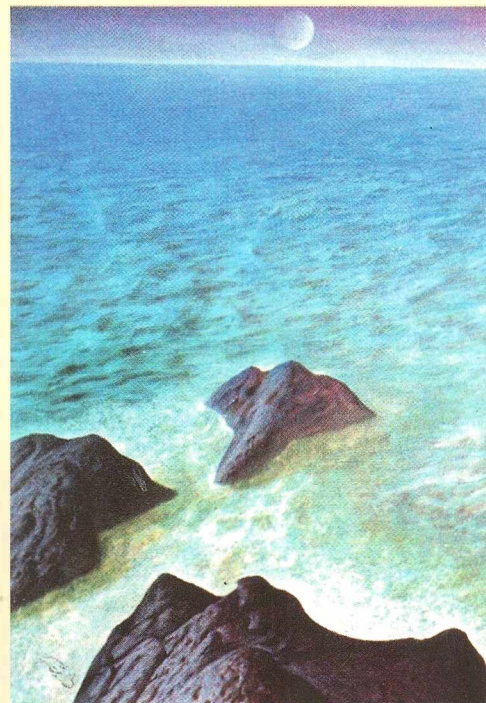
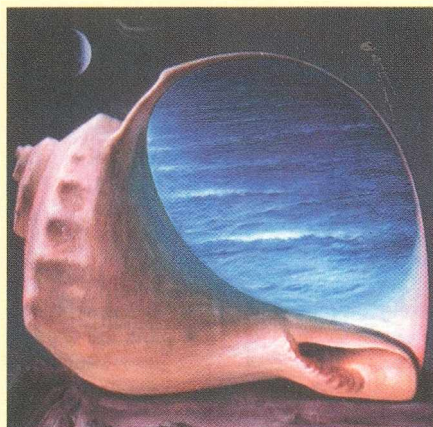
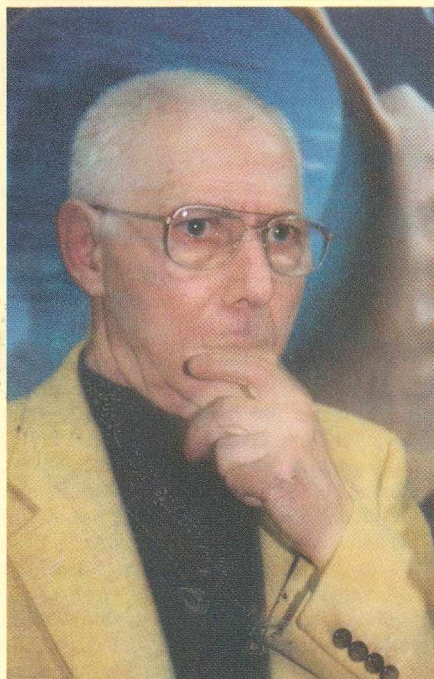
impresionanta panoramizare a unei intensive bogății repertoriale, măsură a culturii, disponibilității afective, mijloacelor de creativitate și forței de muncă uriașe ce au caracterizat implicarea Virginiei Zeani în istoria operei din a doua jumătate a secolului al XX-lea. Demonstrația ar presupune o impresionantă enumerare a celor cu care a colaborat Virginia Zeani pe scenă. Ne rezumăm a arăta nivelul la care s-au situat asemenea colaborări, menționând pe Beniamino Gigli, Franco Corelli, Toti dal Monte, Mario del Monaco, Tito Gobi, Giuseppe di Stefano, Plácido Domingo și, poate în primul rând, pe cel care i-a fost mulți ani și partener de destin, celebrul bas Nicola Rossi Lemeni. Dintre artiștii români cu care artista s-a întâlnit pe scena bucureșteană, menționăm selectiv pe Nicolae Herlea, Ion Buzea – din înregistrarea cu *Traviata*, realizată de Electrecord. A alege cele mai de seamă scene care au fost onorate de arta sa este la fel de dificil ca și ierarhizarea rolurilor abordate în cei peste treizeci de ani de carieră solistică, în Europa și Ame-

rica. Este edificator, pentru cei dornici să afle mai mult despre Virginia Zeani, să menționăm doar că a cântat în principalele teatre ale lumii. Triumfurile trăite de-a lungul unei atât de glorioase activități artistice au fost marcate și de numeroase distincții, a căror enumerare nu rezonează cu modestia ce i-a definit personalitatea: *Diapason d'oro*; *Arena d'oro*; *Gold medal Opera Barcelona*; *Commandor al Ordinului de Merit al Republicii Italiene*. Despre marele Premiu Puccini, acordat la Tore del Lago, s-a spus că i se acordă în mod expres pentru capacitatea de adaptare a vocii și imaginii sale la arta lui Puccini și pentru contribuția la promovarea sensibilității pucciniene în cele mai mari teatre ale lumii.

Drumul vieții Virginiei Zeani nu a încetat să fie interesant și mereu dedicat artei muzicale chiar și după ce interpreta a hotărât să nu mai apară în fața publicului, încheindu-și la începutul deceniului '80 cariera solistică. A acceptat atunci, împreună cu basul Nicola Rossi Lemeni, invitația Rectorului renumitei *Indiana School of Music* de la Universitatea de la Bloomington, una dintre cele mai de seamă din Statele Unite, de a se dedica activității didactice. Cu egală vocație și generozitate a debutat oficial în acest nou domeniu profesional, dovedind o excepțională dăruire. După tragica pierdere a partenerului de viață, în 1993, Virginia Zeani și-a continuat fără ezitare munca didactică, îndrumând un mare număr de tineri spre calea muzicii vocale, participând la renumite jurii de competiții internaționale, la serii de Masterclasses, merite pentru care a fost onorată cu titlul de „Distinguished professor of voice“ pe viață. Revenirea Virginiei Zeani în țară, după o foarte lungă absență, este un eveniment care are o rezonanță istorică pentru teatrul liric și arta vocală românească. Pretutindeni, flacăra unui talent de excepție, strălucirea unei înzestrări nepereche au fost exemplar dăruite țării căreia îi aparține. În hotărârea Senatului Universității de Muzică din București de a se conferi cel mai înalt titlu academic, de Doctor Honoris Causa, Virginiei Zeani, se cuprinde întreaga noastră admirație pentru artista care, urcând pe culmile gloriei, nu a încetat să mărturisească, mereu, cu profundă emoție: **Sunt cetățean al lumii întregi, dar m-am născut în România!**

FLACĂRA pentru minte, inimă și literatură

URCAREA ÎN

Text: ANA BARTON ■

Foto: FLORIN IONIȚĂ ■

După mai bine de zece ani, Sabin Bălașa a deschis o expoziție personală în România. În acești ani, artistul a expus în străinătate, în Europa occidentală și în Statele Unite, iar cuvântul „succes” ar putea caracteriza această perioadă, de asemenea întreaga sa carieră. Expoziția de la București a fost așteptată cu nerăbdare și a avut un impact extraordinar. Și asta pentru că Sabin Bălașa a oferit o nouă demonstrație a valorii sale. Pictorul crede că „stările nu ni se dau. Le creăm noi și din ele vine arta”. „Sublimul cotidian” nu pare a oferi artistului decât un imbold. Inspirația este strâns legată de această dorită stare de creație. Poate de aceea universurile lui Sabin Bălașa sunt virtuale. Și albastre. Pentru că simbolistica albastrului este una foarte vastă și variată.

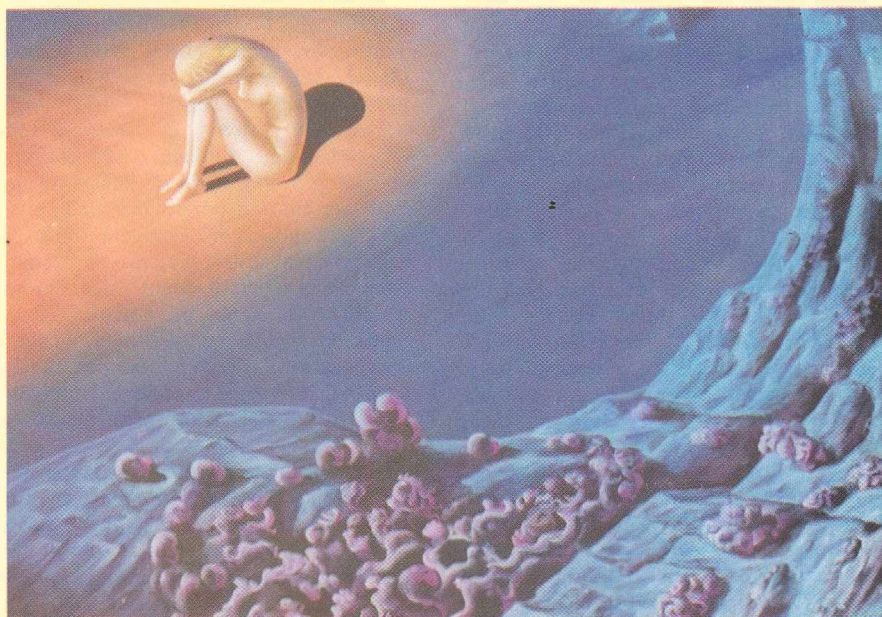
Albastrul este pentru Sabin Bălașa un întreg, fundalul pur, inalterabil al vieții. Și din acest motiv, poate, aceste lumi ale sale sunt locuite de personaje fantastice, personaje care în lumea reală par a nu-și mai avea locul, din păcate. Nudurile, pentru care artistul are în mod evident o preferință, sunt ele însele simboluri. Peisajul sideral, galactic ne-stăpânit, ci îmbogățit de prezența feminină reprezintă o transcendere a eului. Există

ALBASTRU

În fiecare dintre noi zone de albastru, animale fantastice sau ploi cu bulgări de aur. Grupul statuar, feminin, un alt subiect predilect, pare a fi o permanentă aducere aminte a prevalenței artei asupra efemerului cotidian. Femeia înseamnă creație și speranță, este simbolul depășirii statutului limitat al omenescului și simbolul puterii noastre de a ne atinge de albastru. Și de a ne contopi cu el. „Mediul e fascinant. Noi trăim în spațiul infinit. Când mă întreabă cineva, adesea răspund: locuiesc pe Kisseleff, colț cu abisul. Și nu mint. Toți suntem plasați undeva în abis, numai că eu îl văd cald și pitoresc. Nu e locul nostru în care existăm? Pe măsură ce urcăm în albastru, multe dintre răutățile umane rămân foarte mici. Multe dintre dramele, dintre falsele drame ale speciei, rivalitățile oamenilor încep să se piardă. Deci, lumea, cu cât o să trăiască mai în albastrul pe care îl propun eu, va evolua, va trece de barbarie, va trece de preistorie spre o istorie totuși. E nevoie“, spune Sabin Bălașa.

Maestrul Sabin Bălașa nu ne propune, ci ne oferă aceste minunate stări de atingere cu sacral, stări ce creează și păstrează embrionii promisiunilor paradisiace. L-am întrebat ce urmează după albastru. „Tot albastru, la infinit, întotdeauna albastru.“

FLACĂRA pentru minte, inimă și literatură

FESTIVALURI PARALELE

Text: REMUS ANDREI ION ■

Festivalul Național de Teatru a rămas deja o amintire. Din ce în ce mai șters în ambiții, cuminte și fără pretenții, seamănă cu o carte prăfuită într-o bibliotecă. A avut cândva glorie, dar din ce în ce mai puțini o pot povesti. Are nevoie de public, dar se ferește să recunoască acest lucru. Ediția din acest an poate fi deja așezată într-un raft din spate, și poate fi recomandată la lectură, împreună cu alte două cărți de teatru: amintirile regizorului Vlad Mugar (vorbite cu Florica Ichim) și scurtul jurnal de spectator al lui George Banu, *Livada de vișini, teatrul nostru*.

ÎNCEPUTUL: O AMINTIRE

Lumea românească este dominată de amintiri sau de explicații. Până și știrile de la radio sau de la televizor încep cu explicații (editorial) sau cu fapte trecute (amintiri). Așa este și jurnalul lui George Banu, publicat la Paris anul trecut și apărut, cu unele pasaje revăzute, după încheierea Festivalului Național de Teatru. Aparent, cartea nu are nici o legătură directă cu festivalul. Însă îmi aduc aminte supărarea din primăvară a criticului profesor de la Sorbona, când a aflat că Oana Pellea nu s-a aflat pe lista premianților UNITER. A fost prima reacție împotriva deciziei unui juriu românesc, împotriva deciziilor autorității. Și îmi mai aduc aminte că în toți acești zece ani a tăcut mai de fiecare dată când lumea teatrului a fost bruscată de interesele politicianilor. A tăcut și a așteptat, a observat. Nu și-a stricat probabil, astfel, nici o prietenie. În jurnalul său, de „spectator avisat”, cu temă dată, găsim un pasaj despre implicare: „În România ocupată de armata rusă, importatoare de comunism și de practici staliniste, mama mea a trăit experiența *Livezii de vișini*... Rămasă orfană de «livada» sa, ea a purtat toată viața cicatricea lăsată de fierul roșu al acestei experiențe, trăind această spoliere violentă ca pe un asasinat interior. Acum, când pământul poate fi redobândit, ea se hrănește cu o speranță vagă, ceva asemănător unei revanșe tardive, unei datorii plătite, unui soi de întoarcere la copilărie, în pragul sfârșitului. Dar eu, la Paris? Eu mă feresc să mă implic, din teamă. Teamă că acest pământ se va agăța de mine, mă va atrage și mă va îmbia să fac cale întoarsă. Prea târziu, îmi spun. Toți mă îndeamnă să lupt pentru a recuceri ceva, dar pentru mine e vorba de un bun, nu de un trecut. Și asta, fără îndoială, deoarece nu am apucat să trăiesc experiența afectivă a acestui pământ, și totuși, nu reușesc să îl reduc doar la un simplu argument economic. Odată redobândit, aș fi, oare, în stare să îl vând? Niciodată. Complexul livezii ne plasează întotdeauna în centrul unei contradicții fără ieșire.”

Marin Mararu, decanul de vârstă al Festivalului, joacă în SARAGOSA 66 DE ZILE, dar și în ÎMBLÂNZIREA SCORPIEI.

ÎNTE DOUĂ FESTIVALURI

Am avut parte nu de unul, ci de două festivaluri deodată: Festivalul Național de Teatru și Festivalul Independent de Teatru. Și, pentru prima dată, festivalul oficial, cel Național, a fost umbrat de oferta „independenților”!

Festivalul Național de Teatru a rămas o sărbătoare oficială, subvenționată, cinstită probabil, fără să ajungă o instituție așa cum au propus mai mulți manageri, fără numele lui Caragiale, unde doar selecționarea este premiu, o întâlnire bucureșteană pentru unele trupe din țară, o sărbătoare bogată în amintiri, cu pretenții din ce în ce mai mici, ocolit de conflicte, ascuns viciilor politice, ferit de șocuri financiare și de faliment (pentru că își zice Național). Mare parte din suspans i s-a terminat înainte să înceapă, o dată cu anunțarea spectacolelor selecționate.

Festivalul Independent este la prima ediție și se anunță deja un concurent foarte serios al celui subvenționat. 16 spectacole (doar!) bucureștene, produse de companii mici încearcă să „fure”

publicul obișnuit cu „marile” teatre. Trupele independente, care tocmai au prins curaj la AltFest-ul de la Bistrița, nu mai pot rămâne în umbra instituțiilor de spectacole oficiale. Alternativa are repertoriu, lansează vedete, primește invitații și premii la festivalurile internaționale.

Festivalul Național are, dincolo de neîmplinirile criticate la fiecare ediție, o poezie care nu poate fi anulată de „furioși”. Deși a cedat festivitatea de premiere Galei UNITER, festivalul din noiembrie rămâne cea mai lungă perioadă din an (o săptămână!) când se vorbește mai ales despre excelența teatrală, când sunt omagiați maeștri, profesori, actorii cei mai iubiți, regizorii cei mai aplaudați.

Dar nici unul dintre trecătorii de pe Calea Victoriei nu mai poate ignora Teatrul Act. Aici fac tinerii teatru, teatru nou, așa cum vor ei, cu bani puțini, într-o sală de subsol, dependenți la maximum de spectatori, hotărâți să schimbe lumea cu o replică dacă se poate. „Independenții” au deja vedetele lor.

Marcel Iureș este Hamlet la Bulandra și Utopist la Act

PENTRU TOATE BUZUNARELE

Calea Victoriei e strada teatrelor: Odeon, Tândărică, Tănase, Act, Luni. Cel mai comercial este probabil Teatrul de Luni, deschis de Voicu Rădescu într-un bar, un bar care are vecini GDS, Librăria Humanitas, un music shop. Nu s-a prea vorbit despre acest teatru, fiind considerat probabil mai mult o afacere. Teatrul de Luni este însă binevenit în secțiunea Off a Festivalului Național de Teatru. Aici se va juca un anumit gen de teatru, neconvențional sau alternativ, i se spune. Dar este oferit de Maia Morgenstern (*Chirița en voyage*), Coca Bloos (*Azi mă ubu!*), Mihaela Rădescu (*Alcool... Amar... Amor*), Ada Milea (*Republica mioritică România*), Teodora Hergelegiu (*Domnul și doamna Oval, Numărătoarea inversă*), Liana Ceterchi (*Țea mai puternică, Un cadou special*) alături de compozitoarea Dorina Crișan Rusu și mulți actori tineri și foarte entuziaști. Îi stă aproape Teatrul Act, condus de Marcel Iureș, unde au fost jucate pentru prima dată majoritatea spectacolelor prezentate în Off. De altfel, Marcel Iureș este liantul celor două festivaluri: joacă *Hamlet* la Bulandra, spectacolul „prea cuminte“ al lui Liviu Ciulei, dar și în *Cetatea soarelui*, primul spectacol produs în subsolul de la ACT.

EMANCIPAREA PROVINCIEI

Seleționera Festivalului Național, criticul Alice Georgescu, a împărțit spectacolele în două categorii: „seniori“ și „nouăzeciști“. În plus, organizatorii se pot lăuda că au acordat mare importanță provinciei: șapte spectacole au ajuns la București pe banii Ministerului (1,9 miliarde, 80% din costurile festivalului).

Cel mai bine a fost răsplătită eficiența trupelor de teatru maghiare. La secțiunea „Nouăzeciști“ au fost incluse două producții: *Deșteptarea primăverii* de F. Wedekind, regizat de Anca Bradu la Tg. Mureș, și *Nunta însângărată* după Lorca, un spectacol de la Sf. Gheorghe. *Nunta însângărată* este probabil cel mai

ambitios și cel mai „curios“ dintre spectacolele „aduse“ la Festival. Îmbină teatrul cu dansul (pe scenă urcă și 20 de dansatori), tradițiile populare cu civilizația modernă, muzica populară cu cele mai riguroase convenții ale artei actorului. „Omul contemporan căutând puncte de sprijin în metafizică se regăsește în această poveste arhetipală care, în personajele sale ca Moartea sau Luna, ajunge în zona suprarerealismului“, precizează regizorul Boccardi Laszlo. „Nouăzeciști“ sunt însoțiți de „profesorul“ Tompa Gabor care a regizat la Cluj *Mizantropul* lui Molière. Un spectacol la care s-a ajuns greu în sală, oficial doar cu invitații, și care demitizează din păcate aura de perfecțiune care s-a compus în jurul lui Tompa după celebrul său spectacol *Cântăreata cheală*.

VLAD MUGUR ÎN DESCHIDERE

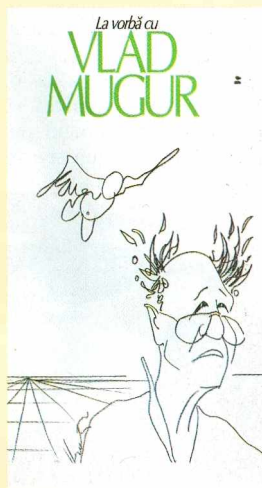
Festivalul Național de Teatru s-a deschis cu cel mai premiat spectacol al stagiunii 1998-1999, *Slugă la doi stăpâni* de Carlo Goldoni, de la Naționalul craiovean. O recuperare, au precizat organizatorii. Spectacolul a fost selecționat pentru festivalul de anul trecut dar nu s-a jucat pentru că unul dintre actori nu a fost disponibil. Meritele i-au fost recunoscute însă din plin la Gala UNITER unde a câștigat patru premii. Vlad Mugur a fost desemnat cel mai bun regizor. Valer Dellakeza, interpretul lui Trufaldino, a fost considerat cel mai bun actor, iar Lia Manțoc, creatoarea decorului și a costumelor, a câștigat cursa scenografiilor. *Slugă la doi stăpâni* a fost premiat și de critici, în tandem cu *Așa este (dacă vi se pare)* de Luigi Pirandello, realizat tot la Craiova de același Vlad Mugur. Ar fi putut fi prezente în festival și alte spectacole: producții ale lui Horațiu Mihaiu, *Îmblânzirea scorpiei* de la Bulandra, *Sonata fantomelor* de la Mic, *Doi gemeni venețieni* de la Nottara. Dar organizatorii, care plătesc prestațiile artiștilor în festival, n-au putut să susțină decât un număr limitat de reprezentații. Asta șterge mult din fastul sărbătorii.

DEZAMĂGIREA UNUI CREATOR

Cartea *La vorbă cu Vlad Mugur* face parte, în felul ei, din stagiunea prezentată de Festival. A fost tipărită cu ocazia aniversării a 150 de ani de când există Teatrul Național din Craiova. Vlad Mugur este un regizor răsfățat, respectat, recompensat de critică, juriu, teatre. Crede că nu este orgolios, om rău, deloc răzbunător, „cred că am caracter, că sunt generos și cred în oameni. Cred că n-am voință, cred că fac concesii din slăbiciune, nu din oportunism“, „cred că am fost fericit în viață, cred că am o nevastă pe care mi-a trimis-o mama, cred că am fost cartofoar,

cred că am muncit mult, că am pierdut timp“, „cred că nu sunt un aventurier, decât foarte rar, dar atunci decis, dovadă plecările... Cred că am îmbătrânit, dar că gândesc mai tânăr decât acum 25 de ani. Cred că mai sunt capabil de o aventură teatrală, dacă mai am ocazia, cred că nu mint, și sper să fi spus adevărul“. Este foarte dezamăgit că nu a ieșit un mare spectacol, la Nottara, din *Doi gemeni venețieni*, jucat cu mare succes la Hanovra și Cluj, cu alte distribuții. „În București sunt doi interpreți ideali, greu de găsit în toată Europa: Horațiu Mălăele în rolul gemenilor și Dan Puric în Arlechino. Ca bucureștean, mi-am dorit și un mare succes de public, așa cum avusem decenii în urmă în acest oraș. Eroare! Problema spectacolului n-a constituit-o nici Dan Puric, nici Mălăele, nici succesul de public, ci faptul că spectacolul nu s-a apropiat pe plan artistic de cele precedente. Cauza? Teatrul Nottara, cu zidurile și structura lui, cu obiceiurile lui, cu superficialitatea lui și a publicului care s-a învățat cu ea și umple sălile, cu tehnica lui distrusă, cu preocupările din afara creației, cu fugile interpreților pentru banii de care statul îi văduvește, cu orgoliile lui ieșite din țâțâni, în fine, cu lipsa lui de vis. Aceste întâmplări m-au pus pe gânduri, sper că și pe colegii mei cu care am colaborat. Nuaștele, am fost mereu în căutarea nuanțelor care mijeau, alunecau printre degete și dispăreau... Măntreb, ce vânt pustiu bate astăzi prin București de poți culege câte un spectacol pe an, iar dacă anul dă rod, chiar și două. Cam bănuiesc de unde se trage. Am mai spus-o. Trebuie privită mai în profunzime pepiniera, care-și scurge actorii și regizorii de două decenii pe piața scenei și trebuie gândit ce o să fie peste alte două, trei decenii... Dacă în școlile de teatru nu se ia taurul selecției de coarne, dacă nu se învață că talentul e greu de descoperit și mai greu de îngrijit, dacă nu se restabilesc funcțiile limbii, ale vorbirii, mișcării și ale spiritului, teatrul se va înnăclăi în glumițele atât de iubite, în formele fără cap și fără sfârșit, în semnele nimănui, va dispărea în praful de pe trotuarele din fața lor.“

Două cărți care „închid“ festivalul

DE JUR ÎMPREJURUL ECRANULUI

THE KID

Disney's THE KID - SUA, 2000, 104 minute

Că o celebră companie de film precum „Disney” folosește drept cap de distribuție un cunoscut actor, BRUCE WILLIS, nu face nici o gaură-n cer, dar faptul că aceeași companie găsește de cuviință să

lanseze filmul pe piață – pastişând titlul unui altuia, de acum clasic, și realizat de Charlie Chaplin în 1921! – asta te cam pune pe gânduri...! (puțină decență, domnilor...! – n.a.). Dar să trecem cu vederea...!

Actualul „The Kid” propune o idee cel puțin interesantă: întâlnirea – în viața cea de toate zilele! – a unui tată (adult, 40 de ani – interpret Bruce Willis), cu copilul care a fost el însuși (8 ani – interpretat de debutantul în lung metraj Spencer Breslin)...!? „Ciocnirea” duce, firește, la întâmplări destul de hazoase: tatălui „nu-i mai place copilul care a fost, el însuși, altădată” – iar copilului nu-i mai place de tatăl său, așa cum a devenit el acum...!? (chestiunea ar putea fi tratată pe larg și cu succes probabil pe planul psihanalizei freudiene – aiurea!).

Asistăm – pe parcursul întregii pelicule – la o confruntare de situații – uneori chiar și comice! – dintre un mare actor, aflat însă într-un moment de degingoladă a carierei sale artistice, și un puști cam anodin și bleg (deși având un bogat palmares de apariții TV, mai ales în reclame), nimerit, nu știu nici eu cum, în acest lung metraj!?

Care – altfel – e destul de agreabil: dar numai atât.

ASTERIX ȘI OBELIX CONTRA LUI CEZAR

Franța/Germania, 1999 – 125 minute

HORIA PĂTRAȘCU

CÂTEVA DATE (selectate din caietul de presă al filmului):

– Anul 50, înaintea lui Christos: Galia este ocupată de armatele romane ale lui Cezar (vezi: „De Bello Gallico”); singura rezistență o opune un cătun pierdut din Bretania, condus de neînfricați galezi, dintre care se disting Asterix, Obelix ș.a.

– Anul 1959, după Christos: într-un cartier periferic al Parisului, doi tipi ciudați – René Goscinny și Albert Uderzo – scot o nouă revistă de benzi desenate (PILOTE), hotărând să reînvie isprăvile lui Asterix; peste câțiva ani acestuia i se alătură și Obelix, iar cei doi autori încep a cuceri lumea; nu se mai mulțumesc cu o simplă revistă de B.D., își revendică statutul de staruri și li se dedică albume; milioane de exemplare vor fi vândute în toată lumea (în Germania apare un album tradus chiar în latină!). Desenele celor doi inva-

70 de țări (printre care și România) și în peste 50 de limbi...! A te apuca să faci un film artistic după un astfel de imens material este – trebuie să recunoaștem! – un act de mare curaj... Ei bine, acesta este lucrul pe care și l-au asumat un grup de oameni a căror copilărie a fost marcată de cele două personaje galeze, și din care fac parte, printre alții: producătorul CLAUDE BERRI, regizorul și scenaristul CLAUDE ZIDI, precum și mari actori precum: CHRISTIAN CLAVIER, GERARD DEPARDIEU sau ROBERTO BENIGNI... Rezultatul: 3.000.000 spectatori numai în Franța!

Pentru copii – dar și pentru adulți – filmul este adorabil, atât prin prestația interpreților (dintre care se detașează, net, acest fascinant Depardieu, acest uluitor Depardieu – care mai și mărturisește, stupefiant de sincer, dar și dramatic pentru un

dează ecranele filmelor de animație (ba chiar și paginile unor celebre reviste de gen, precum PIF – n.a.).

– Anul 1998: se dă primul tur de manivelă la filmul de care ne ocupăm – film realizat CU ACTORI!

– Anul 1999: ASTERIX ȘI OBELIX CONTRA LUI CEZAR pătrunde pe Marele Ecran:

– 21 săptămâni de filmare; 60 de actori; 700 de tehnicieni și muncitori; 1495 de figuranți; 61 de animale pentru sat (găini, rațe, cai ș.a.); 398 de animale pentru circul roman (crocodili, șerpi, tarantule ș.a.); 10.000 kilograme vopsea, ceară, lacuri colorate... etc.

Socotind rotund, BD-urile ASTERIX au fost editate în 30 de volume, ceea ce reprezintă 280 milioane exemplare!, difuzate în peste

actor: Eu pot să joc comedie pentru că sunt obișnuit cu orice, sau mai precis cu nimic... sunt un muncitor al spectacolului.), cât și prin „spectacolul vizual” pe care-l aduce pe marile ecran, beneficiind de o imagine, culoare, decoruri, costume sau trucaje electronice realizate la un înalt profesionalism.

Această „super-producție”, predominant franceză (costul se ridică la peste 250.000.000 franci!), este ceea ce am putea numi un film popular – în sensul nobil al cuvântului – o oază de aer curat, în atmosfera în general sumbră și mai ales plină de violență în care se înecă tot mai mult întreaga cinematografie mondială – lucru, altfel, perfect explicabil, întrucât ASTA este și atmosfera în care trăim la acest sfârșit de veac!

UNDE DAI ȘI UNDE CRAPĂ

Snatch – SUA, 2000 – 98 minute

Ce mama naibii (scuzați-mi expresia, se poartă! – n.a.), poți spune, comenta sau analiza, după **un astfel de film!**?

Care „se face” că analizează fenomenul **boxului ilegal** sau al oribilelor **lupte între câini** – practicate în Anglia, în cazul de față?! Rezultatul fiind doar o „ciorbă cinematografică”, menită a atrage cât mai mulți spectatori – **prin ce?** Prin nesfârșitele băi de sânge, prin grosolănie... mafioți sinistri, dar: ruși, evrei, chinezi, negri ș.a., deci aproape din toate semințele posibile...! Ba, încă: eroul filmului este un „țigan irlandez”, locuind într-o „tabără țigănească” scoțiană... (să fi părăsit, oare, anumite comunități de „lebedari” ai plaiurilor mioritice, patria natală, spre a se stabili, masiv, **pe meleagurile Albionului...**?) Și toate astea – la grămadă – pentru a ajunge în **posesia a ce:** a unui diamant... (îmi vine să spun: *a unui diamant, stimați tovarăși și pretini!*), de mărimea unei mingi de tenis, sau a unei chifle de la brutăriile noastre de stat...!?

Cu toate astea, **se nasc – iată! – cel puțin trei întrebări:**

1. **Cum naiba** un regizor englez precum

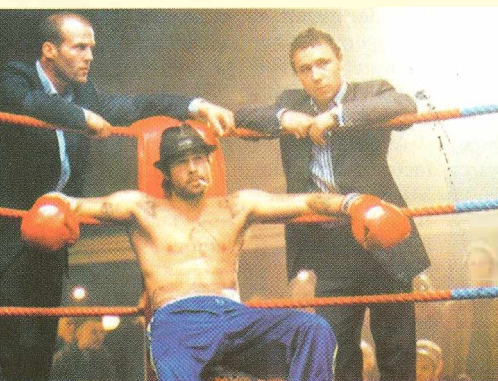
CEL MAI BUN ÎN VIAȚĂ

The Next Best Thing – SUA, 1999

– 110 minute

Un **remarcabil film neconvențional** – bazat pe o poveste cu totul și cu totul „neconvențională” (și care, desigur, va provoca „scrâșnituri dentare” unei anumite părți a publicului român, precum și celor mai rigizi reprezentanți ai bisericii ortodoxe!):

...O femeie (Abbie) și un bărbat (Robert) sunt **foarte buni prieteni** – deși

prima este **o femeie normală**, iar al doilea, **homosexual declarat**. Prietenia – **adevărată prietenie!**, fenomen rar întâlnit, din nefericire, între doi oameni – trece însă printr-un examen deosebit de sever: într-o noapte, încercând să-și înece în alcool suferința prilejuită de moartea unei cunoștințe comune, cei doi... **se cuplează**; rezultatul: Abbie va rămâne gravidă, iar Robert, descoperindu-și un pronunțat (și firesc, de altfel, sentiment patern!), va face totul pentru **a-și crește și educa** acest copil...

Situație „trăsnită”? Poate că doar în aparență... poate că „ce e mai bun în viața unui cuplu” – damnat, din pricina unor prejudecăți sexuale – este tocmai DRAGOSTEA pentru acest **nevinovat** produs al aberantei lor iubiri de o clipă...?!

Un celebru de acum regizor, JOHN SCHLESINGER (Cowboy-ul de la miezul nopții, Billy mincinosul, Inocentul etc.), bazându-se pe un scenariu pe cât de îndrăzneț, pe atât de logic în desfășurare și semnat de Thomas Ropelewski, ne prezintă, iată, o melo-comedie plină de viață al cărei tulburător conținut este

GUY RITCHIE (scenarist și regizor, la fel cum a făcut-o și în anteriorul lui film: **Jocuri, poturi și focuri de armă** – excelent pentru un debutant în lung metraj!), poate reveni pe Marele Ecran cu o astfel de tâmpenie?

2. **Cum naiba** un actor de talia lui BRAD PITT (care primește, de obicei, **20 de milioane pentru UN ROL!**), a acceptat să apară în această peliculă **contra unei sume modice...** ba chiar pregătind, în timpul filmărilor, „câte o ceașcă de ceai fierbinte” pentru restul echipei (echipă care **se caftea**, la propriu, în timpul filmărilor...?) Și, în sfârșit:

3. În filmul nostru apare **un câțel nostim**, care înghite, fără voie, o „minge piuitoare” (după care, având-o în burtica sa, la fiecare lătrat sonor este însoțit de o „piuitură” ascuțită, prelungă... de care **se miră**, parcă, și **cățelul în cauză...**?) Ei, bine: **CUM NAIBA** echipa realizatorilor acestui film totalmente imbecil nu s-a gândit – sau, **nu a preferat ca să!** – renunțe, pur și simplu, la cretinitatea scenariului, oferindu-ne nouă, spectatorilor, **o oră și ceva de proiecție în care un biet câine** (înghițind, sărmanul, un mecanism sonor!), nu mai poate lătra, mârâi sau sughița – fără ca animalicul lui sunet să nu fie însoțit de o ascuțită, ridicolă și mai ales comică, replică techno-industrială: **șuieratul individului în prag de expiere...**

...Dacă filmul ar fi marșat pe această ultimă variantă (adică un câine lătrând-piuit, timp de o oră și ceva în prim-plan, precum unii dintre candidații noștri la prezidențiale!) – pelicula ar fi avut un succes nebun!

susținut de doi mari actori: RUPERT EVERETT (Shakespeare in Love – OSCAR), și – poate că mai ales! – MADONNA – (Evita, GOLDEN GLOBE AWARD pentru cea mai bună actriță).

Deși „ocolită” de Academia Americană de Film, această faimoasă și controversată **cântăreață** (peste 100 milioane albume vândute în lume) se dovedește – a câta oară?! – o veritabilă **actriță**, deși într-un rol extrem de dificil... (fie doar pentru sex-simbolul pe care-l reprezintă!).

FLACĂRA pentru minte, inimă și literatură

PROFESORUL TRĂSNIT ȘI CLANUL KLUMP

The Nutty Professor - 2, SUA, 2000 - 107 minute

Voi începe cu o nevinovată, dar **caracteristică**, paranteză: în anul 1990, pe atunci necunoscutul regizor francez **Luc Besson** realizează filmul **Nikita** - un formidabil suc-

ces de public! (peste doar doi ani, americanii scot pe piață un același film - pe un scenariu **identic!**, dar cu fiica lui Jane Fonda în rolul principal: un semi-eșec financiar;

yankeii nu se lasă însă: peste puțin, apare **serialul TV** cu același nume, pornind de la datele inițiale ale producției franceze, și care își continuă episoadele până în zilele noastre...!?). Iată o situație de „plagiata ordinară” - nu știm cât anume a primit Besson pentru întreaga afacere, între timp devenise celebru! (și închidem, aici, lunga paranteză - **n.a.**).

În producția occidentală de film a devenit o practică obișnuită aceea ca - după un film cu succes la public - să se „producă” o continuare, adică **un al doilea film**, bazat pe „schema” primului... că vorba aia: doar-doar, mai pică

ceva...!/? Este și cazul peliculei de care ne ocupăm în aceste rânduri, realizată pornind de la **Profesorul trăsnit** (1996), folosind aceeași aglomerare de gaguri și axată pe descoperirea unui „elixir al tinereții” (capabil să transforme un bătrân într-un tânăr - sau invers).

Același interpret principal (actorul de culoare **EDDIE MURPHY**) apare și acum în mai multe roluri - atât masculine cât și feminine, dar mai ales voluminoase din cale-afară - cu deosebirea că trucajele necesare unor astfel într-adevăr uimitoare transformări sunt cu mult mai spectaculoase (efecte speciale-machiaj: **RICK BAKER**).

„Șocul” acestor transformări fiind de-acum cunoscut încă de la primul film, mare brânză nu mai ră-

mâne de văzut: poate că doar evoluția unui actor de excepție (**MURPHY**), precum și amuzamentul firesc pe care îl produce în viață orice fenomen aparent „inexplicabil”...! (Pe când **partea a treia**?!)

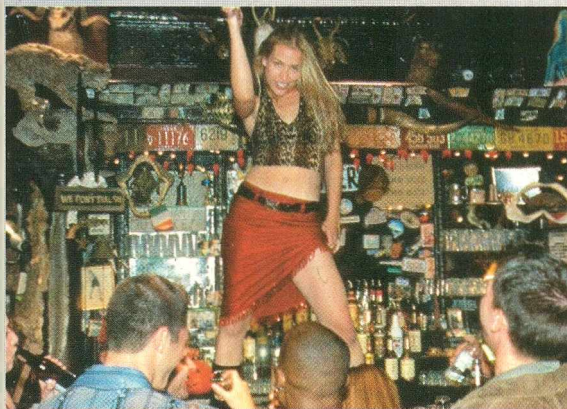

BARUL „COYOTE UGLY”

Coyote Ugly - SUA, 2000 - 100 minute

Deși axat pe o schemă „sentimentală” destul de convențională, filmul este - în primul rând - unul **muzical-sexy** (în cea mai bună accepțiune a celor două cuvinte).

Scenarista **Gina Wendkos** susține că ideea acestui film i-a venit citind un articol din revista **GO**, referitor la barul „Coyote Ugly” (care **există în realitate!**, funcționând de circa 10 ani în Manhattan, New

York, amplasat pe 1st Avenue în East Village), devenit celebru prin „frumusețea agresivă” a tinerelor barmanițe lipsite de prejudecăți sau artificială pudoare, dar și prin atmosfera - firește, fierbinte! - în care, consumatori necunoscuți sosiți la un pahar cu bere, pot deveni prieteni pe neașteptate...

A mai fost nevoie doar de un producător istet: **Jerry Bruckheimer** (**Beverly Hills**, **Top Gun**, **Dispari în 60 de secunde** etc.); de un regizor: **David McNally** (debutant, aici, în lung metraj - dar având un impresionant palmares în domeniul reclamelor TV, printre care cea pentru Celine Dion); de **un concurs** pentru alegerea câtorva tinere interprete-cântărețe-dansatoare (selectate dintre nenumăratele oferte-video primite din 20 de mari orașe din America și Canada); în sfârșit: prin distribuirea, într-un rol **secundar!**, a unui **MARE ACTOR DE FILM** - l-am numit pe **JOHN GOODMAN** (**Marele Lebowski** etc. etc.).

Muzica filmului este semnată de **TREVOR HORN** (care a produs și cântece pentru Rod Stewart, Paul McCartney, Sinead O'Connor, Tina Turner ș.a.), iar printre interprete se numără celebra **LEANN RIMES** (care, din 1966 a vândut peste 20 milioane de imprimări; care a cântat împreună cu Elton John și chiar în fața Papei!) - în acest film cântând în propriul ei rol.

...Un film cu tineri și despre tineri, o explozie de frumusețe feminină - un film **paradoxal-decent**, deși aproape că **oștentativ erotic...**!

DE JUR ÎMPREJURUL
ECRANULUI

FILM

REMARCABIL

ASTERIX ȘI OBELIX CONTRA LUI CEZAR
(Franța/Germania, comedie)
CE E MAI BUN ÎN VIAȚĂ (SUA, melo-comedie)
GLADIATORUL (SUA – reluare)

Pierzi, dacă nu vezi

BARUL COYOTE UGLY (SUA, comedie muzicală)
THE KID (SUA, comedie SF)

DOAR CU EXTRAVERAL

UNDE DAI ȘI UNDE CRAPĂ (SUA, acțiune)
MISIUNE IMPOSIBILĂ – 2 (SUA, reluare)

TEATRU

VEȚI AVEA SATISFACȚII

MAGISTER MACHIAVELLI, regia ALEXANDER HAUS-
VATER, Teatrul ARIEL, Rm. Vâlcea
FRĂȚII, regia ALEXANDRU DABIJA, Teatrul ODEON
ÎMBLÂNZIREA SCORPIEI, regia MIHAI MĂNIUȚIU,
Teatrul BULANDRA
ILUZIA COMICĂ, regia ALEXANDRU DARIE, Teatrul
de COMEDIE
CAFENEUA, regia DRAGOȘ GALGOȚIU, Teatrul
ODEON

CINEVA ARE CEVA DE SPUS

NEGUSTORUL DIN VENETIA, regia TUDOR CHIRILĂ,
Teatrul MIC
TRILOGIA BELGRĂDEANĂ, regia THEODOR
CRISTIAN POPESCU, Compania 777, Teatrul BULANDRA
POVESTE DE CARTIER, regia ALICE BARB, Teatrul
ACT
CU CAPU' PE NICOVALĂ, regia HORĂȚIU MĂLĂELE,
Teatrul NOTTARA
ȚĂRANUL BARON, regia LUCIAN GIURCHESCU,
Teatrul NAȚIONAL BUCUREȘTI

COMEDII, COMEDII...

PĂLĂRIA, regia HORĂȚIU MĂLĂELE, Teatrul
NOTTARA

GREU DE (RE)VĂZUT

FRUMOS E ÎN SEPTEMBRIE LA VENETIA,
regia NICOLAE SCARLAT, Teatrul NOTTARA

Violeta Ciurel,

„Asigurări și reasigurări: abordări teoretice și practici internaționale”

Editura All, București, 2000, 656 pagini

„Lucrarea este structurată în capitole în care am încercat să surprind elementele esențiale și fundamentale teoretice ale asigurărilor și reasigurărilor, contextul istoric și prezent în care se desfășoară piața asigurărilor și reasigurărilor, cu accent pe piețele reprezentative, particularități ale contractului de asigurare și reasigurare, elemente de tehnică a diferitelor tipuri de asigurări și reasigurări, reglementările, practicile și politicile internaționale care au un impact decisiv asupra practicilor naționale în domeniu.”

Am citat din introducerea remarcabilei lucrări semnate de Violeta Ciurel, Director general la cunoscuta Societate de asigurări Nederlanden.

Daniela Zeca,

„Îngeri pe carosabil”

Editura Coresi,

București, 2000, 96 pagini

Cunoscută ca realizatoare de emisiuni culturale de mare interes la TVR, Daniela Zeca ni se înfățișează în ipostaza de prozatoare cu aceeași siguranță de care dă dovadă în fața camerelor de televiziune. Romanul său de debut, *Îngeri pe carosabil*, cucerește prin naturalețe și sinceritatea expresiei.

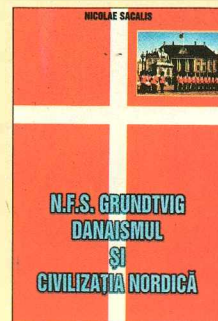
Nicolae Sacaliș,

„N.F.S. Grundtvig – Danaismul și Civilizația Nordică”

Casa de Editură Viața și Sănătate,
București, 2000, 288 pagini

N.F.S. Grundtvig este o mare personalitate a culturii daneze. Teolog, preot, filosof, om politic și pedagog, Grundtvig și-a pus în mod hotărât amprenta pe evoluția modernă a Danemarcei și Țărilor Nordice.

Nicolae Sacaliș a dezvoltat în ultimii ani o relație de suflet cu această țară și cu lumea nordică. Astfel, s-a născut această carte, cu ajutorul Ambasadei Regale a Danemarcei, pe care o prezentăm cititorilor români pentru ca în felul acesta România să se apropie de Danemarca, restabilind o relație mai veche, încărcată de semnificații istorice și culturale.

Henri Zalis, Silviu Bădia

„Scriitori români peregrini”

Editura Universal Dalsi,

București, 2000, 332 pagini

Volumul de față este o culegere de texte literare din opera mai multor scriitori români „peregrini” – printre care Dinicu Golescu, Vasile Alecsandri, Alexandru Odobescu, Calistrat Hogaș, Mihail Sadoveanu, Mircea Eliade, Geo Bogza. Catalizatorul selecției este „pasiunea călătoriei” văzută bivalent: ca o sursă de inspirație pentru literatură și ca o preocupare intelectuală în sine. Astfel, deși textele prezentate în carte aparțin, fără îndoială, memorialisticii de călătorie, acestea pot și, mai ales, trebuie să fie înțelese și într-un alt mod, al unei experiențe exclusiv literare. Notele bibliografice, comentariile și referințele critice completează în chip fericit conținutul acestei cărți. Din nefericire, unul dintre autori, Silviu Bădia, nu a mai apucat să-și vadă opera împlinită, trecând în neființă înainte de publicarea lucrării.

CONCURS

Premiu:

Cărți în valoare de
350.000 lei

Întrebare: Care este
realizatorul
rubricii „Mașina de scris”?

☐
☐
☐

Horia Pătrașcu
Victor Niță
Alex. Ștefănescu

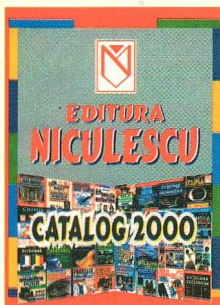
Completați talonul, decupați-l și trimiteți-l pe adresa redacției: București,
Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341, sectorul 1

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți.

Data limită de trimitere a răspunsurilor dumneavoastră este

5 ianuarie 2001, data poștei

Concurs sponsorizat de EDITURA NICULESCU

ION DICHISEANU:

„LA ORA ACTUALĂ, FAMILIA E

Este născut în Balanță, zodie de artiști. Câți ani are? Nu contează, un artist n-are vârstă. A fost un răsfățat al vieții și al scenei. Fănuș Neagu a scris despre el în prefața cărții „Frumoasa spaniolă, frumoasa suedeză” (semnată Ion Dichiseanu): „Dichi trece prin lume cu toate pânzele sus (n.r. — în filmul „Toate pânzele sus” a jucat rolul căpitanului Vaillant), muncește cât zece, e mereu îndrăgostit, nu vă înspăimântați, nu vă faceți vise, domnișoarelor, e îndrăgostit numai de soția lui și de o ființă împletită din aur și lumină, o fetiță minunată, ...Ioana. Dichi crede în Dumnezeu, în bucuria muncii și în vrăjitoarele care aprind și sting luminile în sălile de teatru.”

S-a născut la Adjud, acolo unde liniile de tren fac nod. Și nu întâmplător vă spun acestea. Dichi este fiu de ceferist. Arborele genealogic al familiei se pierde la străbunicul din partea tatălui, care a fost... ceferist. Fiul său, bunicul lui Dichi adică, a urmat aceeași meserie și a

avut grijă să o transmită mai departe. Lui Ștefan Dichiseanu, tatăl lui Dichi. „Noi am fost nouă copii acasă. Tata, fiind mereu detașat, a făcut în fiecare gară câte un copil. Eu m-am născut pe malul Troțușului. Tata era de loc din Călărași, iar mama, Agapia, din Fetești.”

În anul 1944, Ștefan Dichiseanu împreună cu o parte din familie a fost trimis într-un lagăr din Salzburg. Patru dintre frații lui Dichi, cei mai mari, au rămas în țară, ceilalți și-au urmat părinții. Viața de lagăr este cunoscută din filme de majoritatea oamenilor. Dichi

a trăit-o pe viu. „Eram mic, dar îmi amintesc multe. De pildă, știu că noi, românii, eram ultimii care intram în adăpost când începeau bombardamentele. Dacă mai aveam loc. Adăposturile erau de fapt niște galerii imense săpate în munte de prizonieri. Mâncam de la cazan. Tata

muzică. Au deschis niște depozite și ne-au dat biciclete și umbrele, spunându-ne să le ducem părinților noștri.“

Americanii le-au oferit și slujbe celor din lagăr, foarte bine plătite. Tatăl lui Dichi a spus: „Eu nu stau, dom'le, mă duc acasă.“ „Când am intrat în țară, pe la Curtici, cu trenul, tata s-a dat jos și a sărutat pământul. Nici nu filma, nici nu candida pentru președinție sau pentru Parlament. Dar își iubea glia. Același lucru mi s-a întâmplat și mie. Mulți m-au întrebat de ce n-am rămas în altă țară, pentru că am avut această ocazie. Destinul meu a fost să rămân aici.“

Și tot destinul a lucrat și la cariera pe care a urmat-o. „Datorită lui Nenițescu sunt actor. Altfel, eram lider la mineri, că am făcut economie minieră. El, însă, m-a picat la chimie organică. Îmi plăceau poezia, Shakespeare, să privesc luna și stelele, și am dat la teatru. Romanticismul, nu bolnăvicios, dar cu o tentă spre poezie, m-a condus spre artă.“

În studenție mânca la cantină și era ținut de sora sa, Gene. „Din salariul ei mă îmbrăca, îmi dădea de mâncare, deși nu avea o situație strălucită. Puținul ei îl împărțea cu mine.“

În teatru a debutat cu un rol important, într-o piesă pe măsură: *Antoniou și Cleopatra*, de Shakespeare. Era un „ilustru necunoscut“ și avea doar 26 de ani. N-a fost susținut de nimeni. N-a făcut nici un compromis. A fost autodidact. „Mi-a plăcut să studiez. Am respectat omul. Nu l-am bârfit. N-am pierdut vremea prin cărciumi sau cu jocurile de noroc. Dumnezeu m-a îndrumat spre artă și mi-a dat vibrația asta care pornește din adâncul ființei. Am refuzat multe roluri, pentru că nu mi-a plăcut să fiu vioara a doua. Mi-a plăcut să mă res-

pect. Eram și ocupat. Aveam avion la dispoziție, pentru că, dimineața filmam la Sulina, *Porto Franco*, după-amiaza mergeam la Onești, filmam cu Iurie Darie, cu Birlic, Tastaman ș.a., *Post-Restant*, iar seara aveam spectacol. Și nu orice spectacol. Aveam numai roluri mari. Jucam fie Alioșa Karamazov, fie Antoniu, fie Hamlet sau Vlaicu-Vodă“.

Pe soția sa, Simona Florescu, a cunoscut-o tot printr-o împrejurare a sorții. Avea spectacol la Galați. De astă dată, cânta. Și, contrar obiceiului său de a merge cu mașina personală în turneu, atunci a preferat microbuzul. Unde a întâlnit-o pe cea care avea să-l însoțească în viață. În momentul de față, după ani în care era convins că mariajul este neinteresant și neimportant, declară răspicat că familia este totul pentru el. „Mai ales când ai și un copil, familia este împlinită. Sunt responsabilități mai mari, dar viața capătă alte dimensiuni. Profesia a trecut acum pe locul al doilea. Totul este pentru familie, toți banii pe care îi câștig sunt pentru casă.“ Ioana, fiica sa, are 13 ani și-i seamănă leit. Se gândește deja la examenul de capacitate pe care îl va susține în 2002.

Dichi nu suportă minciuna și crede că talentul nu

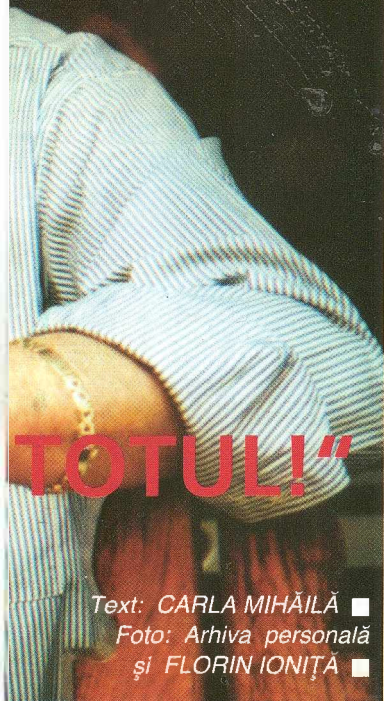
Dichi împreună cu mama sa și două dintre surorile lui

Copiii mai mici ai familiei Dichiseanu.
Al doilea băiețel este Dichi.

Amintire din lagăr

Text: CARLA MIHĂILĂ ■
Foto: Arhiva personală
și FLORIN IONIȚĂ ■

munca, pentru că Hitler avea o vorbă: «În Germania, cine nu muncește, nu mănâncă.» Făcuse un curs de vreo două luni pentru a învăța cuvintele uzuale din limba germană. Țin minte perfect ziua când ne-au eliberat americanii. Era vară și foarte liniște. Se auzea uruitul tancurilor. Am ieșit în stradă (nu mai eram păziți). Vizavi de lagăr era un spital care arborase steaguri albe. Atunci am văzut pentru prima oară americani, și mi-a rămas întipărit în memorie. Erau și negri. Au venit la noi, copiii, și ne-au luat în brațe. Probabil aveau și ei acasă copii. Ne-au dat «șocolată» și chewing-gum. Nu știam atunci ce-i aia. Ne-au pupat, ne-au pus

În 1980, cu Nadia Comăneci

Palăria mexicană și chitara l-au ajutat de multe ori pe Dichi să creeze o atmosferă pe cîste

Cu Mariana Mihailescu în filmul „Ultima frontieră a morții”

Cu prietenii săi, Sorin Cepoi și Teodora Ungureanu

În filmul „Burebista”, cu Ernest Maftei

O familie fericită

este totul la un actor. Deosebit de importantă este munca, pe care el o are înrădăcinată în fire de la străbunicul, bunicul și tatăl său, ceferiștii. Și tot de la arborele genealogic al familiei i se trage și pasiunea pentru fotbal, care-l face să se declare un rapidist convins. „Mă-am născut la pavilioanele CFR-ului, am crescut printre liniile de cale ferată, normal că sunt rapidist. Simpatizez și cu Steaua, care a demonstrat că știe fotbal. Îmi place să văd un fotbal corect, nu truca.”

Se apropie Crăciunul, o sărbătoare foarte importantă pentru Dichi. El a început să caute brad cu câteva săptămâni în urmă, ca să fie con-

vins că nașterea Domnului va fi întâmpinată cum se cuvine la el acasă. „Bradul este nelipsit de când eram copil. În fiecare Ajun vin studenți de la teatru, colindători, și-i primesc cu drag și-i tratez așa cum știu eu. Crăciunul e sărbătoarea pe care o petrecem în familie. Nu ne place să plecăm de acasă. Acum doi ani am fost invitați la Sofitel și nu ne-am simțit prea bine. Sărbătorile se vor încheia cu Sfântul Ion, dar vă spun sincer, acum Ioana a trecut pe primul plan. O să-și invite prietenii, colegii, o să asculte *Spice Girls*, chiar și *André*, că tot e înnebunită după Andreea, cea cu codițe.”

NU AM O VOCE, EXPRIM O STARE!

Text: ANA BARTON ■
Foto: FLORIN IONIȚĂ ■

S-a născut la 7 martie 1965 în București

1983 — a absolvit Liceul „Mihai Viteazul”

1989 — a absolvit Politehnica,
Tehnologia Construcțiilor de Mașini

1989-1991 — inginer la Videle

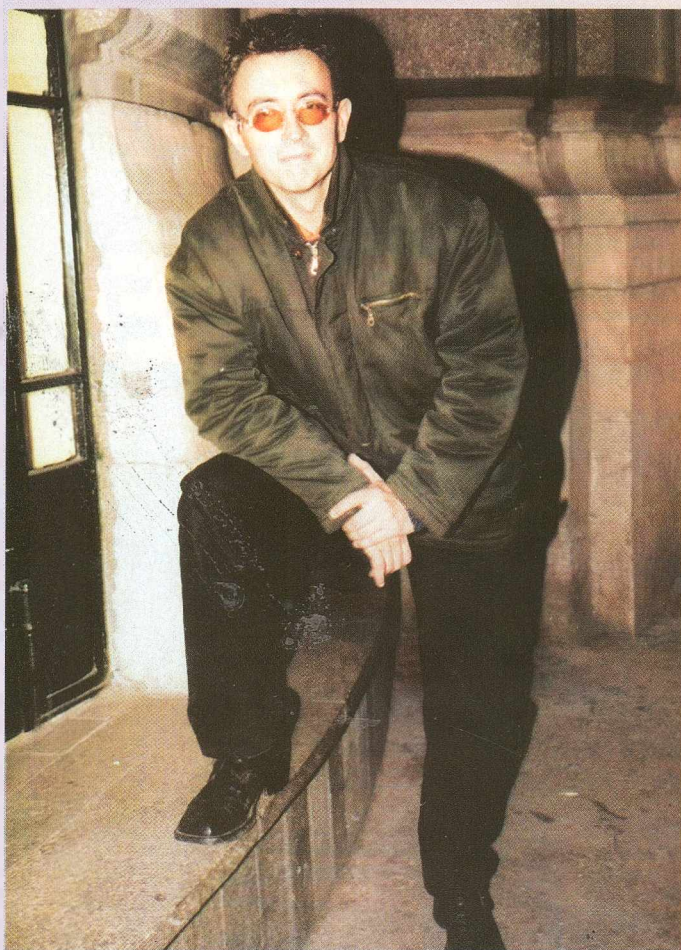
4 noiembrie 1999 — TAXI a lansat

„Criogenia salvează România (juma' de disc)”

21 iulie 2000 — primul album TAXI —

„Trag un claxon”

Dan Teodorescu crede
că unele dintre cele mai
importante lucruri în viață
sunt corectitudinea
și consecvența.

Trupa *Taxi* s-a format în primăvara lui 1999 și a reușit să se impună imediat. Foarte mulți fani vin la concerte și știu pe dinafară melodiile. Un lucru deosebit e faptul că publicul care iubește această formație e unul eterogen: vârste și ocupații foarte diverse. Succesul enorm de care se bucură *Taxi* se datorează în mare parte solistului vocal, Dan Teodorescu. Prezența sa creează publicului o stare specială. Aș putea spune că el este un exponent, nu foarte des întâlnit în muzica de la noi în ultimii ani, al eleganței, al neostentativității, al bunului simț – într-un cuvânt: al firescului. Mă gândesc la acel firesc pe care cu toții îl căutăm în viața cotidiană, în pasiunile și în dorințele noastre.

N-ar putea spune că a fost un copil prea cuminte, însă a luat premiul I până în clasa a opta. „Liceul m-a golănit. Să spunem că l-am terminat, după cum am reușit să termin și TCM-ul.”

A împrumutat câte ceva din caracterele ambilor părinți. „Mama e superconciliantă și lasă de la ea numai de dragul de a evita momente jenante. Și am lucrul ăsta. Mi-e jenă de jenă. Prefer să tac, să plec. Nu răspund la provocări. Tata e intransigent, ultracorect. Câteodată trec peste orice când știu că așa trebuie făcut. Devin agresiv din dorința de a face bine. Nu cu orice preț.” Nu-i place să poarte discuții neelegante și renunță întotdeauna.

AUTODIDACTUL

A primit multe sfaturi „pentru că am făcut o mulțime de prostii în viața mea. Sfaturi destul de bune am primit și de la mine pentru că am capacitatea de a mă privi din afară; problema e că nu pot să acționez în consecință. Cel mai bun mi l-a dat o femeie în legătură cu problemele mele sentimentale cu o altă femeie: «Ține minte: numai tu contezi!» Era un

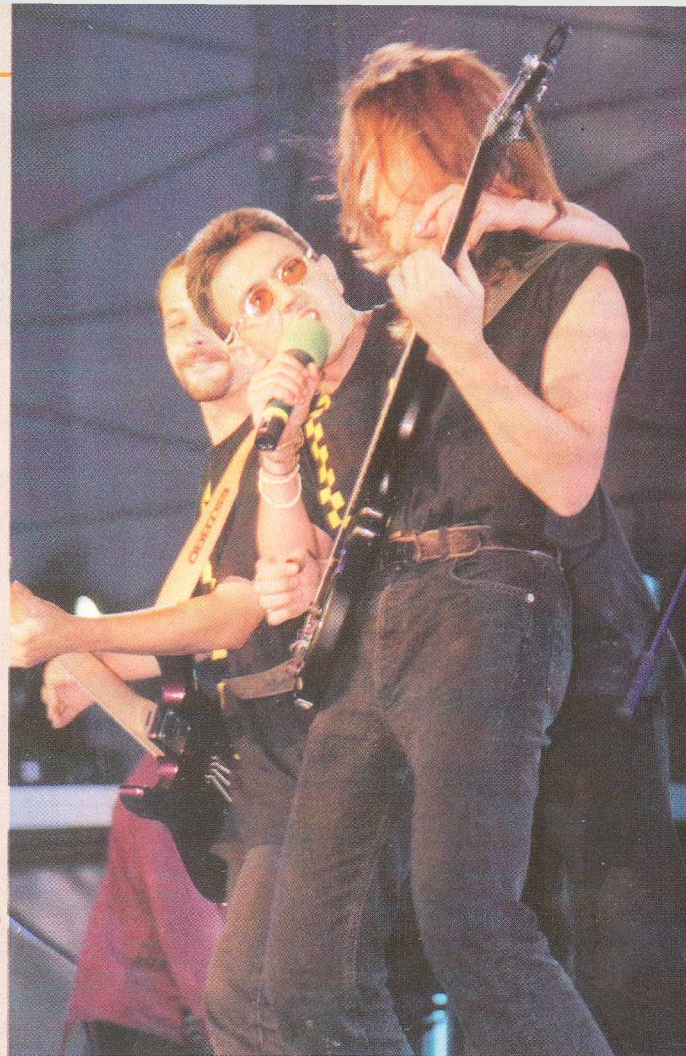
îndemn la egoism, dar în momentul acela mi-a făcut foarte bine. Am reușit să înving durerea cu acest instinct de conservare.”

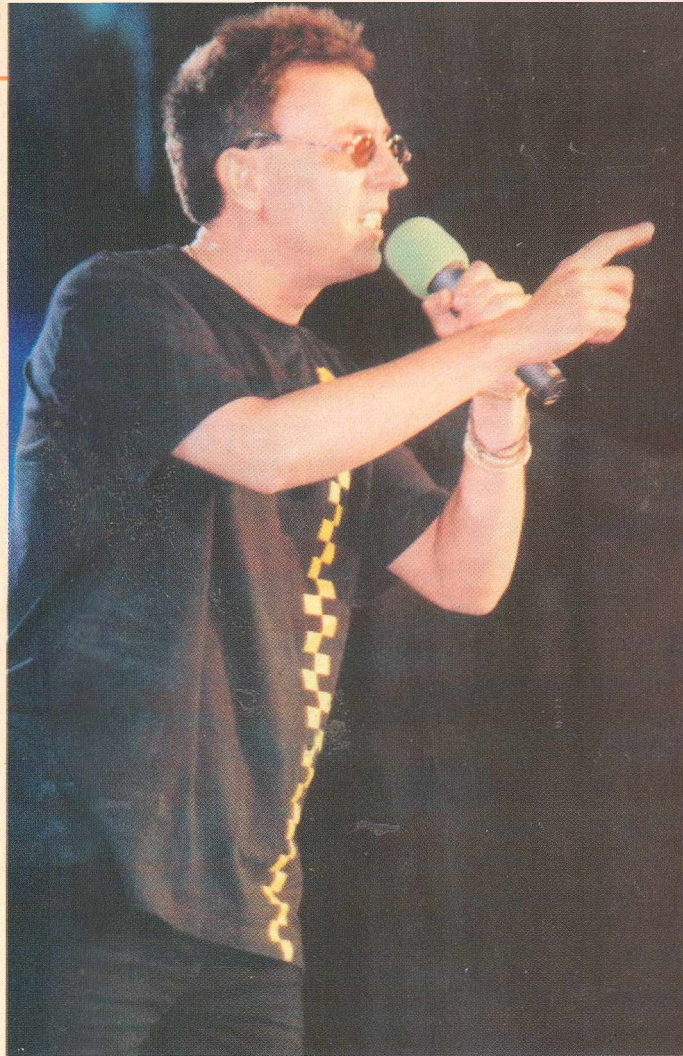
Este un autodidact. „N-am studii muzicale.” A primit cadou în clasa a X-a o chitară și a început să învețe singur. „Eu nu sunt un compozitor, nu sunt un textier, nu sunt un solist vocal. Am niște idei, fac niște melodii, e adevărat, dar nu e meritul meu că-mi vin. Fac niște texte, tot așa, îmi vin, și nu am o voce, exprim o stare, cel mult. Cred că dacă-ți dă Dumnezeu, e bine, dacă na... Mă bucur foarte mult pentru ce mi se întâmplă acum cu *Taxi* și cred că nu e târziu niciodată dacă poți să faci ceva în care crezi. Vine la un moment dat. Nu trebuie să vină neapărat la 18, la 20 de ani.” După ce a terminat facultatea a fost inginer la Videle. A fost prima și ultima slujbă. „Erau oameni care mai aveau câteva luni și urmau să iasă la pensie

făcând navetă”. A intrat apoi în viața artistică. A cântat, a compus melodii pentru diverși soliști: Daniel Iordăchioaie, Aurelian Temișan, Silvia Dumitrescu, Ovidiu Komornic, Marcel Pavel, Adrian Enache și alții. În 1998 a făcut o trupă, *Alteceva*, care însă n-a durat foarte mult. În ianuarie 1999 s-a gândit să facă alta, iar *Taxi* s-a născut în martie. Despre membrii ei – George Pătrănoiu (chitară), Adrian Borșun (bass), Lucian Cioargă (tobe) – Dan se exprimă la superlativ. „Toți sunt niște instrumentiști de excepție. Ei chiar au muncit foarte mult, au transpirat, au stat pe instrumentele alea luni, ani de zile. Eu n-am o școală, n-am studiat, am avut noroc. Nu mă erijează în profesionist.”

FEMEI

Muzica și versurile sunt însă creația sa. Iar calitatea lor ne determină să-l contradicem. Este un profesionist.

Ca toți muzicienii adevărați, pentru care studioul de înregistrări nu reprezintă totul, adoră concertele în club, unde oamenii sunt foarte aproape, iar contactul se realizează imediat. „Publicul e cel datorită căruia, până la urmă, trăiești. Noi trăim exclusiv din muzică. Deci, publicul e vital pentru noi.” Statutul de persoană publică nu-i provoacă nici un fel de neplăceri. Și-l asumă cu bucurie. Chiar dacă într-o zi nu are o dispoziție prea bună, dacă e oprit pe stradă și i se cer autografe le oferă cu plăcere. Nu se simte excedat. Spune că sacrificiile pe care le face o persoană publică nu se pot compara cu problemele grave ale atâtor oameni. „Alții n-au ce mânca, în România“. N-ar pleca din țară. „N-aș putea face în altă parte ceea ce fac aici decât dacă m-aș fi născut acolo. Îmi place în România. Cu măsură.”

N-ar putea defini ce-l

atrage la o femeie. „Am avut relații care teoretic trebuiau să meargă ireproșabil. Ea era frumoasă, deșteaptă, cu simțul umorului, independentă, caldă, tot ce vrei, îmi ierta o mie de greșeli pe care sunt convins că le făceam și nu-mi dădeam seama, dar n-aveam *ceva*. Am avut relații în care eu nu mai știam ce să fac ca să o cuceresc, și n-aveam *ceva*. În linii mari, trebuie să fie sensibilă, să știe să râdă. E vital. În momentele critice să știe să râdă pentru mine așa cum și eu încerc să râd pentru noi. Să aibă un coeficient de inteligență cât al meu, ceea ce nu înseamnă foarte mult, dimpotrivă. Deci, o femeie normală. Și să mă iubească. De foarte multe ori nu e de ajuns, așa cum n-a fost nici la mine de ajuns să iubesc anumite femei.” Și-ar dori să fie căsătorit și să aibă un copil. Părinții săi au 41 de ani de căsătorie, ceea ce reprezintă un model.

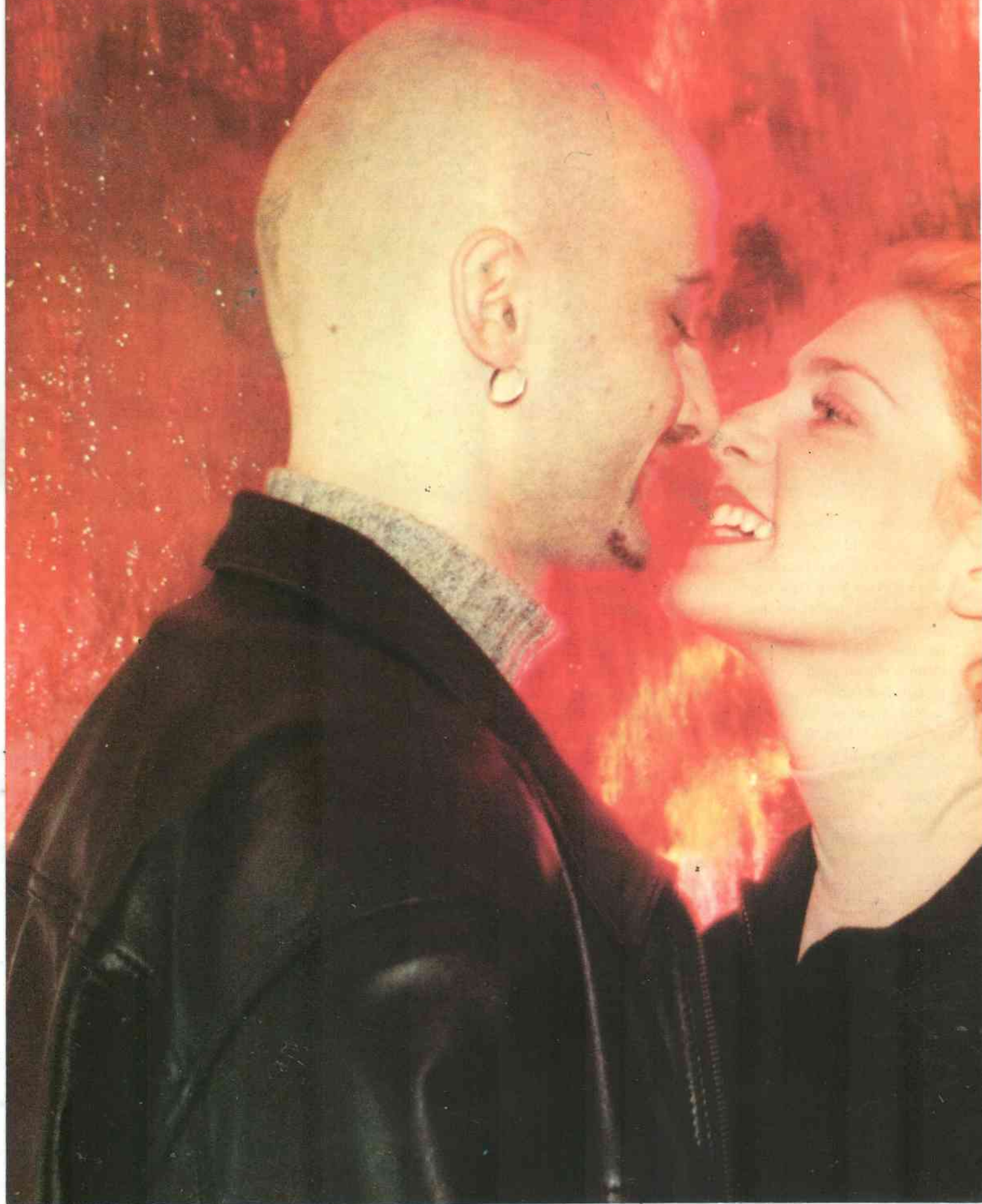
„CHELNERUL”

Autosuficiența îi lipsește cu desăvârșire. „Mi-aș dori să fiu mult mai bun decât sunt.” Acesta este un semn că trebuie să ne așteptăm numai la lucruri foarte bune din partea lui. Ca și până acum, de altfel. Îi place să creeze sau să intre în situații amuzante. Odată a jucat rolul unui chelner. Era împreună cu trupa într-un club și se pregăteau pentru lansarea unui album. Stăteau la bar. De la o masă, cineva i-a făcut semn. Fiind bine crescut, s-a dus. I s-a cerut nota de plată. A intrat imediat în rol, a aflat de la bar informația și a prezentat nota. Colegii lui se distrau copios din pricina situației. Fetele de la masă au observat și l-au întrebat de ce râd băieții, ar fi trebuit, oare, să-l cunoască? Era el cumva patronul? Dan a negat și a jucat mai departe. Fetele au plecat, dar n-au uitat să-i lase sub o halbă bacșișul: zece mii de lei.

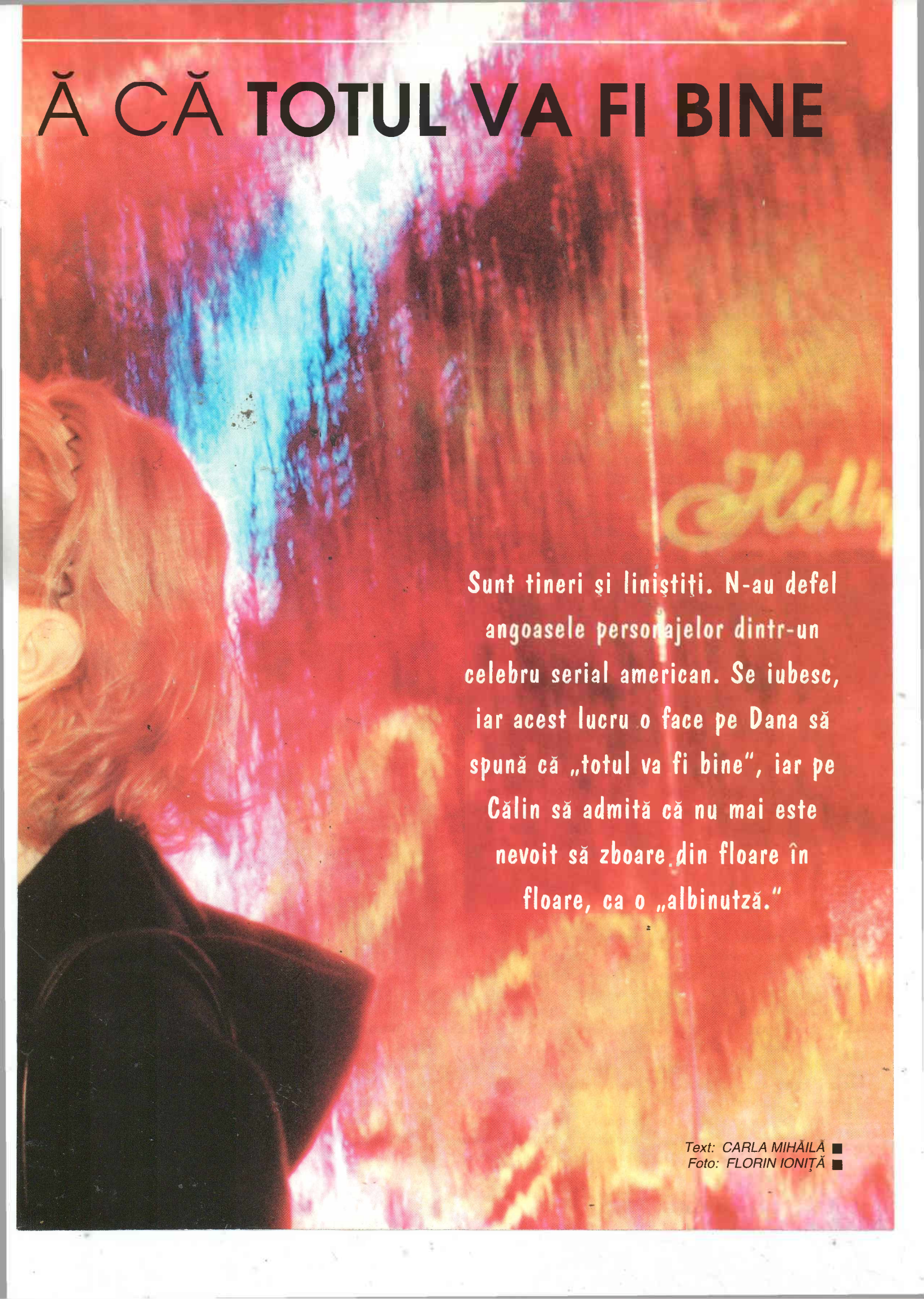
E credincios, dar și superstițios. Crede că una dintre brățările lui îi poartă noroc și nu o dă jos niciodată. În ultimul timp are o mare pasiune, aproape o obsesie. „Mi-am luat carnet. Sunt în a patra zi de condus, și am făcut 650 de kilometri prin București. Conduc până la 5-6 dimineața. Dorm patru ore și plec iar prin oraș. Noaptea conduc ca să văd intersecțiile, să văd cum merge mașina. Mai bag piciorul în accelerație. Ziua mă strecor, cred că nu sunt normal, în cele mai aglomerate intersecții ca să merg bară la bară. Cred că sunt singurul om de acolo care savurează momentul. Toți ceilalți înjură.” Își cunoaște foarte bine slăbiciunile. „Cedez nepermis de mult, fac o grămadă de prostii, îi neglijez pe cei dragi și abdic de la aproape toate normele mele de conduită în viață pentru o femeie care are *ceva*.”

● LOVE STORY

DANA ȘI CĂLIN SPER

Ă CĂ TOTUL VA FI BINE

A woman with blonde hair is shown in profile on the left side of the image, looking upwards. The background is a vibrant, abstract composition of red, orange, yellow, and blue, resembling a textured wall or a large-scale artwork. The overall mood is dramatic and artistic.

Sunt tineri și liniștiți. N-au defel
angoasele personajelor dintr-un
celebru serial american. Se iubesc,
iar acest lucru o face pe Dana să
spună că „totul va fi bine”, iar pe
Călin să admită că nu mai este
nevoit să zboare din floare în
floare, ca o „albinutză.”

Text: CARLA MIHĂILĂ ■
Foto: FLORIN IONIȚĂ ■

Dana Nălbaru și Călin Goia sunt un cuplu. Nu unul oarecare. Sunt artiști, sunt vedete, sunt soliști. Ea la *Hi-Q*, el la *Volta*. Pe lângă muzică, Dana mai este pasionată și de televiziune. Dar cine nu știe că ea

mi-a plăcut de cum am văzut-o. Toți colegii mei de trupă spuneau că arată bine. Mai întâi a fost atracție fizică. După ce am început să discutăm, ne-am dat seama că avem multe lucruri în comun, că gândim la fel.

O VREME S-AU IUBIT PE ASCUNS

prezintă în fiecare duminică „Totul va fi bine“, la Antena 1?

Povestea lor de dragoste a fost făcută publică la câteva luni după „cuplarea“ lor. Și nu trebuie să vă simțiți frustrați pentru asta. Gândiți-vă la colegii de trupă ai Danei sau ai lui Călin, care nici ei nu au știut de iubirea celor doi. Da, și Dana și Călin au reușit să ascundă că se iubesc. O vreme doar.

Se cunosc din martie '99, când s-au întâlnit la un concert organizat de casa de discuri *Roton*, de care aparțin atât *Hi-Q*, cât și *Volta*. Până în septembrie însă abia au schimbat câteva cuvinte: fraze de politete, generalități. Cântau (fiecare cu trupa lui) la aceleași concerte, organizate de Asociația Română Anti-SIDA. Concertele erau în fiecare week-end, în orașe diferite.

S-a întâmplat la Sighișoara. Călin a privit-o pe Dana. „Mi-au plăcut ochii lui și felul în care s-a uitat la

Autocarul ce trebuia să ne ducă mai departe, a venit la ora 12,00 în loc de 8,00. În tot acest timp, ne-am plimbat pe străzi și am povestit. Pe drum, până la Brașov, unde Dana a coborât, am stat împreună.“

După un concert desfășurat la Timișoara, urma un altul la Huși. Drumul spre Moldova a avut o escală la București. „De la Timișoara la Huși este ceva distanță, spune Dana. Am prins din nou momentul să stăm împreună. În seara concertului ne-am împrietenit. A fost deosebit de romantic, la aceasta contribuind și locația: eram cazați într-o fostă vilă a lui Ceaușescu, împrejmuită de vii, undeva pe vârful unui deal. Jos se vedea orașul.“ „În tren, spune Călin, de la Timișoara la București am stat toată noaptea de vorbă și spre dimineață am condus-o unde avea loc, în alt vagon. Atunci am luat-o de mână. Doar atât. Nu am sărutat-o.

PRIMA FLOARE: UN TRANDAFIR ALBASTRU

mine, spune ea. Nu a fost genul acela de privire specifică flirtului. Probabil, tocmai de asta mi-a plăcut. Mie, oricum, Călin mi s-a părut a fi foarte rece la început. Aveam impresia că nici nu mă băga în seamă. Acum îmi spune altceva.“ „Aveam aceeași impresie, intervine Călin. Ea era rece, eu eram rece. Aproape că nici nu vorbeam. Doar ne salutăm. Dar

Primul sărut a fost la Huși, pe 11 septembrie.“

O perioadă de câteva luni s-au iubit de la distanță. Ea stătea la Brașov, el la București. Se vedeau, e drept, destul de des (cam de trei ori pe săptămână), în rest vorbeau prin telefon. Prima oară când a venit la București, a primit și întâia floare. Un trandafir albastru. „Am căutat cea mai frumoasă floare,

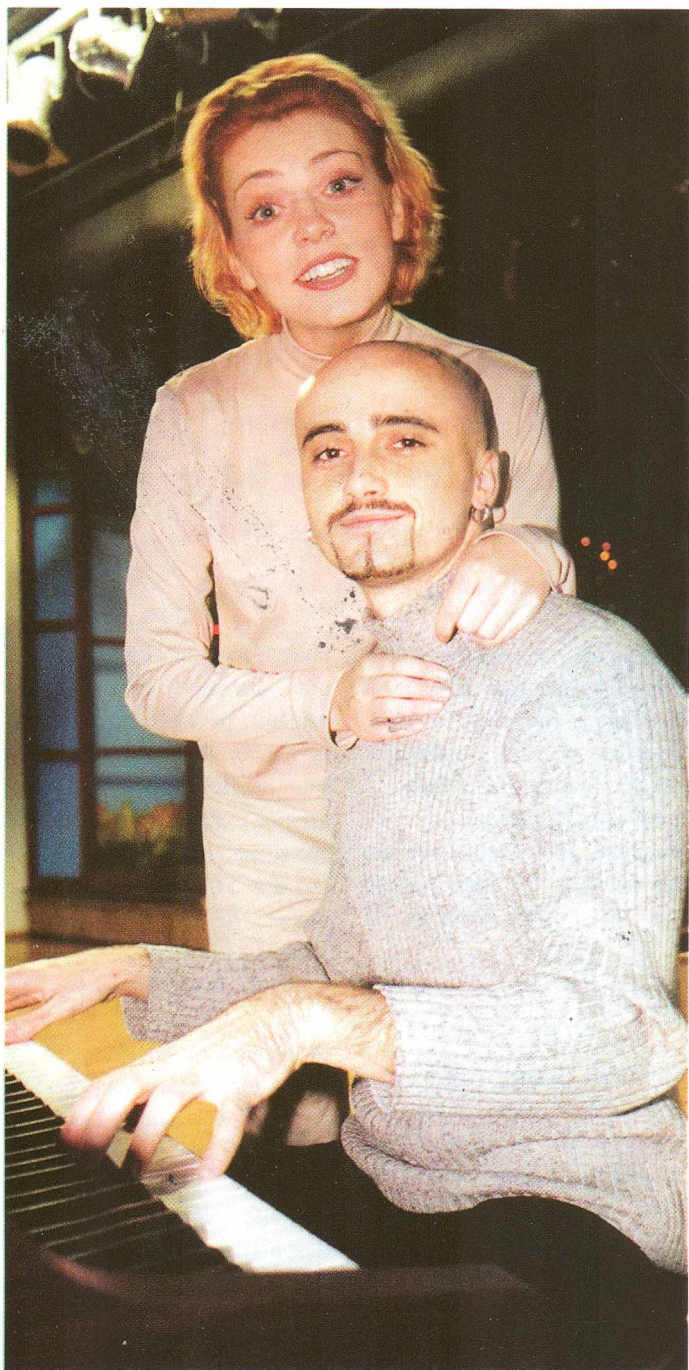

spune Călin, iar în florăria de unde am cumpărat-o, cea mai frumoasă floare era un trandafir albastru.“ Pe Dana a încântat-o teribil gestul lui Călin. „N-am mai primit niciodată un trandafir albastru“, ne-a spus.

Februarie 2000 a adus-o pe Dana, în sfârșit, în

București. „Eu căutam să o aduc mai aproape. Am aflat că TVR 2 face o preselecție pentru o emisiune, am sunat-o și i-am spus să vină. A luat concursul și a început să prezinte *Trupa de pe 2*. De atunci stăm împreună.“

Pe 11 septembrie 2000, Călin i-a oferit Danei un

cadou cu totul special. Îl cheamă Sașa și este un coker. „Mi-am dorit foarte tare un câțel, spune Dana, dar ai mei nu au vrut să-l țină în casă. Nu le plăcea.” „Nici mie nu-mi plăcea să țin un câine în casă..., s-a

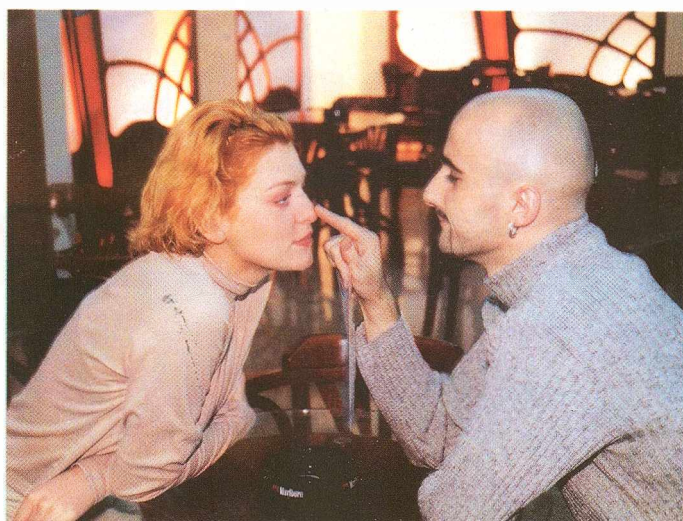
acasă, nu se simte prea bine. „Casa este goală fără Călin. Noroc de Sașa, deși pe el nu-l iau în pat.”

Dana și Călin sunt un cuplu. Nu unul oarecare. Sunt foarte moderni. Tot ceea ce fac în casă, pentru casă,

CĂLIN ESTE PLIN DE SURPRIZE

destăinuit Călin.” „Nici lui, dar mi l-a dat la Mamaia. Acum, Sașa este principala noastră preocupare.” În seriile în care Dana este singură

o fac în doi. Dana apreciază enorm calitățile casnice ale lui Călin și faptul că o ajută la mâncare, la curățenie, la spălat. „Nu poate, de exem-

plu, să stea dincolo, să se uite la televizor și să știe că eu sunt la bucătărie. Vine mereu și-mi spune «Hai, să te ajut.»” „Eu sunt cu muncile de jos, spune Călin. La bucătărie curăț legumele, ea le taie și le pregătește.”

Să rememorăm. Călin știe să ofere flori, știe să facă mâncare, știe să facă ordine prin casă. Mai știe ceva? Da. Să facă surprize. „Recent, povestește Dana, m-am întors acasă târziu, pe la 10,00, foarte obosită. Toată ziua fusesem ocupată cu o ședință foto, apoi am trecut pe la studio. Pe la 8,00 am vorbit cu el la telefon. De obicei, mă întreba dacă vreau să vină după mine. Atunci mi-a spus că nu prea are chef să iasă din casă. «O.K, i-am spus, lasă că iau un taxi.» Când am ajuns acasă, am

fost foarte surprinsă de ceea ce făcuse. Pregătise o tocăniță de ficăței, delicioasă, cu o floare, cu o felicitare, cu vin, cu tot ce trebuie. Fără o ocazie specială. Eu nu prea am cunoscut bărbați care să facă lucrul ăsta.”

Își vor lua un brad, pe care să-l împodobească împreună de Crăciun. Le plac enorm Sărbătorile de iarnă, chiar dacă, în proporție de 90% vor munci cu această ocazie. Au însă noroc de un lucru: Călin va cânta de Revelion la Antena 1, acolo unde lucrează Dana, deci vor fi împreună. Iar pentru ei, asta e cel mai important.

Fotografiile au fost realizate în magazinul București Mall. Mulțumim pe această cale, conducerii magazinului.

PARTY non-stop!

Haide să ne distrăm!

În direct

01-8990632

Tarif 11.500 lei/minut

CODIȚELE AFRICANE ÎN MARE VOGĂ

Text: CARLA MIHĂILĂ ■

Foto: FLORIN IONIȚĂ ■

Codițele africane au fost tot mai mult adoptate de locuitoarele țării noastre. De diverse culori și lungimi, cele câteva sute de codițe dau posesoarei lor un look exotic și misterios. Asta după ore chinuitoare de stat pe scaun și de suportat cu stoicism trecerea timpului și durerea pe care o simt când sunt trase de păr.

Întotdeauna am fost receptivă la nou, mai ales în domeniul modei și a tot ce implică aceasta: coafură, cosmetică etc. Mi-am vopsit părul în toate nuanțele posibile, iar când nu am mai fost mulțumită de look-ul meu, am renunțat la plete. După puțin timp am început să regret că nu mai am părul lung. Și, uite așa mi-a venit ideea mărească de a-mi face codițe africane. Am căutat în stânga și în dreapta pe cineva care se pricepe la prinderea și împletirea meșelor. Astfel am ajuns la cele trei fete congoleze care au revoluționat ideea de coafură,

aducând pe meleaguri mioritice una dintre tradițiile adânci africane: codițele.

Ines (25 de ani) și Christel Diaf (23 de ani) sunt surori, iar Eva Villason (25 de ani) este verișoara lor după mamă. Sunt fiice de diplomați. De altfel, Ines și

Brazzaville, capitala Republicii Congo. Prima care a venit în România a fost Eva, în 1985. Povestea ei este următoarea: „M-am născut în China în urmă cu 25 de ani. În '79 am ajuns în Congo, unde am stat până în '80, când părinții mei au fost detașați la

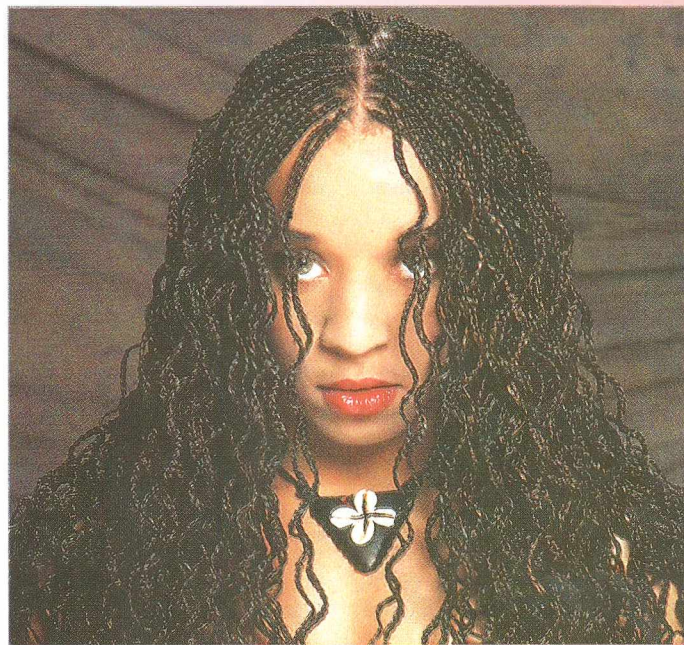
luni. Până la Revoluție nu prea am avut de-a face cu românii, pentru că am învățat la Școala Franceză, iar acolo sunt copii francezi, italieni, asiatici, africani ș.a. După aceea, am mers la liceul sanitar din Fundeni. M-am acomodat destul de ușor cu mediul românesc.“ Ines și Christel, deși sunt surori, au simțit diferit venirea în România. Christel spune că i-a fost ușor de la început. Și-a făcut o grămadă de prieteni, începând din '91. Atunci, imediat după Revoluție, românii erau mult mai deschiși, mai prietenoși. Acum au devenit mai reci.

FIICE DE DIPLOMAȚI

Christel intenționează să-și urmeze părinții în cariera diplomatică, fiind studente la Științe Politice. Eva e pasionată de anatomie și, ca atare, studiază la Medicină.

Fetele sunt originare din

Moscova, pentru patru ani. Din '85 sunt aici, în România. În '90, când ai mei au plecat, au venit verișoarele mele, Ines și Christel, împreună cu părinții lor. Am învățat limba română în șase

Ines intervine când aude ce spune sora ei: „Fără să ne ascundem după deget. Îți spun că am fost foarte dezamăgită când am venit. Ultramoderni, cu șicanele de rigoare din partea familiei, care nu este de acord să-și vadă băieții cu codițe. Fetițele, în schimb, sunt

în vara aceasta. Ines, Christel și Eva n-au avut timp deloc să respire, fiind solicitate să îndeplinească două-trei „capete“ pe zi.

Între timp, ele și-au făcut o clientelă fidelă, din rândurile cărora fac parte două avocate din Bistrița, câteva afaceriste, foarte multe manechine, câteva fete cu vârste între trei ani și jumătate și șase ani și, bineînțeles, celebra Andreea Antonescu de la *André*. Chiar și băieții au călcat peste preconcepții și au devenit purtători de codițe mai lungi sau mai scurte, în funcție de do-

codițelor se spală în mod normal pe cap, o dată pe săptămână, cu șampon și balsam, răspund unei curiozități de masă. Mi-am îndeplinit o dorință făcându-mi această coafură africană. De când o am, am stărnit o groază de comentarii pe stradă, în autobuz sau în magazine. Lumea e curioasă dacă părul nu este prea strâns, dacă mă mai pot spăla pe cap, dacă meșele sunt împletite manual sau cu ajutorul vreunei mașini. Sunt întrebată în fiecare zi cât timp a durat până ce mi-am văzut codițele împletite sau dacă mi le-am făcut singură. Dacă părul e natural sau artificial. Ei bine, oameni buni, nu, nu mi-am împletit singură codițele, ci au făcut-o două dintre cele trei congoleze, Christel și Eva, în zece ore. Dacă pe Ines nu ar fi lovit-o o mașină chiar în ziua aceea (fiind nevoită să-și pună o mână în ghips),

TRADIȚIA ÎMPLETIRII CODIȚELOR

SE TRANSMITE DIN GENERAȚIE ÎN GENERAȚIE

Este vorba și de firea mea, dar oamenii de aici m-au dezamăgit. La început, am avut un cerc de colegi străini. Apoi, părinții au vrut să mă adaptez condițiilor de aici și m-au dat la un liceu românesc, la Iași. Nu mă întreba de ce la Iași. Așa au vrut ei. Am avut o prietenă foarte bună româncă, dar a plecat în Franța. Părinții noștri au plecat în '96. În urmă cu doi ani, începând să merg la o biserică pentecostală, m-am apropiat foarte mult de oamenii pe care îi întâlnesc acolo. Deși noi suntem botezate în rit catolic, mergem la această biserică pentru că ne place foarte mult să cântăm. Ne rugăm alături de ceilalți oameni. Dar vom rămâne catolice.“

În Congo, țara lor de baștină, tradiția împletirii codițelor este transmisă din generație în generație, de la străbunici la bunici și apoi la nepoți fiind un aspect al frumuseții feminine. Bărbații congolezi nu poartă o asemenea coafură. Poate doar cei

înfrumusețate cu acest gen de coafură încă de la vârsta de trei ani, când pielea capului poate suporta mai ușor durerea simțită când ești tras de păr. Tot de la aceeași vârstă, odraslele de sex feminin încep să învețe, mai întâi pe păpuși, cum se fac

codițele. Nu este deloc ușor și mai ales trebuie să fii înarmat cu răbdare.

În România, codițele au pătruns în rândul româncelor acum trei ani. Ines i-a făcut această coafură unei tipe din Iași. Treptat, tot mai multe doritoare băteau la ușa fetelor din Congo. Multe dintre ele s-au întors a doua zi, rugându-le să le despletească părul, întrucât părinții nu le permiteau să iasă din casă cu o asemenea „freză“. „Aici sunt multe prejudecăți. Oamenii gândeau că această coafură este pentru prostituate.“ Acum doi ani, codițele au devenit în mare vogă, dar totuși n-au fost ca

MEȘELE SUNT ADUSE DIN FRANȚA

rință și, evident, de bani. Pentru că, trebuie să vă spunem și asta: o asemenea coafură costă între 100 și 200 de dolari (prețul depinde de lungimea și grosimea meșelor, aduse tocmai din Franța).

PURTĂTORII CODIȚELOR SE SPALĂ NORMAL PE PĂR

Codițele pot fi purtate o lună, o lună și jumătate, după care, meșele trebuie îndepărtate și puse altele. În acest fel se previne ca firele de păr care cresc, în mod normal, cam cu un centimetru pe lună, să se încurce. Spunându-vă că purtătorii

aș fi stat pe scaun doar cinci ore, în loc de zece. Meșele sunt din material sintetic, foarte asemănător ca textură cu firul de păr.

Dacă sunteți eliberați de complexe, dornici de nou și surzi la comentariile celor din jur, puteți încerca. E cool.

SALT PESTE MILENII

Pagini realizate de POMPILIU L. DUMITRESCU ■

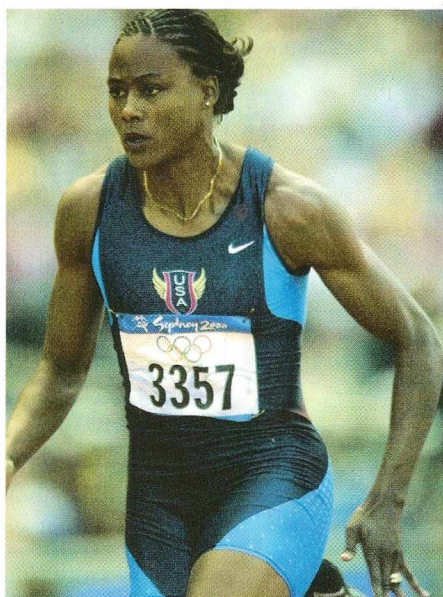
Foto: EPA și AP – ROMPRES ■

ATLETISM

● În tradiționala gală de la Monaco, titlurile de **atleții anului 2000** au revenit americancei **Marion Jones** (25 ani) și cehului **Jan Zelezny** (34 ani). Cu același prilej, germanca **Heike Drechsler** și ucraineanul **Serghei Bubka** au primit trofee ca răsplată pentru întreaga lor carieră. De menționat că Marion Jones a primit același titlu și în 1998, iar anul trecut acesta i-a revenit Gabrielei Szabo, nominalizată și acum între cele 12 finaliste.

● Campionii olimpici la aruncarea suliței – norvegianca **Trine Hattestad** și cehul **Jan Zelezny** – au fost desemnați de către Asociația Europeană de Atletism drept **cei mai buni atleți ai continentului** în anul 2000. **Gabriela Szabo** (locul 4) și **Violeta Beclea-Szekely** (locul 10) s-au aflat în top ten-ul feminin.

● La ediția a 9-a a **Campionatelor**

Marion Jones

Mondiale de semimaraton (Veracruz, Mexic), echipa feminină a României a cucerit – pentru a șasea oară – medaliile de aur (**Lidia Șimon** – locul 3, **Mihaela Botezan** – 6, **Cristina Pomacu** – 7).

● F.R. Atletism i-a oferit **Mihaelei Melinte** o replică a medaliei de aur care s-a acordat la Sydney.

● Biroul federal al F.R. Atletism i-a sancționat cu **avertisment** pe sportivii care nu și-au îndeplinit obiectivele la J.O. de la Sydney: **Monica Dinescu** (înălțime – locul 9), **Nicoleta Grasu** (disc – 18), **Felicia Țilea** (suliță – 14), **Ana Maria Țermure** (suliță – 22), **Elena Buhăianu** (1.500 m – 22, 800 m – 25), **Alina Tecuță-Gherasim** (maraton – 29), **Anuța Cătună** (maraton – abandon), **Ionuț Pungă** (triplusalt – 14), **Gheorghe Gușet** (greutate – 30).

● Se pare că acțiunile întreprinse de către **Rodica Mateescu** și **Mihaela Melinte** spre a-și dovedi nevinovăția se află pe un drum bun. Acestea își vor continua demersurile la Tribunalul Sportivilor de la Lausanne.

● Depistată pozitiv, mărșăluitoarea **Claudia Iovan** a fost suspendată de către F.R.A. pe timp de doi ani.

FOTBAL

● Prin voturile cititorilor săi, cunoscutul săptămânal **World Soccer** l-a desemnat pe **Luis Figo** drept **fotbalistul anului**. Jucătorul portughez de la Real Madrid a obținut 26 la sută din opțiuni, fiind urmat de francezul **Zinedine Zidane** (Juventus Torino). La secțiunea **antrenorul anului**, **Dino Zoff** (finalist cu Italia la EURO 2000) s-a impus în fața suedezului **Sven Goran Eriksson** (eventul cu Lazio). Bineînțeles, **echipa anului** nu putea fi desemnată decât **reprezentativa Franței** (care și-a adjudecat trofeul

„europenelor“), secundată de **Camerun** (campiona olimpică și câștigătoare Cupei Africii) și de **Real Madrid** (învingătoare în Liga Campionilor, dar ratând Cupa Intercontinentală în finala cu **Boca Juniors**).

● În cursa pentru obținerea Trofeului „Mingea de Aur – Petrom“, stelistul **Jean Vlădoiu**, golgeterul campionatului, a fost declarat **cel mai bun jucător al turului Diviziei A**.

BOX

● La Mandalay Bay Events Center din Las Vegas a avut loc meciul dintre britanicul **Lennox Lewis** și neozelandezul (de origine samoană) **David Tua** (pe numele adevărat: Mafaufau Tavita Lio Mafaufau Sanerivi Talimatasi) pentru titlurile la categoria grea în versiunile

WBC și IBF. Cu un „scor” de 213-51 în ceea ce privește loviturile care și-au găsit ținta, după 12 reprize, Lewis a obținut decizia în unanimitate, păstrându-și pentru a treia oară centurile, după ce și le-a mai pus în joc în acest an în fața lui Michael Grant și Francis Botha. Iată și bursele celor doi combatanți: Lewis – 9 milioane dolari, Tua „numai” 3,5 milioane.

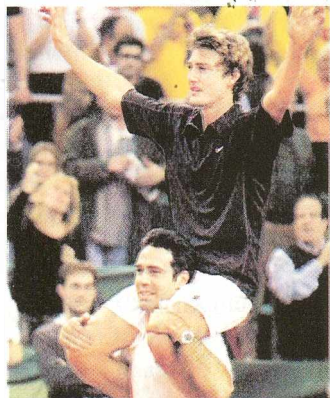
În dreapta, Lennox Lewis

TENIS

● După 10 ani pe pământ german, **Turneul Campionilor** a fost găzduit de Complexul Atlantis din Lisabona, reunind cei mai buni opt jucători din lume. În **semifinale** s-au regăsit învingătorii turneelor de Grand Slam din acest an: Agassi (Australian Open), Kuerten (Roland Garros), Sampras (Wimbledon) și Safin (US Open). În această fază, Agassi – Safin 6-3, 6-3 și Kuerten – Sampras 6-7

Gustavo Kuerten

Alex Corretja îl poartă în triumf pe „eroul” Juan Carlos Ferrero

(5), 6-3, 6-4, iar în **finală**, Gustavo Kuerten – Andre Agassi 6-4, 6-4, 6-4. Brazilianul, alintat „Guga” în patria sa, devine astfel primul lider mondial non-american de după 1991 ● După ce Pete Sampras s-a căsătorit cu actrița Bridgette Wilson, iată că și spaniolul Sergi Bruguera a spus „adio” burlăciei prin mariajul cu Elisabet Casals ● Cea de-a 28-a ediție a **Turneului Campioanelor** (New York, Madison Square Garden) s-a

GIMNASTICĂ

● La prima participare după J.O. de la Sydney, **Simona Amânar** și **Andreea Răducan** au ocupat primele

două locuri la individual compus în tradiționala „Chunichi Cup” de la Nagoya, Japonia (pe poziția a treia s-a situat ucraineanca Victoria Karpenko). Simona s-a impus și la sărituri, iar Andreea s-a clasat a doua la bârnă și sol.

TENIS DE MASĂ

În Open-ul Franței de la Toulouse, **Mihaela Șteff** (locul 13 în ierarhia mondială) a obținut primul loc atât la individual (3-2 în finală, în fața croatei Tamara Boros), cât și la dublu (alături de italianca Alessia Arisi). De menționat că s-a aplicat noul sistem de punctaj – seturi până la 11 (în loc de 21), dar tot cu cinci servicii.

încheiat cu o finală de zile mari, **Martina Hingis** – Monica Seles 6-7 (5), 6-4, 6-4

● În finala Cupei Federației (ediția a 38-a), S.U.A. – Spania 5-0 (ca și în 1996). Condușe de căpitanul ne jucător Billie Jean-King, sportivele americane Lindsay Davenport, Monica Seles, Jennifer Capriati și Lisa Raymond s-au impus în fața ibericelor Conchita Martinez, Arantxa Sanchez-Vicario, Magui Serna și Virginia Ruano Pascual ● Cădere de cortină în sezonul sportului alb o dată cu disputarea în „Palau Sant Jordi” din Barcelona a finalei cu numărul 101 din istoria Cupei Davis. Pe un teren amenajat cu zgură și în prezența a 14.000 de spectatori, Spania și-a adjudecat trofeul (în premieră) învingând cu 3-1 pe Australia, ultima deținătoare a titlului (27 în total, față de S.U.A. – 31). „Eroul” s-a numit **Juan Carlos Ferrero**, care i-a învins pe

fostul lider mondial, Patrick Rafter și pe numărul 7 în lume, Lleyton Hewitt. La dublu, Alex Corretja/Juan Balcells vs Mark Woodforde/Sandon Stolle: 6-4, 6-4, 6-4. Punctul oaspeților a fost realizat în prima zi de Hewitt. Spania a devenit cea de-a zecea țară care a intrat în posesia Salatierei de argint.

DOPAJ

● Pe 8 noiembrie, halterofilii **Traian Cihărean** și **Adrian Mateaș** au primit rezultatele testului antidoping efectuat de către un laborator de specialitate din Sydney, care confirmă că sportivii români **nu au folosit substanțe anabolizante**. Testul a fost realizat după excluderea lor din lotul olimpic ● Doctorul **Ioachim Oană** a fost numit director general interimar al Caselor Județene de Asigurări de Sănătate.

ȘAH

Desfășurat timp de trei săptămâni la Londra, meciul pentru titlul mondial dintre

marele maestru internațional **Garri Kasparov** (37 ani) – foto – și **Vladimir Kramnik** (25 ani) a revenit acestuia din urmă, care a realizat victorii în partida a doua și a zecea, celelalte 13 încheindu-se remiză. Astfel, Kasparov (Kimovici Weinstein) – cel mai tânăr campion mondial (la 22 de ani) în 1985, atunci când îl deposea de titlu pe Anatoli Karpov, devenind al 13-lea campion mondial din istorie – se vede „detronat” de către fostul său elev și secundant. Kramnik a obținut și un premiu în valoare de 1,3 milioane dolari.

RUGBY

După 17-37 în meciul-test de la Benevento cu Italia, reprezentativa „frunzei de stejar” a suferit o adevărată corecție (9-82) în întâlnirea de la București cu Noua Zeelandă (cea

Secvență din dansul Haka al oaspeților, deoarece de rugby nu a fost vorba din partea noastră

mai severă înfrângere din istoria de 267 partide ale echipei noastre naționale). Și mai grav: am „încasat” 12 eseuri, fără a înscrie vreunul, cu tot antrenorul neozeeandez John Phillips (secund –

Mircea Paraschiv). De altfel, declarația „căpitanului” **Cătălin Drăguceanu** este plină de semnificații: *Nu mai suntem pregătiți genetic pentru a juca rugby cu echipele din Sud.*

HANDBAL

Chiar dacă este demonetizată oarecum, prin intensa repetiție, sintagma „ultima competiție majoră din acest secol și mileniu” își găsește cea mai adecvată utilizare cu privire la cea de-a patra ediție a **Campionatului European de handbal feminin**. Și aceasta pentru simplul motiv că reflectă realitatea, iar în plus organizarea întrecerii

continentale a sportului cu mingea mică a revenit țării noastre. Astfel, la București și Râmnicu Vâlcea, în perioada 8-17 decembrie, 12 reprezentative naționale și-au disputat cu ardoare șansele nu numai de a intra în posesia medaliilor „de podium”, ci și de a fi prezente (primele cinci) la viitoarea ediție a C.M. Din păcate, oboseala resimțită de multe echipe după J.O. de la Sydney a făcut să înregistrăm numeroase absențe din rândul

vedetelor. În ceea ce ne privește, după retragerile succesive ale antrenorilor Gheorghe Tadici și Bogdan Macovei, noul cuplu de tehnicieni **Dumitru Muși** – **Constantin Popescu** s-a văzut lipsit de aportul a două valoroase jucătoare – **Carmen Amariei** (golgetera ultimei ediții a „mondialelor”) și **Alina Dobrin** – ambele accidentate. În atari condiții, „naționala” noastră și-a stabilit un obiectiv mai realist – obținerea unei medalii – față de cel

care viza câștigarea titlului.

După ce au debutat cu dreptul în partida cu Belarus, „tricolorele” au fost oprite doar de un cuplu francez de arbitri să se impună și în fața Macedoniei, pentru a prinde apoi o zi de grație în „revanșa” cu Norvegia (16-28 la Sydney), campioana mondială și europeană, „bronz” la J.O. Dar iată clasamentele celor două grupe după primele trei zile de întreceri:

Grupa A (la Rm. Vâlcea): 1. Rusia 6p., 2. Ungaria 5p., 3. Franța 4p., 4. Germania 2p., 5. Iugoslavia 1p., 6. Austria 0p.

Grupa B (la București): 1. ROMÂNIA 5p., 2. Ucraina 4p., 3. Macedonia 3p., 4. Danemarca 3p., 5. Norvegia 2p., 6. Belarus 1p.

De menționat că în cea de-a doua zi s-au consemnat numai rezultate de egalitate în grupa din Capitală, iar România s-a instalat încă de la început pe locul întâi. Cu speranța că am menținut această situație (primele două formații din fiecare grupă calificându-se în semifinale, iar celelalte disputând jocuri de clasament), graficul neîndurător al tipografiei ne-a obligat să încheiem aici.

Noul căpitan al echipei, Mihaela Ignat (stânga), într-o acțiune caracteristică

EGEROM PRODUCTION S.A.

- AMBALAJE ȘI MAȘINI DE PREAMBALAT
 - PUNGI PERSONALIZATE
 - SACI
- AMBALAJE CU IMPRIMARE FLEXOGRAFICĂ (BOPP & PE)
- MAȘINI DE PREAMBALAT FULL/SEMIAUTOMATE, MANUALE
 - MAȘINI DE BAXAT (SHRINK)
- MAȘINI DE ÎMBUTELIAT, ETICHETAT, CAPSAT

Bdul. Basarabiei nr. 256 (în incinta uzinei TUBINOX), Sector 3, București

Tel: 01.491.70.74; 01.255.45.67; 01.225.45.69; 095.117.119

Fax: 01.491.77.40

E-mail: egerom@bimos.ro

Previziuni – ianuarie 2001

Caracterizare generală

Se vor înregistra dificultăți în ceea ce privește orientarea energiilor spre domenii practice. Comunicarea cu cei din jur ar putea fi avantajoasă pentru aceia care vor reuși să nu se lase pradă impulsivității. Situația financiară va fi, în continuare, dificilă.

Text: CRISTINA VANEA ■

BERBEC

Cheltuielile se țin lanț, dar se vor ivi și unele câștiguri ce vă vor ajuta să faceți față necesităților. Pe cât posibil, evitați să semnați acte sau acorduri, deoarece ați putea avea neplăceri în viitorul apropiat. La începutul anului veți reuși să vă faceți remarcat de o persoană cu funcție.

RAC

Dispuneți de multă energie pe care ar trebui să o canalizați spre activități practice. Dacă doriți să demarați unul dintre planurile dv. secrete, o puteți face, dar nu trebuie să vă așteptați la rezultate imediate. Interesul pentru relația cu persoanele de sex opus este mai mare decât în mod obișnuit.

BALANȚĂ

Șansa este de partea dv., chiar dacă lucrurile se mișcă mai încet decât v-ați aștepta. La slujbă veți reuși să vă îmbunătățiți relația cu colegii, al căror sprijin îl veți obține pentru rezolvarea unor chestiuni mai delicate. De bani nu prea veți avea parte căci tot ce veți câștiga, veți cheltui imediat.

CAPRICORN

În cazul în care aveți o problemă de sănătate, aceasta s-ar putea rezolva spre sfârșitul lunii. Din punct de vedere afectiv sunteți cam nemulțumit, dar nu este cazul să vă exprimați punctele de vedere. N-ar strica să vă ocupați mai mult de propria persoană.

TAUR

Veți fi agitat, neliniștit, dornic în orice moment de a face o schimbare în viața dv. Ar fi de dorit, totuși, să fiți cât mai calm, deoarece graba vă poate determina să faceți greșeli mari. Ați putea intra în posesia sumelor ce vi se datorează spre sfârșitul lunii.

LEU

Sunteți deosebit de tensionat, ceea ce ar putea face ca relația cu ceilalți membri ai familiei să se deterioreze. Veți intra în posesia unei sume de bani sau a unui cadou. La serviciu faceți față foarte bine tuturor activităților în care sunteți implicat.

SCORPION

Ați dori să acționați în mod decisiv, dar prudența se cere a fi pusă pe primul plan. Răbdarea și perseverența, de asemenea. Ceva bani ați putea câștiga din colaborări. Din punct de vedere sentimental, există condiții optime pentru a avea o reușită.

VĂRSĂTOR

Fiți cât se poate de prudent, deoarece riscurile nu vă pot aduce decât neplăceri. Nu este exclus nici să suferiți un mic accident în primele sau ultimele zile ale lunii. Situația financiară va fi mulțumitoare. Dacă doriți să faceți o investiție, alegeți perioada 13-22 ianuarie.

GEMENI

Activitățile de la serviciu nu vă mai lasă timp nici măcar să respirați, dar se va găsi cineva care să vă observe și să vă aprecieze meritele. Veți primi vești de la sau despre prietenii de pe alte meleaguri. Evitați să luați decizii importante în intervalul 18-22 ianuarie.

FECIOARĂ

Va trebui să faceți o mulțime de drumuri, care însă nu vă vor obose. Din punct de vedere mental funcționați excelent, dar nu trebuie să vă grăbiți nici un pic. Propunerile de colaborare se vor dovedi deosebit de avantajoase, mai ales din punct de vedere financiar.

SĂGETĂTOR

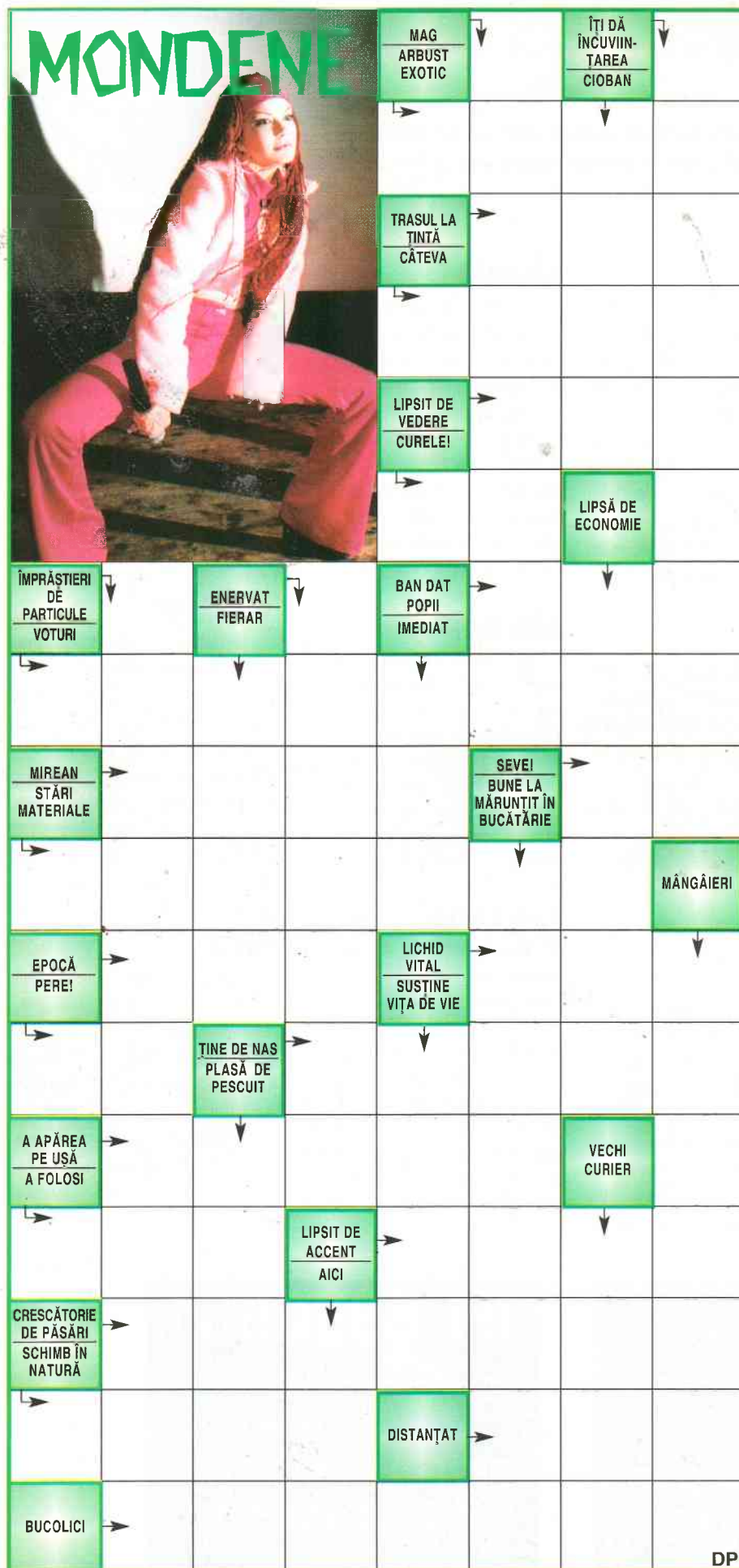
Dacă doriți să demarați o lucrare mai amplă în cămin, șansa este de partea dv. De asemenea, unul dintre părinți ar putea avea o realizare în domeniul serviciului. În ceea ce privește sănătatea, pe cât posibil ar fi bine să vă menajați. Energia de care dispuneți nu este la nivelul obișnuit, așa că nu vă suprasolicitați.

PEȘTI

Vă preocupă problemele financiare cu care vă confrunțați, dar ele și-ar putea găsi rezolvarea mai repede decât vă așteptați. Călătoriile nu sunt indicate, căci mijlocul de transport v-ar putea face o surpriză cât se poate de puțin plăcută. O activitate intelectuală va trebui reluată.

NON STOP ASTROLOGIE
Tarif 11.500 lei/minut
IN DIRECT
SUNĂ SI AFLĂ CUM STELELE ÎȚI INFLUENȚEAZĂ VIAȚA!
01-8990016

01 8990081
IN DIRECT
NUMEROLOGIE
NON STOP
CARTOMANTIE
DEZLEAGĂ MISTERUL ÎMPREUNĂ CU NOI!
LINIE DE TAROT

PUBLICATIILE

Flacăra

Societate comercială înmatriculată la
Oficiul Registrului Comerțului București
sub nr. J. 40/5888/1991 din 04.07.1991
Cod Fiscal R 1582276

S.C. PUBLICAȚIILE FLĂCĂRA S.A. este membru
al Biroului Român de Audit al Tirajelor - BRAT

Consiliul de Administrație:

Președinte - director general:

GEORGE ARION

Membri: **Manuela Ruxandra Arion, Alexandru Arion,**
Alexandru Păsărin, Dorin Stana

Director general-adjunct: **ALEXANDRU PĂSĂRIN**

Director executiv: **BEATRICE ANCA ARION**

Director difuzare: **GABRIEL BUMB**

Contabil șef: **ELENA ANGHEL**

Secretariat: **ILEANA TEȘULEANU** Tel: 224.36.88; 224.37.44
Fax: 224.37.13

Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei nr. 1, cod 71341.

Cont lei: 2511.1-789.1/ROL BCR, sector 1, București

Cont valută: 2511.1-789.3/USD BCR, sector 1, București

2511.1-788.2/DIM BCR, sector 1, București

**Fundația
„Premiile Flacăra - România”**

Președinte:

GEORGE ARION

Director executiv:

MANUELA RUXANDRA ARION

Cont lei: 2511.1-1373.1/ROL

BCR sector 1, București

Cod Fiscal 9607228

Flacăra

Fondată în 1911 de Constantin Banu

Redactor șef: **ALEXANDRU ARION**

■ **SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE** - Petruț Stoian

■ **REDACTORI** - Ciprian Enea, Carla Mihăilă, Victor Niță,
Toma Roman jr.

■ **SPORT** - Pompiliu-Laurențiu Dumitrescu

■ **FOTOREPORTER** - Florin Ioniță

■ **COLABORATORI PERMANENȚI** - Nicolae Balotă, Ana

Barton, Grigore Constantinescu, Remus Andrei Ion, Horia

Pătrașcu, Ioana Preda, Alex Ștefănescu, Tudor Călin Zorojanu

■ **CORRESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE** - Gabriela Adam-

Opaiț (Austria), Ștefan Nicolae, Alexandru Graur (Italia)

REBUS

Redactor șef: **MIHAI ZGUBEA**

REBUSACHE

Redactor șef: **CONSTANTIN GRIGORE**

Mini-REBUS

Redactor șef: **DANIEL POPA**

■ **REDACTOR ARTISTIC:** Aurel Ștefan Alexandrescu

■ **CORECTURĂ:** Ioan Grigoriuță

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:

RAMONA DUMITRESCU, Felix Grigore, Doru Vintilă

DIFUZARE (222.66.28; 222.67.38): Elizabela Blagoci, Cătălin

Helișan, Valerică Leon, Daniel Nica, Valeriu Radu

PUBLICITATE: Agenția **ADJUST** Tel/Fax: 232.14.43

FINANCIAR-CONTABIL: Florența Tudor

ADMINISTRATIV: Ionel Blagoci, Mihai Spiridon

Cititorii din țară și din străinătate se pot abona prin Societatea

Comercială „Publicațiile Flacăra” S.A., telefon 222.66.28

222.67.38, fax. 224.37.13. la adresa: Piața Presei nr. 1, sector 1,

cod 71341 - București, România

Cititorii se pot abona și prin **S.C. MT PRESS IMPEX S.R.L.,**

București Tel./Fax: 01/627.66.65; 01/323.38.56

Foarte important!

Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pen-
tru conținutul articolului aparține autorului. De
asemenea, în cazul unor agenții de presă și per-
sonalități citate, responsabilitatea juridică le aparține.

ISSN: 1220-773x

Tipar: MEGAPRESS - BUCUREȘTI

ALMANAH 2007 הַמָּגָזִין הַחֹמֶשִׁי

Ai ce citi!

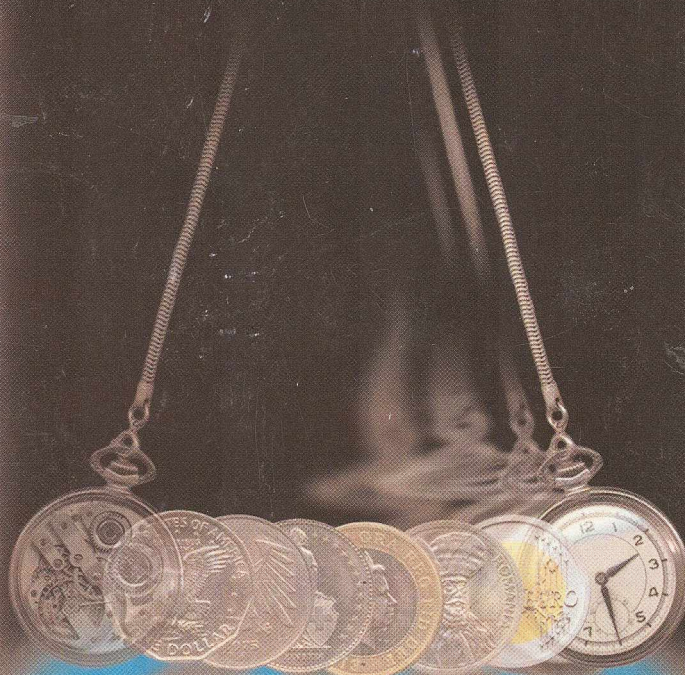
ALMANAH REBUS 2001

Din luna DECEMBRIE la toate centrele de difuzare a presei

E timpul să alegi BANCA DE CARE AI NEVOIE ÎN ROMÂNIA

Banca Comercială Română, lider pe piața bancară din România, a finalizat cu succes, la începutul acestui an, fuziunea prin absorbție cu Bancorex. Pe deplin implicată în susținerea economiei românești, BCR activează ca un grup financiar, concentrat pe finanțări corporative, retail banking, asigurări și operațiuni pe piețele de capital.

Banca Comercială Română administrează, împreună cu parteneri ca BERD, Banca Mondială, BEI, Comisia Europeană, Eximbank Japonia și instituțiile românești implicate, o serie de proiecte de importanță națională, totalizând 2 mld. USD. BCR are parteneriate cu prestigioase grupuri financiare internaționale pentru asigurarea de servicii financiare companiilor românești și celor multinaționale care operează în România.

Banca Comercială Română, cea mai solidă bancă din România, cu sucursale și filiale în Londra, Paris, Frankfurt, Milano, Cairo, Chișinău și Nicosia este pregătită să devină partenerul dumneavoastră de afaceri. Dorim să răspundem cererilor dumneavoastră și să vă oferim fapte concrete.

**BANCA
COMERCIALA
ROMANA**

B-dul Regina Elisabeta nr.5, Sector 3, 70348 București - Romania
Tel/Fax: +401-3158299
E-mail: marketing@bcr.ro; Web: <http://www.bcr.ro>

Flacăra
FOCUS

MAREA ȚARĂ MICĂ

Martie 2000 ● 48 pagini ● Supliment **gratuit** al revistei **Flacăra**

TAROM
ROMANIAN AIR TRANSPORT

Bucharest, Otopeni Airport,
Bucuresti-Ploiesti Road, km.16,5
Phone: (401)210.4000, 204.1000.
[http:// tarom.digi.ro](http://tarom.digi.ro)

Abu Dhabi, Aman, Ancona,
Amsterdam, Atena, Barcelona,
Beijing, Beirut, Berlin, Bologna,
Brusselles, Budapesta,
B U C U R E Ş T I,
Cairo, Chicago, Chişinău,
Copenhaga, Damasc, Dubai,
Dublin, Dusseldorf, Frankfurt,
Gaza, Istanbul, Kuwait,
Larnaca, Londra, Madrid,
Milano, Montreal, Moscova,
Munchen, New York, Paris,
Praga, Roma, Riyadh,
Salonic, Sofia, Stuttgart,
Tel Aviv, Tripoli, Treviso,
Verona, Viena, Varşovia,
Zurich.

... acolo unde ai vrea să fii !

TU și TUBORG

You get **Resource**
And the **Commodities**
In one **Exchange**

Romanian Commodities Exchange

"We offer the necessary tools
for successfully trading in
spot and derivative markets.

You can find reliable business
partners for metals, oil and
grains industries.

We also provide a market for
financial derivatives: futures
and options on currencies
and interest rate."

PURSA ROMANA DE MAREFURI

Start your future business in Romania with us!

Plata Presei Libere nr. 1, Tel: +40-1-224.45.60, Fax: +40-1-224.28.78, E-mail: brm@starnest.ro, www.brm.ro, Reuters: BURM 01-20

În aparență, Danemarca e o țară liniștită, unde nu se petrece nimic spectaculos. Doar în aparență. De fapt, cine are răgazul să o cunoască îndeaproape, rămâne uimit cum acest teritoriu, restrâns ca suprafață, cunoaște împliniri de nevisat în alte părți, mai datorate de natură. Oamenii sunt harnici și pricepuți și au un adânc respect față de muncă și valori. Numai așa se explică faptul că, deși doar 4-5 la sută dintr-o populație de 5 milioane se ocupă de agricultură, aceștia sunt capabili să asigure hrană pentru 50 de milioane. Numai așa se explică implicarea danezilor în proiecte grandioase - de pildă, o adevărată performanță tehnică este podul de peste mare, în lungime de opt kilometri, care leagă Danemarca de Suedia. Numai așa se explică grija manifestată aici față de cei suferinzi, față de bătrâni, ca și cum toți ar fi o singură familie, unită și la bine și la rău.

Date generale

Numele oficial:

Kongeriget Danmark – Regatul Danemarcei

Forma de guvernământ:

Stat parlamentar și monarhie constituțională
Parlament unicameral – Folketing – compus din 179 de membri, inclusiv doi aleși din Insulele Faroe și doi din Groenlanda

Șeful statului:

Regina Margareta a II-a

Șeful guvernului:

Primul ministru

Capitala:

Copenhaga

Limba oficială:

Daneza

Religia oficială:

Luterană

Suprafața:

43.093 kilometri pătrați – fără Groenlanda și Insulele Faroe

Groenlanda (2.175.600 kmp și 55.971 locuitori – ianuarie 1997) și Insulele Faroe (1.399 kmp și 43.743 locuitori – decembrie 1996) sunt parte a Regatului Danemarcei beneficiind de autonomie în administrația locală; Groenlanda a aderat la Uniunea Europeană o dată cu Danemarca, dar s-a retras în 1985. Insulele Faroe nu au aderat la Uniunea Europeană.

Sărbătoarea națională:

16 aprilie (ziua de naștere a reginei)

Populația:

5.275.121 locuitori (1 ianuarie 1997)

Moneda:

Coroana daneză (DKK)

1 USD – 7,67 DKK

Indicatori demografici:

Densitatea populației: 119 loc./kmp

Populație urbană: 84,8%

Speranța de viață:

femei – 78 ani, bărbați – 73 ani

femei – 50,71%; bărbați – 49,29%

Standardul de viață:

Toate familiile au televizor și frigider. Din 100 de familii, 62 au propria locuință, 8 – o casă de vacanță, 57 – un autoturism, 11 – două sau mai multe autoturisme, 75 – mașină de spălat,

45 – computer, 38 – telefon mobil,

17 – cameră video (date din 1996)

Grad de alfabetizare: 100%

Sănătate (1990):

1 medic la 360 persoane

Paturi în spitale: 29.104 (1 la 177 persoane)

Indicatori economici:

Produsul intern brut pe cap de locuitor:

33.000 USD (1996)

Creștere anuală: 2,0% (1994)

Inflație: 2,0 % (1994)

Orașe principale:

Copenhaga

Aarhus

Odense

Aalborg

Armata:

Membră NATO

Personal activ (1991): 29.400 persoane

Cheltuieli anuale pe cap de locuitor: 426 USD

Ocolul Pământului cu...

Placăra

America, America

1991

Grüss Gott Austria, Forza Italia

1992

God Save the Queen, Regatul belgilor, Marele Ducat (Luxemburg)

1993

Douce France, Grecia, Je maintiendrai (Olanda), Kuwait, Ora Germană

1994

Emiratele Arabe Unite, Elveția

1995

Portugalia

1996

Statele Unite ale Americii

1997

Egipt (Locul unde timpul se ține de piramidă)

1998

Egipt (Intâlnire cu viitorul)

Istorie

12.000 î.Hr. – Din această perioadă datează primele semne ale unei culturi aparținând Epocii de piatră descoperite pe teritoriul actual al Danemarcei.

200 î.Hr. – Prima inscripție runică. Alfabetul runic va fi înlocuit de cel latin în jurul anului 1100.

Secolul X – Domnia primului monarh al Danemarcei, regele viking Gorm cel Bătrân, care moare în jurul anului 940.

– Sub domnia regelui Harald I Blatand, fiul lui Gorm, Danemarca este creștinată. De asemenea, regele își atribuie unificarea Danemarcei și cucerirea Norvegiei. La Jelling, în estul lutlandei, a fost descoperită o piatră purtând o inscripție runică așezată deasupra mormântului lui Gorm de către fiul său și care este considerată de către mulți drept „certificatul de naștere” al Danemarcei.

1013–1035 – Perioada de glorie a vikingilor. Sub conducerea regelui Knud (Canute) cel Mare, aceștia cuceresc toată Anglia.

1157–1182 – Domnia lui Valdemar I cel Mare. În această perioadă începe instaurarea dominației daneze asupra Mării Baltice, eliminându-se și pretențiile de vasalitate ale germanilor.

1219 – Valdemar al II-lea cucerește mai multe teritorii din Germania precum și Estonia. Este punctul culminant al dominației daneze asupra Mării Baltice. Legenda spune că, în timp ce

orașul Tallin era asediat, drapelul danez – Dannebrog – a coborât din ceruri purtând armata lui Valdemar spre victorie.

1387–1412 – Domnia Reginei Margareta II, regentă a tronului Danemarcei, sub a cărei conducere se va înfăptui Uniunea de la Kalmar.

1397–1523 – Uniunea de la Kalmar. În iunie 1397, Erik de Pomerania este încoronat rege al Danemarcei, Norvegiei și Suediei, iar legăturile dinastice vor menține aceste trei state unite pe o perioadă de peste o sută de ani. De fapt, Regatul Danemarcei va cuprinde Norvegia (pe o perioadă de 434 de ani, între 1380–1814), sudul Suediei (până în 1658) și regiunea Schleswig-Holstein din Germania (până în 1864).

1534–1536 – Are loc un puternic război civil în urma căruia este recunoscută Biserica Luterană Daneză.

1813 – După înfrângerea lui Napoleon de la Leipzig (Danemarca și Norvegia, unite, fiind aliate ale acestuia), Suedia atacă Danemarca și o forțează să cedeze toate pretențiile asupra Norvegiei, excepție făcând teritoriile dependente: Islanda, Groenlanda și Insulele Faroe.

1848–1863 – Domnia lui Frederik al VII-lea care, dând dovadă de simț al istoriei, a renunțat la o mare parte dintre prerogativele monarhice și a semnat Constituția Danemarcei în 1849.

1864 – Danemarca intră în război cu Prusia și Austria. Fiind învinsă, este nevoită să cedeze regiunea Schleswig-Holstein precum și o zonă din nordul acestei regiuni locuită de peste 200.000 de danezi.

1920 – În urma înfrângerii Germaniei în Primul Război Mondial, Danemarcei, deși țară neutră, i se retrocedează nordul regiunii Schleswig.

9 aprilie 1940 – Invazia nazistă în Danemarca și Norvegia. Formal, Danemarca rămâne un stat suveran până la 29 august 1943.

septembrie 1943 – Se formează Consiliul Danez al Libertății care va conduce lupta de rezistență împotriva Germaniei naziste.

1948 – Insulele Faroe devin autonome.

1949 – Danemarca devine membru fondator al NATO.

14 ianuarie 1972 – Regele Frederick al IX-lea moare, iar Margareta a II-a, fiica sa, devine prima regină a Danemarcei în noul sistem al monarhiei constituționale.

2 octombrie 1972 – 63 % dintre danezi votează favorabil aderarea țării la Uniunea Europeană, care va intra în vigoare pe 1 ianuarie 1973.

1979 – Groenlanda primește autonomie internă. În 1985, în urma unui referendum, locuitorii Groenlandei optează pentru ieșirea din UE.

Secretar general de redacție:

Petruț Stoian

Tehnoredactare computerizată:

Ramona Dumitrescu

Culegere:

Maria Călin,
Violeta Enache

Corectură:

Pompiliu L. Dumitrescu,
Angela Ștefănescu

Traduceri:

Andrei Dimulescu,
Oana Dușmănescu,
Tudor Iacob

Tipar realizat la:

MEGAPRESS - București

Flacăra

FOCUS

FOCUS Danemarca

este o publicație editată de

S.C. „Publicațiile Flacăra” S.A.

București,

Piața Presel nr. 1

Telefoane:

224.36.88

224.37.44

Fax: 224.37.13

a fost realizat de:

George Arion

Alexandru Arion

Mulumim pentru sprijin logistic:

⇒ Ministerului de Externe al României

⇒ Ambasadei României la Copenhaga

● Excelenței Sale,

doamna Ambasador

Grete Tartler-Tăbărași

⇒ Ambasadei Regatului

Danemarcei la București

● Excelenței Sale, domnul

Ambasador Eric Bom

● Doamnei Doina

Dimitrescu, atașat comercial

⇒ DEPA

● Domnului

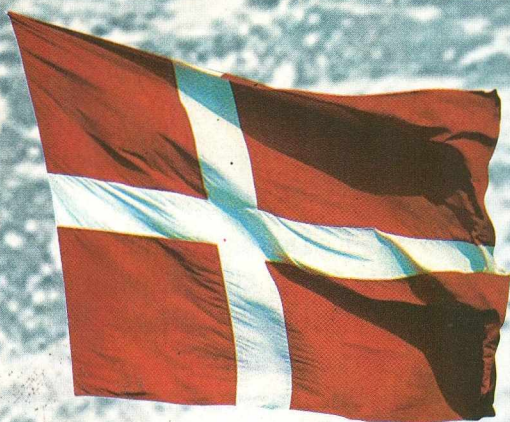
Morten Pedersen

● Doamnei

Daniela Căncescu

⇒ Wonderul Copenhagen

⇒ Consorțiul Øresund

Flacăra FOCUS

DENMARK

CONTENTS

THE AMBASSADORS

10

"Romania Is Not Ignored By Denmark" an interview with Her Excellency Mrs. Grete Tartler-Tăbărași, the Ambassador of Romania to Denmark

"It Is A Great Possibility To Expand The Existing Ties" an interview with His Excellency Mr. Erik Bom, the Ambassador of the Kingdom of Denmark to Romania

CO-OPERATION

14

"Denmark Sees Romania As A Natural Partner In All Euro-Atlantic Structures" says Mr. René R. Dinesen, First Secretary, Deputy Head of Mission, Royal Danish Embassy in Bucharest

INTERVIEW

15

"For The Danes, Monarchy Is Like A Symbol, Like The National Flag Or The National Anthem" an interview with Søren Haslund-Christensen, Major - General, Lord Chamberlain to Her Majesty The Queen of Denmark and His Royal Highness The Prince Consort

THE ROYAL HOUSE

18

SUCCESS STORIES

23

Tuborg
Maersk

INDUSTRY

26

"There Is A Growing Interest Of The Danish Companies In Romania" an interview with Mrs. Hanne Ramstedt, Area manager Dansk Industri

AGRICULTURE

28

"We Would Like To Have Many More Colleagues From Eastern Europe" an interview with Mr. Jens D. Vesterlund, Head of department, The Danish Institute of Agricultural Information and Education

ENVIRONMENTAL PROTECTION

30

"The Environment Is A Global Problem Which We Should Solve Together" an interview with Mr. Morten Pedersen, Programme Coordinator, Ministry of Environment and Energy, Danish Environmental Protection Agency (DEPA)

"In Denmark The Environmental Protection Is A National Priority" an interview with Daniela Căncescu, project manager for Romania, Danish Ministry of Environment and Energy (DEPA)

THE ØRESUND FIXED LINK

36

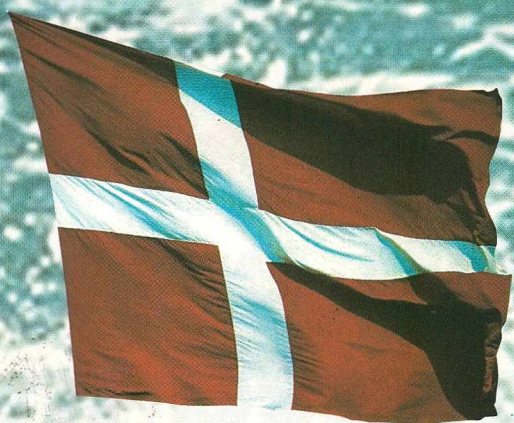
CULTURE

39

Hans Christian Andersen
SØREN KIERKEGAARD: A Danish Prophet

BIG LITTLE DENMARK

42

Flacăra FOCUS

DANEMARCA

SUMAR

AMBASADORII

România nu e ignorată în Danemarca – Interviu cu Excelența Sa, doamna Grete Tartler-Tăbărași, Ambasadorul României la Copenhaga
Există o mare disponibilitate de a lărgi relațiile existente –
Interviu cu Excelența Sa, domnul Erik Bom, Ambasadorul Danemarcei la București

10

COOPERARE

România este un partener firesc al tuturor structurilor euro-atlantice
– René R. Dinesen, Secretar 1, adjunct al Șefului Misiunii diplomatice daneze la București

14

INTERVIU

Pentru danezi, monarhia este un simbol, ca steagul sau imnul național –
Interviu cu Søren Haslund-Christensen, General maior, Lord Șambelan al
Maiestății Sale Regina Danemarcei și al Alteței Sale Regale Prințul Consort

15

CASA REGALĂ

18

GALEA SUCCESULUI

Tuborg
Maersk

23

INDUSTRIE

Interesul companiilor daneze față de România este în creștere –
Interviu cu doamna Hanne Ramstedt, Area manager la Confederația Industriilor Daneze

26

AGRICULTURĂ

„Ne dorim cât mai mulți colegi din Europa de Est” – Interviu cu dl Jens D. Vesterlund,
șef de departament la Institutul Danez pentru Informație și Educație în domeniul agricol

28

PROTECȚIA MEDIULUI

Mediul este o problemă globală pe care trebuie să o rezolvăm împreună
– Interviu cu domnul Morten Pedersen, coordonator de programe pentru
România la Ministerul Mediului și Energiei din Danemarca (DEPA)
În Danemarca protecția mediului este o prioritate națională – Interviu cu
doamna Daniela Căncescu, director de proiecte pentru România,
Ministerul Mediului și Energiei din Danemarca (DEPA)

30

PROIECTUL ØRESUND

36

CULTURĂ

Hans Christian Andersen
SØREN KIERKEGAARD: Un profet danez

39

REPORTAJ

Danemarca – Marea Tară Mică

42

România nu e ignorată în Danemarca

**Interviu cu Excelența Sa, doamna Grete Tartler-Tăbărași,
Ambasadorul României la Copenhaga**

— Doamnă ambasador Grete Tartler-Tăbărași, ce mai știți despre poeta Grete Tartler? Dar despre autoarea de recenzii, cărți, eseuri, despre traducătoarea Grete Tartler?

— Se întâmplă să aud de „ele” — chiar acum câteva zile am citit ceva în *Svenska Dagbladet*. Acum, că am învățat daneza, că înțeleg și alte limbi nordice, pot să-mi dau seama cât de apropiate de realitate sunt asemenea „variante” ale alcătuirii mele. Dar, în general, aș putea spune că am trimis la hibernat „multiplurile” meditative ale existenței de până acum. Ce-i drept, inspirația, ceea ce ține de har, nu sunt doar apanajul artei. Tot ceea ce facem poate sta sub semnul harului, el dublează și luminează pe dinăuntru fiecare gest. Așa că, uneori încerc să-mi aduc aminte... și să iau aminte!

— Ce v-ați propus ca ambasadoare a României într-un stat civilizat ca Danemarca?

— Metaforic vorbind, ce-și propune orice ambasador: să devină vizibilă prietenia acestei țări pentru țara mea. Danemarca și-a reconfirmat sprijinul

pentru candidatura României la președinția OSCE în 2001, pentru începerea, de către România, a negocierilor de aderare la U.E., pentru admiterea României în NATO. Am avut șansa de a pregăti vizita de stat a reginei Margareta a II-a la București; va fi în luna mai 2000. Deschiderea aceasta poate duce la finalizarea celorlalte „curse” pentru

**„Regina Margareta a II-a
va vizita România
în mai 2000”**

care m-am antrenat: intensificarea schimburilor economice, turistice și culturale, concretizarea proiectelor de asistență pentru România... Fără îndoială, stimularea unor noi proiecte de investiții în țara noastră rămâne — în momentele pe care le trăim acum — unul dintre cele mai importante țeluri. În general, diplomația ultimelor decenii a dobândit, treptat, dominantă

economică. Acordăm de la an la an tot mai multă importanță schimburilor comerciale bilaterale. Considerăm esențială că au început să crească. În privința celor româno-daneze, dacă în 1998 estimările indicau un volum total de circa 100 milioane dolari (ceea ce reprezintă o dublare față de anul 1993), plasând Danemarca pe locul 30 între partenerii comerciali ai

României, după criteriul volumului total, la 31 iulie 1999 Danemarca se afla pe locul 33 (un volum total, la acea dată, de 38,79 milioane dolari). Pe lângă formele tradiționale de cooperare economică între cele două țări (agricultură, zootehnie, industrie agro-alimentară, energie, protecția mediului) s-au adăugat preocupări de investiții, transfer de producție și cooperare în domenii noi precum industria textilă, de confecții, siderurgică, a materialelor de construcții, vinificație, industria de prelucrare a lemnului. Pe baza programului bilateral de cooperare în sectoarele energetic și de protecția mediului s-au încheiat lucrări importante — precum fabrica de tratare și epurare a apelor reziduale de la Arad,

“Romania Is Not Ignored By Denmark”

**an interview with Her Excellency Mrs. Grete Tartler-Tăbărași,
the Ambassador of Romania to Denmark**

“I had the chance to arrange the visit of Queen Margrethe II in Bucharest, in May 2000. This opening may concludes with the achievement of my other goals: increasing the exchanges between the two countries in the economic, touristic and cultural fields and, also, the finishing of the Danish assistance programmes in Romania. Nonetheless, stimulating new Danish investments in our country is still one of my most important tasks.”

“What should we know about the Danes in order to learn from their experience?”

“First of all, the Danes are champions of modesty. Than, it would be important for us to learn about the Danish experience

aprovizionarea cu apă a Craiovei – și au fost avansate proiecte noi (depoluarea Combinatului Fibrex Săvinești, depozitarea deșeurilor la Piatra Neamț, utilizarea energiei geo-termale la Otopeni).

Spuneam că accentul, în zilele noastre, cade pe componenta economică. Dar eu nu voi pune niciodată în plan secund dezvoltările culturale. Cum ar putea fi altfel cunoscut adevăratul relief, cel spiritual, al României? S-au desfășurat, în ultimii ani, expoziții românești de anvergură, precum aceea de icoane pe sticlă de la Muzeul Țăranului Român, cea de obiecte de patrimoniu datând din epoca bronzului de la Muzeul Național de Istorie, expoziții individuale ale unor artiști români contemporani (Grigore Petruș, Irina Radu, Ștefan Câlția, Darie Dup, Reka

rămâne un model – „cap de pod” la Baltica, întocmai cum este și România la Pontul Euxin, unde are acum rol dominant pentru stabilitatea regiunii...

– *Ce ar trebui să știm despre danezi, astfel încât să luăm aminte la experiența lor?*

– În primul rând, că sunt campioni ai modestiei – dacă modestia ar permite „campionate”. Prima lege a educației daneze sună „să nu te crezi mai grozav decât semenul tău”. Miniștrii vin la recepții pe bicicletă. Directorul unei întreprinderi cară lăzi cot la cot cu muncitorii săi, primarul își mătură singur curtea primăriei. Apoi, ar fi interesant de cunoscut experiența daneză în sistemul politic, al administrației publice, al producției și comunicațiilor (agricultură, pescuit, energie, servicii publice, piața de muncă...), după cum merită interes modelul scandinav al societății bunăstării, siguranța socială, educația, cercetarea, organizarea bibliotecilor, a asociațiilor, cultura fizică și sportul, iar în domeniul culturii – muzeele, arhitectura modernă, grădinaritul ornamental, artele vizuale, designul, balețul... Evident, dacă ați întreba un danez „vă va spune că în prim plan rămân ecosistemul și protecția mediului. Sunt multe de făcut în domeniul protecției mediului înconjurător. De învățat cum sunt cultivate păduri pe această insulă unde vântoasele nu pot fi altminteri oprite. Cum 10% din energie e produsă de morile de vânt – fiindcă energia eoliană e nepoluantă – iar statul nu precupește sume importante pentru susținerea ei. În fond, totul se lămurește. Curățenia morală naște curățenie și ordine ambientală. Integritatea, cinstea, educația puritană a danezilor, iată „semințele” care dau rod și din piatră seacă. Iar în ceea ce privește agricultura, modelul fermelor agricole daneze era apreciat în România încă din perioada interbelică.

Tot de la danezi veți auzi multe despre istoria lor, cu care se mândresc. Dacă în plan individual pun mare preț pe modestie, în plan național țin fruntea foarte sus. Au un puternic spirit comunitar, plăcerea de

a munci, dar și – pur și simplu – de a se afla împreună, *at hygge sig*. Destul de multe lucruri pasionante își povestesc unii altora în lungile seri de iarnă, chiar dacă binecunoscutul Grundtvig spunea că danezii își țin picioarele înfipite în pământ și un scriitor contemporan, Klaus Rifbjerg, îi

„Găsesc danezilor destule asemănări cu spiritul deschis al latinilor...”

numea „tablete pentru somn”... Personal, găsesc destule asemănări cu spiritul deschis al latinilor, cu inima și anima sudică, ba chiar cu aura umorului românesc. De aici, poate, rapiditatea cu care se nasc prietenii.

– *Cum se vede România din Danemarca?*

– Danezii sunt deschiși, dornici de cunoașterea lumilor însoțite. România e o țară însoțită. O țară europeană cu suprafață geografică și spirituală imposibil de neglijat. Care a avut greutate politică încă în secolul trecut și a cunoscut, cândva, democrația. Care a pornit pe drumul reformelor și, chiar dacă are încă dificultăți economice, și-a găsit cel puțin echilibrul politic. Care a hotărât să nu mai balanseze pe linia Orient – Occident, ci să devină un punct al deplinei stabilități în civilizația continentului. Care a găsit soluții pentru buna conviețuire cu minoritățile etnice, în timp ce, în jur, exploziile s-au ținut lanț.

Nu trebuie să uităm că danezii și suedezii au sprijinit încă de la început (dinainte de Luxemburg) ideea că negocierile de aderare la Uniunea Europeană trebuie începute simultan, cu toate țările candidate, după sistemul „regatta” (bărcile cu pânze care pornesc toate în același timp, dar ajung pe rând, după puteri). Nu, România nu e ignorată în Danemarca, dimpotrivă! Sunt capetele de pod ale Europei care începe chiar mâine.

„Am deschis, la ambasadă, cursuri gratuite pentru cunoașterea limbii române”

Csaba, Sorin și Adrian Ilfoveanu, Marin Gherasim, Adrian Balescu...). Vin pe aici scriitori, jurnaliști, editori, au loc concerte care înfățișează România într-o excepțională lumină. (Cvintetul „Concordia” al Radiodifuziunii Române, Opera din București, cu soliști precum Felicia Filip, Robert Nagy, Iordache Basalic, Romeo Văsut, prezențe dirijorale precum Răzvan Cernat sau Cristian Bădea). Pentru cunoașterea limbii române am deschis la ambasadă cursuri gratuite, și nu puțini vin de la capătul insulei, cu trenul, pentru a participa la ele...

Nu voi pune în plan secund nici proiectele legate de problematica minorităților naționale. Atât în România, cât și în Danemarca există o minoritate etnică germană, iar euroregiunea înființată la granița dano-germană este considerată un model. În general, în ceea ce privește cooperarea regională, Danemarca

in the political system, public administration and communication. Also, the Scandinavian model of society, social security, education etc. deserves a lot of our attention. Personally, I find many similarities between the Danes and the open heart of the Latin peoples, the southern soul and even the Romanian humour.”

“How does Romania look from Denmark?”

“The Danes are willing to know more about the sunny world. Romania is one of them. A country which, because of its size - both geographical and spiritual - cannot be neglected. A country which started the reforms and, even though it still has economical difficulties, has a stable political system. A country which succeeded to find a way of living together with its minorities in spite of the surrounding unstable climate.

One should not forget that Sweden and Denmark supported from the beginning the idea that the negotiations for membership of the EU should be started simultaneously by all the candidates. No, Romania is not ignored by Denmark! These countries are the two ends of a bridge over the Europe of tomorrow.”

Există o mare disponibilitate de a lărgi relațiile existente

Interviu cu Excelența Sa domnul Erik Bom, Ambasadorul Regatului Danemarcei la București

– În timpul vizitei pe care am făcut-o în Danemarca, un ziarist danez a folosit o sintagmă care, cred eu, caracterizează foarte bine țara dumneavoastră. Acel ziarist spunea că Danemarca este „marea țară mică”. Excelență, cum a reușit țara dumneavoastră să cunoască o asemenea dezvoltare?

– Danemarca este o națiune maritimă care, de secole, și-a creat legături cu foarte multe dintre țările lumii și acesta este motivul pentru care danezii sunt niște oameni foarte deschiși. Nu trebuie uitat faptul că acum două sau trei sute de ani Danemarca avea a doua flotă comercială din lume după cea a Angliei și că țara noastră a fost unită cu Norvegia timp de cinci sute de ani. Trebuie reamintite toate acestea pentru a arăta că Danemarca a fost întotdeauna un partizan al comerțului internațional liber, spre deosebire de alte state europene, mai rezervate în anumite perioade de timp față de legăturile cu alții. De altfel, bogăția noastră provine, în special, din comerțul cu celelalte state. Situația noastră geografică este, de asemenea, foarte importantă, pentru că ne-a dat posibilitatea de a transporta mărfurile pe mare, Danemarca fiind un fel de pod între Europa de Nord și cea continentală. Marea Baltică a fost dintotdeauna un centru al comerțului, iar danezii sunt mai degrabă un popor de comercianți decât de industriași. Pe de altă parte, pentru a explica situația noastră actuală,

trebuie spus că în Danemarca a existat de foarte mult timp un sistem educațional de formare profesională extrem de bine dezvoltat în raport cu cel din alte țări. De un secol încoace aproape că nu se poate vorbi de analfabeți în Danemarca.

– Acest fapt explică multe.

– Acest lucru explică, printre altele, faptul că muncitorii danezi sunt extrem de productivi, de calificați, deși nu avem aproape deloc materii prime din resurse proprii – în afară de petrol și gaze naturale, dar aceste zăcămintele nu au fost descoperite decât în urmă cu douăzeci și cinci de ani. Dar, chiar dacă nu aveam

există nici oameni foarte săraci, dar nici foarte bogați. S-a redus diferența între bogați și săraci. La noi nu veți putea găsi oameni atât de bogați ca în America pentru că, în acest caz, o mare parte a venitului lor va trebui dat societății, desigur, prin sistemul de taxe și impozite. Un om nu are nevoie de miliarde de dolari pentru că, până la urmă, nu poate mânca decât de trei sau patru ori pe zi și nu poate conduce decât una sau poate două mașini. Acest lucru aduce de asemenea stabilitate și este perfect normal. Pe de altă parte, în Danemarca există o mare producție agricolă deși, bineînțeles, suntem o țară în principal industrială în care sunt fabricate cu precădere produse de înalt nivel tehnologic. Marea noastră șansă a fost în 1973 când am intrat în Piața Comună împreună cu Marea Britanie și Irlanda. Atunci am reușit să reunim cele două mari piețe de desfacere pentru produsele daneze – și tradiționale în același timp, pentru că Danemarca exportă produse agricole în Anglia și Germania de câteva secole – în cadrul aceleiași structuri europene. Un ultim aspect ar fi acela că Danemarca este acum o țară independentă din punctul de vedere al importurilor de petrol și gaze naturale, fiind chiar o țară exportatoare de asemenea materii prime.

– Cum a fost influențat de istorie poporul danez?

– Am avut, întotdeauna, prieteni și dușmani la nord și la sud. Danemarca a fost,

„Danemarca a fost întotdeauna un partizan al comerțului liber”

materii prime, aveam ingineri, politehniști care sunt și astăzi foarte cunoscuți și respectați pretutindeni în lume. O altă cauză a dezvoltării Danemarcei este sistemul politic foarte stabil – în Danemarca nu au existat revoluții – și care e favorabil dezvoltării. Un sistem politic instabil în care investitorii nu știu dacă guvernul de mâine va fi total diferit de cel de astăzi nu este generator de dezvoltare. La noi nu

“It Is A Great Possibility To Expand The Existing Ties”

**an interview with His Excellency Mr. Erik Bom,
the Ambassador of the Kingdom of Denmark to Romania**

“Denmark is a maritime nation which, for many centuries now, has forged links with a large number of the world's countries and that is the reason why the Danes are very open people. One should not forget that 200-300 years ago Denmark had the world's second biggest commercial fleet after England's and that our country was united with Norway for 500 years.”

“Which are the projects that Denmark will enter the new millennium with?”

acum cinci sute de ani, o țară mare împreună cu Norvegia și cu o parte a Germaniei, dar nu am reușit să purtăm o politică

„Marea noastră șansă a fost în 1973 când am intrat în Piața Comună”

externă de așa natură încât să păstrăm acea situație. Nu am avut nici șansă – pentru a reuși în politica externă îți trebuie și destul noroc. Dacă Napoleon ar fi avut noroc, Danemarca ar fi fost astăzi o țară mult mai mare. Pentru noi, din punct de vedere cultural și lingvistic, cred că Danemarca are astăzi dimensiunile firești. Astăzi, în spațiul Danemarcei se regăsește o unitate culturală, o unitate fără prea multe minorități – sunt aproximativ zece mii de germani care trăiesc în Danemarca și cincizeci de mii de danezi care locuiesc în Germania. Un popor omogen, care nu are tensiuni între diferitele minorități sau între minorități și majoritate, poate fi o explicație a succesului nostru. Nu trebuie însă uitat faptul că Groenlanda și Insulele Faroe aparțin statului danez și astfel țara noastră este, din punct de vedere geografic, foarte mare. În acest secol, cel mai important punct câștigat mi se pare intrarea în NATO în 1949, alături de aderarea la Uniunea Europeană în 1973.

– Cred că în cadrul acestei stabilități despre care ați vorbit un rol foarte important este jucat de monarhia daneză.

– Desigur. Danemarca este o monarhie constituțională și, începând din 1849, în țara noastră funcționează un regim democratic. O problemă care s-ar putea pune este cum se pot combina monarhia și democrația; aceasta este însă o situație care se întâlnește și în alte țări ale Europei occidentale. Dintr-un anumit punct de vedere este mult mai simplu așa pentru că, într-o republică, șeful statului este ales prin vot și astfel politizat, pe când în Danemarca, Regina este o persoană neutră, care reprezintă pe toată lumea și nu numai un anumit partid. Regina este o figură politică dar, în același timp, o persoană apolitică. Nu depinde de interesele politice și respectă toate partidele politice. În fond, pentru noi este mult mai ușor,

Regina acționând ca un stabilizator al vieții politice, al societății.

– *Vorbiți-ne despre proiectele cu care Danemarca va intra în mileniul următor.*

– Cred că lucrul cel mai important pentru noi în momentul acesta este lărgirea Uniunii Europene. Este o sarcină istorică de o importanță covârșitoare. Este adevărat că țările baltice au pentru Danemarca o importanță mai mare decât celelalte, pentru că noi dorim să recreăm acea comunitate din jurul Mării Baltice, atât de activă altădată. Mulți danezi cred că țările din jurul acesteia, Norvegia, Suedia, Finlanda, Polonia, Germania, pot transforma Marea Baltică într-un fel de *mare nostrum*, așa cum romanii transformaseră, cu două mii de ani mai înainte, Marea Mediterană. Este vorba despre o cooperare în jurul Mării Baltice, spațiu în care trăiesc aproximativ șaiszeci de milioane de oameni și care, credem noi, are un potențial enorm de creștere în următorii cincisprezece – douăzeci de ani. Cred, de asemenea, că lărgirea spre est a granițelor Europei este o nouă provocare pentru europeni; este frontiera noastră, așa precum americanii au avut, acum un secol și ceva, acea „nouă frontieră” („The New Frontier”) în continuă mișcare spre vest. Încercarea noastră este de a crea o Europă unită și acest lucru include desigur și România și Bulgaria. Ultimele evenimente din Iugoslavia au demonstrat că Balcanii nu sunt un punct foarte stabil al Europei. Credem că dacă România și Bulgaria vor adera la Uniunea Europeană se va crea acea stabilitate de care e atâtă nevoie și că, de ce nu, vom putea face multe progrese împreună. Este în interesul țării dumneavoastră să găsiți un motor de creștere în jurul Mării Negre.

– *Cum ați caracteriza relațiile dintre țara noastră și Danemarca?*

– Sunt niște relații foarte bune, există un mare interes atât din partea noastră cât și dinspre partea română. Nu este deloc o coincidență că eu mă aflu aici, ci este rezultatul faptului că mă interesează foarte mult ce se întâmplă în România și în celelalte țări ale Europei de Est. În acest moment România are nevoie nu numai de Danemarca, ci și de celelalte țări europene, în special de țările mari. De altfel, țări precum Franța, Germania, Italia, Anglia au relații economice cu România mult mai bine dezvoltate decât Danemarca, dar cred că între țările noas-

tre este o mare disponibilitate de a lărgi relațiile existente. Desigur, sunt anumite condiții care se pun... Acum mă voi exprima în calitatea mea de economist și nu de diplomat. În această calitate pot să spun, foarte franc, că trebuie să vă faceți ordine în propria ogradă! Pentru că este foarte dificil pentru comunitatea internațională să înțeleagă că România, la zece ani de la revoluție, nu a făcut încă reformele necesare. Nu puteți să cereți comunității internaționale să mai aștepte! Noi vă vom întreba: ați terminat privatizarea? Ați restructurat economia? Acestea nu sunt treburile noastre, ci ale voastre! Suntem conștienți că nu sunt niște măsuri plăcute, dar trebuie luate. De asemenea, e foarte dificil de explicat comunității internaționale de ce România nu a respectat cele cinci acorduri semnate de-a lungul acestor zece ani cu FMI. Cum este posibil, pentru o țară mare ca a dumneavoastră, cu mari rezerve de materii prime, cu o educație foarte bine dezvoltată, cu un popor foarte calificat și, în același timp, șarmant, să nu fi făcut până acum ceea ce trebuia să facă pentru a se dezvolta? În principiu, ați avut șansa de a vă dezvolta astfel încât astăzi să fiți la nivelul unei țări ca Polonia, dar nu s-a întâmplat așa. Vă aflați într-o criză economică; sper că se va rezolva, dar acesta nu e un lucru care se face de pe un an pe altul. În timp ce veți face privatizarea, veți pierde puterea de cumpărare și va trebui să fie dați foarte mulți oameni afară, deci este foarte dificil... Dar, să fim sinceri, dumneavoastră nu ați pus încă mâna pe mătură! Cred că în anul 2000 România va

„Lărgirea spre est a granițelor Europei este o nouă provocare pentru europeni”

avea o creștere economică negativă dar, probabil mai lejeră, cu numai -1% sau -2%. Și, poate, în 2001, dacă veți putea să vă mențineți direcția, veți putea ajunge la 5-6% sau poate chiar la 10%... Toate acestea se pot întâmpla dacă veți purta o politică rezonabilă. Eu, în calitate de diplomat, nu pot să critic oamenii politici, dar v-am vorbit în calitatea mea de economist.

“I think the most important thing for us at the moment is the enlargement of the European Union. This is a historic task of overwhelming importance. Many Danes believe that the countries on the Baltic Sea rim can turn the Baltic Sea into some *mare nostrum*, the same way that the Romans had transformed the Mediterranean 2,000 years before. I believe that the Baltic Sea region (inhabited by some 80,000,000 people) is going to develop a motor of economic growth and Denmark has a major part to play in this process”

“How would you describe the relations between Romania and Denmark?”

“They are very good relations; there is a great interest on our side and on the Romanian side as well. At this moment, Romania needs not only Denmark, but the other European countries as well, the big ones in particular.”

România este un partener firesc al tuturor structurilor euro-atlantice

**René R. Dinesen, Secretar 1,
adjunct al Șefului Misiunii diplomatice daneze la București**

După revoluția din 1989, relațiile dintre Danemarca și România pot fi descrise ca fiind foarte bune. În mod special, în ultimii câțiva ani, relațiile s-au îmbunătățit, pe măsură ce reformele politice și economice din România s-au intensificat. Aderarea la UE va ajuta, în continuare, la modelarea acestor relații și de aceea Danemarca a pledat întotdeauna în favoarea așezării la masa negocierilor cu UE a tuturor candidatelor din Europa Centrală și de Est. Am primit cu mare satisfacție rezultatele summit-ului de la Helsinki, din luna decembrie 1999, la care s-a decis ca UE să înceapă negocierile cu România, Slovacia, Letonia, Lituania, Bulgaria și Malta.

Guvernul danez consideră că România este un partener valoros și important. Totuși, România trebuie să fie conștientă că vor mai trece câțiva ani până când aderarea sa la UE va deveni realitate deoarece aceasta presupune definitivarea procesului de reformă în România. Criteriile necesare aderării sunt aceleași pentru toată lumea. Și, de vreme ce nici o țară nu seamănă cu alta, fiecare stat va înainta spre aderare în propriul său ritm. În ceea ce privește România, nu încapă îndoială că reformele vor reprezenta o condiție esențială a dezvoltării economice și a adoptării normelor în vigoare ale UE, „the *acquis communautaire*”. De aceea, Danemarca încurajează România să depună orice efort pentru ca procesul de reformă să reușească. Toată lumea trebuie să lucreze la înfăptuirea reformei și afacerile private trebuie să aibă libertatea de a prospera. Aderarea

se poate realiza numai dacă România demonstrează voință și abilitatea necesare de a-și asuma obligațiile și drepturile acestei aderări.

Danemarca vede România ca pe un candidat serios care dorește să coopereze și să se implice în păstrarea securității și stabilității regionale, pentru că România îndeplinește un rol important ca factor de stabilizare în partea sud-estică a Europei. Danemarca prețuiește și sprijină cooperarea între țările din regiune și consideră important ca Pactul de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est să obțină, în scurt timp, cât mai multe rezultate pozitive în regiune.

Din această perspectivă, Danemarca salută, de asemenea, decizia luată la summit-ul NATO din luna aprilie, referitoare la **Membership Action Plan**, care va ghida România în procesul de pregătire în vederea aderării la NATO. Danemarca vede România ca pe un partener firesc al tuturor structurilor de cooperare euro-atlantice.

Este clar că România va avea nevoie de ajutor economic în perioada dificilă de tranziție. Și este pe deplin conform cu politica daneză faptul că Danemarca sprijină România cu asistență **pre-accession**, care o va ajuta să treacă peste problemele care vor apărea și să scurteze distanța până la momentul aderării.

Începând din anul 2000, UE va acorda României sprijin economic, care se va ridica la aproximativ 600 de milioane de EURO anual. Este de așteptat ca acest fapt să aibă un efect pozitiv asupra situației economice a României. Ajutorul **pre-accession** pentru România

va fi, în primul rând, acordat unor sectoare privind infrastructura, agricultura, mediul înconjurător și capacitatea administrativă. Acest lucru nu este numai în interesul României. Este, de asemenea, în interesul Danemarcei și al Uniunii Europene.

La nivel bilateral, există o strânsă cooperare politică între Danemarca și România. Acest fapt poate fi exemplificat prin intermediul ședințelor frecvente și al consultărilor politice între miniștri și înalți demnitari.

Numeroase exemple de excelență cooperare între Danemarca și România privesc sectorul mediului înconjurător. Danemarca este printre cei mai mari donatori bilaterali în acest domeniu, fapt datorat puternicei implicări daneze în sprijinul rezolvării problemelor de mediu. Din anul 1994, Danemarca a donat aproximativ 20 de milioane de dolari sub forma sprijinului în domeniul mediului înconjurător. Și, numai în acest an, ajutorul danez va ajunge la suma de 7-9 milioane de dolari.

Danemarca oferă ajutor economic pentru un număr de activități efectuate de așa-numitul Danish Democracy Fund. Fondul oferă multor români ocazia de a vizita Danemarca și de a studia democrația daneză care este, am putea adăuga, una dintre cele mai vechi democrații din lume.

La nivel particular, mulți danezi încearcă să ușureze viața multor copii fără adăpost din România strângând, de exemplu, bani sau jucării sau contribuind la organizațiile umanitare care ajută orfelinatele și alte tipuri de instituții sociale.

**“Denmark Sees Romania As A Natural Partner In All Euro-Atlantic Structures”
says Mr. René R. Dinesen, First Secretary, Deputy Head of Mission,
Royal Danish Embassy in Bucharest**

“Since the revolution in 1989, the relations between Denmark and Romania can be described as very good. Particularly, within the last few years, the relations have become even better as in Romania political and economic reforms have been intensified.

The Danish government considers Romania to be both a valuable and an important partner. However, Romania must be prepared that it will take years before an actual membership will be a reality because an EU-membership presupposes the completion of the reform process in Romania.”

Pentru danezi, monarhia este un simbol, ca steagul sau imnul național

Interviu cu Søren Haslund-Christensen, General maior, Lord Șambelan al Majestății Sale Regina Danemarcei și al Alteței Sale Regale Prințul Consort

– În primul rând, v-aș ruga să ne prezentați istoria monarhiei în țara dumneavoastră.

– Monarhia daneză este considerată una dintre cele mai vechi monarhii din lume și, în orice caz, cea mai veche din Europa – a fost fondată de regele Harald în urmă cu mai bine de o mie de ani. Pe tronul Danemarcei se află aceeași ramură dinastică din 1863. Din 1849 avem o Constituție care instaurează regimul democratic modern și în care este stipulat faptul că regele – sau regina, în prezent – este șeful statului. Puterile statului sunt împărțite în Danemarca la fel ca și în majoritatea țărilor democratice: puterea legislativă este reprezentată de Parlament și de rege, cea executivă de Guvern și de rege, iar cea judecătorească de sistemul juridic, având Curtea Supremă de Justiție drept for suprem. Sistemul a fost schimbat foarte puțin din 1849. Câteva lucruri au fost adăugate, iar la altele s-a renunțat: a rămas o singură cameră a Parlamentului, a

apărut votul femeilor etc. În 1963 femeile au putut accede la tronul Danemarcei, iar Regina Margareta este, astfel, prima femeie care urcă pe tronul Danemarcei în timpul noului sistem democratic al monarhiei constituționale, un sistem similar cu acela care există în Anglia, Suedia, Norvegia.

**„Monarhia daneză
a fost capabilă
să se adapteze schimbărilor
de-a lungul timpului”**

– Există un specific al monarhiei daneze?

– Lucrul care a făcut monarhia daneză să fie atât de specială în modul în care abordează problemele și în acceptarea ei de către popor a fost capacitatea de care a dat dovadă de a se adapta schimbărilor. În

Europa ultimilor 150 de ani s-au petrecut o serie de schimbări majore – revoluția industrială, migrația înspre orașe a populației din mediul rural, educația ș.a.m.d. –, dar monarhia a fost capabilă să se adapteze și să se facă acceptată de majoritatea grupurilor sociale, nefiind niciodată prea mult în urma schimbărilor, dar nici în fruntea lor, ci undeva, într-o postură din care să fie capabilă să țină pasul cu mișcările sociale. Ultimii trei șefi ai statului din acest secol au fost niște figuri foarte populare printre danezi. Regele Christian al X-lea a devenit, mai ales în timpul ocupației germane din timpul celui de-al doilea război mondial, un simbol al națiunii daneze, al rezistenței și al neacceptării regimului nazist. Regele Frederick al IX-lea, tatăl Reginei Margareta, a fost foarte apropiat de popor, fiind un om, mai mult sau mai puțin, ca fiecare dintre noi. El avea acea capacitate, pe care foarte puțini o au, de a vorbi cu toată lumea și de a-i face pe oameni să se

“For The Danes, Monarchy Is Like A Symbol, Like The National Flag Or The National Anthem”

**an interview with Søren Haslund-Christensen, Major - General,
Lord Chamberlain to Her Majesty The Queen of Denmark and His Royal Highness The Prince Consort**

“The Danish monarchy is considered to be one of the oldest in the world and, by all means, the oldest in Europe. The thing that made Danish monarchy so special in the way of dealing with the problems and the acceptance by the people was its capacity to adapt to changes. In the last 150 years, in Europe occurred a series of major changes – the industrial revolution, the migration from villages to towns, the education, etc. – but monarchy was able to adapt to all these and to make itself accepted by the major

„Dacă Danemarca ar deveni republică, Regina ar fi aleasă Președinte”

simtă în largul lor atunci când stăteau de vorbă cu el. Având o carieră obișnuită de ofițer de marină — a fost comandantul propriului său vas pentru o bună bucată de vreme — Regele Frederick a trecut prin toate problemele pe care le are orice comandant pe nava sa, fie că a fost vorba de marinari beți sau de alte lucruri obișnuite pe mare, dar pe care a reușit să le rezolve într-un mod pozitiv și care l-au făcut pe rege să coboare în mijlocul poporului. Acum pe tronul Danemarcei se află o femeie, deci o cu totul altă figură decât cele precedente. Toate acestea conduc la faptul că diferite segmente ale populației pot spune, despre unul sau altul dintre monarhi, „da, aceasta este o persoană care îmi place și care întruchiează modelul meu de șef al statului”. În principiu, diferitele partide ale sistemului politic au acceptat și sprijinit monarhia.

— *Întotdeauna?*

— În anumite perioade, unele partide au avut drept țintă, în programele lor, instaurarea republicii, dar nimeni nu a insistat asupra acestei probleme pentru că, dacă ar fi făcut-o, știa că nu ar mai fi intrat în Parlament. Astfel, cel mai simplu mod de a rezolva situația este acela de a spune că, dacă s-ar fi luat decizia ca Danemarca să devină republică, Regina ar fi fost aleasă Președinte. De asemenea, sistemul prin care Regina este „plătită” de către stat este, în general, acceptat de către populație și considerat la un nivel la care Regina este liberă de grija cotidianului dar, în același timp, nu-i permite să ducă o viață de „playboy”. Este un pericol foarte mare dacă monarhia devine sinonimă cu viața dezordonată și risipa. Bani alocăți tre-

buie să fie la nivelul unui rege, dar, în același timp, monarhia nu trebuie să coste prea mult. Danezii sunt oameni care se uită la bani, acceptând să cumpere lucruri de calitate, dar uitându-se la prețuri.

Frederick, Prințul moștenitor, și-a terminat stagiul la Ambasada Danemarcei la Paris, unde a lucrat ca un membru oarecare al echipei diplomatice, și acum pregătește o expediție cu sania trasă de câini, care va dura patru luni și are drept țintă cel mai nordic punct al Groenlandei. El și-a făcut deja o platformă foarte bună, terminând stagiul militar la trupele speciale unde a fost și instructor. În armată, mai ales la trupele speciale, nu poți fi numai print; un scafandru nu poate să meargă cu jumătăți de măsură, dacă nu se duce până la capăt, moare! Apoi a fost la universitate, în Danemarca, și apoi la Harvard, în Statele Unite.

— *Al doilea fiu...*

— Al doilea fiu, Prințul Joachim, s-a căsătorit cu o tânără din Hong Kong, cu care are și un copil. Acum toată

o monarhie este continuitatea, păstrarea tradițiilor; este ca un simbol, steagul sau imnul național, și care trebuie să fie acceptată de către toți, din toate părțile spectrului politic. O mare deosebire între republică și monarhie este aceea că, în cazul republicii, poți fi pus în situația ca numai 51 la sută din populație să fi votat pentru președintele ales, iar aproape jumătate să fie împotriva lui. Într-o monarhie această problemă nu poate să apară câtă vreme regele nu este ales, iar cei care sunt împotrivi sau îl consideră de modă veche, îl acceptă drept simbol al nației.

— *Descrieți-ne o zi din viața Reginei.*

— Astăzi Regina este prezentă la deschiderea sesiunii parlamentare, care e fixată de fiecare dată în prima zi de marți a lunii octombrie. Primul ministru va ține o expunere în care va declara principiile și obiectivele guvernării pentru viitorul an. Apoi, Regina va avea câteva audiențe, va merge la o reuniune particulară în oraș, va lua prânzul, iar după-amiază va lucra. Seara va asista la un concert public la

Familia regală la deschiderea Parlamentului în Octombrie 1996. De la stânga la dreapta: Prințesa Alexandra, Prințul moștenitor Frederick, Cuplul Regal și Prințul Joachim

lumea așteaptă ca prințul moștenitor să găsească femeia cu care să se căsătorească și să apară și viitorul monarh al Danemarcei. Toate sunt la locul lor. Ceea ce este special pentru

Castelul de vară, eveniment de asemenea obișnuit pentru această zi. În mod normal, Regina locuiește într-unul dintre palatele care i-au fost rezervate de către stat. Într-o zi obiș-

ity of the social groups.”

“The important thing about a monarchy is continuity, tradition. Monarchy is like a symbol, like the national flag or the national anthem, which must be accepted by everybody, from all parts of the political spectrum. A big difference between a republic and a monarchy is that, in the case of the republic, you may be in the situation that only 51 per cent of the population voted for the president and almost half of it against. In a monarchy this problem cannot occur as long as the king is not elected. The ones who disagree with him or think that the whole idea is old-fashioned are simply accepting him as a symbol of the nation.”

“Which are the links between the Danish Royal House and the Romanian Royal House?”

“The Queen of Romania is a Danish princess and the royal couple had always close relations with the Danish Royal Family. King Michael and Queen Ana were often guests of the Danish Royal House for family meetings or other social events. I believe that King Michael and Queen Ana had Danish passports for a long time, when there was a problem with the Romanian ones.”

nuită de vară, atunci când locuiește la Castelul de la Fredensborg, între aprilie și noiembrie, Regina vine cu mașina la birou la ora 10, până la ora 13 are întrevederi cu primul ministru, cu ministrul de Externe, ambasadori, lideri parlamentari etc. După-amiaza lucrează, iar o zi pe săptămână este dedicată proiectelor sale personale. Regina Margareta are înclinații artistice. Ea pictează, desenează, scrie, face opere de design sau de scenografie. De obicei, programul Reginei este unul foarte încărcat pentru că, după aceea, seara, urmează recepții, vernisaje sau dineuri oficiale.

– *Care sunt legăturile dintre Casa Regală Daneză și Casa Regală a României?*

– Regina României este prințesă daneză, iar cuplul regal a fost permanent în strânse legături cu familia regală daneză. Regele Mihai și Regina Ana au fost de multe ori oaspeți ai Casei Regale Daneze, fie cu prilejul unor reuniuni de familie, fie cu prilejul unor petreceri oficiale. Multă vreme cred că Regele Mihai și Regina Ana au avut pașapoarte daneze, atunci când era o problemă cu pașapoartele românești.

– *Ce credeți despre cei care spun că, în timpurile noastre, monarhia este anacronică?*

– Cred că e foarte important ca persoana care poartă titlul de rege sau regină să aibă o personalitate puternică și să fie capabilă să arate o imagine despre sine și despre munca sa care să fie nu numai acceptată, dar și respectată de către public. De asemenea, este important ca tinerii prinți sau tinerele prințese care vor moșteni tronul să facă o bună impresie printre cei de vârsta lor pentru că vor îmbătrâni împreună cu aceștia. Regina Margareta va împlini în luna aprilie a acestui an șaiszeci de ani. Nu trebuie nici să pretindă că are douăzeci de ani și nici să se retragă din societate, ca și cum ar avea optzeci de ani. Este mai mult o problemă ce ține de persoana fiecă-

ruia. Dacă îi întrebați pe reprezentanții stângii daneze acest lucru, puteți căpăta un răspuns de genul: „În principiu, suntem împotriva monarhiei, dar ne place Regina Margareta“.

– *Spania a cunoscut o mare înflorire după reinstaurarea monarhiei. Ce credeți despre posibilitatea reinstaurării monarhiei în țările Europei de Est?*

– Dacă ne uităm numai la foarte mica regiune a Europei de Nord, putem observa că Regatul Danemarcei, cel al Suediei și cel al Norvegiei sunt extrem de diferite între ele. În principiu – și dacă citim numai Constituția – acestea par să fie la fel, dar, de fapt, sunt extrem de diferite. Fiecare națiune își are propriul său mod de a se organiza. Același lucru se întâmplă, fără îndoială, și în cazul republicilor. Istoria înaintază; este extrem de dificil ca istoria să meargă înapoi. Lucrurile trebuie să apară atunci când națiunea decide că, în momentul respectiv, este bine să apară. Ideea monarhiei este aceea de a găsi o persoană care să fie deasupra certurilor și discuțiilor din viața de zi cu zi și care

„E foarte important ca persoana care poartă titlul de rege sau regină să aibă o personalitate puternică...”

să fie acceptată de toată lumea. Monarhia nu poate să dureze decât atât timp cât este acceptată de majoritate. Oricum, în condițiile în care astăzi, pentru majoritatea posturilor trebuie să fii ales, ideea ca persoana cea mai importantă în stat să nu fie votată este puțin desuetă.

– *Sunteți General maior și Lord Șambelan al M. S. Regina Danemarcei și al A. S. Regale Prințul Consort. O întrebare pentru dumneavoastră înșivă. Ce face un Lord Șambelan?*

– Nimic! Evident, glumesc. Lordul Șambelan este șeful Curții Regale, răspunzând de economie, de personal, de activități, aranjamente. De asemenea, Lordul Șambelan este responsabil cu activitățile Reginei, acționând astfel încât aceasta să-și poată îndeplini rolul de șef al statului cât mai bine cu putință. El creează acea platformă a monarhului astfel încât aceasta să fie acceptabilă atât pentru Parlament și Guvern, cât și pentru public sau presă. Presa joacă un rol din ce în ce mai important, pentru că tot ceea ce se întâmplă este primit mai întâi de presă și apoi comunicat marelui public.

– *Care sunt relațiile cu presa?*

– Relațiile dintre presă și Casa Regală sunt foarte bune în Danemarca. Regina a continuat politica de deschidere către societate – iar presa este mijlocul prin care se poate face această deschidere – pe care a început-o bunicul ei, desigur, cu mijloace mult mai modeste, și a continuat-o tatăl ei, cu mijloace din ce în ce mai generoase. Regina Margareta ține conferințe de presă, dă interviuri, are, în general, o relație strânsă cu presa.

Sunt două aspecte ale acestei relații cu presa: pe de o parte, este vorba despre interviurile care se adresează publicului danez și, pe de altă parte, din ce în ce mai important, cele care se adresează publicului din alte țări, în special celor din estul Europei. După 1990 am comunicat foarte mult cu țările din fostul bloc comunist și am avut rezultate foarte bune. Mulți au spus, uitându-se la ceea ce s-a întâmplat în Danemarca și la ceea ce s-a petrecut în țările lor, că monarhia, rolul pe care aceasta l-a jucat, a fost unul dintre factorii pentru care aici nu s-a ajuns în situația țărilor Europei de Est.

În încheiere, pot să vă spun, ca unor reprezentanți ai presei, că s-a hotărât ca Regina Danemarcei și Prințul Consort să viziteze România în anul 2000 și, după câte se pare, această vizită se va petrece în luna mai.

“What do you think about those who believe that monarchy, in our times, is an odd concept?”

“I think that is very important for the person who is king or queen to have a strong personality and to be capable of showing an image of his or her work not only accepted, but also respected by the public.”

“What do you think about the possibility of restoring the monarchy in the East European countries?”

“Each nation has its own way of organizing itself. The same thing applies for monarchies and republics as well. History goes on and it is extremely difficult for history to go backwards. Changes must appear when the whole nation thinks that it is the right time. The whole idea of the monarchy is to find a person accepted by everybody which would be above the everyday quarrels and discussions. Monarchy can't last as long as it is not accepted by the majority. Anyway, in today's world, when people are voted for most of the public offices, it is a bit odd that the most important person in the state is not elected.”

“In the end I can say that it is decided that the Queen of Denmark and the Prince Consort will visit Romania in May 2000.”

Cuplul Regal, Prințul moștenitor Frederick și Prințul Joachim

O REGINĂ MODERNĂ

Șef de stat, artist, umanist, lider intelectual, implicată în problemele sociale, ambasador, purtător de cuvânt, scriitor, traducător, soție, mamă, femeie

Monarhia daneză este o instituție unică. Și nu numai în istoria și conștiința danezilor. O linie regală neîntreruptă de 50 de regi și două regine reprezintă, în momentul de față, un record mondial. Acum peste 1000 de ani, regele Harald a fondat regatul Danemarcei. Monarhia daneză, de-a lungul istoriei sale milenare, de la regii vikingi până la monarhia constituțională modernă, a avut capacitatea aproape mitică de a se adapta la schimbările sociale și politice survenite pe parcursul secolelor. În multe sensuri, Coroana a păstrat această mică țară în fruntea Europei de-a lungul războaielor, revoluțiilor, reformelor și a ocupației străine.

Tot Coroana a păstrat regatul intact. Istoricii au demonstrat că monarhia poate supraviețui numai dacă șeful

Imagine de la nunta viitoare regine - 10 iunie 1967

Margareta este proclamată Regină pe 15 ianuarie 1972.
Premierul J. O. Krag răspunde la uralele mulțimii,
din balconul Palatului Christiansborg

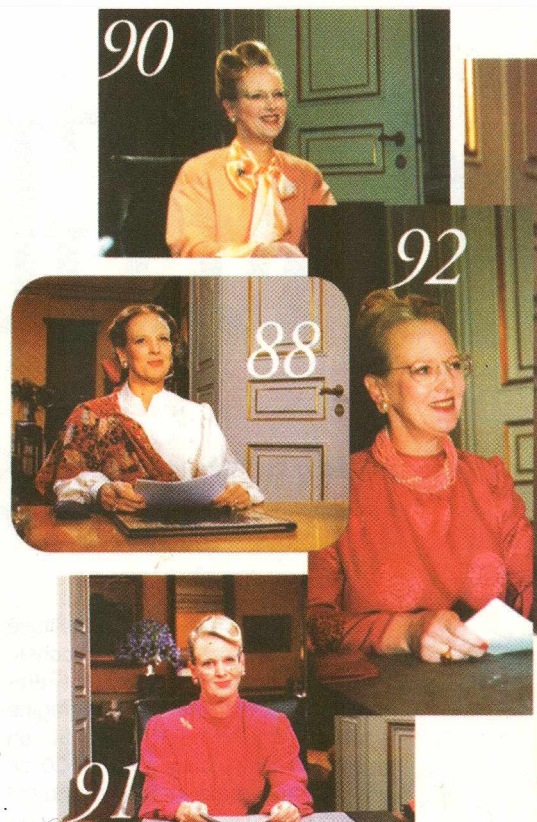
statului devine întruchiparea perfectă a calităților pe care oamenii le privesc ca fiind ale lor, când se recunosc pe ei înșiși în persoana regelui sau a reginei.

În lunga linie de monarhi danezi, Margareta a II-a ocupă un loc aparte. Ea este prima regină proclamată a Danemarcei. Predecesoarea și tiza sa,

Margareta I (1353 – 1412), a domnit în numele fiului ei, Oluf. Margareta a II-a este și prima artistă originală care a ocupat tronul Danemarcei. Acest lucru îi conferă calității sale de monarh o particularitate unică – Margareta a rupt niște restricții, schimbându-și destinul.

De multe ori, Regina Margareta a subliniat că, mai înainte de toate, ea este regină, șef de stat. Aceasta e datoria ei, munca ei, moștenirea ei. Dar danezii au cunoscut în persoana ei o femeie inteligentă, sensibilă, nonconformistă, o ființă vibrantă și plină de viață.

Reginei Margareta i-a luat mult timp pentru a îndrăzni să se arate ca un artist împlinit cu un potențial bogat. Criticii de artă au spus că, prin ultimele decenii de muncă intensă, regina a crescut în valoare, lăsând personalitatea sa complexă să umple spațiul pe care îl creează, fie că pictează, ilus-

trează sau realizează scenografie pentru balet.

Pe 15 ianuarie 1972, danezii au făcut cunoștință cu o tânără emoționată atunci când moștenitoarea, în vârstă de 31 de ani, a apărut la balconul castelului Christiansborg, unde premierul Jens Otto Krag a proclamat-o noua regină a Danemarcei. Cu o zi înainte, ea își pierduse tatăl, pe care îl iubea din tot sufletul: Regele Frederik al IX-lea a murit! Trăiască Regina

Margareta a II-a! În toiul durerii, a trebuit să preia domnia.

Nici un danez nu va uita acel ianuarie geros când tână regină, în doliu și înlăcrimată, a început să construiască o relație apropiată cu poporul danez, un parteneriat care a depășit 25 de ani. Teama sa de a nu deveni, cumva, un simplu spectator, s-a dovedit nefondată.

Margrethe Alexandrine Torhildur Ingrid, fiica regelui Frederik al IX-lea (1899–1972) și a reginei Ingrid (născută în 1910, în Suedia) s-a născut pe 16 aprilie 1940, fiind primul copil al prințului moștenitor și al soarelui sale, așa cum erau pe atunci. Germanii ocupaseră Danemarca. Pe 9 aprilie, Hitler atacase și invadase Danemarca, țara cea fără de apărare, iar nașterea micuței prințese a primit o valoare simbolică – o rază de speranță în vremuri întunecate.

Dar, pe atunci, nu se întrevedea că Margareta va deveni prima regină a Danemarcei. Constituția daneză nu permitea unei femei să succeadă la tron. În 1953, un referendum a aprobat introducerea succesiunii feminine, amendându-se astfel Constituția.

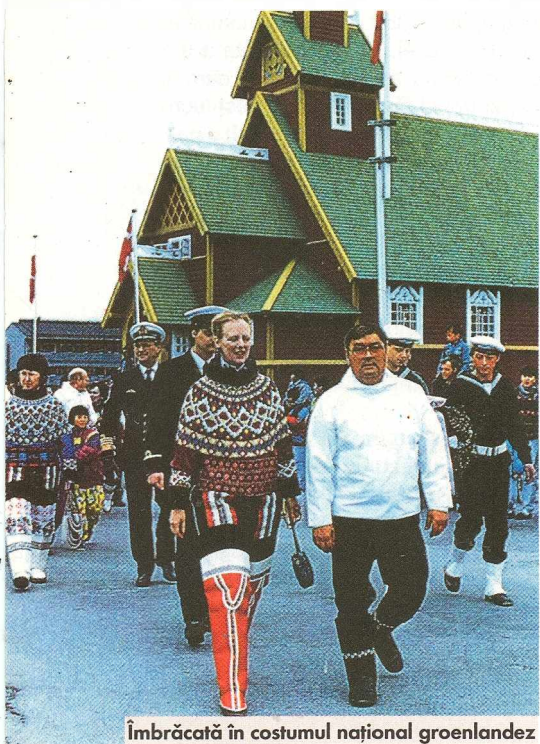
A fost o alegere a poporului. În regele Frederik, un om cu talent muzical, și în soția sa, regina Ingrid, Danemarca avea un cuplu regal iubit și respectat. Acum, fiica lor cea mare trebuia să învețe arta de a domni. Ucenicia sa a fost plănuită cu multă atenție și profesionalism. O regină modernă trebuie să aibă multe calități...

Studentia și-a petrecut-o la Copenhaga, Aarhus, Cambridge, Oxford și Londra, unde a studiat pe picior de egalitate alături de colegii ei și a trăit o viață de student obișnuit.

Istoria, științele politice, economia și limbile străine sunt disciplinele pe care o regină modernă trebuie să le stăpânească la perfecție. Și azi, regina poate conversa pe orice temă cu premierul și ministrul de externe, pe care îi întâlnește o dată pe săptămână. Șefii guvernelor, fie ei de dreapta sau de stânga, au caracterizat-o pe regină ca fiind bine informată, critică și deschisă. Regina a fost interesată în mod deosebit de țările din estul și centrul Europei, ca și de statele tinere, care au devenit parte a noii Europe.

Deși, potrivit tradiției și Constituției, regina nu își exprimă nici o părere de ordin politic, femeia care se întâlnește săptămânal cu miniștrii, care își reprezintă țara în vizite în străinătate și care este gazda șefilor de state nu este o regină „de pluș”. În discursuri și în întâlnirile personale, regina danezilor se exprimă asupra valorilor care trebuie să șlefuiască o națiune – morală, libertate de exprimare.

Discursurile de Anul Nou, rostite într-un limbaj novator, sunt supuse analizei presei. Deși aceste discursuri trebuie aprobate de guvern, ele sunt scrise de regină și compuse în stilul său personal, convingător și sigur. Se vede că o ființă matură, lucidă își prezintă activitatea pe care a depus-o în anul care a trecut.

Îmbrăcată în costumul național groenlandez

Monograma
Reginei
Margareta a II-a

În tinerețe a interesat-o în mod special arheologia. Dacă și-ar fi ales de atunci o carieră, ar fi fost acum un arheolog remarcabil. A participat la numeroase săpături arheologice, la Roma și în Sudan.

Regina Margareta se înfățișează ca un cetățean excepțional, pe care danezii l-ar alege președinte, dacă incredibilul s-ar întâmpla și cineva ar decide să abolească monarhia. Dar acesta este un subiect despre care nu se vorbește, nici măcar în rândul socialiștilor danezi.

A publicat, în 1977, ilustrații sub numele de Ingahild Grathmer, de-abia mai târziu îndrăznind să lucreze sub adevăratul său nume. Și-a expus lucrările în Danemarca și peste hotare. Pe lângă pictură, regina a realizat ilustrații, broderii, simboluri ale Crăciunului în care a reînnoit vechile tradiții, fiind o deschidere de drumuri pentru o nouă generație de artiști.

În 1991, regina a răspuns solicitării Teatrului Regal de a realiza scenografia pentru spectacole de balet.

În 1981, o editură daneză a publicat o traducere a operei Simonei de Beauvoir „Toți oamenii sunt muritori”. Traducerea fusese făcută de H. M. Vejerbjerg, a cărei adevărată identitate a fost dezvăluită la câteva săptămâni de la publicare. Regina Margareta și soțul său, Prințul Henrik, au fost cei care au tradus cunoscuta lucrare în limba daneză.

Prințul Joachim alături de soția sa Alexandra

Criticii au fost de acord că traducerea s-a ridicat la calitatea originalului.

Margareta este doctorand al mai multor universități din lume și a lecturat la British Museum din Londra.

Regina Margareta este o persoană activă și mereu ocupată. Agenda sa cuprinde întâlniri și îndatoriri oficiale zilnice. Își rezervă după-amiezele de joi pentru a lua parte la lecțiile de pictură. O dată pe săptămână face balet. O dată pe an pleacă în Norvegia, unde, împreună cu regina Sonja a Norvegiei, petrece o săptămână la schi, gătindu-și singure mâncarea. Vacanța de vară petrecută în sudul Franței – țara natală a lui Henrik – a devenit o tradiție pentru doi oameni care, în cursul anului, nu au timp unul pentru altul.

Prințul Henrik

Nu a fost ușor pentru diplomatul francez Henri-Marie-Jean-André, conte de Laborde de Monpezat (născut pe 11 iunie 1934), când pe 3 septembrie 1966 a trebuit să se

grăbească de la Londra la Copenhaga pentru a fi prezentat ca logodnic al moștenitoarei tronului danez. Informațiile despre o legătură secretă s-au aflat, însă danezii erau nepregătiți pentru un bărbat în viața prințesei.

Cei doi s-au întâlnit la Londra, unde el era secretar la ambasada Franței. Mai târziu, regina a mărturisit că a fost dragoste la prima vedere.

S-au căsătorit pe 10 iunie 1967 la Copenhaga, transformând nunta în sărbătoare națională. Tânărul francez și-a schimbat numele, devenind prințul Henrik, schimbându-și totodată și cetățenia, religia, limba, slujba. Probabil că Henrik s-a simțit puțin pierdut în Danemarca, în primii ani. Dar danezii l-au acceptat ca pe unul de-al lor. Acum, el este foarte respectat pentru munca pe care o desfășoară pentru interesul Danemarcei.

S-a născut la Talence, în sud-vestul Franței. În 1894, bunicul său s-a dus în Indochina, unde a înființat câteva companii industriale. Fiul său, André, a moștenit afacerile tatălui, iar prințul Henrik și-a petrecut primii ani

ai vieții în Indochina. Familia sa a revenit în 1938 în Franța, dar el s-a reîntors la Hanoi, unde și-a luat bacalaureatul la liceul francez. A studiat dreptul și științele politice la Sorbona și are o diplomă în literatura franceză și limbi orientale. Vorbește chineză și vietnameză, dovedind, ca și regina, talent pentru limbile străine. De asemenea, este un pianist desăvârșit, scrie poezii (pentru care a primit un premiu din partea Academiei Franceze), este un pictor și sculptor valoros.

Prințul Henrik are o licență de pilot și este un navigator excelent, luând parte la numeroase întreceri de iahturi în întreaga lume. Este membru al Crucii Roșii Daneze, președinte al Europa Noastră și al filialei daneze a Fondului Internațional pentru natură.

Prințul moștenitor Frederik

Prințul moștenitor al Danemarcei, născut pe 26 mai 1968, va fi primul rege danez cu diplomă universitară. Completându-și studiile de științe politice și drept constituțional la Universitatea din Aarhus, prințul moștenitor își poate adăuga titlurilor cu care s-a născut, gradul de master în științe politice. Frederik

este ambițios și că intenționează să ridice standardele valorii monarhului în acest stat, să demonstreze că șeful statului nu este așezat numai în mod simbolic la masa Consiliului de Stat.

Ca și mama sa, prințul moștenitor a primit o educație multilaterală. Dar regina și prințul Henrik au dorit ca fiul lor să-și găsească propriul drum în viață, acela care îl avantajează.

Prințul moștenitor Frederik și fratele său, prințul Joachim, născut pe 7 iunie 1969, au frecventat o școală particulară și au absolvit Școala Øregaard în 1986. Prințul moștenitor a fost înrolat în Forțele Speciale Daneze, continuându-și

Prințul moștenitor Frederik în echipamentul trupelor speciale daneze

cariera la Regimentul de Husari, unde este prim-locotenent în rezervă.

Prințul Frederik și-a petrecut un an la Harvard și a lucrat cu persoanele fără adăpost din Boston.

Este un sportiv talentat, participând la numeroase curse de maraton, la scufundări și la sărituri cu parașuta.

După absolvire și după satisfacerea serviciului militar prințul Joachim, care este proprietarul moșiei Schackenborg, din sudul lutlandei, a început o specializare profesională în domeniul agriculturii. El a studiat în Australia și Danemarca. S-a implicat în lumea comerțului internațional în cadrul companiei de transport maritim Maersk, în Hong Kong și Paris, lucrând ca un ucenic neplătit. Este patronul multor organizații.

Soția sa, Alexandra Christina Mauley, din Hong Kong, este femeie de afaceri. S-au căsătorit pe 18 noiembrie 1995, ea primind titlul de Alteța Sa Regală Prințesa Alexandra. Și-a întâlnit prințul viselor sale în luna ianuarie 1994, în Hong Kong, unde prințul Joachim lucra pentru concernul Maersk. Prințul Joachim a cerut mâna Alexandrei părinților acesteia, Richard și Christa Mauley.

Regina s-a declarat mulțumită de alegerea fiului său. Pe 31 mai 1995, ea a primit acordul guvernului de a permite căsătoria Alteței Sale Regale Prințul Joachim Holger Waldemar Christian cu Alexandra Christina Mauley, care este supus britanic. Tot atunci, s-a stabilit că Alexandra va trece de la religia anglicană la cea luterano-evanghelică și va cere cetățenia daneză.

În România funcționează cea mai modernă fabrică **TUBORG** din Europa

**Interviu cu domnul Isaac Sheps,
Președinte al United Romanian Breweries Bereprod SRL**

– Domnule Președinte Isaac Sheps, fiind la Copenhaga am vizitat fabrica de bere Carlsberg, aflând multe lucruri interesante despre acest lider mondial în domeniul berii. Revenit la București, am făcut o vizită și la Tuborg Romania – primul proiect de fabrică de bere din estul Europei, pornit și construit de la zero. De ce a fost aleasă România pentru o investiție de asemenea amploare – 55 milioane dolari – știut fiind că danezii au fost destul de reticenți în a investi în România în alte domenii?

– În primul rând, vă fac precizarea că aici, în România, suntem cunoscuți ca Tuborg, dar Tuborg face parte dintr-un Grup, care poartă numele de „Carlsberg”. Înainte de 1970 au fost două fabrici de bere diferite în Danemarca – Tuborg și Carlsberg. Sunt 30 de ani de când ele au fuzionat, având deja 73 de fabrici în 40 de țări. Berea Carlsberg-Tuborg se vinde în mai mult de 150 de țări. Analizând pe ce piețe mai putem intra cu berea noastră, am găsit în România trei avantaje principale. Primul avantaj: aici este o mare competiție pe piața de bere – vorbim cam de 100 de mărci. Într-o țară unde este competiție, e loc pentru fiecare.

Al doilea avantaj: din cercetările pe care le-am făcut, am aflat că românii sunt veseli și le place berea. Românii beau înainte și mai multă bere decât acum – acum se beau cam 45 de litri pe locuitor – și noi credem că acest consum ar putea să crească, dacă piața ar avea mai multe oferte de calitate și de preț convenabil. Deja este o creștere a consumului de bere, care a scăzut puțin după '89 din cauze economice, dar noi credem că în viitor o să se bea mai multă bere.

Ajungem și la al treilea avantaj. În România sunt oameni pricepuți și bine pregătiți. Acest lucru este foarte important pentru noi pentru că putem găsi angajați. Suntem aici numai 5 străini și noi trebuie să conducem o fabrică unde lucrează români. Este foarte important să vii într-o țară cu oameni învățați, cu profesii apropiate pentru ce îți trebuie. Așa este în România. Și, producând aici deja de doi ani – acum sun-

tem la al treilea an – nu ne-am înșelat, avem oameni foarte buni, care fac treabă cum trebuie, dar nu au încă experiență să conducă fabrici moderne, cu metode occidentale. Asta este ceea ce am adus noi. Facem foarte mult training și ei sunt dornici să învețe. De aceea producem urmând standarde exact ca în Danemarca. Acesta e un principiu de bază în politica Grupului Carlsberg. Dacă nu am fi putut să producem în România bere de calitate celei din Danemarca, nu am fi fost aici.

– Cum s-a atins un asemenea standard? A fost ușor? A fost greu?

– Am reușit prin combinația a două lucruri: primul a fost tehnologia, cum ați și văzut. Am investit cam 55 milioane de dolari ca să avem ceea ce avem aici în fabrică, cea mai modernă tehnologie. Aceasta este cea mai modernă fabrică Tuborg din Europa, este cea mai nouă din Europa și nu am economisit nici un dolar pentru a putea aduce aici tehnologie de cea mai bună calitate. Toată fabrica este automată, controlată pe computer, și, desigur, computerul are rețeta din Danemarca, are standardele daneze, și controlate foarte, foarte bine până și de laboratorul nostru din Danemarca.

Al doilea lucru pe care l-am făcut a fost să investim foarte mulți bani ca să găsim oameni buni și să-i învățăm, cheltuind sute de mii de dolari pentru ei.

Al treilea lucru este că nu ne lăsăm. Noi credem că totul este posibil.

– Un punct de vedere interesant!

– Da, totul se poate, nu spunem „asta e!”, nu ne resemnăm, avem standarde și nu lăsăm nimic sub ele; asta presupune ca tot timpul să fii atent și la cele mai mici amănunte. Am și primit certificatul internațional ISO 9002, pentru calitate, și noi așa lucrăm, controlând calitatea zi de zi.

Asta e politica noastră și cred că deja se vede, după doi ani de producție, că se poate. Nu este ușor. Foarte ușor este să te lași și să distrugi ceva, este mult mai greu să construiești din nou.

– Cum s-a realizat armonizarea unui management străin cu forța de muncă românească? Au fost dificultăți?

– Am cerut ca managerii străini care sunt aici să învețe limba română, chiar dacă fac greșeli, chiar dacă nu știu perfect. Nu suntem români, dar locuim în România, lucrăm în România și aducem bere românilor. Desigur, cerem românilor să cunoască engleza, românilor din conducere – avem și o școală unde li se predă gratuit engleza.

Apoi, avem un management liber și deschis. Nu facem diferențe mari între noi și angajați, lucrăm cu ei foarte direct, foarte deschis, folosim formulele de politețe românești. Oamenii știu că avem un management „cu ușa deschisă” – la mine ușa este deschisă toată ziua. Oricine are o problemă poate să intre, nu trebuie să vină cu aprobare, dacă are o problemă poate să vină, spune ce este, dacă rezolv – rezolv, dacă nu, spun: „sunt ocupat, vin într-o clipă”, dar noi, din punctul nostru de vedere, suntem ca într-o familie. Dacă fabrica merge bine, le e bine și angajaților. Și dacă angajații se simt bine, și fabrica o să meargă bine. Toți trebuie să înțeleagă că succesul fabricii este un succes de familie.

– În momentul de față, Tuborg Romania lucrează la jumătate din capacitatea proiectată. Se întrevide o mărire a producției în următorii ani?

– În '98, care a fost primul an de producție, am folosit 50% din capacitate, și asta este ceva special, ca în primul an când se deschide fabrica să se reușească așa o realizare. În '99, care a fost – din punct de vedere macroeconomic – un an mai greu și pentru noi, am realizat cam 60% din capacitate, dar credem că în anul 2000 ne vom apropia de capacitatea reală și, dacă se va întâmpla așa, deja trebuie să planificăm această creștere a capacității; fabrica și terenul au fost cumpărate în așa fel încât să ne permită ca foarte repede și cu o investiție minimă, să dublăm capacitatea fabricii. Acesta este programul nostru pe termen lung.

Maersk Sealand este cel mai mare transportor maritim de containere din lume

Interviu cu domnul **Tom Grønnegaard Knudsen**,
General Manager la Maersk Romania

– Maersk este un nume extrem de cunoscut pe piața internațională. Care sunt principalele domenii în care este implicată această mare companie daneză?

– Maersk este o denumire comercială aparținând Grupului danez A.P. Møller, cunoscut în principal pentru activitățile sale de transport maritim și proprietar al unei largi game de nave – portcontainere, cargouri, tancuri petroliere etc. Acest grup este implicat și în alte activități, cum ar fi explorarea petrolieră și extracția de petrol, construcția de nave, fabricarea de containere, de mase plastice, transportul aerian prin compania Maersk Air etc.

Maersk Sealand este cel mai mare transportator maritim de containere din lume, cu 320 de birouri în aproape 110 țări, deservind practic orice port din lume. Noi oferim soluții de transport containerizat pentru o largă varietate de mărfuri, folosind întreaga gamă de containere: de 20, 40 și 45 de picioare, containere frigorifice, punți artificiale pentru transportul mărfurilor agabaritice etc.

Maersk Sealand reprezintă principala operațiune a grupului A.P. Møller în România.

Istoria grupului A.P. Møller a început în 1904, când Arnold Peter Møller și tatăl său, căpitanul Peter Maersk Møller, au înființat prima lor companie de shipping, A/S Dampskibsselskabet Svendborg și au cumpărat o navă cu aburi la mâna a doua pe care au denumit-o „Svendborg”. Opt ani mai târziu, A.P. Møller a înființat o nouă companie, Dampskibsselskabet af 1912 A/S, care, împreună cu prima, formează și astăzi nucleul grupului A.P. Møller.

– Când a început firma Maersk să facă afaceri în România?

– Eu personal am venit aici pe 9 februarie 1998. La acel moment nu aveam activități în România, așa că a trebuit să con-

struim totul de la zero. Firma a început practic operațiunile în România pe 13 iulie 1998, cu un personal format din doar cinci oameni într-un singur birou în București. Acum avem 15 persoane care lucrează în Capitală și un alt birou în Constanța unde mai sunt opt angajați, iar acesta e doar începutul. Principalul nostru obiectiv în România este de a oferi soluții de transport containerizat pentru importurile și exporturile românești, în principal cele derulate prin portul Constanța. Avem deja multe companii românești drept clienți, dar și firme internaționale și multinaționale care au intrat pe piața românească. Din ce în ce mai multă marfă este transportată în containere în loc de tradiționalele nave cargou – un exemplu în acest sens sunt produsele din oțel.

– Până să ajungeți la București, am înțeles că ați avut o viață extrem de interesantă, chiar aventuroasă, așa putea spune...

– Da, într-un fel. M-am născut în Danemarca în 1962, sunt căsătorit și am doi copii. După terminarea liceului am lucrat într-un supermarket care, ca o coincidență, aparținea tot Grupului A.P. Møller și am urmat niște cursuri postliceale. Am făcut armata ca sergent în Garda Regală după care, în 1985, am fost angajat la A.P. Møller, companie care datorită numeroaselor puncte de lucru în străinătate oferă o serie întreagă de posibilități. După doi ani petrecuți în Danemarca, am fost detașat în Nigeria, la Lagos, apoi în Liberia, la Monrovia. Activitatea Maersk în Africa era atunci în plină dezvoltare; a fost o perioadă frumoasă, cu excepția anului 1990, când a izbucnit războiul civil. În iunie 1990 rămăsesem doar trei danezi în Liberia, printre care și consulul Danemarcei; aeroporturile fuseseră închise și a trebuit să părăsim țara la bordul unei nave container Maersk. Am lucrat apoi în Kenya, Tanzania, Uganda, evaluând opor-

tunitatea deschiderii unor birouri Maersk în zonă (care ulterior au și fost deschise), după care m-am întors în Danemarca, unde am activat ca manager al Departamentului nostru de Agenturare. În 1993, m-am transferat la Departamentul de Sale & Purchase al firmei Maersk Broker din cadrul Grupului A.P. Møller, unde m-am ocupat de vânzarea și cumpărarea de nave.

În 1998 am venit în România unde, după cum am spus, am început de la zero și am reușit, cred eu, și datorită echipei deosebite cu care lucrez. Angajații noștri sunt în mare majoritate români; mai avem un singur danez, managerul financiar.

Spre deosebire de alte companii de shipping de aici, care au angajat în principal personal cu experiență în domeniu, noi am angajat doar cinci astfel de oameni în posturi cheie, restul personalului fiind alcătuit din tineri capabili veniți din alte domenii de activitate și pe care i-am format noi.

– A fost dificil să înființați această companie în România?

– Cred că ar trebui să spun: spre surprinderea mea, nu! Am auzit multe opinii din care reieșea că e foarte dificil, că sunt multe probleme de toate felurile etc., dar în cazul nostru totul a mers repede și am înregistrat firma în aproximativ două săptămâni, fără vreo problemă majoră. Au fost câteva momente iritante, dar cred că acestea se pot petrece oriunde în lume. De exemplu, ne-au fost blocate o vreme computerele în aeroport până când am reușit să obținem toate documentele necesare efectuării importului.

Găsirea unui spațiu adecvat pentru birouri a fost una dintre cele mai mari probleme pentru că piața dumneavoastră este extrem de scumpă, mult mai scumpă decât ne-am așteptat noi, dar cred că lucrurile se vor așeza cu timpul și în acest domeniu.

“Maersk Sealand Is The World's Leader For Maritime Container Transportation” an interview with Mr. Tom Grønnegaard Knudsen, General Manager Maersk Romania

“Maersk is a trade mark of the A. P. Møller Group which is known all over the world especially for its shipping activities. The A. P. Møller Group fleet comprises more than 200 vessels and includes container vessels, tankers, bulk carriers, supply ships etc. The Group is also involved in exploration for and production of oil and gas, shipbuilding, container manufacturing, production of plastic based products, aviation - Maersk Air -, supermarkets, IT etc.

Maersk Sealand represents the main activity of the A. P. Møller Group in Romania. We started our business here in 1998. Our main goal is to offer transportation solutions for the imports and exports of Romania, especially through the Constanța harbour. We have an office in Bucharest and another one in Constanța with a total number of 23 persons.”

Not limited by limits

At Maersk Sealand, we do more than transport goods from a to b. We do everything in between. That means giving you the most value for money, and it also means giving you peace of mind. With our global service and our dedicated staff, we ensure constant care for your cargo. Which is why we're not just a carrier. We're a partner. Maersk Sealand - a new dimension in shipping.

www.maersksealand.dk

For more information, please contact
MAERSK ROMANIA SRL
77, Popa Savu Street, 4th Floor, Ap. 8, Sector 1, Bucharest
Phone/Fax: 401-222.9922 / 222.9921, E-mail: rmamng@maersk.com

MAERSK SEALAND

Interesul companiilor daneze față de România este în creștere

**Interviu cu doamna Hanne Ramstedt,
Area manager la Confederația Industriilor Daneze**

– Ce reprezintă Dansk Industri - Confederația Industriilor Daneze?

– Suntem cea mai mare organizație de acest fel din Danemarca având aproximativ 5.500 de membri. Dansk Industri este o organizație privată care reprezintă toate ramurile industriale, de la industria alimentară și până la marile companii de transport sau constructoare de mașini.

Reprezentăm interesele manageriale precum și pe cele ale proprietarilor într-o gamă vastă de probleme care afectează competitivitatea și profitabilitatea firmelor respective. Noi încercăm să influențăm legile și regulamentele autorităților daneze, de la guvern și Parlament, pentru a fi favorabile dezvoltării industriale. De asemenea, suntem împuterniciți de membrii noștri să negociem anumite aranjamente cu guvernul sau cu organizațiile sindicale.

Pe de altă parte noi acordăm asistență membrilor noștri în diferite

activități, de exemplu celor care doresc să găsească un partener potrivit în România sau în orice altă parte a lumii. Așa că îi asistăm, îi sfătuim unde să meargă, le dăm informații despre afaceri, ceea ce înseamnă că noi strângem informații de la diverse companii și, când avem cel puțin 10 firme interesate,

„Românii sunt foarte interesați de experiența daneză în domeniul energetic”

atunci plecăm în străinătate și realizăm întâlniri în țara pe care o vizităm. Avem întâlniri individuale, seminarii. În România, de exemplu, prima vizită cred că a fost în 1992. La acea dată, aveam aproximativ 15 companii care lucrau cu noi. A doua vizită a fost în 1994, iar pentru

pregătirea acestui eveniment, fiecare companie a avut propria prezentare și apoi am folosit prilejul pentru a lansa o invitație pe care am trimis-o companiilor românești cu care ne puteam potrivi. Le-am invitat la evenimentele pe care le organizăm, după care puteau avea întâlniri individuale. Acesta este un bun mod de a întâlni companii străine.

– Care sunt relațiile companiilor daneze cu România?

– Interesul este moderat. Nu este atât de mare, pe cât ne-am fi dorit să fie, dar este în creștere. Nu știu dacă ați observat, dar nu există foarte multe investiții ale Danemarcei în România. Sunt doar câteva mai importante.

Am avut, în 1997, o participare semnificativă la TIB. Au fost în jur de 16 firme, majoritatea dintre ele activând în sectorul energetic. A existat, de asemenea, o companie care avea ca obiect de activitate industria alimentară. În paralel, am avut un seminar despre energie, la

**“There is A Growing Interest Of The Danish Companies In Romania”
an interview with Mrs. Hanne Ramstedt, Area manager Dansk Industri**

“We are the biggest organization of this kind in Denmark, having around 5,500 members. Dansk Industri is a private organization which represents the interests of management and owners in a wide area of matters affecting the competitiveness and profitability of our members.

The interest of the Danish companies in Romania is moderate. It is not that big as we would like to be, but it is growing. There aren't, yet, many important Danish investments in your country, but the commercial exchanges between the Denmark and Romania has a constant growth during the past years.”

care interesul părții române a fost extrem de mare. Cred că, pentru următorii ani, vom observa în continuare o creștere a interesului pentru sectorul energetic. Dată fiind situația în România, așa cum văd eu lucrurile prin intermediul știrilor, cred

„Schimburile comerciale între cele două țări sunt pe un făgaș bun”

că va mai fi nevoie de o perioadă de câțiva ani până va exista un interes pentru echipamente și utilaje în industria alimentară. În momentul de față, mai ales când avem discuții cu membrii companiilor, ei au această percepție că va trebui să așteptăm să vedem ce se întâmplă în România. Știu că procesul de privatizare va continua și că ei întrevăd posibilitățile de a investi.

— *Ce ne poți spune despre schimburile comerciale dintre cele două țări?*

— Exportul din Danemarca spre România a crescut în '98 față de '97 cu 30%, iar importul dinspre România în Danemarca cu aproximativ 27% în aceeași perioadă. Ne așteptăm să crească, de asemenea, și anul acesta. Lucrurile continuă pe un făgaș bun.

— *Ce exportați către România?*

— Cel mai bun produs danez la export au fost, într-o vreme, telefoanele mobile, dar acest lucru s-a schimbat. Cred că a fost vorba de o competiție foarte mare. Acum, accentul se pune din nou pe produse farmaceutice, echipamente, mașini industriale.

— *Care ar fi principalele importuri?*

— Este vorba de textile, obiecte de îmbrăcăminte. De asemenea, cum-părăm oțel din România. Privesc înapoi la ceea ce s-a întâmplat în ultimii doi ani. Încă de la începutul anilor '90, ne-am îndreptat privirile în principal către Polonia. În opinia

mea, faptul că firmele daneze se îndreaptă către Polonia se datorează faptului că există o prioritate, convenții și contacte cu firmele poloneze, care fac ca firmele daneze să nu meargă mai departe. S-au oprit acolo. Și cred că procesul va continua în acest mod, câțiva ani de acum încolo. Există un interes concentrat asupra Poloniei pentru că este situată în apropierea Danemarcei și pentru că există o tradiție a relațiilor economice între cele două țări. De asemenea, când vorbim despre investiții în țări străine trebuie remarcat faptul că Danemarca este o țară mică în comparație cu România sau cu alte țări est-europene, precum și faptul că firmele din Danemarca sunt mici în comparație cu altele. Companiile mari din America, de exemplu, au un credit mai mare în fața celor daneze, mai ales datorită dimensiunii. Deși, conform acestui grafic, ne dăm seama că este vorba de companii mici, sunt impresionată de volumul mare de investiții din străinătate.

Apa trebuie tratată cu grijă

- după cum este bine știut oriunde în lume

Este important a dispune de o apă de calitate. Toată lumea știe acest lucru. Afirmatia este valabilă și pentru apa utilizată în:

- Instalațiile de abur
- Sistemele de termoficare

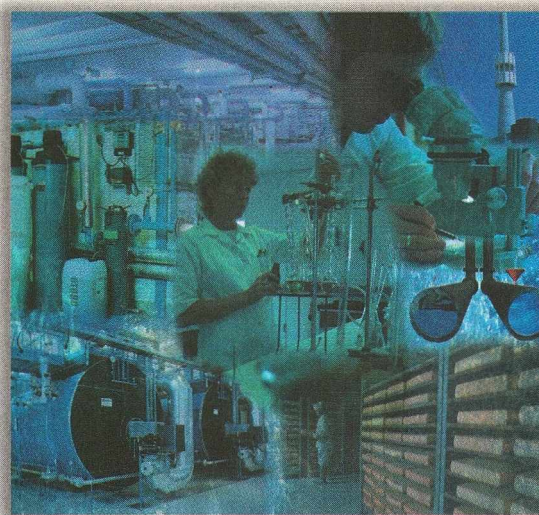
Metoda Hydro-X vă prelungește durata de viață a cazanelor și a conductelor. Hydro-X și-a ajutat clienții din întreaga lume în stoparea coroziunii, în prevenirea depunerilor de piatră și în îmbunătățirea performanțelor instalațiilor tehnologice.

Metoda Hydro-X asigură:

- O durată de viață îndelungată
- Un bun transfer termic
- Stabilitate în operare
- Avantaje economice
- Protecție ecologică

Pe scurt : Metoda Hydro-X previne defecțiunile ce conduc la costisitoare întreruperi în exploatare.

Consultanții noștri se deplasează în întreaga lume pentru a testa apa.

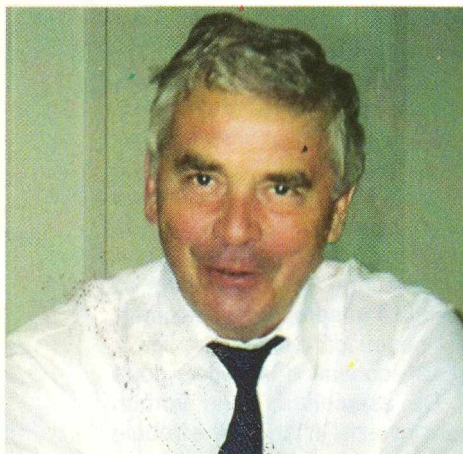
HydroX

HYDRO-X S.R.L. • Brașov • Str. Dealul Cetății Nr. 99 • Tel / Fax : 068 41 67 26 • E-Mail : hydro-x@deuroconsult.ro

HYDRO-X A/S • Tylstrupvej 50 • P.O. Box 30 • DK-9320 Hjøllerup • Denmark • A/S reg.: 43.055 • SE: DK 29207518
Tel.: +45 98 28 21 11 • Fax: +45 98 28 30 21 • Telex: 69932 hydrox dk • E-Mail: hydrox@internet.dk.

www.hydro-x.dk

Ne dorim cât mai mulți colegi din Europa de Est

Interviu cu dl. **Jens D. Vesterlund**,

șef de departament la Institutul Danez pentru Informație și Educație în domeniul agricol

– Este cunoscut faptul că agricultura Danemarcei e una dintre cele mai dezvoltate din lume. Care e secretul danezilor?

– Cred că este important faptul că agricultura daneză se bazează pe fermierii privați. Este ceva foarte diferit față de România. Aproape toți fermierii noștri se bazează pe ferme de familie, pe propria producție.

– Producția este subvenționată de stat?

– Nu, dar există o politică agricolă europeană. După cum știți, noi avem prețuri mult mai mari în comparație cu cele din România, dar garantăm prețul produselor. Dacă am exporta în țări din afara Uniunii Europene, exportul va fi adesea suportat de Uniunea Europeană, prin nivelarea prețurilor dintre cele două piețe. O altă diferență o constituie faptul că fermierii din Danemarca sunt organizați în asociații și sindicate. Fermele caută prin aceste asociații să-și mărească veniturile, să facă schimburi într-un mod mai eficient, să obțină sfaturi, ajutor, produse, o mai bună aprovizionare. Alte asociații se ocupă de vânzări, de îmbunătățirea procesului de producție și a produselor, așa că

fermierii sunt mai puțin responsabili de partea principală a aprovizionării lor, de îngrășăminte, substanțe chimice, hrană pentru animale și semințe. Pe de altă parte, ei sunt organizați și în procesul exportului de produse. Statul nu este atât de implicat, dar, pe de altă parte, există o foarte bună legătură între guvern, miniștri și organizațiile de fermieri. De asemenea, cred că ar fi interesant de menționat faptul că am avut

„Fermierii danezi sunt organizați în asociații și sindicate, iar aceasta este una dintre motivațiile succesului lor”

și noi ferme de stat în Danemarca, cu mulți ani în urmă. Au urmat o mulțime de schimbări în agricultura Danemarcei. În anumite perioade, când am avut probleme cu rata șomajului (în anii '30), am creat o mulțime de ferme mici, noi, uneori chiar și pe un teren de 5–10 ha. Tendința care a urmat a fost total diferită. Fermele au devenit mai

mari, fermierii au început să se unească. După ce a apărut Piața Comună, în '73, au fost mai multe garanții pentru o stabilitate a prețurilor și, de asemenea, o mai mare siguranță că toate produsele se vor vinde. Este unul dintre motivele pentru care dezvoltarea afacerii și productivitatea au crescut extrem de mult în ultimii 25 sau chiar 40 de ani.

– Care sunt relațiile dumneavoastră cu țara noastră?

– Am fost foarte fericit atunci când am vizitat România – cred că deja am fost de 20 de ori. Pentru moment am început să lucrăm în Transilvania, la Cluj. Acum vrem să organizăm un sistem similar de piață și la Baia Mare. Ne ocupăm de aprovizionarea țăranilor și de vinderea produselor. Am avut proiecte similare la Iași, în Moldova și am colaborat cu toate zonele din România. Așa cum văd eu lucrurile, ideea principală este ca vederile să se lărgescă, iar ideile să poată fi schimbate, fiindcă românii pot să învețe ceva de la noi, așa cum și noi putem să învățăm de la români. Geea ce încercăm să aducem în România este cum să vă puteți organiza, cum trebuie să muncească fermierii împreună, pen-

“We Would Like To Have Many More Colleagues From Eastern Europe”

**an interview with Mr. Jens D. Vesterlund, Head of department,
The Danish Institute of Agricultural Information and Education**

“I think that the present-day situation in Romania is, somehow, similar to the one in Greece, Portugal, Spain or Ireland back in the '60-ies, '70-ies. My personal opinion is that we musn't tell the Romanian farmers how to do it. The Romanians can do it better than us. We can only offer them our ideas, suggestions and help by inviting them in Denmark in order to show them the way in which we are organized. Some of our ideas may suit their system but the problems should be solved there, on the spot.”

tru a îmbunătăți productivitatea prin asumarea de responsabilități în cadrul activității lor, așa cum au făcut-o fermierii noștri.

– Care a fost răspunsul românilor? Au învățat ceva, au pus în aplicare experiența daneză?

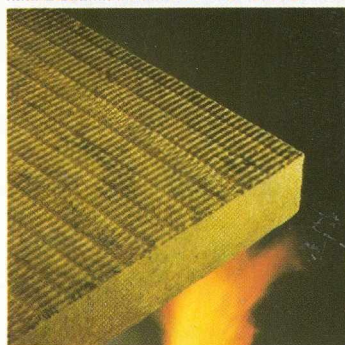
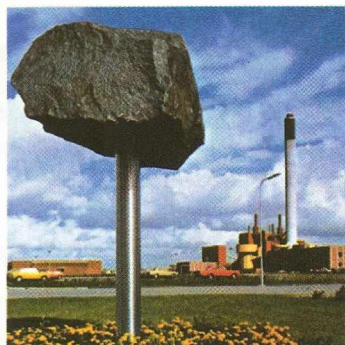
– Am avut multe grupuri în Danemarca, cel puțin. Le-am arătat cum ne-am organizat noi și cum productivitatea noastră este foarte diferită față de cea a românilor, cum ne educăm fermierii să fie mai responsabili față de munca lor. Ei au văzut că fermierii dețin clădiri și companii, cum este clădirea în care stau acum. Cred că au putut cel puțin să învețe în Danemarca să se organizeze altfel decât o fac acum în România. În cele mai multe țări din Europa de Vest și din Nord doar 3–4% din populație au ca principal venit banii proveniți din activități agricole. Dacă România vrea să se alăture Uniunii Europene atunci trebuie să-și echilibreze balanța de forțe dintre agricultură și industrie. Așa că nu este doar o chestiune de bani, ci și de a crea o industrie nouă, noi locuri de muncă.

Cred că situația din România este similară cu aceea din Grecia, Portugalia, Spania sau Irlanda din anii '60 –'70. S-au cheltuit sume imense de bani pentru Portugalia, Spania și Grecia, pentru a sprijini în primul rând infrastructura. Într-un anumit sens, situația din România și din celelalte țări din Europa de Est ar putea fi mai bună decât cea care a fost în Spania și Portugalia, pentru că sistemul educațional din țara dumneavoastră este foarte bine dezvoltat. Oamenii pe care i-am întâlnit în România și în toate țările est-europene sunt foarte bine educați, ceea ce nu era întotdeauna cazul în Spania sau Portugalia. De asemenea, cred că ar fi necesar ca în toate țările Europei Centrale și de Est să se construiască un sistem în care să aveți negocieri între autorități și reprezentanții fermierilor. Părerea mea personală este că nu trebuie să le spunem fermierilor români cum să facă. Românii pot să o facă mai bine decât noi. Noi putem doar să le oferim ideile, sugestiile și ajutorul nostru chemându-i aici să cunoască modul

în care ne-am organizat. Câteva din ideile noastre se pot potrivi sistemului lor, dar problemele trebuie rezolvate la fața locului. Fermierii danezi pot simți competiția față de cei români sau din alte țări din diverse motive: salariile dumneavoastră sunt mai mici, solul dumneavoastră poate fi mai bun, dumneavoastră puteți mări producția, în timp ce noi nu putem s-o extindem etc. Putem risca o competiție, dar, mai presus de acest lucru, organizațiile fermierilor din Danemarca își doresc cât mai mulți colegi posibili din Europa de Est pentru a ajunge la același nivel cu ceilalți parteneri.

„Situația României este oarecum similară cu aceea din Grecia, Portugalia, Spania sau Irlanda din anii '60-'70”

ROCKWOOL®
IZOLEAZĂ PERFECT & NU ARDE

ROCKWOOL - cel mai mare producător de vată minerală de rocă din lume - este preocupat în permanență de realizarea unui program avansat pentru materiale de izolații din vată minerală, destinat celor mai diverse aplicații în construcții. Având sediul central în Danemarca, ROCKWOOL INTERNATIONAL și-a extins treptat aria de activitate, astfel încât astăzi produsele ROCKWOOL sunt realizate în 19 fabrici din Europa și Canada, concernul având birouri de vânzare în mai multe țări europene.

Deutsche ROCKWOOL Mineralwool GmbH este o companie reprezentativă pe piața germană și are preocupări intense pentru deschiderea de noi piețe în Europa de Est.

Înființat în septembrie 1998, biroul comercial din România are deja un număr semnificativ de lucrări de mare anvergură, ROCKWOOL ROMANIA oferindu-și serviciile pentru realizarea structurii izolatoare din vată minerală pentru numeroase construcții.

S-au realizat astfel:

- Investiția Philip Morris Otopeni,
- Hotelul Holiday Inn Otopeni,
- Banca Creditanstalt București,
- Fabrica Solectron Timișoara,
- Grand Hotel Marriott București,
- Magazinele Billa din Constanța și Ploiești,
- București Mall, ș.a.

Deși suntem o companie tânără pe piața românească, ne-am asumat rolul de reprezentanți ai principalului concern producător de vată minerală, numeroși parteneri de afaceri beneficiind deja de avantajele cooperării cu o companie de renume mondial.

ROCKWOOL România S.R.L.

Str. Știrbei Vodă 95, bl. 25B, sc. I, et. I, ap. 2, sector 1, 77104 București

COMENZI / CONTRACTE:
Tel./Fax: 01 310 09 43

INFORMATII / OFERTE:
Tel: 092 62 38 62
092 62 38 63

e-mail: rockwool@dnr.ro

Proiecte derulate în cadrul cooperării româno-daneze în domeniul protecției mediului

Până la sfârșitul anului 1999 valoarea totală a contractelor semnate pentru România a fost de aproximativ 20 milioane dolari. În anul 2000 România va beneficia de 7-9 milioane dolari din partea DANCEE, fonduri nerambursabile.

DEPA a sprijinit proiecte în diferite sectoare, punând accentul pe investiții care au contribuit la îmbunătățirea reală a condițiilor de mediu.

Proiecte de alimentare cu apă: Craiova, Breaza, Râmnicu Vâlcea

Sectorul ape

Proiecte din sectorul ape uzate:

Reabilitări stații de epurare în Arad, Brașov, Roman, Mangalia, Constanța, Valea Jiului, Suceava.

Proiecte din sectorul deșeuri:

Construirea depozitelor ecologice de deșeuri menajere în Piatra Neamț și Odorheiu Secuiesc.

Proiecte din sectorul sisteme de încălzire:

Reabilitări sisteme de încălzire în Giurgiu, Tașca – Neamț, Oltenița, Deva și Petroșani.

Sectorul industrial:

1. Industria cimentului – instalarea de electrofiltre pentru reducerea emisiilor de praf la Moldocim – Bicăz și Casial – Deva
2. Reducerea emisiilor de praf și instalarea de cazane pe deșeuri lemnoase pentru producerea de agent termic în următoarele fabrici de mobilă: Silvarom – București, Mobins – București, Special – Sibiu, Montana – Câmpeni
3. Îmbunătățirea condițiilor de mediu pe platforma chimică Fibrex – Săvinești
4. Reducerea emisiilor de gaze poluante la termocentrala Deva – Mintia
5. Reducerea emisiilor de gaze la turnătoria Metalul din Cluj-Napoca
6. Introducerea de tehnologii curate în industria textilă din România

Proiecte din sectorul rezervații naturale

Conservarea biodiversității și reconstrucția ecologică a Rezervației Naturale Ceahlău.

Planul Local de Acțiune pentru Mediu (PLAM) – județul Neamț

Zona prioritară pentru DEPA în România este județul Neamț, aspect menționat și în Programul Tara semnat între Ministerul Mediului și Energiei din Danemarca, respectiv Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului din România.

Există deja 8 proiecte în derulare în județul Neamț, cu o contribuție daneză totală de 7.272.740 \$, dintre care 839.448 \$ asistență tehnică și 6.433.292 \$ investiții directe:

1. Îmbunătățiri de mediu la fabrica de ciment Moldocim SA Bicăz
2. Piatra Neamț – depozitarea deșeurilor solide
3. Managementul deșeurilor în Piatra Neamț
4. SC Fibrex SA Săvinești – îmbunătățirea condițiilor de mediu
5. Întărirea capacității instituționale a APM Piatra Neamț
6. Proiect demonstrativ de utilizare a rumegușului în județul Neamț – comuna Tașca
7. Conservarea diversității biologice și reconstrucția ecologică a rezervației Naturale Ceahlău
8. Dezvoltarea stației de epurare Roman

Cooperarea cu Uniunea Europeană

LSIF: Mangalia, Oltenița, Brașov, Valea Jiului
ISPA: Constanța, Craiova, Piatra Neamț, Arad

Mediul este o problemă globală pe care trebuie să o rezolvăm împreună

**Interviu cu domnul Morten Pedersen, coordonator de programe pentru România
la Ministerul Mediului și Energiei din Danemarca (DEPA)**

– De ce sunt danezii implicați într-o asemenea acțiune în România privind mediul? Cum a venit ideea?

– Ideea de colaborare cu țările din estul Europei s-a născut în 1990, o dată cu schimbările social-politice din această regiune. Dinspre partea daneză există un interes imens de a ajuta noile țări democratice est-europene, pentru a fi parte a lumii occidentale. Danemarca sprijină țările central și est-europene pe două căi: o cale indirectă, prin Uniunea Europeană, și una directă, prin acorduri bilaterale.

La începutul colaborării, ne-am concentrat asupra regiunilor baltice. Am influențat relația dintre Danemarca și țările baltice într-un mod direct. Am făcut aceasta deoarece am întrezărit astfel un mod de a ne rezolva problemele. Dar, ne-am spus întotdeauna că există un potențial uriaș și în celelalte țări est-europene. Nu este vorba numai de interesul Danemarcei, ci și de al celorlalte țări care lucrează în România, Ucraina, Bulgaria, Rusia și în alte țări est-europene. Așa că, a fi o parte din lumea occidentală este un argument foarte important. Asta

înseamnă că am selectat domeniul, deoarece, în perioada comunistă, mediul înconjurător nu a reprezentat o prioritate. Noi, cu banii noștri, încercăm să ne concentrăm asupra mediului înconjurător din țările europene. De asemenea, și în România, prin crearea acestei cooperări bilaterale. Este clar pentru noi, partea daneză, faptul că nu vedem mediul ca pe o pro-

**„Noi, danezii, nu vedem
mediul ca pe o problemă
națională, ci globală”**

blemă națională, ci ca pe una globală, pentru că toți avem partea noastră de influență asupra ei. Poluarea aerului din România are o influență fizică și socială și asupra mediului danez. Mediul este o problemă globală. Trebuie să o rezolvăm împreună.

– Am observat în timpul vizitei că Danemarca este una dintre cele mai curate țări din Europa și poate din lume! Cum ați ajuns să fiți așa?

– Pot să spun că am fost primii care, în 1972, am avut o lege a mediului. Mediul înconjurător a fost o prioritate pentru noi timp de mulți ani. Ceea ce vedem astăzi este rezultatul multor ani de muncă grea. Cred că una dintre rațiunile care au stat la baza creării unei legi a mediului a fost faptul că ne confruntăm cu un anumit grad de poluare și că a trebuit să rezolvăm această problemă și prin crearea unui nou cadru legislativ. Cred, de asemenea, că este vorba și de educație. Există o educație în familie, în școli, în toate domeniile, în sensul asumării responsabilității și a grijii față de mediul înconjurător. Este ceva la care ne gândim în viața de zi cu zi.

Din primele zile, îi învățăm pe cei mici să adune și să colecteze gunoiul, să-l pună la locul potrivit. Dacă nu facem noi acest lucru, un profesor îl face pentru noi. Este vorba de o responsabilitate comună pe care o educăm pentru a realiza acest efort comun al nostru, ca țară, ca națiune, nu numai la nivelul individului. Ne purtăm și acționăm ca o țară, în acest sens, față de mediu. Dacă ar fi să compar acest lucru cu România,

“The Environment Is A Global Problem Which We Should Solve Together”

**an interview with Mr. Morten Pedersen, Programme Coordinator,
Ministry of Environment and Energy, Danish Environmental Protection Agency (DEPA).**

“The idea of co-operation with the Eastern European countries emerged in 1990, following the social and political changes in the region. There is a huge interest on the Danish side to help the new democracies in Eastern Europe to become part of the Western world. We don't see the environment as a national problem, but as a global one. The air pollution in Romania has a physical and social influence also on the Danish environment. The environment is a global problem which we should solve together.”

“While visiting Denmark we noticed that your country is one of the cleanest in Europe and, maybe, in the world. How did you manage to reach this performance?”

nu am văzut acolo aceleași atitudini și comportamente. Am văzut o diferență clară atunci când partea daneză se gândește la mediu, își asumă responsabilitatea și acceptă o povară – trebuie să plătești pentru a ajuta și sprijini mediul. În România, ne confruntăm cu o altă situație, în opinia mea, în care oamenilor de nivel înalt nu le pasă. Ei

„Oamenii trebuie să înțeleagă că toți vom avea o viață mai bună prin îmbunătățirea calității mediului înconjurător”

se gândesc mai degrabă la propriile venituri, la supraviețuirea lor zilnică, au alte priorități. De aceea, vedem o mare diferență între Danemarca și România. Mă mai gândesc că este și mai important să mărim și să dezvoltăm colaborarea noastră cu România. Am fost foarte atenți în alegerea unor proiecte, în care să putem vedea aceste efecte combinate, în care putem folosi banii pentru a realiza o îmbunătățire a mediului, iar poporul să aibă un mediu curat.

– *Iar oamenii să urmeze aceste reguli...*

– Da. Oamenii trebuie să înțeleagă că toți vom avea împreună o viață mai bună prin îmbunătățirea calității mediului. Este bine și pentru mediu după aceea, pe termen lung. Vă dau un exemplu în acest sens, pe care îl și puteți verifica. Aș dori să menționez două sectoare industriale unde am lucrat în România: primul este industria cimentului – la Deva, unde am montat niște electrofiltre pentru a reduce poluarea aerului, iar în acest sens, putem observa de la fața locului că există o reducere a prafului, a noxelor. Este mult mai curat acum și oamenii din zonă trăiesc mai sănătos.

Un alt sector interesant este cel al mobilei. Am lucrat la Silvarom, în București, pentru un proiect pe care tocmai l-am finalizat. Pe baza experienței de la Silvarom vom continua și

cu alte firme de mobilă. Mai sunt în București, Câmpeni, Sibiu și Satu Mare. Dacă veți privi la industria mobilei veți observa că există o mulțime de praf în afara clădirii, în interiorul fabricii, o mare cantitate de praf provenită de la instalații. Am decis că trebuie să protejăm mediul, dar și pe muncitori, instalând niște sisteme care absorb tot praful, în interiorul fabricii. În acest fel, creăm un mediu favorabil de lucru, iar punctul forte al acestui proiect este faptul că praful poate fi absorbit și ars într-un boiler, producând astfel energie și economisind bani pentru combustibil.

Proiectul a fost finalizat în noiembrie 1999. Din partea daneză am pus la dispoziție consultanța necesară pentru pregătirea proiectelor, proiecte ce au fost aprobate de UE și au atras aproximativ 14 milioane EURO fonduri de investiții pentru România în 1999.

Acestea au fost două exemple de investiții prin care încercăm să protejăm mediul și oamenii. O altă abordare este faptul că avem de-a face cu educarea și cu comportamentul general, prin informare. Oamenii trebuie să înțeleagă că și ei sunt implicați. Această abordare este oficial încercată în județul Neamț, în cadrul a două dintre cele 9 proiecte dezvoltate. Unul este în Piatra Neamț, am construit un depozit ecologic de deșeuri, iar în timp va trebui să dezvoltăm un sistem care să vă permită să vă descurcați cu gunoiul. Când îl aveți în casă va trebui să-l separați în pungi de plastic și toate celelalte practici. Ar trebui să existe aceste lucruri în fiecare casă. Avem în vedere să realizăm niște spoturi TV, niște campanii de informare, să le spunem și să le explicăm oamenilor natura lucrurilor. De asemenea, încercăm să realizăm informarea și educarea împreună. Avem în Ceahlău un program de protejare a naturii și

vom avea și aici un program educațional. Am construit un centru de informare, am reparat cabanele, am construit locuri de campare, toalete, facilități pentru a depozita resturile, am pus indicatoare și sistem de canalizare. Am colectat, împreună cu ONG-urile și cu autoritățile, toate deșeurile existente și le-am dus unde trebuie, pentru a curăța muntele. Le-am cerut ONG-urilor să țină cursuri în școli și să informeze despre toate aceste lucruri. Este de asemenea important ca oamenii, chiar dacă sunt educați, să înțeleagă și să cunoască mediul. În acest sens, în Piatra Neamț avem la muzeu o expoziție unde copiii pot să vadă și să înțeleagă că orice persoană care urcă pe munte trebuie să se comporte într-un anumit fel. Le arătăm flori, cărți despre munte, pentru a înțelege mai bine natura. Trebuie să fie convinși să respecte și să protejeze natura.

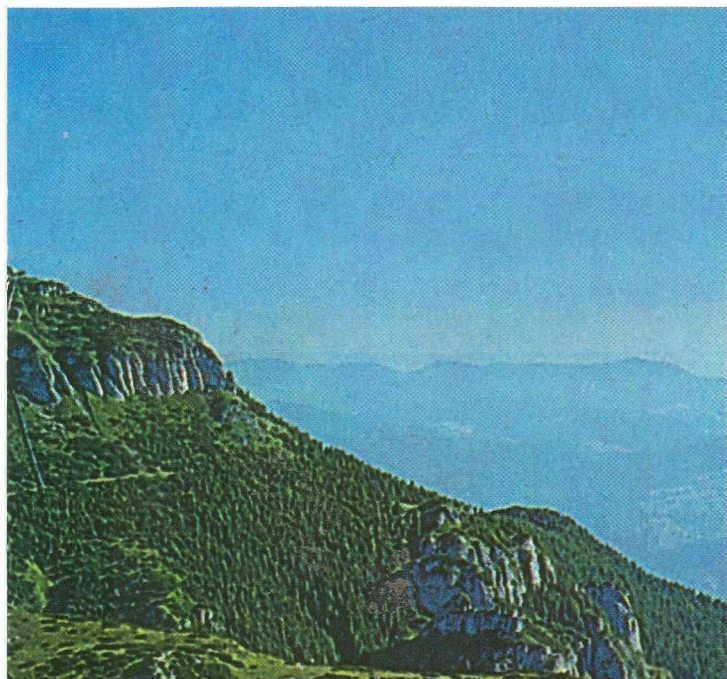
– *Care a fost răspunsul autorităților din România și care a fost cel al oamenilor?*

– Dacă privesc întreaga perioadă, cred că a fost foarte dificil pentru noi să lucrăm în România. Este foarte greu pentru străini să lucreze în România full-time. Este mai bine

“I can tell you that we were the first in the world to have an environment protection law, back in 1972. The environment protection was one of our priorities for many years and what we see now is the result of a hard work during a long period of time. It is also a matter of education. We are learning in our families, in school, to be responsible and to take care of the environment. This is something we are thinking of in everyday's life. We are behaving and acting as a nation, not only as individuals in this matter. It is a totally different attitude than in Romania where, in my opinion, the people don't care. They are thinking mostly of their own income, their daily survival, their own priorities. It is very important to increase the co-operation with Romania and we have chosen carefully the projects by which we could combine the improvement of the environment with a good effect on the people's life. People must understand that we'll have a better life by improving the quality of the environment.”

“How did the Romanian authorities work in this matter?”

“If I look back at the entire period of time, I think that it was rather difficult for us to work in Romania. Now the situation is better. In '98-'97 it was very hard to cope with the Romanian authorities because even the Ministry of Environment didn't have

acum. Deținem oarecare experiență din 1996 încoace. Am văzut că în '96-'97 era foarte greu să lucrăm cu autoritățile române. Chiar și ministrul Mediului nu vedea nici un interes în colaborarea noastră. Am simțit la fel și în cazul Uniunii Europene. N-am putut să nu observ cum România nu a obținut banii care îi erau destinați. Uniunea Europeană, Danemarca și țările occidentale trebuie să cadă de acord.

În acest sens, România, în '96-'97, a pierdut o mulțime de bani pe care i-ar fi putut folosi într-un mod util. Pentru moment, există o cooperare foarte bună între Ministeriele Mediului din ambele țări. România este în competiție cu toate țările, iar dacă ea nu se va lupta pentru bani, ei vor ajunge în altă parte. Este un simplu joc. Așa că, în relațiile cu România, succesul a venit la sfârșitul anului '98, și în 1999 s-a concretizat. A fost foarte bine ilustrat de banii investiți. Dar ceea ce e important este faptul că s-a stabilit o strânsă colaborare între Uniunea Europeană, Ministerul Mediului din Danemarca și autoritățile române. Ceea ce am spus este că U.E. are o grămadă de bani. Din partea daneză, noi avem cei mai puțini bani. Dar noi

avem ceva foarte important: flexibilitatea, noi putem lucra foarte repede. Avem o experiență bună în România. Am făcut ceva deosebit aici și putem obține și bani, așa că putem combina toate elementele. În primăvara anului trecut, împreună cu U.E. și cu autoritățile române am decis să lucrăm la ajutorarea infrastructurii pentru U.E. Așa că am avut succes – este unul din lucrurile pe care cred că ar trebui să le menționăm în articol. Imediat ce partea română se va pune în mișcare, banii vor fi acordați și acest lucru va fi un exemplu. Am decis – datorită acestui succes și datorită

faptului că există o facilitate a U.E., care este numită ISPA – că ne putem extinde activitatea folosind același model.

Trebuie să spun că așa s-a întâmplat cu proiectele mai vechi: oameni care voiau să facă aceste lucruri și care se băteau pentru ele. Am reușit să găsim oamenii, să-i selectăm, să stabilim relații. Problemele cheie pentru danezi sunt: prima – în România oamenii se schimbă foarte repede; a doua – viabilitatea proiectelor cu bani puțini pentru partea română. Oamenii se schimbă de la o vizită la alta – este foarte greu, se schimbă și prioritățile. Asta este problema. Ar trebui să compar sistemul românesc cu cel danez. Dacă mă uit la cele două ministere, la cel danez, atunci când avem alegeri se schimbă un singur om: ministrul. Secretarul are o funcție permanentă, la fel ca toată lumea. Este un sistem stabil care își continuă munca, urmărind bineînțeles prioritățile ministrului și direcțiile acestuia. Nu contează părerea personală politică a fiecăruia. Lucrăm ca niște profesioniști. Suntem o echipă, informațiile sunt în minister, aceiași oameni, aceleași hârtii. În România miniștrii se schimbă mereu, iar acest

lucru ne îngreunează munca. La dumneavoastră în țară, cine ia deciziile? Este aceeași situație la toate nivelurile. Apoi: structura financiară. Acum există finanțatori, față de '96-'97. Unul dintre principalele inconveniente pentru investitorii străini din România este perioada din an când aprobați bugetele anuale. Este foarte important. În România, discuțiile încep în mai-iunie, anul viitor, și nu la sfârșitul anului în curs.

Este păcat să vezi cum un proiect mic, de un an de zile, este distrus din cauza acestei situații bugetare. El se extinde pe doi ani – devenind astfel mult mai scump. Dacă aveți bani limitați, trebuie să îi folosiți optim. Dar se întâmplă exact invers. Este o problemă generală în România.

– Când credeți că va atinge România un nivel de protejare a mediului adecvat și când credeți că România va fi la fel de curată ca Danemarca?

– Dacă ne uităm la România per total, este o țară foarte frumoasă, cu o mulțime de zone curate, munți, râuri. Dar România are niște zone de poluare foarte concentrate, în niște puncte specifice. Unde sunt adevărate pro-

„Cred că vor trece 20-30 de ani până ce România se va înscrie în normele UE”

bleme deoarece afectează sănătatea oamenilor și mediul înconjurător, într-un mod major. Sunt zone de poluare concentrată. Cred că vor trece 20-30 de ani până ce vom putea spune că România va atinge un nivel acceptabil și se va înscrie în normele U.E., deoarece este vorba de investiții uriașe. Nu există puncte de depozitare a deșeurilor. Ele trebuie construite, sub o supraveghere atentă. Va dura ceva timp. De asemenea, contează și educația. Este foarte greu să schimbi comportamentul oamenilor în vârstă. Au făcut așa ani de zile, trebuie să se schimbe cu următoarea generație. Va dura mult mai mult decât o zi. Toți vor trebui să o ia de la început.

any interest in our co-operation. Romania lost then a lot of money. Now there is a very good co-operation between the Danish and Romanian Ministries of environment. Your country is competing with all the other countries and if it doesn't struggle for the money, they will go to some place else."

"When do you think that Romania we'll reach a satisfactory level of environment protection?"

"I think that Romania is a very beautiful country with many clean areas in the mountains, along the rivers etc. But, also, Romania has areas where the pollution is so concentrated affecting the people's health and the environment. I think that only after 20-30 years Romania will reach an acceptable level and will fulfill the EU regulations. We need to invest a large amount of money and, also, we need to change people's attitude through education. It will take more than one day. Everybody needs to have a fresh start."

În Danemarca protecția mediului este o prioritate națională

Interviu cu doamna **Daniela Căncescu**,
director de proiecte pentru România, Ministerul Mediului și Energiei din Danemarca (DEPA)

– Cum a apărut această colaborare atât de strânsă între România și Danemarca în domeniul protecției mediului?

– Danemarca este o țară în care protecția mediului reprezintă o prioritate națională. De fapt, totul pleacă de la politica țării, prin care tot ceea ce se face se face în primul rând pentru oameni: oriunde ești în Danemarca, simți că grija pentru om este pe primul loc. Este evident în acest caz că efortul depus în domeniul protecției mediului, care are un impact imediat și direct asupra cetățenilor țării, a devenit de mult timp o prioritate națională.

Și pentru că tot veni vorba de politică, este de admirat politica externă a Danemarcei în domeniul protecției mediului. Încă din anul 1991 Parlamentul Danemarcei a adoptat înființarea unui fond special de sprijin în ceea ce privește protecția mediului pentru Europa Centrală și de Est, fond alimentat din taxele contribuabililor. Simultan, s-a elaborat și strategia pentru derularea activităților de mediu în această regiune, pusă în aplicare în urma semnării acordurilor de coope-

rare cu 12 țări central și est-europene. România a semnat acordul de cooperare în domeniul protecției mediului cu Danemarca în anul 1994.

Dacă, la început, fondurile alocate României au fost reduse (sub 2 milioane EURO) și nici acestea nu au fost consumate în întregime datorită birocrăției

**„Danemarca este țara
cu cea mai mare contribuție
în domeniul protecției
mediului în România”**

și lipsei de interes mai ales la nivel central, astăzi România beneficiază de peste 8 milioane EURO anual, făcând din Danemarca țara cu cea mai mare contribuție dintre toate țările cu cooperare bilaterală în domeniul protecției mediului în România. Mai mult, Danemarca alocă astăzi României, în cadru bilateral, mai mult decât toate celelalte țări la un loc.

Mulți se întreabă de ce adoptă

Danemarca această politică, nu puțini întrebând direct „care este interesul țării în spatele acestei bunăvoințe?”

Răspunsul Danemarcei este simplu. Din păcate, nu întotdeauna crezut la noi: „poluarea mediului nu cunoaște frontiere”. Menționez doar câteva dintre obiectivele care stau la baza asistenței de mediu:

- Contribuția într-o măsură cât mai mare la protecția mediului în țările central și est-europene astfel încât să se limiteze poluarea regională și globală, inclusiv cea transfrontalieră. Danemarca, o țară cu o suprafață mică și cu numai 5 milioane de locuitori, este conștientă că numai eforturile interne de reducere a poluării nu sunt suficiente pentru păstrarea unui mediu curat, așa explicându-se activitățile intense desfășurate în ultimii 10 ani în țările baltice și în Polonia.

- Promovarea transferului de cunoștințe în domeniul mediului și a tehnologiilor daneze.

- Sprijinirea dezvoltării democrației și a economiei de piață. Danemarca a fost și este una din țările care au sprijinit permanent aderarea României la

“In Denmark The Environmental Protection Is A National Priority”

an interview with **Daniela Căncescu**,
project manager for Romania, Danish Ministry of Environment and Energy (DEPA)

“Denmark is a country where the protection of the environment is a national priority. In fact, everything comes out from the country's policy of doing everything in favour of its citizens. In this case it is obvious that the environmental protection, which has a direct impact in people's life, had become, for a long time, a national priority. Today, Romania receives more than 8 million EURO each year, Denmark being the biggest contributor from all the countries with bilateral co-operation in the field of environmental protection. While environmental protection is one of the priorities for the EU integration, Denmark realized that the efforts that Romania

Uniunea Europeană, susținând începerea simultană a procesului de negociere cu toate țările candidate. Fiind binecunoscut faptul că protecția mediului este una din prioritățile UE pentru aderare, Danemarca a realizat că eforturile pe care România trebuie să le facă vor fi uriașe, ținând cont de nivelul tehnologic din majoritatea

„Protecția mediului este una dintre prioritățile UE pentru aderare”

întreprinderilor românești și de lipsa acută de investiții în domeniul utilităților publice (alimentări cu apă, tratarea apei uzate, gestionare deșeurilor etc.). Se știe că adoptarea *acquis*-ului comunitar în domeniul protecției mediului precum și implementarea lui în baza unei strategii pe termen mediu și lung vor fi puncte cruciale pentru România în procesul de negociere, de aceea orice sprijin venit din exterior va trebui fructificat la maximum.

– Cum ați ajuns dumneavoastră în poziția de a conduce proiectele daneze în acest domeniu?

– Angajarea mea de către Ministerul Mediului și Energiei din Danemarca, la Agenția Daneză de Protecția Mediului (DEPA), a avut loc în 1997, fiind preluată de la o firmă daneză de consultanță pentru care lucram încă din anul 1994.

La începutul anului 1997 DEPA avea în derulare numai 5 proiecte în România, și acestea cu o implementare lentă, nesatisfăcătoare. Se simțea nevoia unei noi abordări a selectării proiectelor și partenerilor, precum și o urmărire aproape continuă a activităților. Noua strategie, care a dat roade foarte curând și a adus România în poziția de a primi aproximativ 8,5 milioane EURO numai în anul 1999 s-a bazat pe următoarele principii:

- Propunerile de proiecte să fie selectate dintre prioritățile naționale incluse în Planul Național de Acțiune pentru Mediu, elaborat și aprobat de către toate ministerele de resort. În acest fel se asigură consensul la nivel central.

- Proiectele să nu se limiteze la asistență tehnică (de exemplu, elaborare/actualizare studiu de fezabilitate), ci să se treacă la implementarea lui. În acest fel se asigură interesul imediat al partenerilor locali (administrații locale sau județene, regii, întreprinderi). Mai mult, pe cât posibil s-a încercat reducerea sumelor alocate asistenței tehnice și mărirea celor alocate investițiilor directe. Pentru aceasta s-au alcătuit echipe comune de consultanți danezi și proiectanți sau specialiști români.

- Asigurarea angajamentului și implicării directe a beneficiarilor români prin impunerea cofinanțării atât în etapa de elaborare de proiect cât și în cea de investiție. Această condiție este și o testare imediată a seriozității beneficiarilor, proiectele în care partea română nu s-a implicat financiar fiind imediat închise.

- La nivel local s-au selectat proiectele prioritare pentru autoritățile locale, având astfel certitudinea alocării fondurilor de către partea română.

În calitate de director de proiecte pentru România, prima mea obligație este să urmăresc îndeaproape derularea tuturor proiectelor și să acționez ori de câte ori ceva nu se desfășoară conform planului. Coordonarea și comunicarea dintre partea română și cea daneză sunt vitale.

– Ați întâmpinat dificultăți în realizarea proiectelor?

– Piedici au fost și sunt multe, începând cu birocrăția, proceduri anevoioase de avizări și aprobări, diferențe între metodologia de proiectare europeană și cea românească, nerespectarea termenelor limită convenite, tendința românilor de a nu transmite informațiile primite.

În ciuda acestor aspecte, implementarea proiectelor a început să devină o realitate. Prima punere în

funcțiune a avut loc la 15 decembrie 1997, și anume instalarea unor electrofiltre la fabrica de ciment Moldocim Bicaz. Anii următori au adus tot mai multe reușite, ceea ce a convins DEPA să mărească an de an fondurile alocate României.

În anul 1999 am început colaborarea și coordonarea cu Comisia Europeană deoarece s-a constatat că România nu a putut utiliza fondurile alocate de UE pentru sectorul protecției mediului. Punctul slab al României a fost și este în continuare incapacitatea de a propune proiecte la standardele cerute de UE. În curând am realizat că puținele fonduri alocate de DEPA ar putea fi mult mai eficient utilizate dacă ar reuși să atragă fondurile de investiții ale UE.

LSIF 1999 și ISPA 2000 dispun de aproximativ 120 mil. EURO exclusiv pentru investiții, iar ambiția noastră și a Delegației Comisiei Europene este

„Punctul slab al României este incapacitatea de a propune proiecte la standardele cerute de UE”

ca România să poată consuma în întregime fondurile alocate.

Colaborarea cu Delegația Permanentă a Comisiei Europene la București este deosebit de fructuoasă, România fiind prima țară în care s-a reușit coordonarea eficientă a activităților incluse într-o colaborare bilaterală cu activitățile UE.

Într-o scrisoare de mulțumire adresată Excelenței Sale, domnului Erik Bom, Ambasadorul Danemarcei în România, domnul Fokion Fotiadis, șeful Delegației CE, a caracterizat această colaborare drept „exemplară, fiind un factor decisiv în facilitarea accesului fondurilor UE în sectorul mediu în România”.

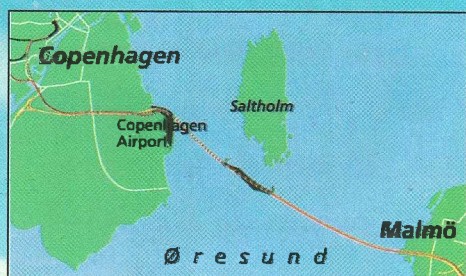
should make are huge, taking into account the level of technology in many Romanian factories and the lack of investment in the public utilities sector (water supply, waste water treatment etc.).”

“Was it difficult to implement the Danish projects in Romania?”

“We encountered many difficulties from the bureaucracy to slow procedures, differences between how the system works in Romania and in Europe, the Romanian’s tendency not to transmit the information they received etc. But, in spite of all this, the implementation of the projects has become, now, a fact. In 1999 we started to collaborate with the European Commission because we saw that Romania wasn’t able to get all the UE funding for environmental protection. The weak point of Romania was - and still is - the incapacity of building up projects following the EU requirements. But, soon, we realized that DEPA’s small funding amount would be more efficient used if we would be able to attract the investments funds of the EU.”

PROIECTUL

ØRE

SUND

În 1991 guvernele Danemarcei și Suediei au parafat un acord prin care s-a dat undă verde celei mai mari investiții în infrastructură din Scandinavia. Este vorba de un proiect complex, în lungime totală de 16 km, alcătuit dintr-un tunel, o insulă artificială și un pod, care traversează strâmtoarea Øresund făcând legătura între Copenhaga și Malmö.

Țintind să îmbunătățească relațiile comerciale și transportul între cele două țări, precum și întărirea cooperării culturale și economice, este de așteptat ca legătura feroviară și rutieră între Copenhaga și Malmö să stimuleze desfășurarea unei activități comune atât în partea suedeză cât și în cea daneză. În scurt timp este de așteptat ca această investiție să asigure integrarea regiunii comerciale Øresund, promovând-o într-o competiție la nivel înalt cu cele mai importante centre regionale ale Europei. Una dintre cele mai importante investiții în infrastructură din Scandinavia, acest proiect va fi finanțat prin împrumuturi de capital pe piața internațională, acestea fiind garantate de guvernele celor două țări. Cei care se vor bucura de această facilitate – automobiliștii și companiile feroviare – vor plăti o taxă pentru traversarea strâmătorii.

Construcția are trei elemente principale: insula artificială, tunelul și podurile. Alinierea acestora în varianta adoptată de Consorțiul Øresund este rezultatul combinării unor considerente de ordin estetic, tehnic și, nu în ultimul rând, ce țin de mediul înconjurător.

Podul posedă o autostradă cu patru benzi și o cale ferată cu dublu sens, iar concepția financiară a acestuia a fost gândită astfel încât utilizatorii șoselei să acopere un procent foarte însemnat din costurile totale de fabricație.

Importurile și exporturile între cele două țări partenere reprezintă 10% din comerțul exterior cu restul lumii al fiecăreia dintre ele. O parte importantă a relațiilor comerciale ale Danemarcei cu celelalte țări nordice se desfășoară via Suedia, în timp ce Danemarca însăși reprezintă o legătură a țărilor scandinave cu Europa.

Cu un P.I.B. global de 500 mld. coroane daneze, regiunea Øresund se estimează că va deveni un puternic pilon economic în Europa (de reținut că suma P.I.B.-urilor celor două țări este de 2.400 mld. coroane daneze). Populația urbană a zonei se ridică la 3.200.000 locuitori, dintre care totalul

forței de muncă este de 1.500.000 oameni.

După P.I.B.-ul global, regiunea este cotate a opta din Europa, în timp ce în domeniul învățământului, al instituțiilor educaționale și de cercetări se găsește pe locul 5. Ca nod de trafic aerian este pe locul 6. Unul din impactele pozitive ale acestui proiect este asupra locurilor de muncă, astfel că acestea vor crește cu 24.000 pe an în toate sectoarele care aparțin de industria de construcții.

Consorțiul Øresund a elaborat un plan de design și construcție care conține condiții funcționale precise pentru reușita întregului proiect. Ținând cont că lucrările se vor termina în cursul anului 2000, toate contractele importante de construcție au fost semnate.

Șoseaua și linia ferată amplasate pe acest pod vor avea o lungime de aproape 16 km și vor uni orașele Kastrup (de pe coasta daneză) și Lernacken (coasta suedeză). Pentru realizarea acestui proiect impresionant a fost creată o insulă artificială ce măsoară 4.055 m în lungime și folosește ca punct de sprijin pentru tunelul de 4.050 m, tunel ce este încadrat de două construcții portale și care face legătura cu coasta daneză. De asemenea, a fost creată și o peninsulă artificială în dreptul orașului Kastrup, ce măsoară 430 m în lungime. Podul în sine este constituit din trei părți: partea vestică (3.014 m), partea centrală – pod suspendat (1.092 m) și partea estică (3.739 m), lungimea sa totală fiind de 7.845 m.

De menționat că acest proiect este identificat de Consiliul European ca unul dintre cele 14 proiecte prioritare în programul Trans European Network.

Lucrările de dragare au fost începute în 1996 și se vor termina aproximativ la jumătatea anului 2000, în timp ce, pentru tunel, acestea au început la jumătatea lui '96 și sunt programate să ia sfârșit în iunie-iulie 2000. Cantitatea de materii prime folosite (beton, pietriș, nisip, ciment) este impresionantă. Astfel, pentru tunelul subteran ce măsoară 3.510 m au fost folosiți 502.000 m³

beton și 150.000 m³ de nisip pentru fundație, în timp ce pentru construcția podului în sine au fost necesare 128.000 tone de oțel.

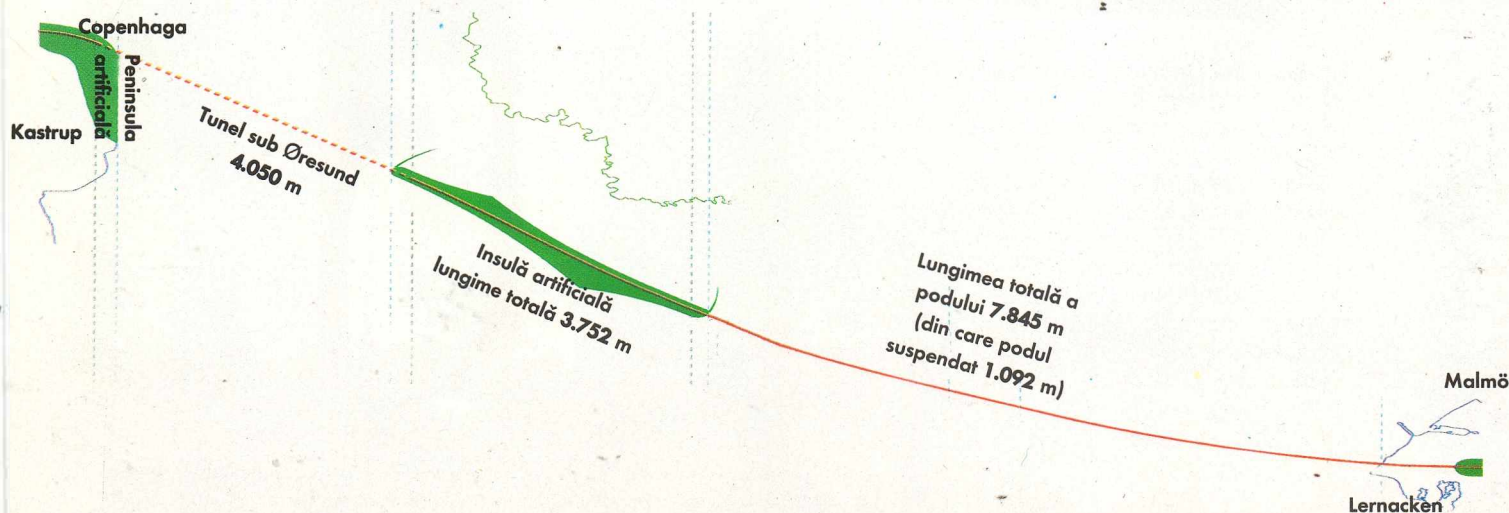
Pentru a se asigura maxima protecție pentru automobiliști, traficul va fi supravegheat 24 de ore pe zi și 365 de zile pe an de către Centrul de Control al Consorțiului Øresund. Pe toată întinderea sa, podul Øresund va fi monitorizat de un supersistem de control numit S.C.A.D.A., care se ocupă de toate instalațiile tehnice: ventilație, iluminare și canalizare. Acest sistem are încorporat și un monitor de trafic, realizat printr-o rețea de calculatoare, camere de luat vederi și detectori de trafic (totul într-un circuit închis).

Plata taxei pentru utilizarea șoselei se poate face de către automobiliști în sistem „cash”, prin cărți de credit sau printr-un disc electronic fixat în interiorul mașinii, disc care permite o înregistrare automată a mașinilor care trec pe la stația de taxare.

Preocuparea pentru mediul natural a constituit o premisă a începerii acestei activități. Astfel, consorțiul care se ocupă de lucrări a garantat scurgeri sedimentare minime în urma acțiunii de dragare și import minim de nisip și pietriș din zonele aferente. Limitele deversării materialelor provenite din dragare au fost stabilite ținându-se cont de mai mulți factori privitori la protejarea mediului înconjurător:

- impactul asupra florei și faunei din regiunea Øresund;
- influența asupra apei din vecinătatea plajei, care ar putea afecta oamenii;
- natura și compoziția materialelor de pe fundul mării etc.

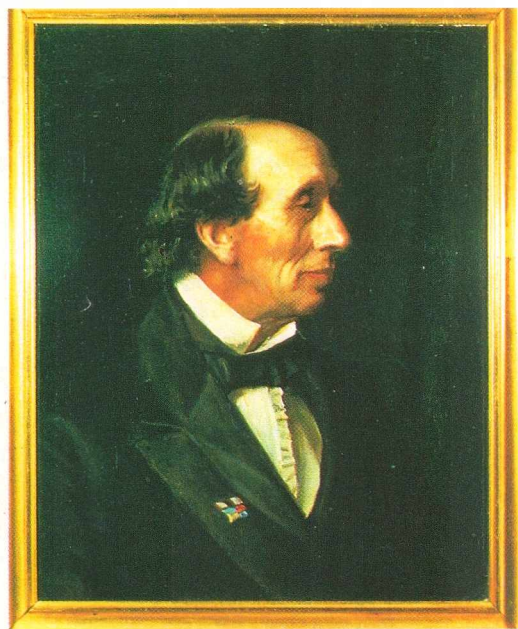
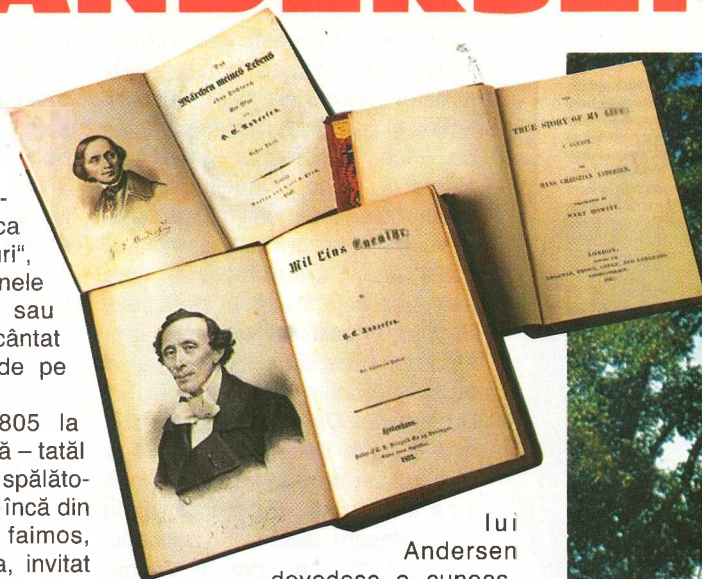
Crearea insulei artificiale în condițiile în care construcția ar fi putut avea ca bază o insulă naturală (existentă, de altfel) a fost concepută pentru a nu distruge habitatul unor anumite specii de păsări ce poposeau pe acea insulă într-o anumită perioadă a anului. Deși reprezenta un aport substanțial la capitolul investițional pentru această construcție, acest lucru nu a împiedicat proiectanții să aleagă soluția ecologică, de păstrare pe cât posibil a poluării reduse.

HANS CHRISTIAN ANDERSEN

Tradus în peste 100 de limbi ale pământului, Hans Christian Andersen este, probabil, cel mai cunoscut scriitor danez al tuturor timpurilor. Povești precum „Mica sirenă”, „Fetița cu chibrituri”, „Soldățul de plumb”, „Hainele cele noi ale împăratului” sau „Rățușca cea urâtă” au încântat copilăria multor generații de pe toate meridianele globului.

Născut pe 2 aprilie 1805 la Odense, într-o familie săracă – tatăl său era cizmar, iar mama spălătoareasă – Andersen a devenit încă din timpul vieții un scriitor faimos, recunoscut în toată Europa, invitat de onoare al multor curți europene. Viața sa a fost aventuroasă, fiind în sine un subiect de poveste. De altfel,

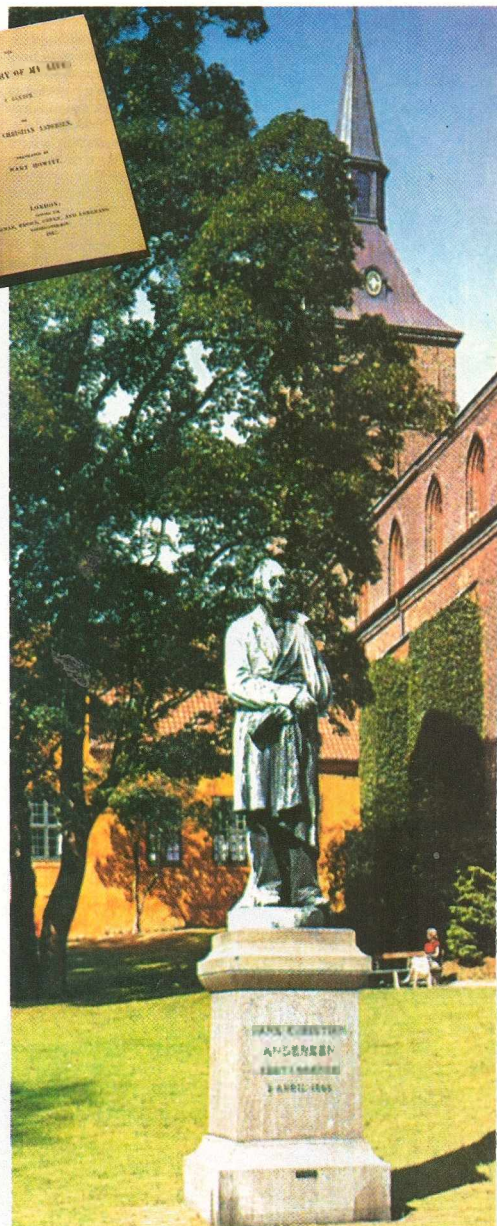

una dintre cele mai cunoscute opere ale lui Andersen este o lucrare autobiografică – „Povestea vieții mele”.

Ne-am putea întreba: de ce s-au bucurat de un asemenea succes scrierile lui? De ce au fermecat copii din familii bogate, dar și pe cei din alte straturi sociale? Cum de s-au regăsit în aceste pagini cititori de pe întreaga planetă?

Scrise simplu și direct, poveștile

lui Andersen dovedesc o cunoaștere profundă a sufletului omenesc, apanaj al marilor autori de pretutindeni. Totodată, ele dezvăluie o capacitate ieșită din comun în observarea vieții, indiferent dacă ea se desfășoară în ambianțe umile sau opulente. Tărâmul fermecat al narațiunilor sale este populat de emblemele concrete ale existenței, ceea ce le conferă verosimilitate, de parcă s-ar petrece în preajma noastră, ca și cum ne-ar privi pe fiecare dintre noi. Fără a fi didactice, morocănoase, ele povățuiesc, într-un mod tulburător, sunt pline de învățăminte demne de urmat. Triste sau vesele, poveștile danezului proslăvesc lupta unor eroi cu vicisitudinile destinului. De aceea, nici nu e de mirare că, în România, un mare poet ca Alexandru Philippide s-a aplecat cu dragoste asupra lor și le-a transpus cu măiestrie în limba noastră.

Una dintre cele mai mari pasiuni ale lui Andersen a fost un meșteșug astăzi aproape uitat – decupajul în hârtie. Acestea sunt câteva mostre făcute chiar de mâna scriitorului danez.

SØREN KIERKEGAARD:

Ane și Michael Kierkegaard, părinții filosofului – tablouri păstrate la muzeul din Frederiksborg

Da, cred că aceasta este formula sumar definitorie a personalității acestui mare gânditor, filosof, teolog și scriitor. A fost, mai presus de orice, un **văzător**, în sensul străvechi, biblic, al cuvântului. Un văzător care a pătruns mai departe, mai adânc decât mulți oameni ai acelei agonii a erei moderne care începuse deja în timpul vieții sale. Profetul privește și vede mai profund decât ceilalți semeni ai săi în abisul relațiilor dintre om și Dumnezeu. Dar, totodată, el vede mai departe decât alți oameni ai timpului lor, sensurile și direcția pe care o ia istoria. Profetii biblice au vorbit despre raporturile poporului ales cu Domnul, dar și despre raporturile poporului ales cu popoarele din jur. Tot astfel, Søren Kierkegaard, chiar dacă raporturile credinciosului cu Biserica îl preocupau mai mult decât cele ale cetățeanului cu Statul, și dacă individualismul său nu-i permitea o intervenție activă în treburile publice ale țării sale.

Și totuși, Kierkegaard vedea în mica sa Danemarcă, în ceea ce numea el o „preparare completă”, descompunerea și prăbușirea unei mai vechi „constituții” europene. Afirmând aceasta, cu o vigoare profetică, în ajunul revoluției din 1848, semnalând din timp „catastrofa” ce va veni, el făcea nu numai dovada unor previziuni profetice, ci indica tot atât de viguros, ca unica salvare posibilă, „individualul”, luarea de poziție individuală ca bază a creștinătății. Înaintarea lumii spre o nivelare tot mai completă, și imperativul creștin al existenței conștient individuale în fața lui Dumnezeu, iată două tendințe contrare, de care umanitatea trebuia – după gânditorul danez – să țină seamă. Dacă cea dintâi poate să conducă omenirea spre prăbușire, salvarea poate fi căutată numai urmând a doua dintre aceste căi.

Cu deplină încredere, cu o certitudine profetică în glas, Kierkegaard declara: „Totul se potrivește cu realitatea în teoria

mea (a nevoii de a da câștig de cauză individualității); poporul va înțelege în curând de ce eu singur sunt cel ce mi-am înțeles epoca”. Însemnările din *Jurnalul* său, al anilor '40 ai secolului trecut, sau texte precum: **Conceptul alesului**, **Atacul împotriva creștinătății**, din aceeași ani, ne arată că acest pasionat gânditor, aparent închis în singurătatea sa, reflecta intens asupra destinului omenirii. El credea ferm că de astă dată evoluția istorică a întregii umanități se va desfășura în timp altfel decât s-a petrecut în procesul Reformei, de la începuturile erei moderne. Dacă atunci o amplă mișcare religioasă a fost deturnată, devenind o mișcare politică, acum fenomenul se va petrece invers: o mare revendicare politică se va transforma cu timpul într-o mișcare religioasă. Sub presiunea unor pasiuni tot mai imperioase, totul în Europa (credea Kierkegaard) va face ca problemele ce nu pot fi rezolvate în termeni temporal-politici să-și găsească soluțiile prin raportarea lor la eternitatea divină.

Revendicările esențiale exprimate de teologul danez nu erau doar de ordin religios. Considerându-se pe sine ca un „corectiv adus timpului” său, el își considera misiunea ca pe una istorică. Într-un „timp al descompunerii”, cum își definea epoca, el credea că individualitatea ce se decide pentru sau împotriva lui Christos are un rol decisiv în orientarea într-un sens sau într-altul a întregii istorii a omenirii. „Specia umană este bolnavă” – afirma el în **Conceptul excepției** – „și, pe plan spiritual, boala sa este mortală”. Primejdia majoră care îi amenință pe oameni în epoca sa și îi va amenința cu atât mai mult în timpurile viitoare era, după el, aceea a apariției unor falși profeti, născocitori ai unei pseudo-religii. O demonie își va afla apostolii săi, va construi biserica sa. Aceasta va reuși să înșele pe mulți, va cunoaște triumfuri aparente, până

UN PROFET DANEZ

când oamenii vor înțelege că au o nevoie absolut vitală de o trăire în legătură cu absolutul, cu Adevărul ce nu este doar al unei epoci istorice, ci acela al tuturor timpurilor fiind deasupra acestora. Viziunea viitorului omenirii pe care o proiectează Kierkegaard într-o serie de scrieri ale sale este orientată cu o terifiantă precizie împotriva aceluia curs al istoriei ce se profila în textele contemporanilor săi, Marx și Engels.

Să ne amintim că filosoful danez era, ca și Marx, un discipol al lui Hegel, că la Berlin îl audiase pe Schelling, alături de Engels, sau de Bakunin, viitorul ideolog al anarhismului, ca și de Jakob Burckhardt, viitorul istoric al Renașterii. Căile luate de tinerii hegelieni, disidenți ai maestrului lor, Marx și Kierkegaard, erau însă diametral opuse. Putem considera scrierile danezului (îndeosebi din acea perioadă, premergătoare a mișcărilor revoluționare din 1848) drept un adevărat manifest anticomunist. Kierkegaard protesta hotărât împotriva tuturor forțelor nivelatoare acționând în „sistem”, în „omenire” sau în „creștinătate”. „Este exclus – afirma el în **Critica prezentului** – ca ideea socialismului

și a comunitarismului să devină salvarea epocii noastre... legătura comună dă putere numerică dar debilitază pe plan etic...”. În fața falimentului acestei „lumi care a îmbătrânit”, Marx propunea renovarea prin revoluția proletariatului, Kierkegaard prin existența individuală responsabilă în fața lui Dumnezeu. Conceptul fundamental al acestuia din urmă este acela al individualității; numai prin sinele său individual poate un om să realizeze universalitatea sa umană, dar nicidecum ca membru al unei „clase” privilegiate, în luptă cu altele, cum pretindea Marx.

Opusul lui Marx era conștient că indivizii ca și comunitățile vor avea mult de suferit în timpurile noi (ale sfârșitului erei moderne, spunem noi, ale nihilismului veacului următor, cum va spune Nietzsche). De aceea, credea el că guvernarea viitoare a lumii va trebui să fie nu în mâinile unor politicieni sau ale unor sacerdoți seculari, ci în acelea ale „martirilor”, ale celor ce sunt gata să se sacrifice pentru adevăr, pentru dreptate, pentru Christos. Căci arhetipul „martirului” creștin este omul-Dumnezeu cu adevărat „individual”, Christos.

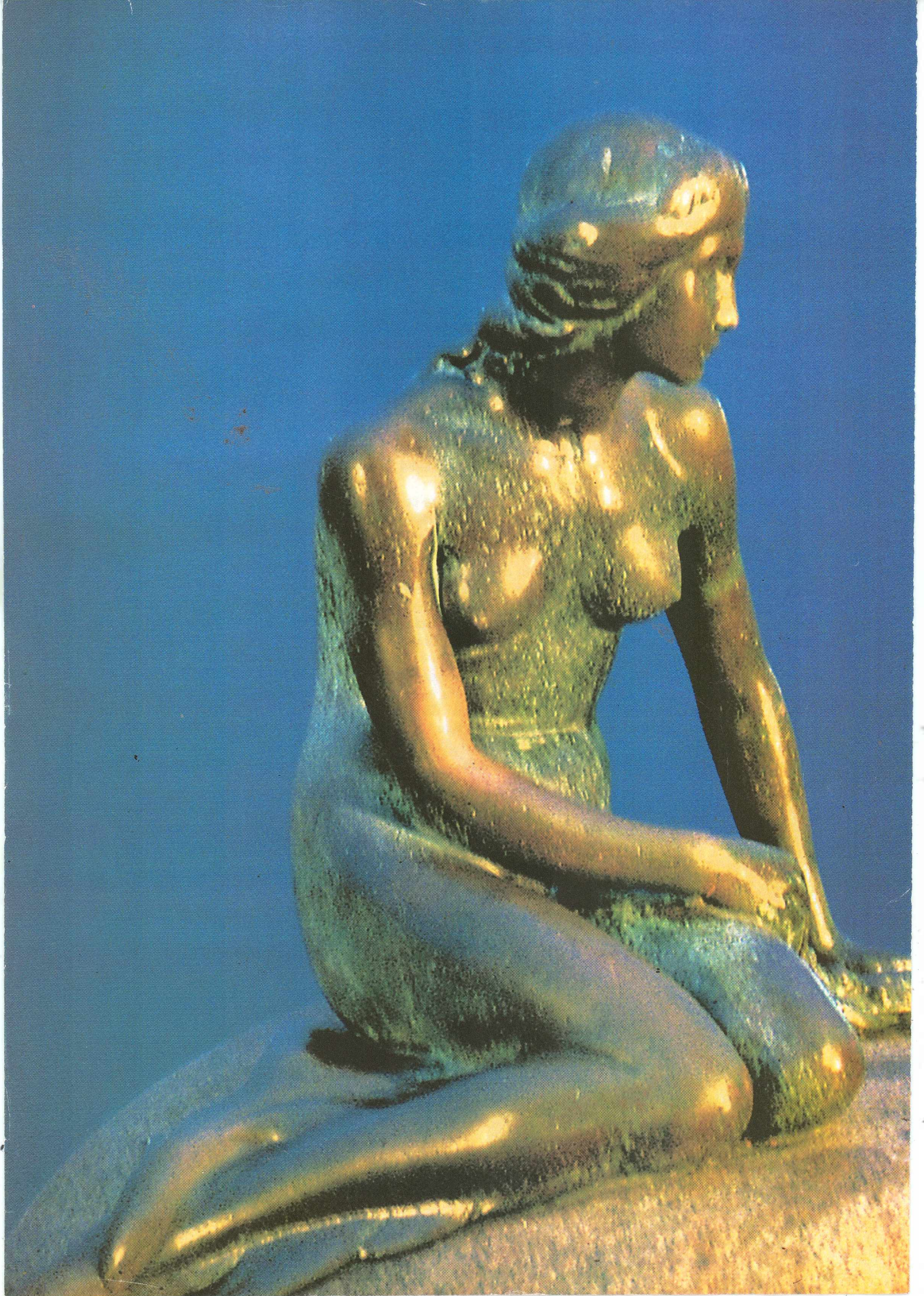

Cuvintele acestui teolog, filosof și scriitor danez, cuvintele marelui profet Søren Kierkegaard sunt azi – după ce omenirea a avut atât de mult de suferit de pe urma triumfurilor derizorii ale unor falși profeți, ale ideologilor totalitarismelor veacului – o acută prezență. Să le ascultăm cu luare aminte, dacă dorim cu adevărat părăsirea căilor greșite din trecut.

NICOLAE BALOTĂ ■

Cavoul familiei aflat la Cimitirul Assistens din Copenhaga unde este înmormântat Søren Aabye Kierkegaard. Sub numele său se află scris un vers al poetului H.A. Brorson

DANEMARCA

Marea

Țară

Mică

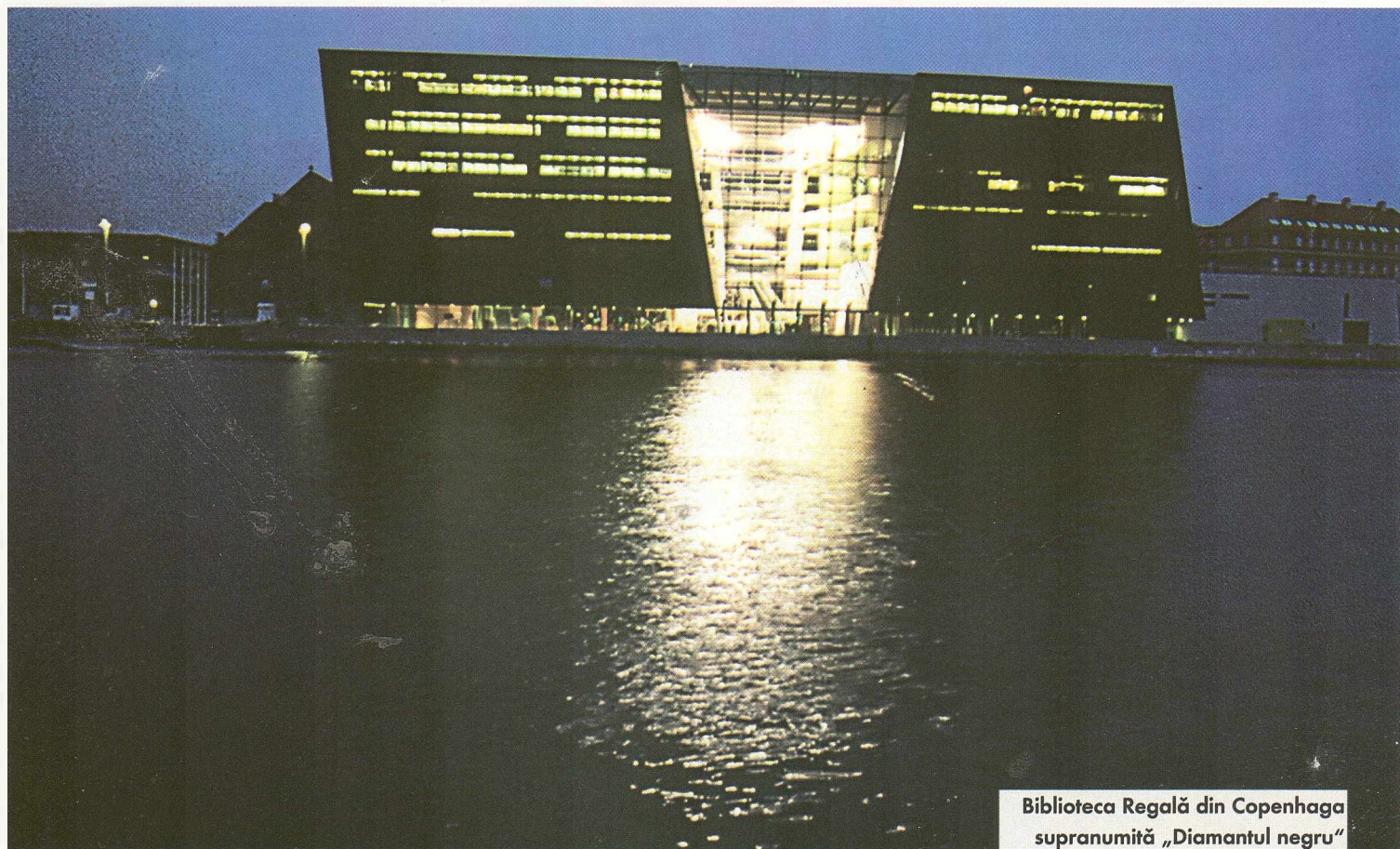
Reportaj de ALEXANDRU ARION ■

*Denmark seen from foreign land
looks but like a grain of sand.
Denmark as we danes conceive it
is so big you won't believe it.*

*Why not let us compromise
about Denmark's proper size.
Which will truly please us all
since it's greater than it's small.*

Piet Hein

Biblioteca Regală din Copenhaga
supranumită „Diamantul negru”

În acea după-amiază de toamnă soarele nordic arunca o lumină strălucitoare și rece asupra apelor strâmtorii Kattgat. Cele două ferry-boat-uri care traversează la fiecare jumătate de oră strâmtoarea, încărcate cu mașini de toate tipurile și culorile, se întâlnesc la mijlocul distanței între cele două țărmuri. Țiuitul răgușit al sirenelor de salut sparge liniștea locurilor. Cerul e atât de senin încât se pot distinge cu ușurință detaliile peisajului de pe celălalt mal. Acolo, departe, e Suedia, vecina mai nordică a Danemarcei. O istorie de multe veacuri leagă aceste două țări, o istorie adesea sângeroasă.

Mă uit la pasagerii care așteaptă, în ordine, să urce la bordul ferry-boat-ului următor: danezi, suedezi, norvegieni... Nici unul dintre ei nu are nevoie de pașaport pentru a trece dintr-o parte în cealaltă. Ba chiar există danezi care locuiesc în Suedia și lucrează în Danemarca. Sau invers. Locuitori ai capitalei Copenhaga care își fac cumpărăturile la Malmö. Scandinavia a devenit, demult, o patrie comună pentru cei care trăiesc aici. O patrie în care nici un popor nu și-a pierdut identitatea națională, dar au decis că e mai bine să uite neînțelegerile istoriei.

Mă aflu pe un fel de promontoriu – în fapt doar o mică ridicătură de pământ care pătrunde câțiva metri în mare. Un post ideal de observație pentru un străjer al timpurilor medievale în această țară cu relief plat, în care un deal de numai 173 m altitudine este botezat, oarecum ironic, probabil, Muntele Cerului. O câmpie domoală, roasă de vânturile puternice dinspre Marea Nordului, înconjurată din trei părți de apă, pe care danezii au știut, de-a lungul timpului, să o facă să dea tot ce poate mai bun și mai mult. Și, lucru important, fără să o distrugă. Gândul îmi zboară pentru o clipă, fără să vreau, la imensitatea Bărăganului – probabil aproape la fel de mare cât toată Danemarca – dar mă opresc de la a compara cifrele producției agricole a celor două țări. N-ar avea nici un sens... Cine nu a auzit în România de celebra brânză feta sau de conservele daneze de carne? În Danemarca, mai știu câțiva de vinurile românești. Dar, mai demult. Acum, de vreo zece ani, nu se mai găsesc.

La câțiva metri de mine, pe o bancă așezată la soare, un bărbat în vârstă citește un ziar. Am văzut undeva o statistică în care se spune că danezii sunt cei mai avizi cititori de ziare dintre toți europenii. În

medie, un danez petrece 45 de minute pe zi citind ziarul preferat. De asemenea, tot acea statistică pomena și de numărul cărților împrumutate de la biblioteci sau cumpărate de danezi, un număr de asemenea mult peste media europeană.

La Copenhaga, un diamant negru, imens, înalt de vreo câteva zeci de metri, se apleacă periculos deasupra apelor unuia dintre numeroasele canale ale „Veneției Nordului”. Sigur, nu e vorba despre o piatră prețioasă, ci despre noua bibliotecă regală, o bijuterie a arhitecturii moderne daneze căreia i s-a dat supranumele de „Black Diamond”. Nu cred că e nevoie să povestim aici despre sutele de mii de cărți din toate domeniile, rețelele de calculatoare, expozițiile de pictură, de fotografie sau sălile de spectacole multifuncționale. Oricine își va putea imagina aceste lucruri. „Diamantul Negru” este un complex cultural uriaș, capabil să satisfacă gusturile tuturor, de la studenți interesați de un domeniu aparte, la simpli cititori de literatură. Altceva cred că este interesant. Vizitând clădirea, de la subsol până la ultimul etaj, am observat că, pe măsură ce urcam, scările încep să se îngusteze. Am crezut, la început, că e o iluzie optică. Lucrurile au devenit, însă,

orașului modern. Te-ai aștepta să vezi trăsurile acoperite, trase de cai negri, din care coboară gentilomi în redingotă și doamne cu umbrele brodate. Ai senzația unei rupturi în timp, a unei reîntoarceri. Casa în care s-a născut Hans Christian Andersen este la fel cu toate celelalte. O casă de oameni săraci, atât de scundă încât, în unele camere, nu poți sta decât aplecat. Am uitat să precizez. Acest cartier a fost unul sărac – cartierul micilor meseriași și al muncitorilor. Și, poate tocmai de aceea este atât de impresionant. Pentru că un conac vechi de trei sute de ani nu e chiar o raritate. Dar casa unui cizmar, a unui muncitor în port?... Rătăcind prin muzeul dedicat lui Andersen, în vitrinele de sticlă, pe lângă obiecte care au aparținut scriitorului național al Danemarcei, desene și decupaje din hârtie colorată făcute chiar de el, un farmec aparte îl au primele ediții ale basmelor citite de zeci de milioane de copii din lumea întreagă: Soldățelul de plumb, Fetița cu chibrituri, Mica sirenă...

Mica Sirenă. Copenhaga. Orașul supranumit adesea „Veneția Nordului”. Undeva, lângă un dig al portului, la câțiva pași de țărm, Mica sirenă își întoarce cu grație capul spre linia

orizontului. Turiștii de toate națiile se calcă în picioare pentru o fotografie cu Mica Sirenă, simbolul orașului Copenhaga. Un simbol dintr-o poveste de Andersen. Cât de multe lucruri poate să spună despre danezi tocmai această alegere pe care au făcut-o acum mai bine de o sută de ani. O poezie, puțin tristă, ce-i drept, despre vocația acestui popor de vikingi spre adâncurile înghețate ale mării și fabulosul lumii ireale a basmului. Un monument fără grandoarea Arcului de Triumf, a Turnului Eiffel sau a Statuii Libertății. Un simbol care nu strivește. Un simbol care apără și îndeamnă la visare, la poezie... Mulțimea de turiști își continuă agitația în jurul micii statui.

Ne afundăm în labirintul străzilor din Copenhaga, printre statui de regi și palate cochete din alte timpuri. Rar, câte o construcție modernă sparge armonia orașului vechi. Canalele se întretaie formând mici insule legate între ele printr-o rețea de poduri, multe dintre ele vechi de mai bine de un secol. Până și Palatul Regal și sediul Guvernului sunt așezate pe o insulă. O mulțime de oameni veseli, parcă fără nici o grijă, stau la mesele scoase în fața micilor cafenele care te întâmpină la tot pasul. Principala stradă pietonală,

Casa în care s-a născut Hans Christian Andersen

Stroget – cea mai lungă arteră de acest fel din Europa – plină de magazine de tot felul, pare să fie principala atracție pentru locuitorii orașului. O atmosferă liniștită, calmă și caldă în același timp, pare că învâluie Copenhaga o dată cu căderea iuturicului. Luminile se aprind pe străzi, reclamele pâlpâie amețitor – ce păcat că Tivoli, cel mai vechi parc de distracții din lume nu este deschis! – și orașul începe să-și schimbe tot mai mult înfățișarea. Abia acum, Copenhaga cea veche își arată fața de oraș modern.

Umbrele serii pun stăpânire tot mai mult pe promontoriul din fața Castelului Elsinor. Castelul lui Hamlet, Prințul Danemarcei. Aici, la marginea strâmtorii Kattgat, se află poate unul dintre cele mai renumite spații ale literaturii din toate timpurile. Dar Elsinorul lui Shakespeare era altfel. Poate doar reflexele ultimelor raze de soare ale zilei să poată da privitorului un fior de teamă. Duhurile au plecat demult de aici – dacă au fost vreodată...

Încet, avionul se îndreaptă spre pista de decolare. Aeroportul rămâne în urmă în timp ce aparatul se înalță tot mai sus, deasupra apelor strâmtorii Øresund. De la câteva mii de metri altitudine privesc încă o dată la uriașul pod de peste mare, care unește, astăzi, două țări altădată rivale de moarte. Doar undeva, departe, înspre nord, castelul Elsinor veghează încă la hotarul dintre pământ și mare, dintre istorie și legendă, dintre literatură și realitate...

Castelul Prințului Hamlet

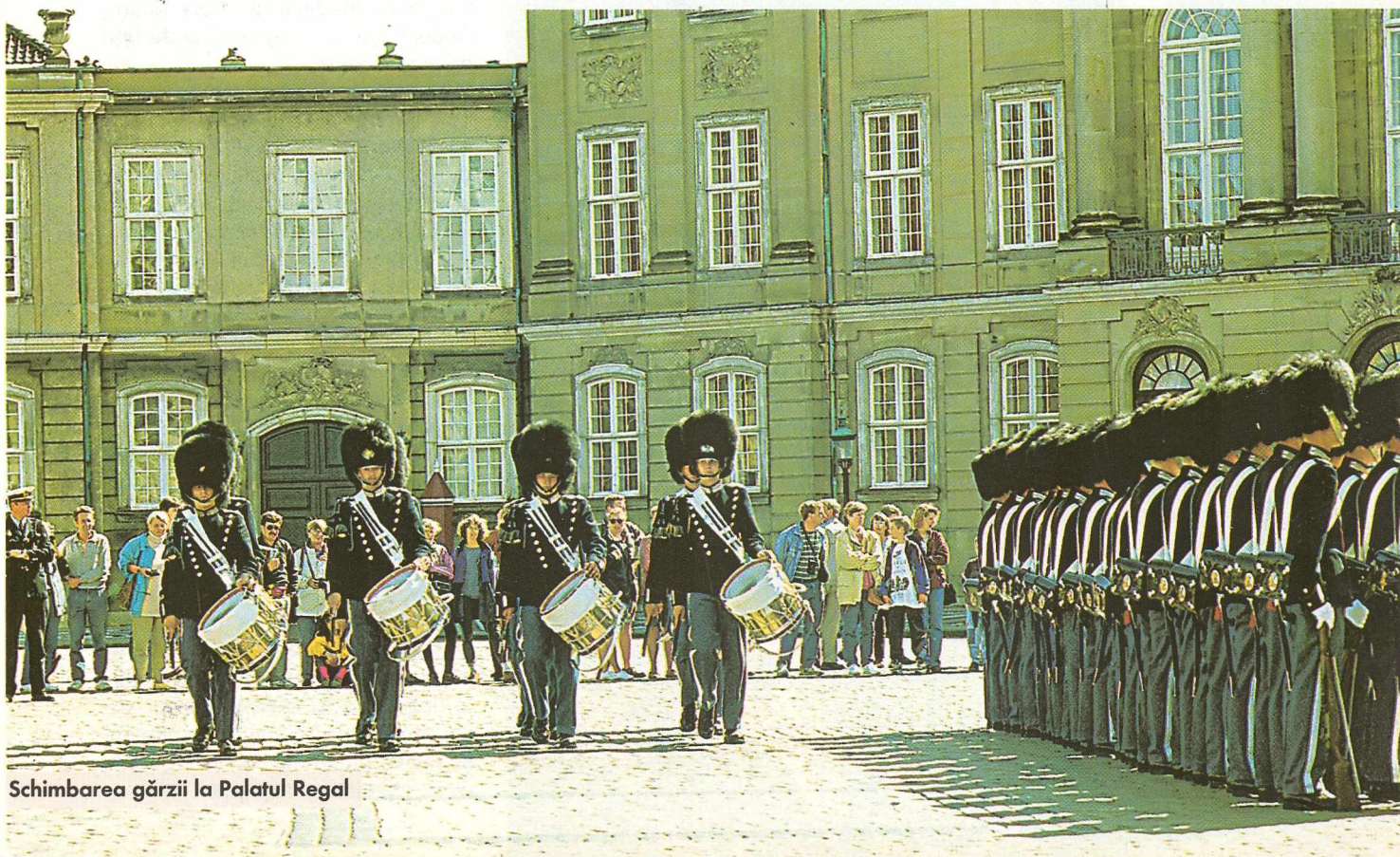
evidente, în momentul în care, pe scara unde, de obicei, ar fi putut să urce cu lejeritate cinci oameni, n-au mai încăput decât trei, și apoi doi, și apoi unul singur. I-am cerut călăuzei o explicație. Mi-a răspuns că așa a dorit arhitectul, ca accesul la etajele superioare, unde se află conducerea și colecțiile de manuscrise de valoare, să fie oarecum îngreunat chiar și prin acest sistem. În plus, mi-a spus că această rezolvare arhitectonică neobișnuită oglindește o atitudine tipică a managementului danez. Iar biblioteca, deși o instituție de cultură, este condusă după aceleași principii ca și o companie. Tocmai de aceea, adaug eu, în Danemarca a fost posibilă o asemenea construcție în slujba culturii, iar la noi a durat zece ani pentru refacerea Bibliotecii Universitare distruse fără nici o noimă. Și încă o întâmplare. Stând la cafeaua de la parter am avut ocazia să asist la o scenă pe care vă rog să încercați să o imaginați într-o bibliotecă din România: o femeie între două vârste s-a apropiat de biroul supraveghetorilor și, din câte am dedus, le-a explicat că o doare capul. Unul dintre aceștia a căutat câteva clipe sub tejghea și, cu calm – scene de acest gen fiind, probabil, frecvente –, a scos dintr-o trusă medicală o pastilă. Ceea ce m-a făcut să rețin această scenă nu a fost solitudinea omului de la birou, ci

faptul că acesta era pregătit pentru situație. Probabil că, dacă m-aș fi dus să-i cer un șiret, individul s-ar fi băgat sub tejghea cu același calm, întrebându-mă în același timp ce culoare prefer. Aici, în țara lui Andersen, totul pare că este făcut și gândit astfel încât să vină în întâmpinarea dorințelor oamenilor.

Andersen. Odense. Un orașel liniștit, situat la vreo două ore de mers cu trenul de Copenhaga. În drum, traversăm o strâmtoare printr-un sistem de tunele și poduri, un fel de

„antrenament” pentru uriașa construcție de peste Øresund. La câteva minute de gară, în centrul orașului, pătrunzi într-o lume de basm. Un cartier întreg de case din secolele al XVII-lea și al XIII-lea, păstrate în cea mai bună stare – și, chiar, locuite, apartamentele de aici fiind și cele mai scumpe din Odense – desprins, parcă, din basmele marelui scriitor născut aici. Străzi pietruite, case scunde cu uși masive din lemn sculptat, zugrăvite în culori palide. O întreagă istorie își face loc în inima

Schimbarea gărzii la Palatul Regal

HEMPEL

calitate fără compromis

Într-o zi din anul 1917, dl J.C. Hempel l-a întâlnit pe stradă pe cunoscutul armator A.P. Møller, care avea la acea dată un număr de 11 nave la apă. Politicos, l-a întrebat pe acesta dacă ar putea să furnizeze vopseala pentru una din navele sale. Dl Møller a acceptat și astfel au fost puse bazele unei îndelungi colaborări fructuoase, firma Hempel furnizând și astăzi protecția anticorozivă a navelor Companiei MAERSK, care navighează pe toate mările și oceanele lumii. Hempel a participat la dezvoltarea culorilor companiei de navigație MAERSK de-a lungul timpului, de la negru la gri deschis în anii '20, și până la albastrul deschis care reprezintă compania din 1955.

Pentru Hempel această întâlnire a fost o mare oportunitate de dezvoltare a afacerii sale, fondate pe 15 iulie 1915.

La scurt timp după lansarea în afaceri, Hempel a decis că vopselele marine gata preparate sunt soluția ideală pentru întreținerea flotei comerciale. Prin aplicarea vopselelor gata preparate se putea asigura o calitate mai bună a vopsirii din punctul de vedere al uniformității peliculei și culorii, decât cea obținută prin aplicarea de vopsele preparate pe loc prin amestecarea uleiurilor, pigmentilor și a agenților de întărire.

În acele zile, vopselele marine gata preparate erau o noutate și au fost întâmpinate cu scepticism. Acest fapt l-a determinat

pe tânărul Hempel să abordeze direct armatorii și șantierele navale.

Curând după încheierea războiului, Hempel a început exportul vopselelor marine gata preparate și până în 1923 a achiziționat o fabrică de vopsele în Suedia. În perioada dintre cele două războaie mondiale, Hempel a dezvoltat 22 de puncte de stoc și șapte fabrici cu licență în întreaga lume.

Imediat după război, facilită-

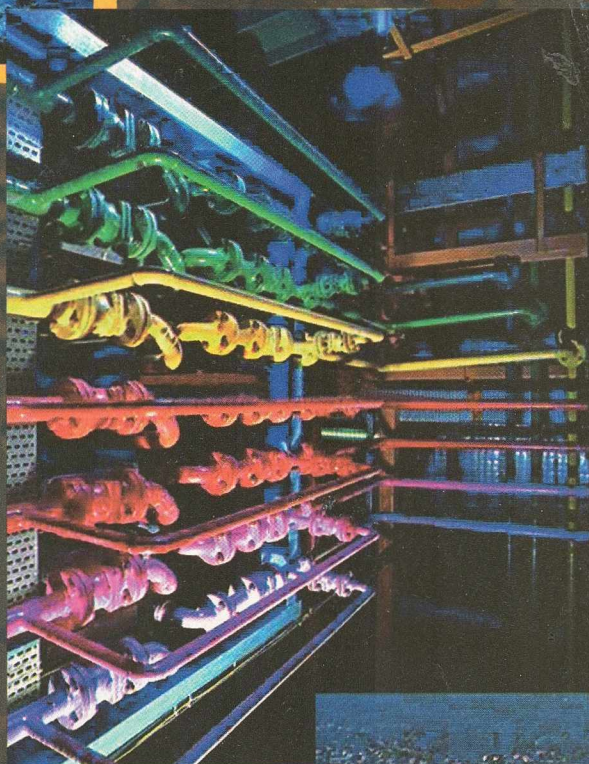
ramura vopselelor industriale, câștigând un procent substanțial din piața furnizoare de vopsele pentru containere on/off shore, instalații, construcții din beton și oțel, reactoare nucleare, poduri, mașini, vagoane de cale ferată, conducte petroliere, apă sau benzină, generatoare eoliene și turnuri de comunicație.

J.C. Hempel s-a stins din viață la 30 ianuarie 1986, la vârsta de 91 de ani. Pentru mai mult de 70 de ani, el a fost conducătorul și sursa de inspirație a întregii echipe HEMPEL.

Întreaga activitate a companiei se ghidează după necesitățile clienților, și este susținută de păstrarea unei calități superioare constante a produselor sale.

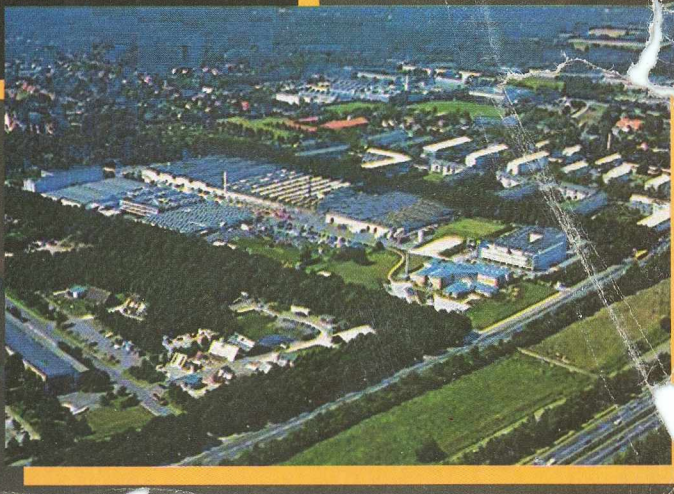
În România, HEMPEL este reprezentată de firma MEDIATOR Co. Ltd., cu sediul în București, Bd. Mărășești nr. 43, Sect. 4 birouri în Constanța și Brăila, și un stoc în antrepozit vamal situat în incinta Șantierului Naval Constanța, fiind capabilă să livreze orice produs HEMPEL în orice parte a țării în 24 de ore.

Principală preocupare a companiei o constituie transpunerea în realitate a devisei „Calitate fără compromis”, clienții fiind asistați de o echipă tehnică cu bune cunoștințe despre mediul economic românesc.

tile de producție s-au dezvoltat în întreaga lume. Astăzi, compania HEMPEL posedă 27 de fabrici și 210 puncte de stoc în mai mult de 75 de țări ale lumii.

Plecând de la a fi un furnizor de vopsele marine, HEMPEL și-a dezvoltat și

VISIT ROMANIA

YOUR TRAVEL AGENT

BUCHAREST, 78215 B-dul Ion Mihalache 60-62,
Tel.: 223.18.18; 223.20.03; 223.20.40; Fax: 223.18.10; Telex: 12163 R
E-mail: ROMANIA.visit@starnets.ro

10.624